

GOTOWA DO ODBUDOWY

Przygotowany Plan Odbudowy Świątyni Dni Ostatecznych

**Thomas Ice
& Randall Price**

HARVEST HOUSE PUBLISHERS

Eugene, Oregon 97402

DEDYKACJE

Dla Charlesa A.Clough'a,

Którego wierne nauczanie biblijne dało mi solidny fundament, na, którym budowałem wiarę.
Dziękuję, Charli

Za twoją służbę w moim życiu.

-Thomas Ice

Dla mojej żony, Beverlie, której wiara była zawsze dla mnie inspiracją,

moich dzieci, Elżbiety, Elizy, Erina, Jonatana i Emilii, które dały mi wielką radość

Dla Richarda M. Shorta,

którego akt pozbawionego egoizmu poświęcenia mi się wpieryw uczynił Izrael realnym
dla mnie.

-Randall Price

O Autorach

Thomas Ice jest pastorem kościoła Oak Hill Bible w Austin, Texas. On ma stopień magistra po ukończeniu Teologii Historycznej Seminarium Teologicznego w Dallas i jest założycielem i dyrektorem służby 'nauczenie biblijne', która przedstawia różne teologiczne poglądy w chrześcijaństwie. On współpracował Teologię Władzy: Błogosławieństwo lub przekleństwo?, I Święty Bunt: Strategia dla Duchowej Wojny.

Randall Price jest pastorem kościoła 'Grace Bible' w San Marcos, Texas. On posiada stopień magistra z języka hebrajskiego po ukończeniu Seminarium Teologicznego w Dallas i ukończone studia na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie. On jest założycielem i dyrektorem służby rozpowszechniania Biblii na świecie. A obecnie profesorem biblijnym na Collegu w środkowym Texasie. Obecnie ukończył doktorat ze studium języka hebrajskiego.

Randall jest ekspertem historii Izraela zarówno starożytnej jak i współczesnej oraz jego kultury.

Spis Treści

Słowo wstępne- John F. Walvoord
Słowo osobiste od Autorów.

Część I: Narastające napięcie

1. Jutro Świątynia?
2. Chrześcijańska Kontrowersja.

Część II: Patrzac z przeszłości

3. Jeden Dom dla Jednego Boga
4. Świątynia Zniszczona - Świątynia Odbudowana
5. Świątynia w okresie przejściowym
6. Świątynia a Islam

Część III: Przygotowania w czasie obecnym

7. Dlaczego odbudowa?
8. Podsumowanie tempa wydarzeń
9. Aktywność na Wzgórzu
10. Oczyszczone kapłaństwo.
11. Odkryty starożytny tunel
12. Poszukiwanie Świętego Miasta.
13. Dlaczego jest opóźnienie?

Część IV: Plan Prorocki

14. Alternatywy Wzgórza Świątynnego
 15. Ucisk i co po tym
 16. Żydowskie przepowiednie co do Świątyni czasów końca.
 17. Świątynia i Nowy Porządek Świata.
 18. Mądrość dla Naszych Czasów
- Podsumowanie

Chronologia
Słownictwo

Uwagi

PODZIĘKOWANIA

Książka tej natury nie mogłaby powstać bez pomocy i wsparcia wielu przyjaciół zarówno w Stanach Zjednoczonych jak i w Izraelu. Jesteśmy wdzięczni tym, którzy podzielili się z nami swoimi własnymi odkryciami i udzielanymi nam łaskawie wywiadami, wiedząc jak delikatne są okoliczności dotyczące tych spraw zarówno pod względem politycznym jak i religijnym. Jest nasza modlitwą aby ich współdziałanie, które zostało zawarte w tej książce mogło się przyczynić do poinformowania zarówno chrześcijan jak i Żydów jak wyglądają Boże prorockie plany dotyczące nadchodzących dni, i pomogły temu pokoleniu do spotkania się z Mesjaszem.

Specjalnie chcemy podziękować Dr. John f. Walvoord'owi za jego wartościowe sugestie i za napisanie słowa wstępnego.

Randall dziękuje swoim rodzicom, Mr. I Mrs.E.C. Price za ich pomoc w badaniach Izraela i ciągłe wsparcie dotyczące tego przedsięwzięcia.

Dodatkowo Randall dziękuje swoim partnerom z Fundacji Studiów Hebrajskich za ich modlitwy wiary i wsparcie finansowe.

Autorzy dziękują Mr. Jamesowi DeYoung'owi za jego pomoc w czasie tego przedsięwzięcia podczas pobytu w Izraelu. Mr.DeYoung nagrał video bazowane na naszych początkowych poszukiwaniach i podzielił się nim z nami w czasie naszych wywiadów przeprowadzanych z nim.. Dodatkowo jego pomoc w wykonaniu specjalnych fotografii, potrzebnych do tej książki jest wielce przez nas doceniona.

Randall wyraża specjalną wdzięczność za przyjęcie go w Izraelu Izaakowi i Icie Oked podczas wielu pobytów w Izraelu. Izaak podczas jego dwudziestoletniej pracy jako dziennikarz w Jeruzalem Post podzielił się z nami swoimi własnymi badaniami odnośnie 'ruchu odbudowy Świątyni'.

Randall także składa podziękowania Meno i Anat Kalisher za ich ciągłą gościnność, ich duchowe zachęcenie, i współpracę Meno jako tłumacza z Rabbim Yehuda Getz.

Następne podziękowanie jest zarówno dla Mr. Steve Prentice'a, który udostępnił nam biuro do napisania wstępnego manuskryptu, jak i Mrs. Susan Magany za jej poświęcenie się w opisywaniu wielu nagrywanych wywiadów, kongregacji Oak Hill Bible Church i Grace Bible Church za ich ciągłe modlitwy i za pozwolenie swoim pastorom na poświęcenie czasu aby dokończyć tą pracę, a także pastorowi Charlesowi Bullock'owi i Mr. Dan Rosema za ich pomoc w nakręceniu video podczas wywiadu z Dr. Geshonem Salomonem.

Za ich wolną wolę aby kooperować w wywiadach zarówno audio jak i video, za łaskawe pozwolenie na robienie zdjęć za ich pomoc w uzyskaniu wartościowych dokumentów, specjalnie dziękujemy następującym osobom i instytucjom w Izraelu: Rabiemu Israelowi Arielowi i Mr. Chaim Richmanowi z Instytutu Świątyni, archeologom Dr. Dan Bahat i Dr. Meir Ben-Dov, naukowcom Dr. Asherowi Kaufmanowi, Dyrektorowi łączności z mediami Fundacji 'Dziedzictwa Ściany Płaczu' Arielowi Bannerowi, Dyrektorowi TMF Dr. Gershonowi Salomonowi, pracownikowi TMF Ze'ev'owi Bartov'owi, przeprowadzającemu badania naukowe Gerry'emu Collitowi, byłemu Dyrektorowi biura Prasowego Rządu Izraela Panu Mordachai'owi Dolińskiemu, Rabbim Jerozolimy- Rabiemu Yehudzie Getzowi i Rabiemu Shlomo Gorenowi, i Rabiemu Nahmanowi Kahane; i za zdjęcia ze specjalnych

wystaw: Muzeum Historycznego Jerozolimy, Narodowego Muzeum Izraela, Atarze L'yoshnie i Ateret Cohanim.

Pytania lub komentarze odnośnie materiałów zawartych w tej książce jak również zamówienia na video „Gotowa do Odbudowy” winny być adresowane na:

Biblical Awareness Ministries
P.O. Box 900014
Austin, Texas 78709

Biblical Awareness Ministries publikuje sześć razy w roku wiadomości dotyczące Biblijnej perspektywy i czasów Świątyni[najnowsze doniesienia na ten temat]. Koszt rocznej subskrypcji- \$15. Ta sama kopia może być wysłana do tych wszystkich, którzy załączą zaadresowaną ostemplowaną znormalizowaną kopertę. Dodatkowo Biblical Awareness Ministries posiada informację na temat „wycieczek na Wzgórze” i różne chrześcijańskie wydawnictwa w formie biuletynów lub kaset audio. Lista tychże jest dostępna na życzenie.

Słowo Wstępne

Przez wiele lat odbywały się spekulacje na temat czy druga Świątynia, zniszczona w 70 zostanie kiedykolwiek odbudowana? Studiujący Boże proroctwa znajdą jasną odpowiedź, że zostanie ona odbudowana w czasach ostatecznych, ponieważ Pismo przepowiada ,że nie tylko Świątynia będzie odbudowana ale, że ofiary opisane w prawie Mojżesza będą składane przez Ortodoksyjnych Żydów. Składanie tych ofiar zostanie zaniechane i Świątynia zbeszczeszczona na trzy i pół roku przed drugim Przyjściem Chrystusa, nawiązując do Daniela 9:27 i wielu innych wersetów. Jest jednak wiele zamieszania, pomiędzy studiującymi proroctwa za jak i przeciw co do wypełniania tych proroctw w przyszłości., a szczególnie, gdzie Świątynia zostanie odbudowana ponieważ sama Biblia nie daje jasnej na to odpowiedzi.

Ta książka jest mistrzowskim dziełem prezentującym wszystkie różne punkty widzenia z istotnymi dowodami odkryć autorów. Randall Price jest dobrze wykwalifikowany do tej pracy z powodu lat studiów w Jerozolimie i pracy na Uniwersytecie w Austin Texas, gdzie ukończył doktorat ze studiów Hebrajskich. Ponieważ on sam mówi po hebrajsku, mógł rozmawiać z Żydami i uzyskać wiele wspólnych płaszczyzn widzenia faktów, co innym by nie pozwoliło na to mającym tą barierę językową.

Thomas Ice dodał do tej pracy swoją ważną pomoc jako współpisarz. Ice posiada tytuł Magistra Teologii po ukończeniu Seminarium Teologicznego w Dallas i służy jako pastor w Oak Hill Bible Church w Austin, Texas.

Ta książka jest skarbnicą informacji dla tych, którzy interesują się proroctwami, a w szczególności co się tyczy kwestii, kiedy i gdzie Świątynia zostanie odbudowana. Z powodu tego, że wiele fałszywych informacji jest rozsiewanych co powoduje wiele niezrozumienia, ta książka kładzie solidny fundament wiary i tego czego można się spodziewać tego co się tyczy odbudowy Świątyni. Ona prezentuje zadziwiające dowody, że zaczyna się już coś dziać w tym kierunku i dlatego ona ułatwia tego zrozumienie. Książka jest wielce polecana.

-John F.Walvoord, Doradca Seminarium
Teologicznego w Dallas.

Osobiste Słowo od autorów

Wiele wieków temu Fryderyk Wielki, król Pruski miał religijną dysputę ze swoim kapłanem. Po jakimś czasie, król zażądał, aby kapłan dał mu niezbity dowód na to, że Biblia mówi prawdę. Bez zastanowienia kapłan odpowiedział :”Panie, mogę dać panu odpowiedź jednym słowem”. Zaskoczony taką ufnością kapłana, król zapytał „co jest tym magicznym słowem, które niesie z sobą taki ważny dowód?” I kapłan odpowiedział ”Izrael”.

Poprzez wieki historii ci, którzy szukali wyjaśnienia ciągłego istnienia Żydów chociaż byli oni na wygnaniu, gwałtownie atakowani, poddani holocaustowi i nie można było tego wyjaśnić będąc z dala od

Boga. Jakiś niezwykle cel w tym był, że utrzymywało to Żydów przy życiu. Historycy, politycy, dziennikarze byli zmuszani do tego aby zajmować się Izraelem, gdyż on sam zajmował znaczącą pozycję w wydarzeniach światowych. Jeśli Izrael był niezbitym dowodem poprawności Pisma za dni Fryderyka Wielkiego, kiedy Żydzi byli rozproszeni na obliczu ziemi, ich kraj pod turecką okupacją i bez nadziei na powrót w perspektywie, to ile więcej teraz, kiedy znowu są niezależnym narodem po 2000 latach!

Ta książka była napisana ze wzrokiem skierowanym na Izrael. Została ona napisana z wiarą w to co Bóg czyni na świecie., i co jeszcze uczyni, co się tyczy Żydów. Co więcej została ona napisana w przekonaniu, że żyjemy w ostatecznych czasach ludzkiej historii, i kiedy Boży cel zostanie osiągnięty, Izrael znowu znajdzie się w centrum wydarzeń niebiańskiego dramatu.

„Gotowa do Odbudowy” przedstawia bieżące wydarzenia dotyczące planów Izraelskich Żydów odbudowy swojej Świątyni w szybki sposób. Nie została ona napisana aby stać się sensacją, ale aby dać właściwe informacje na kontrowersyjny i często będący objektem sensacji temat zasadniczej wagi.

Do tego czasu autorzy tej książki poświęcili kilka lat badań Izraela, przeprowadzając wywiady z głównymi przywódcami i mówcami 'ruchu odbudowy Świątyni', rabinatem i zawodowymi archeologami., posiadającymi wiedzę na temat Żydowskiej eschatologii i Wzgórza Świątynnego. Zezwoliliśmy w tej książce na zabranie przez nich głosu często nawet sprzecznego, opinii aby zaprezentować na ile to możliwe zbalansowany i poprawny obraz interpretacyjny.

Wierzmy, że bieżący poziom zainteresowania odbudową Świątyni, pierwszy od ostatnich 1400 lat, jest znaczący. W czasach, kiedy aktywność ruchu Świątynnego doprowadzała do międzynarodowych konfliktów i ma potencjał do wywołania zarzewia III Wojny światowej, wierzymy, że analiza tego ruchu jest znacząca.

Chociaż nie sugerujemy, że Świątynia zostanie dzisiaj odbudowana, ani, że może być dzisiaj odbudowana to jesteśmy przekonani, że jest wielkie nasilenie spodziewania się w Izraelu, nie tylko radykalnego skrzydła, że Świątynia będzie odbudowana jutro.

Wiele jest przeszkód aby Świątynia została odbudowana; jednakże widząc, gwałtownie zmieniające się wydarzenia światowe w ubiegłych latach, możliwym jest, że te przeszkody szybko zostaną usunięte.

Kontrola nad Wzgórzem Świątynnym, jest dzisiaj najbardziej lotną kwestią w konflikcie Blisko Wschodnim, i będzie ta kwestia się nasilać w ważności i zwrócenia uwagi świata.

Jako chrześcijanie, którzy szukamy interpretacji takich wydarzeń w ujęciu prorocत्व Pisma, oferujemy swoje własne konkluzje dotyczące ewentualnego rozwiązania kwestii Świątyni. Wierzmy, że te wydarzenia są prorocko znaczące, i że nadszedł czas na większe studiowanie Słowa Bożego i przygotowania się na przyjście Pana. I jak dni się przybliżają, wiemy, że teraz bardziej niż kiedykolwiek kościół musi poddać się zadaniu wiernego służenia Panu poprzez głoszenie Ewangelii i dla budowania świątych. Naszą modlitwą jest aby „Gotowa do Odbudowy” służyła jako zachęcenie aż do tego końca.

Thomas Ice
Randall Price
Styczeń 1992

Rozdział 1

Czy jutro Świątynia?

Przygotowania na przyjsie Mesjasza , które zaczęły się od Deklaracji Balfoura w 1917, a potem poprzez "zjednoczenie" Izraela w 1967; skończą się w1992 odbudową Świątyni 1

-Rabbi Leon Ashkenazi

Coś dziejowego wydarza się na Bliskim Wschodzie dzisiaj coś co wkrótce spowoduje wydarzenia, które będą miały miejsce na całej planecie. To nie jest nagłaśniane w naszych głównych gazetach, i niewielu przywódców politycznych, przyrównuje to do tego co stało się w byłym Związku Radzieckim i w Europie, co gwałtownie zmieniło kurs przyszłej historii. Jednakże, ten moment wkrótce stanie się ogniskiem zapalnym światowej kontrowersji, wejściem w dramatyczne wydarzenia wojny i pokoju przepowiedziane przez starożytnych Hebrajskich proroków.

Tym wydarzeniem jest odbudowanie Żydowskiej Świątyni w Jerozolimie.

Po cichu, prawie bez zauważenia przez świeckich światowych obserwatorów, przygotowania do nowej Świątyni zaczęły narastać przez lata w wyczerpujących walkach w Jerozolimie. Za wyjątkiem pewnym momentów wybuchów- konsekwencji tych przygotowań-, które zwróciły na siebie uwagę mediów, niewiele jest odnotowywane odnośnie tych zadziwiających przygotowań, które mogą oznaczać koniec naszego wieku.

Narastające napięcie

Po raz pierwszy w historii zorganizowane działania do przygotowania odbudowy Świątyni są otwarcie przeprowadzane w Izraelu., i ważne demonstracje aktywistów „ruchu Świątyni” zwracają na siebie uwagę świata. W październiku 8.1990r. media odnotowały rozruchy na Wzgórzu Świątynnym w Jerozolimie i były one na czołówkach gazet. Palestyńscy Arabowie przypuścili atak przeciwko Żydom, którzy modlili się przy Ścianie Płaczu, podczas wzniosłych izraelskich Świątynnych Dni. Rezultatem tego była śmierć 17 Palestyńskich Arabów i wielu odniosło rany. Rada Bezpieczeństwa ONZ szybko uchwaliła rezolucję potępiającą Izrael za ten incydent. W przeciągu dni po tym wydarzeniu cała plejada nazwisk zgromadziła się na wezwanie muzułmańskich władz Wzgórza Świątynnego, konkludując, że Izrael rozpoczął ten atak. Aby zrozumieć co rzeczywiście się wydarzyło za kulisami tego dnia na Wzgórzu Świątynnym musimy pamiętać, że Saddam Hussein przypuścił inwazję na Kuwejt, zaledwie dwa miesiące wcześniej, i że Bliski Wschód został zatruty nieprzewidzianym konfliktem w Zatoce. Doniesienia wywiadu udowadniają to zdziwienie, że prowokacja na Wzgórzu Świątynnym została wywołana przez Husseina po to aby skierować uwagę świata od Irackiej okupacji Kuwejtu na Izraelską okupację „Palestyny”²

Prawie natychmiast po tym światowe media nagłośniły przemowę Saddama Husseina, że on nie wycofa się z Kuwejtu dopóki Izrael nie wycofa się z „okupowanych” terytoriów Palestyńskich. Chcąc skierować światową opinię, która była przeciwko niemu, ogłosił on Izrael jako rzeczywistego okupanta Bliskiego Wschodu. Wtedy Irak zaatakował Izrael przez rakiety Scud skierowane na obiekty cywilne, po to aby wciągnąć Izrael do konfliktu i przez to uzyskać poparcie pozostałych krajów arabskich.³Saddam Hussein miał nadzieję pojawić się na scenie jako nowy przywódca dla Palestyńczyków i jako lider *jihadu* [świętej wojny] przeciwko Izraelowi, starego nieprzyjaciela narodów Arabskich. Niektórzy w mediach szybko usprawiedliwili przemówienia Husseina o izraelskiej agresji. W czasopiśmie *Time* dziennikarz pisze:

Jednostronna rzeź na Wzgórzu Świątynnym....mówi o stadium brutalności, na którą wszyscy się oburzają. Obecnie Palestyńczycy są głównymi ofiarami. Ale no długą metę nieszczęścia dotkną...zdolności do istnienia i wiarygodności Izraelskiej demokracji, i z pewnością poparcia jej ze strony reszty świata.⁴

Nawiązując do tego dziennikarza-podczas gdy taktyka Husseina była nieświadoma, za to izraelski 'imperializm' z jego żądaniem powodującym, że ten kraj jest okupowany przez innych ludzi, jest poważnym zagrożeniem dla światowego porządku.

To co jest rzadko dyskutowane o rozruchach 8 października, i intencjach Saddama Husseina, który do nich doprowadził to powiązanie tego z odbudową Świątyni. W tym samym dniu grupa aktywistów Ortodoksów Świątynnych nazywanych 'wiernymi Wzgórza Świątynnego' ogłosiła, że będą próbowali założyć kamień węgielny no budowę trzeciej Żydowskiej Świątyni. Muzułmanie ogłosili, że była to ' Izraelska prowokacja' jako usprawiedliwienie swojego ataku, chociaż Izraelska policja upewniła władze muzułmańskie, że planowana ceremonia założenia kamienia węgielnego na Wzgórzu Świątynnym, która była zapowiedziana, że nikt z tej grupy nie zostanie dopuszczony aby wejść na to miejsce.

Wczesnym rankiem głośniki, które normalnie wzywają muzułmanów na modlitwę napomniały dziesiątki tysięcy muzułmanów aby „przyszli na Wzgórze Świątynne i „ofiarowali dusze i krew aby uratować kraj” i „, zapobiec okupacji świętych miejsc Islamu”⁵

Izraelscy świadkowie ogłosili, że także było wyraźnie słyhać „zabić Żydów”

Kwestia Wzgórza Świątynnego jest centrum arabsko-izraelskiego konfliktu, szczególnie w Jerozolimie.

Chociaż Izraelowi została nadana państwowość w 1948r. i on zajął wschodnią Jerozolimę w wojnie Sześćo-Dniowej w 1967r. rząd w tym czasie zezwolił Arabom na uzyskanie kontroli nad wzgórzem Świątynnym po to aby uspokoić Arabów, po tym wszystkim co się wydarzyło. Z Arabskiego punktu widzenia każdy ruch Izraela aby powrócić na Wzgórze Świątynne będzie poczytany jako deklaracja wojny przeciwko Islamowi.

Islam jest religią miecza, i nie może de facto tolerować dominacji innego systemu religijnego nad krajem, który już raz był przez niego zajęty. Arabowie uświadamiają sobie, że odbudowanie Żydowskiej Świątyni będzie końcowym aktem zapewniającym całkowitą suwerenność nad krajem i jego ludem, suwerenność, której oni nigdy nie uznawali.

Jeden wycinek graffiti używany przez palestyńskich Arabów przedstawia „Kopułę Skały” jako podstawę niechwalebnej zaciśniętej pięści. Analizując ten symbol, Anne Marie Oliver i Paul Steiberg, ekspert od palestyńskiej symboliki pisze: ”[To graffiti] działa jako proklamacja muzułmańskiego stanu posiadania najbardziej spornego miejsca w konflikcie arabsko-izraelskim i co więcej Jerozolimy i całości kraju.⁶ Podobna interpretacja może być uczyniona po pojawieniu się arabskich malowideł namalowanych krwią na ścianach Wzgórza Świątynnego po 8 października.

Na historycznej konferencji dotyczącej spraw Bliskiego Wschodu w 1991 r w Madrycie w Hiszpanii, specjalna uwaga była poświęcona Wzgórzem Świątynnym w Jerozolimie. Izrael został oskarżony o ciągłe akty agresji i próbę wysadzenia w powietrze Meczetu Al. Aqsa.

Wielu wierzy, że jest czas dla Bliskiego Wschodu aby stał się on częścią nowego porządku światowego. Podsumowują oni to w ten sposób, że” Izraelska pozycja jako jedyna powoduje wprawianie świata w niebezpieczeństwo i przynosi go”.

Oni ogłaszają, że najbardziej znaczącą barierą w osiągnięciu prawdziwego i trwałego pokoju w regionie jest ”rezolucja *AlQuds* „[arabska nazwa Jerozolimy oznaczająca „Święta”.]

Przemówienia w Madrycie były jasne, że incydent z 8 października na Wzgórzem Świątynnym był zapowiedzią rzeczy, które mają się wydarzyć. Dzisiejsze Wzgórze Świątynne zostało wypchnięte jako najważniejszy etap końcowych kwestii w każdych konkretnych negocjacjach pomiędzy Izraelem a Ligą Arabską. Od kiedy te obydwie stanowiska zaczęły się polaryzować, gdy rozwinął się upadek procesu pokojowego desperackie kroki zostaną podjęte ponownie przez Arabów przeciw Izraelowi aby walczyć o kontrolę nad Wschodnią Jerozolimą .

Podatny grunt Religijnych Waśni

O roku 1967, kiedy Izrael po raz pierwszy uzyskał dostęp do Wzgórza Świątynnego, nastąpiła bezlitośnie wywierana presja na rząd Izraela, aby tam uprawomocnić Żydowską obecność.

Do czasu *Intifady* [palestyńskiego powstania przeciwko Izraelowi] te starania były marginalne, ale po tym jak strach i wzrastająca presja na rząd spowodowały, że zostały wydawane zezwolenia na odwiedzanie tego miejsca i odsunęły w czasie możliwość uzyskania Wzgórza dla Żydów, wzrosła dramatycznie aktywność 'ruchu'.

Były rozmowy przeprowadzane z liderami niektórych tych grup uczyniły jasnym, że oni czują, że czas do działania już nadszedł. Wielu z tych przywódców wierzy, że jeśli Zachodni Brzeg, Wschodnia Jerozolima i Wzgórze Świątynne zostanie oddane Izrael zniknie jako naród. Oni boją się że następna Diaspora [rozproszenie Żydów] lub inny Holocaust uczyni niemożliwym aby oni jako odrębny naród mogli się znowu razem zgromadzić.

Statystycy Żydowskiej asymilacji w Stanach Zjednoczonych wydają się podzielać ten strach.

Na przykład, główne badania przeprowadzane przez Radę Żydowskiej Federacji potwierdziły, że 52% Żydowskich mężczyzn i kobiet, którzy pobrali się od 1985r. wzięło za partnerów pogan., i z tego drzewa każde z czworo dzieci, które narodziły się po tym zostaną poza Żydowską wiarą i bez żadnej religii. To jest znaczący wzrost od roku 1964, kiedy to tylko 9 % wszystkich małżeństw było mieszanymi. Ten trend z coraz niższym współczynnikiem narodzin a coraz wyższym rozwodów i faktycznym końcem imigracji zmniejsza Żydowską społeczność.

Znaczenie tej statystyki dla Żydów zostało zinterpretowane przez Rabbiego Efraima Buchwalda z Synagogi Lincoln Square w Nowym Jorku. jako nic więcej tylko zapowiedź śmierci. On powiedział "nigdy taka żydowska społeczność, któraby zaniechała rytuałów nie przeżyje"⁷ Tak więc Ortodoksi na całym świecie a specjalnie w Izraelu, wypatrują odbudowy Świątyni, jako jedyne go środka, który może z powrotem nawrócić ich na Judaizm i zachować trwałość jednoty Żydowskiego ludu.

W czasie gdy Palestyńczycy podnoszą głowy powoduje to narastanie Żydowskich wysiłków dla odbudowy Świątyni i wzrost napięcia jest także wprost rezultatem powrotu Żydów do Izraela i Jerozolimy.

Irving Greenberg, były szef Departamentu Studiów Żydowskich w Miejskim Coleggu Uniwersytetu w Nowym Jorku, założyciel i dyrektor Narodowego Centrum Żydowskiej Pomocy wyjaśnia:

Obecnie w przeciągu naszego życia, okres rozproszenia Żydów i ich bezsilności zbliża się do końca.

Holocaust i odrodzenie państwa Izrael zakończyły okres wygnania Judaizmu. *Tisha B'Av* [dzień płaczu za zniszczoną świątynią i modlitwy o jej odbudowę] nie może być naruszony z powodu cudu powstania Izraela i zjednoczenia Jerozolimy. Prorok Zachariasz powiedział Izraelowi w Bożym imieniu, że po powrocie,

Tisha B'Av i trzy inne święta staną się dniami obchodów uroczystych i radości.

Chociaż jest za wcześnie aby ogłaszać tutaj wypełnienie Mesjanizmu, proces odkupienia obecnie jest na ścieżce coraz bardziej widocznej.⁸

Dla wielu, którzy wspierają ruch odbudowy Świątyni, zrozumienie tego czym jest odkupienie stało się rychłą nadzieją. Wielu ortodoksyjnych przywódców Żydowskich, zarówno w Stanach Zjednoczonych jak i w Izraelu, prywatnie i publicznie ogłosili, że rok 1992 jest rokiem wypełnienia jakiejś części z tej całej nadziei. Czy tak jest czy nie rok 1992 pokazał tak jak tego ci ludzie się spodziewali, to fakt, że przywódcy Żydowscy mają specyficzną i konkretną nadzieję jest znaczącym czynnikiem w procesie rozwojowym.

Znaki czasu

Nigdy przedtem w historii nie było takiego mocnego odczucia przeznaczenia, które ujęło przywódców Żydowskich, kiedy oni przygotowywali się na przyjscie Mesjasza. Nigdy przedtem światowe wydarzenia były interpretowane, z takim prorockim przekonaniem przez Żydowskich Rabbich, i przeciętnych izraelitów w podobnym rozumieniu nadchodzącej epoki mesjanistycznej.

Wielu z tych Żydowskich przywódców ogłasza, że jesteśmy o krok od zauważenia wypełnienia się biblijnych prorockich obietnic. Będąc zgromadzonymi z pośród narodów, będąc w posiadaniu Jerozolimy,

i mając swój starożytny język[hebrajski], izraelscy Żydzi są obecnie gotowi zrobić następny krok: odbudować Świątynię.

Dla Chrześcijan, te deklaracje o bliskim przyjściu Mesjasza i odbudowie Świątyni wytwarzają u jednych podniecenie a u innych zamieszanie. Wielu Chrześcijan spodziewa się nagłego przyjścia Pana Jezusa i widzi dowody bliskości tego poprzez wydarzenia, które dzieją się wokół Państwa Izrael. Uważają, że odbudowa Świątyni jest warunkiem podanym przez pismo dla wypełnienia przyjścia powtórnego Mesjasza. Inni, jednakże patrzą na ustanowienie Świątyni jako groźbę dla swojej nauki, że Bóg wybrał kościół aby zajął miejsce Izraela jako 'ludu Bożego'. Spodziewają się oni nawrócenia Żydów na Chrześcijaństwo jako wypełnienie obietnic danych prorokom i widzą powrót rytuałów świątynnych jako przeszkodę do ich wypełnienia.

W następnych rozdziałach odniesiemy się do tych grup w chrześcijaństwie i zanalizujemy historyczne i biblijne interpretacje, które prowadzą do rozdzielenia tych poglądów pod względem perspektywy, jednakże, wydarzenia, które się dzieją w Izraelu od czasu, kiedy on zadeklarował niepodległość w 1948r. są znacząco międzynarodowo., i nikt nie neguje pragnienia Żydów aby odbudowali swoją Świątynię jako pomnik ich historycznego dziedzictwa. To legalizuje przedsięwzięcia dla wypełnienia Żydowskiej nadziei i jest ważnym kamieniem milowym do zrealizowania chrześcijańskiego przeznaczenia.

Scena jest ustawiona

Przed 1948r., prawie cały świat oponował Żydowskiemu wysiłkom powrotu do ziemi ich ojców. Wielu Żydów także oponowało, i myślało, że to się nigdy nie powiedzie. Całość, ksiąg napisanych przed 1948r.[a obecnie wyrzucanych i palonych w archiwach bibliotek] deklarowało, że lud Żydowski nigdy nie powróci do swojej ojczyzny. Ale oni powrócili i wbrew zamiarom wymierzonym w zorganizowany Syjonizm, Żydowski lud jest do dzisiaj w swoim własnym kraju. Historyk Heinrich Graetz przypomina nam „Naród, który widział powstawanie i upadek światowych starożytnych imperiów i ciągle jest w tym samym miejscu do dnia dzisiejszego zasługuje na najwyższą uwagę.”

Znaczące porównanie pomiędzy zwycięską walką Izraela aby odzyskać swój starożytny kraj i obecne wysiłki aby odzyskać kontrolę nad Wzgórzem Świątynnym w celu odbudowania Świątyni nie mogą być przeoczone. Wielu ludzi zarówno Żydów ja i Pogan wierzy, że przywódcy ruchu odbudowy Świątyni ścigają nierealną nadzieję Jednak ci przywódcy, jak i ci, którzy, którzy marzyli o powrocie Izraela to swojej ziemi wierzą, że Bóg pewnego dnia to uczyni, ponieważ Biblia deklaruje, że tak będzie. Nawet chociaż przywódcy ruchu nie wiedza jak wytłumaczyć w jaki sposób ten cud zostanie dokonany w świetle bierzących światowych wydarzeń, oni podtrzymują jasne stanowisko, mając przekonanie, że pewnego dnia wkrótce będzie Świątynia na Wzgórzach Świątynnym. Podtrzymują wielką nadzieję, że jutro będzie ich dniem tak jak Maj 14. w 1948 roku, kiedy wysiłki syjonistów zostały uwieńczone sukcesem po ogłoszeniu powstania Państwa Izrael.

Chociaż szukanie sensacji powinno być unikane, nie możemy dłużej zaprzeczać, e sensacyjne wydarzenia się dzieją w kraju Biblii. Ponieważ odbudowa Świątyni może wkrótce zająć nagłówki gazet aby zwrócić światową uwagę, wierzący winni być informowani o miarodajnych kwestiach dotyczących Wzgórza Świątynnego. i postępowaniem działań czynionych aby to miejsce powróciło do minionej chwały.

Z każdym minionym rokiem coraz więcej pionków i graczy na tej szachownicy jest postawionych do ostatecznego wydarzenia biegnącego aktu historii. Bóg wysunął głównego gracza historii Izraela na scenę. I kiedy ten naród zbiorowo zaczyna działać spodziewając się swego Mesjasza i zaczyna znowu uświadamiać sobie swoje prorockie przeznaczenie, my, którzy jesteśmy Chrześcijaninami dzielimy się tym aby jego wypełnienie spowodowało aby wszyscy ludzie zwrócili na to uwagę. Musimy powrócić do punktu zwrotnego na ścieżce prorockiej, z której nie będziemy chcieli wrócić z powrotem.

Naród z Przeznaczeniem

Determinacja pomiędzy izraelskimi Żydami, i wśród Żydowskiej diaspory przedstawia obraz, że przyjscie Mesjasza i odbudowa Świątyni jest zdecydowane. Francuski generał Napoleon Bonaparte kiedyś wszedł do synagogi i słyszał Żydów płaczących. "O co oni płaczą?" zapytał. Kiedy mu odpowiadano, że Żydzi płaczą za zniszczoną Świątynią, to powiedział "Lud, który tak bardzo oczekuje na swoje miasto i jego Świątynię jest zobowiązany odrestaurować je pewnego dnia.!"

Jak płacz za Świątynią dzisiaj przemienił się w wysiłki dla jej odbudowy, to czy ten dzień nie jest blisko? Za dni poprzedzających uzyskanie przez Izrael niepodległości, kiedy Menachem Begin był jeszcze dowódca Irgunu, ogłosił, że jednym z najważniejszych dla Żydów celów w Palestynie jest odbudowa Świątyni. Ogłosił „Trzecia Świątynia, jaka opisana jest w Ezechielu z pewnością zostanie odbudowana w naszym pokoleniu.”⁹

Czy Żydzi są gotowi ją odbudować? "Znaki tego stwierdzenia są jasne. One wymagają zwrócenia naszej uwagi.!"

Rozdział 2

Chrześcijańskie kontrowersje

Ale kiedy ten antychryst zdewastuje wszystkie rzeczy na ziemi, będzie rządził trzy lata i sześć miesięcy, i usiądzie w Świątyni w Jerozolimie: i wtedy Pan przyjdzie z nieba na obłokach, w chwale Ojca, posyłając tego człowieka i jego naśladowców do jeziora ognistego, a przynosząc dla sprawiedliwych czasy Królestwa.¹

-Ireneusz[185 n.e.]

Biblia nie mówi o jakiejś przyszłej zbudowanej literalnie Świątyni ani o nowo ustanowionym systemie ofiar aby był on ustanowiony w Jerozolimie. Biblijne prorocтва o Świątyni odnoszą się do Chrystusa i Jego Kościoła, stanowczo, rozwojowo i końcowo.²

-David Chilton[1985]

Dzisiaj wielu chrześcijan jest zafascynowanych realnym potencjałem możliwości odbudowy Świątyni Izraelskiej w Jerozolimie. Chrześcijańskie publikacje okresowo zawierają raporty o bierzących

wydarzeniach odnoszących się do Żydowskich wysiłków dla odbudowy, i wzrasta liczba Chrześcijan widzących biblijne znaczenie tych wydarzeń Jednakże nie zawsze tak było.

Jak zauważyliśmy w poprzednim rozdziale, rozwinęły się poprzez historię różniące się opinie na temat potrzeby czasów końca 'Świątyni dla Izraela'. Mówiąc krótko jedna grupa mówi, że będzie Trzecia Świątynia, która zostanie zbeszczeszczona przez Antychrysta. Druga grupa wierzących stwierdza, że taka Świątynia nie będzie ani nie powinna zaistnieć. Obydwie grupy są mistrzowskie w podawaniu argumentów.

Ludzie, którzy twierdzą, że będzie trzecia Świątynia biorą biblijne wersety na temat okresu ucisku literalnie. Oni wierzą, że takie wersety jak 2 Tesaloniczan 2:4, "że on [Antychryst] usiądzie w Świątyni Bożej poczytując siebie za Boga" mówiąc o niewypełnieniu przyszłych wydarzeń, które dotyczą Świątyni w Jerozolimie.

Ireneusz, pisząc o tym w 185r.n.e. wyraża ten pogląd w cytacie, który jest na początku tego rozdziału. Ludzie, którzy wierzą, że nie będzie przyszłej Świątyni opierają swój punkt widzenia na dwóch głównych punktach. Po pierwsze, zniszczenie drugiej Świątyni w 70r.n.e. jest znakiem, że Chrześcijaństwo jest błogosławione przez Boga podczas gdy Judaizm jest odrzucony. W tym punkcie widzenia Jerozolima i Świątynia zostały zniszczone jako Boży sąd nad Żydami za to, że odrzucili Jezusa jako Mesjasza. Po drugie, kościół jest nową Świątynią Bożą, w której On mieszka duchowo: tak więc nie będzie potrzeby nigdy dla budowania przyszłej Żydowskiej Świątyni. Boża Świątynia duchowa, kościół, na zawsze zastąpił literalną, materialną Świątynię.

Ci, którzy podtrzymują ten drugi punkt widzenia stwierdzają, że coś podobnego jako religijna struktura może być zbudowana, tak jak Wielka Synagoga w dolnej Jerozolimie, ale oni stwierdzają, że nie będzie miała ona żadnego prorockiego znaczenia podobnie jak każdy inny hotel w mieście. Wierzą, że od kiedy Izrael już dłużej nie jest 'ludem Bożym', to co Żydzi robią nie ma większego znaczenia, niż to co ludzie robią w Serbii czy Chorwacji czy w Mozambiku.

Ten punkt widzenia jest szeroko rozpowszechniony patrząc na historię kościoła, tak jak David Chilton cytuje na początku tego rozdziału. Ponieważ wierzymy w to co Biblia mówi, że *będzie* trzecia Świątynia kiedyś w przyszłości ważnym jest zrozumienie jak ruch „nie dla Świątyni” się rozwijał.

Nowa Religia?

W pierwszym wieku Imperium Rzymu rządziło większością ówczesnego świata. Chrześcijaństwo rozprzestrzeniło się w pośrodku Imperium. Rzym prowadził politykę tolerancji w stosunku do tych religii, które uważał za legalne, ale stosował represje w stosunku do tych, które były zmuszone zejść do podziemia. Judaizm był poczytywany za religię legalną przez Rzym. We wczesnym okresie Chrześcijaństwa, Chrześcijanie byli uważani przez Rzymian jako sekta wewnątrz Judaizmu zwana „Nazareńczykami”, i tak więc była jako legalna. Z biegiem czasu następowało rozdzielanie się Chrześcijańskich Żydów od nie-Chrześcijańskich Żydów. To się zakończyło wraz z powstaniem rozruchów Bar Kokhba'cha w 132 r. n.e. I jak Chrześcijaństwo rozwijało się w swojej własnej tożsamości, zaczęło być postrzegane jako nielegalne. Tacyt, Rzymski historyk przedstawił Chrześcijaństwo jako obrażanie innych religii mając nadzieję, że uzyska ono tolerancję ze strony Rzymu, kiedy nazwał je „nową religią”. Jednym z powodów tego, że Judaizm został zaakceptowany jako religia legalna było to, że miał on swoich obrońców takich jak Żydowski historyk Józef Flawiusz w swojej książce „Dawne dzieje Izraela” [n.b. wydana w języku polskim i dostępna w chrześcijańskich księgarniach], podając argumenty, że religia Izraela jest starożytną. Rzymianie respektowali starożytne wierzenia i to pomogło być Judaizmowi uważanym za tolerowany wewnątrz Imperium, którego oficjalną religią był poganizm. Jednakże Chrześcijaństwo było nowe, więc na jakiej podstawie mogło uzyskać tolerancję ze strony Rzymu. Widzimy, że w drugim wieku, Chrześcijanie zaczęli uważać Żydów za odstępców, i że to oni teraz są „nowym Izraelem”, i dlatego nie nową religią ale tak starą jak Abraham i Mojżesz.

I od czasu kiedy Chrześcijaństwo wyrastać zaczęło z łona Judaizmu, pierwsze konflikty zaczęły się pojawiać i prześladowania wraz i wśród swoich Żydowskich rywali. Wcześni obrońcy wiary kościoła tacy jak Justin Martyr w swoim „Dialogu z Trypho” zakładali, że będzie opozycja ze strony Żydów argumentując to, że Żydzi nie są już dłużej Bożym ludem gdyż ich Świątynia została zniszczona z powodu odrzucenia Jezusa jako Mesjasza. Bóg miał nowy lud „nowy Izrael”, którym stał się kościół, duchowa Świątynia w której Bóg teraz przebywa. Wiara, że nie ma miejsca na nowa Świątynię w przyszłości aby była ona kiedykolwiek odbudowana, ponieważ Bóg mieszka teraz w duchowej Świątyni-kościół, stała się główną ideą Chrześcijaństwa.

Nawet chociaż niektórzy ze wczesnych ojców kościoła tacy jak Ireneusz, ciągle wierzyli w przyszła Świątynię w Jerozolimie, ruch „przyszłej Świątyni” zaczął zanikać i ruch „nie dla Świątyni” zaczął dominować końcem trzeciego wieku.” Ta teoria zaczęła się pojawiać, wtedy jak i potem również w następnych pokoleniach, że początek Chrześcijaństwa zbiegł się z zanikiem Judaizmu., i tak długo jak Chrześcijaństwo będzie istnieć to wyglądać ma tak, że Żydzi nigdy nie posiadą miasta ani swojej Świątyni”.³W tym czasie także, biblijne proroctwa zostały ‘uduchowione’ i poczytywane za mniej literalne, nawet wśród ortodoksów.

Wcześni pisarze tacy jak Origin, Eusebiusz i Chryzostom poszli tak daleko przyrównując prawdziwość Chrześcijaństwa do tego warunku, że Świątynia Izraela nigdy nie będzie odbudowana w Jerozolimie. ”W środku wieku historyczny spłot wzrostu Chrześcijaństwa wraz z zanikiem Judaizmu coraz bardziej stawał się przenikać do chrześcijańskiej myśli. Następne pokolenia przemijały, Świątynia ciągle była w ruinach i czterdzieści lat od śmierci Jezusa do utraty miasta złąły się razem aby wytworzyć wrażenie specjalnego czasu, w którym to się wydarzyło.⁴

Od czasów Konstancyntyna [313 r.n.e.] pragnieniem wczesnego kościoła było usprawiedliwienie się w oczach Żydów i uzyskaniu akceptacji Rzymskiego Imperium aby powiązać zmianę interpretacji literalnych proroctw w celu wytworzenia punktu widzenia, że zniszczenie drugiej Świątyni zostało już dokonane na zawsze.⁵W celu potwierdzenia tego przekonania pod kierownictwem matki Konstancyntyna, królowej Heleny, „Chrześcijanie zaczęli przekształcać miasto Jerozolimę w miasto chrześcijańskie.Chrześcijańskie kocioły zaczęły b budowane w Jerozolimie, między innymi Kościół Zmartwychwstania, i po raz pierwszy w historii Chrześcijaństwa Jerozolima stała się miejscem pielgrzymek Chrześcijan w znaczącej liczbie.⁶

Julian Apostata Dochodzi do władzy

W 313 r.n.e. Imperator Kostantyn nie tylko dał Chrześcijanom legalny status, ale także ogłosił, że ta religia, która nie była dotychczas legalną za legalną oficjalną religię Rzymskiego Imperium zastępującą poganizm. Chrześcijańska moralność nigdy nie stała tak wysoko. Niespodziewanie, Konstancyntyn nie tylko nawrócił się na Chrześcijaństwo ale także przekształcił całe Imperium w takie aby budowało kościoły, propagowało i broniło wiary i położyło kamień milowy dla rozwoju Chrześcijańskiej Europy- nowego Królestwa Bożego.

Z ustanowieniem Chrześcijaństwa jak najbardziej faworyzowanej religii, wszystkie pogańskie świątynie i posągi zostały zniszczone i zastąpione przez miejsca gdzie chrześcijanie chwalą Boga. Chrześcijaństwo zostało schronione przed oczami dwóch antagonistów- poganizmu i Judaizmu.

Długie królowanie Konstancyntyna zakończyło się jego śmiercią w 361r.n.e.Następca, Flawiusz, Klaudiusz Julian, zastąpił Konstancyntyna na 19 miesięcy, podczas których chciał z powrotem przywrócić Imperium do pogaństwa po to aby odzyskać chwalenie Imperatora zamiast Boga.

Julian nazywany „Apostatą” przez Chrześcijan, napisał także potężną replikę przeciwko Chrześcijanom nazwaną *Conta Galilaeos* [„przeciwko Galilejczykom”-jego określenie Chrześcijan], i próbował ile mógł obrzydzić chrześcijaństwo.

Julian został wykształcony na Chrześcijanina przez znanego biskupa Cezarei Eusebiusza ale występował przeciwko temu co uważał za chrześcijańskie prześladowania innych wiar.

W odpowiedzi wydał edykt powszechnej religijnej tolerancji. Julian faworyzował Judaizm nad Chrześcijaństwo, nie tylko z powodu swoich pasji skierowanych przeciwko Chrześcijanom, ale także, ponieważ zaczął uważać Chrześcijaństwo jako wadliwe w stosunku do Judaizmu, i widział, że Judaizm lepiej sobie radzi z jego koncepcją religijnego pluralizmu. Poprzez przywrócenie starożytnego miasta Jerozolimy Żydom, Julian miał nadzieję na powrót odpływu Chrześcijaństwa, który rozprzestrzenił się za czasów Konstantyna.

Ziemia się trzęsie

Przed wyprawą na Persję Julian napisał list do społeczności Żydowskiej, której obiecał usunąć antyżydowskie prawa i odbudować Świątynię, gdzie mógłby wraz z nimi społecznie chwalić Boga.⁷ Wkrótce potem napisał, że "choć teraz Świątynia zostanie odbudowana".⁸

Żydowski źródła zrobiły aluzję do tej kwestii, która dotyczyła jego aktywności dla odbudowy. Rabbi Acha zgodził się z tym, że Świątynia może być odbudowana nawet jeśli pewne poświęcone przedmioty drugiej Świątyni zostały zagubione⁹, i trzecia Świątynia może być wybudowana przed przyjściem Mesjasza.¹⁰

Chrześcijanie uważali te wysiłki dla odbudowy Świątyni jako wypełnienie Daniela 11:34 i "obrzydliwość spustoszenia", co wyjaśnia dlaczego oni uważali Imperatora jako Juliana Apostatę. Rzymianie dostrzegli ten projekt jako pamiątkę rządów Juliana. Ale jest bardziej prawidłowym widzieć to jako próbę Juliana ustawienia pogan przeciwko Chrześcijanom [gdyż zarówno Judaizm i poganizm posiadają rytuały ofiarne]i jako zaprzeczenie przypuszczalnego prorocstwa Jezusa skierowanemu przeciwko odbudowie Świątyni.

Jak budowniczowie próbowali dostać się do fundamentów aby zacząć budowę na Wzgórzu Świątynnym coś niezwykłego się wydarzyło. Nastąpiło nagle trzęsienie ziemi i zainicjowało wybuch rezerwuarów podziemnych gazów pod ziemią, i ta eksplozja zniszczyła wszystkie budowlane materiały. Philip Hammond, studiując to trzęsienie, które także zniszczyło miasto Petra, podaje obraz tej sceny jak w ten dzień to musiało wyglądać:

Kamienie były okzesane i gotowe. Kosztowne drzewo zostało zakupione. Niezbędny metal był już pod ręką. Żydzi w Jerozolimie się radowali. Jutro-Maj,363n.e.-odbudowa Świątyni miała się zacząć!... Nagle i bez ostrzeżenia, o trzeciej w nocy... ulice Jerozolimy zatrzęsały się i podniosły, krusząc dwustuletnią nadzieję w proch. Dłużej już nie będzie żadnej możliwości odbudowania Świątyni.¹¹

Kościół podają tę historię w upiększeniu., ogłaszając, że ogień z nieba spadł wraz z wizją Chrystusa, jako sąd nad tymi, którzy próbowali rzucić bluźnierstwa przeciwko wyrokowi Boga i historii. Jeśli możemy postrzegać to trzęsienie jako akt niebiańskiej interwencji, to niekoniecznie jako akt znaku, że Żydzi nigdy nie odbudują swojej Świątyni- tylko to, że rok 363 nie był Bożym czasem, który Bóg zaplanował dla odrestaurowania Świątyni i Izraela.

Ciągle Chrześcijanie podchodzą do tego wydarzenia jako Boży aktu, który obala Żydów. Chryzostom wspomina wypełnienie prorocstwa w Mateuszu 24 'że żaden kamień nie pozostanie' jako dowód głoszenia przez Chrześcijan ,ze Jezus jest Bogiem"[*Christus sit Deus 16*].¹²

Czcigodny Warburton z Londynu w 1750 r. pisze najbardziej ściśle w języku angielskim oddanie tego incydentu w książce zatytułowanej „*Julian czyli dyskurs dotyczący trzęsienia ziemi i erupcji ziemnej, która zniweczyła próby Imperatora Odbudowania Świątyni w Jerozolimie*”Warburton pisze, że Bóg użył trzech cudów aby powstrzymać Juliana od budowania Świątyni.

Pierwszym z tych cudów było TRZĘSIENIE ZIEMI, które wydarzyło się w czasie, kiedy oni oczyszczali stare fundamenty, po to aby założyć nowe: i to trzęsienie rozrzuciło ich magazyny materiałów... Drugim cudem był OGIEN, który wystrzelił z podłoża fundamentów, które oni zakładali; i zabił część pracowników, a resztę zmusił do ucieczki....Ich upór dał okazję do uczynienia trzeciego cudu, gdyż rankiem oni spostrzegli wielką liczbę ŚWIECĄCYCH GWIAZD rozrzuconych na ich ubraniach, które nadaremno próbowali usunąć.¹³

Jeden ze wczesnych historyków kościoła, ogłosił, że opis tego wydarzenia był oparty na zeznaniach naocznych świadków, dodając, że „gwiazdy”, które ludzie otrzymali pojawiły się na kształt krzyżów i w rezultacie wielu zostało przyprowadzonych do wyznania, że Chrystus jest Bogiem, i że odbudowa Świątyni nie jest Mu przyjemna.”¹⁴

Dla Żydów, odbudowa Świątyni spowodowała taką falę podniecenia i nadziei, że nawet po swoim rozczarowaniu po daremnej próbie Juliana podtrzymywali oni nadzieję odnowionej Świątyni i jej końcowego utwierdzenia. Jednakże, dalsze wysiłki odbudowy Świątyni zostały zaniechane, kiedy półtoraletnie krótkie królowanie ustało i ponownie Chrześcijański Imperator uzyskał władzę.

Symboliczna Architektura

Kiedy Bizantyjscy Chrześcijanie zaczęły swą masową kampanię budowlaną podczas rządów Konstantyna , jednym z pierwszych projektów był Kościół Świętego Grobu naprzeciwko miejsca położenia Świątyni. To miejsce wybrano na pamiątkę ukrzyżowania, pogrzebania i zmartwychwstania Jezusa. Wcześniej na tym samym miejscu została wybudowana przez cesarza Hadriana świątynia Afrodyty więc jej zniszczenie i zbudowanie Chrześcijańskiej budowli symbolizowało wyższość Chrześcijaństwa nad Rzymskim pogaństwem.

Co więcej stanowisko Eusebiusza w swoim dziele *Życie Konstantyna* wyjaśnia symbolizm w założeniach kościoła: ”Na pamiątkę zbawienia zostało zbudowane Nowe Jeruzalem, oponując sławnemu w starożytnych czasach Staremu.”¹⁵

Jak Lawrence Sporty wyjaśnia:

Eusebiusz odniósł się do duchowego Jeruzalemu, specyficznie do Wzgórza Świątynnego i jego duchowego centrum, jako świętego domu. Nowe Jeruzalem do którego się on odnosi nie mogło być aktualnym miejscem dawnego Jeruzalemu za jego dni ale jego nowym duchowym centrum bazyliką Konstantyna. Tak więc w rzeczywistości on mówi, że nowa bazylika została wzniesiona aby zastąpić ruiny starego domu.¹⁶

Tak więc „Nowe Jeruzalem” nowe duchowe centrum Chrześcijaństwa miało być dostrzegane by zastąpić Wzgórze Świątynne, poprzednie miejsce duchowe Żydów, tak więc Kościół Świętego Grobu był zbudowany po to aby zastąpić Świątynię zarówno symbolicznie jak i czasowo.

Wilkinson w swoim dziele *Egeria's Travels in Holy Land* podtrzymuje to opisując jak konstrukcja Kościoła Świętego Grobu została zmyślnie zaprojektowana aby być podłożem do budowy drugiej Świątyni. Na przykład kaplica zmartwychwstania [miejsce zmartwychwstania była przestrzennie położona w stosunku do miejsca ukrzyżowania w ten sam sposób jak Ołtarz ofiar całopalnych był położony w stosunku do Miejsca Najświętszego Świątyni. Położenie bazyliki wzdłuż osi wschód-zachód także było podobnym do tego położenia Świątyni. Nawet wczesne rytuały i liturgie przeprowadzane w kościele były podobne do tych w Świątyni

Poprzez umiejscowienie kościoła wprost i naprzeciw Świątyni, i w fakcie, że ten kościół jest wyżej położony niż Świątynia, Chrześcijanie mocno podkreślali słowa Chrystusa w Janie 2:19, że On zniszczy

Świątynię i rozmyślnie pozostawili ruiny Świątyni na Wzgórzu Świątynnym aby podkreślić tę symbolikę. [patrz rysunek 1].

Jak można zauważyć bizantyjskie Chrześcijaństwo widziało kościół jako Nowe Jeruzalem-punkt widzenia zwany „Teologią Zastępczą”. Teologia Zastępcza podtrzymuje wierzenie, że wersety biblijne mówiące o przyszłości Izraela winny być rozpatrywane jako tajemnica i odnoszą się do kościoła. Używając argumentacji, że Świątynia została zburzona jako dowód tego wierzenia, takie stwierdzenie pomogło kościołowi zademonstrować swoją wyższość nad Judaizmem.

Obrażanie się wzajemne

Kiedy Chrześcijańscy architekci upiększali kościoły w Jerozolimie usytuowane dookoła Wzgórza Świątynnego, teren tego Wzgórza był celowo pozostawiony na spustoszenie jako skrawek ziemi. Pielgrzymi dostrzegali tam dzikie zwierzęta i padlinożerców buszujących pośród ruin. Czasem podczas okresu Bizantyjskiego[prawdopodobnie w okresie Imperatora Herakliusza w 7 wieku], Wzgórze Świątynne było używane jako gnojowisko. Nowożytna nazwa bramy wiodącej do Wzgórza Świątynnego w obecnym czasie „Brama Gnojna” wywodzi się z tamtego okresu historycznego. Widocznie spustoszenie tego miejsca nie było jeszcze wystarczające- Chrześcijanie chcieli także w rzeczywistości obrażać Żydów przez obrzydzenie świętego miejsca.

Kiedy muzułmańscy zdobywcy weszli do Jerozolimy stwierdzili, że Wzgórze Świątynne jest najbardziej niedostępnym miejscem z powodu wielkiej ilości nieczystości, które zalegały na nim., będąc przeszkodą aby na nie wejść. Na Wzgórzu, w miejscu położonym przypuszczalnie, Miejsca Najświętszego odkryto, że jest ono całkowicie przykryte warstwą gnoju. Czternastowieczne dzieło muzułmańskie zatytułowane *Muchtir al.-Ghiram* zawiera krótki opis Wzgórza Świątynnego przez pierwsza pokolenie obecności Muzułmanów w Jerozolimie:

Obecnie w tym czasie[Imperatora Herakliusza] nad Skałą w Miejscu Świętym było wielkie gnojowisko, które całkowicie pokryło niszę modlitewną Dawida, i które Chrześcijanie tam uczynili po to aby obrażać Żydów, i co więcej nawet Chrześcijańskim kobietom było przykazywane aby tam wyrzucały swoją menstruacyjną odzież i odpadki na to miejsce, tak, że cały stos nich tam był.¹⁷

Takie niecywilizowane stanowisko do Wzgórza Świątynnego nie ograniczało się tylko do okresu Bizantyjskiego. W 1883r. brytyjski bohater wojenny Charles George Gordon przybył do Jerozolimy. Gordon był Chrześcijaninem, którego religijny entuzjazm doszedł do punktu halucynacji. On odkrył wzgórze[dzisiaj zwane jako „Golgota Gordona” na którym jaskinia grobu jest ulokowana na wzgórzu Golgoty , gdzie Chrystus został ukrzyżowany.

Niewiarygodne, ale podstawą jego identyfikacji tego miejsca była jego fantastyczna wyobraźnia topografii Jerozolimy. Namalował on wymaginowany szkielet nałożony na miejsce na którym głowa tego szkieletu przedstawiała „Golgotę”[„czaszka” po aramejsku]

Umieścił on nogi tego szkieletu w mieście Dawidowym a ustawił miednicę w miejscu „Kopuły Skały”. Tak więc na tym szkicu opublikowanym po jego śmierci w roku 1885, Gordon opisuje swoje wrażenie Żydowskiej Świątyni jako gnojowiska!

W interpretacji zniszczenia Jerozolimy i Świątyni jako znak ciągłej Bożej nieprzychylności w stosunku do narodu Żydowskiego i w dostrzeganiu jakichkolwiek prób odbudowy Świątyni jako wyzwanie rzucone Chrystusowi i Jego kościołowi, wielu ludzi, takich jak Gordon posuwa się do ekstremy. Chrześcijanie dzisiejsi, którzy zaakceptowali to nauczanie, że kościół jest Izraelem, i że Chrześcijanie są prawdziwymi duchowymi Żydami powinni zauważyć, że taka teologia często jest używana aby usprawiedliwić antysemityzm.

Odkrycie poglądów Ireneusza

Pogląd, że Świątynia Izraelska nigdy nie będzie odbudowana zdominował myślenie kościoła bez żadnej poważnej konkurencji aż do wczesnych lat 1800tych, i trwające zniszczenie Świątyni było używane w chrześcijaństwie jako dowód do przełomu dziewiętnastego wieku.¹⁸ Powoli jednak pogląd Ireneusza, przedstawiony 1600 lat wcześniej, taki, że tam będzie inna Świątynia zaczął się pojawiać. Dla wielu Chrześcijan w Europie wydarzenia takie jak Rewolucja Francuska i dojście Napoleona do władzy otworzyło drzwi do odkurzenia starych biblijnych proroctw. Poprzez wczesne lata 1800te zaczęło narastać zainteresowanie studiowaniem biblijnych proroctw prowadzących do przyczynienia się na nowo coraz to większego literalnego zrozumienia klucza prorockich wersetów. Im bardziej literalnie niektóre proroctwa były brane pod uwagę tym bardziej inne proroctwa odnoszące się do Żydów, zaczęły zwracać na siebie uwagę, w znaczeniu, że odnoszą się do Żydów jako Żydów a nie do Nowego Izraela, kościoła. Ludzie zaczęli dostrzegać wydarzenia takie jak powrót Izraela do swojej ziemi i odbudowę Świątyni jako część przyszłego Bożego planu dla Izraela.

Jednakże, ci Chrześcijanie ciągle silnie utrzymują, że Żydzi muszą uwierzyć w Jezusa jako Mesjasza wcześniej zanim te rzeczy będą się wydarzać.

Kiedy interpretatorzy biblijni zaczęli myśleć o wpływie literalnego i przyszłego wypełnienia historii Izraela, wielu doszło do przekonania, że Biblia naucza, że Bóg ma plan dla kościoła, który jest obecnie odślaniany i w tym samym czasie oddzielny i przyszły plan dla Izraela., który jest odroczone gdyż czas kościoła jeszcze trwa, na wskutek odrzucenia przez Żydów Jezusa jako swojego Mesjasza. W następnych rozdziałach pokażemy dlaczego wierzymy, że to biblijne podejście w interpretacji proroctw jest prawidłowe.

Chociaż Rzymianie budowali pogańskie świątynie a Chrześcijanie budowali kościoły, Boży plan na przyszłość zakłada odbudowę trzeciej Świątyni w Jerozolimie, którą pewnego dnia zbeszcześci Antychryst. Jak zobaczymy, Bóg ma Swoje specyficzne plany zarówno dla kościoła jak i dla Izraela. Ale zanim popatrzymy w przyszłość, popatrzmy bardziej szczegółowo na to co czym była Świątynia dla Żydów w przeszłości. Żadna inna budowla nie miała bogatszej historii- lub miała tak wielkie znaczenie dla ludzi, niż miejsce, które nazywali „domem Boga”

Rozdział 3

Jeden Dom Dla Jednego Boga

Żydzi mieli szczególny sposób poświęcania rzeczy Bogu, którego my nie mamy. Pod Prawem, Bóg, który jest Panem wszystkiego, dał wzór Świątyni aby Go tam czczono, gdzie był on specyficznym obecnym: tak jak Pan domu, którego własnością jest cały dom, dokonuje wyboru pokoju gdzie ma być, który nazywany jest komorą Pana. Ale w czasie Ewangelii nie było takich rzeczy.

-John Selden, Table Talk [1689]

Od kiedy prawie każdy Chrześcijanin posiada jaką wiedzę na temat Żydowskiej Świątyni, niewielu posiada zrozumienie znaczenia tego dla ludu Żydowskiego. Po to aby docenić współczesną gorączkę co do projektu odbudowy Świątyni, najpierw musimy uzyskać Żydowski obraz Świątyni, jej cel dla wypełnienia osobliwego Żydowskiego powołania oraz jak poprzez brak Świątyni przez 2000 lat historia dotknęła Żydowski lud.

Dom Boży

Słowo świątynia pochodzi z łacińskiego słowa „templum”, które w języku hebrajskim ‘słowo hekal’ oznacza „duży dom”. W starotestamentowym Piśmie, słowo ”świątynia” oznacza poświęconą Żydowską budowlę wzniesioną w Jerozolimie i tak więc jest wyróżnione ono dużą literą „Świątynia”. Hebrajski Stary Testament jednak rzadko używa tego terminu. Preferuje on Świątynię jako *Beth YHWH* „dom Pana”, lub ‘ bet ’elohim „dom Boga”. To wyrażenie lepiej oddaje sens Świątyni jako „miejsca gdzie mieszka Bóg” i jest następstwem zasadniczego znaczenia hebrajskiego wyrażenia na Tabernaculum, „mishan, „miejsce przebywania”.

Skrzynia Przymierza i Chwała

Znaczeni Świątyni specjalnie w opisie proroków Izraela, było powiązane z Shekinah, obecnością Chwały Bożej. To podkreślenie można zauważyć w krótkim podsumowaniu prorockich ‘opisów Świątyni’ :Świątynia jest, mówiąc ich słowami górą Pana, świętą górą” [Izajasz 11:9;56:7;65:11,25;Joel 2:1;4:17;Sofoniasz 3:11], gdzie „Pan mieszka”[Psalm 74:2], i Świątynia jest „domem Boga Jakuba” i „domem Pana”[Izajasz 2:2,3; Jeremiasz 23:11; Ezechiel 8:14,16; Joel 1:13-16; Micheasz 4:1,2; Aggeusz 1:14], miejscem obecności Bożej Chwały”[Ezechiel 9:3;43:5-9;Joel 4:17,21;Habakuk 2:20], miejscem gdzie „obecność Bożej Chwały objawia się prorokom[Izajasz 6:1; Amos 1:2;9:1]. Początkowo wyróżnienie Świątyni jako miejsca obecności Boga było połączone z obecnością Arki Przymierza, gdyż ona reprezentowała podnózek ‘obecności Chwały Bożej.1

Długo potem jak Arka zaginęła, Świątynia ciągle była uważana za miejsce gdzie mieszka Bóg. Józef, Żydowski historyk z I wieku opisuje słowa Elezara, ostatniego z Zelotów na Massadzie wkrótce po zburzeniu drugiej Świątyni: "Gdzie jest to miejsce, w które wierzono, że sam Bóg tam przebywa?"² Rzymski historyk Dio Cassius napisał, że Rzymscy żołnierze, którzy spalili drugą Świątynię bali się wejść do Świątyni z powodu swoich 'przeczuć' i zrobili to kiedy zostali do tego zmuszeni wbrew własnej woli.³

Odwieczny Bóg

Podobnie jak przesądni Rzymianie, wielu innych ludzi nie rozumie koncepcji Boga przebywającego w jakimś miejscu. Czy sam Bóg mieszka w Świątyni? Taka była normalna koncepcja pogan. Na całym Bliskim Wschodzie w starożytności, świątynie były budowane jako królewskie rezydencje dla bożków ludu. Ludzkim obowiązkiem było zaspokojenie fizycznych potrzeb bożkom, jedzenia, picia i innych niezliczonych kosztowności i w zamian za to, spodziewano się od tych bogów aby zaspokoili ich ludzkie potrzeby.⁴

Izraelski sposób chwalenia Boga stał w opozycji do tych pogańskich koncepcji bogów i ich świątyń. Bóg Izraela nie był bożkiem ograniczonym do jakiejś lokalizacji ani też On nie mógł być znaleziony. On był Wiekuistym, którego istnienie nie mogło się ograniczać do jakiegoś fizycznego miejsca czy budowli., budki, czy sanktuarium. Co więcej, Bóg Izraela nie potrzebował ludzkiego wsparcia. On jedyny był tym, który od początku zaspokajał ludzkie potrzeby udzielając swojego boskiego wsparcia. Takie zrozumienie Boga może być zauważone w Psalmie 50:9-13, gdzie psalmista koryguje takie pojęcie Boga potrzebującego ofiar składanych mu do pożywienia.: "jeśli bym był głodny[Bóg] powiedziałby ci; gdyż świat jest mój i wszystko co w nim jest, czy ja jadam mięso wołowe? Czy piję krew kozłową?"[wersety 12,13]. Tak więc była obca innym ludom Izraelska koncepcja Boga potrzebującego świątyń w celu zaspokojenia swoich potrzeb przez ludzkie starania.

Kiedy Świątynia w końcu została zbudowana, takie było słowo dane Izraelitom, którzy wtedy dedykowali Bogu swoją Świątynię. "izali Bóg mieszka na ziemi? Oto niebiosa i nieba niebios, nie mogą Cię ogarnąć, jakóż daleko mniej ten dom, którym zbudował!"[1 Królewska 8:27]. To stanowisko wyjaśnia jasno, że Boża obecność nie przebywa w Świątyni Izraelskiej w ten sam sposób jak bogowie pogańscy mieliby mieszkać w innych pogańskich świątyniach na świecie. Z tego powodu Bóg Izraela nie miałby być reprezentowany w jakiejś formie idola, bałwana, rzeźby czy obrazu.[Exodus 20:2; 5 Mojżesz. 4:15-19] czy też w jakimś sanktuarium [Ezechiel 8:5-12] jak to było praktykowane w religii Kannanejskiej.

Mąż wg Bożego serca

Tabernakulum było czasowym miejscem, przemieszczanym od czasu do czasu dopóki Izraelici nie zjednoczyli się politycznie i duchowo. Tak się wydarzyło kiedy Dawid zdobył Jerozolimę i uczynił ją jedyną stolicą Izraela, ale także miejscem Bożym. Po raz pierwszy w historii Izraela, świecka i duchowa władza zostały scentralizowane w jednym miejscu geograficznym. W 1 Królewskiej 8:16 jest napisane, że od czasu exodusu do czasów Dawida, Bóg nie wybrał miasta z pokoleń Izraela aż do Dawida, gdyż ten werset i następne dodają "alem obrał Dawida, aby był nad moim ludem Izraelskim. Postanowił więc Dawid w sercu swoim... zbudować dom imieniowi Pana, Boga Izraelskiego". Pragnienie Dawida aby zbudować Bogu dom zaczęło narastać, kiedy sobie uświadomił niesłuszność swojego mieszkania w pałacu w porównaniu do nędznego przebywania Arki w namiocie[2 Samuel 7:1,2]. Chociaż Pismo nie mówi jasno, że Bóg powiedział Dawidowi co ma robić to jednak mówi, że wybierze męża, który będzie znał pragnienie Bożego serca.[1 Samuel 13:14].

Dawid wybrał Jerozolimę za swoją stolicę z wielu powodów: Po pierwsze było to miejsce, które nie należało do żadnego z południowych, czy północnych pokoleń, tak więc reprezentowało neutralny region, któryby nie prowokował zazdrości pomiędzy pokoleniami.

Po drugie, było to miejsce strategicznie położone i mogło służyć jako centralne miejsce świeckiej władzy. Po trzecie, i może najważniejsze, miało ono historyczne powiązanie z ludem Izraela od czasów Abrahama i tradycyjnie było rozumiane jako góra Bożej obecności.

O czym mówi Exodus 15:17. Te czynniki motywowały Dawida w swoim wyborze Jerozolimy jako miejsca na Świątynię. Tak więc Dawid został wybrany aby tego wyboru dokonać, ponieważ był mężem wg Bożego serca [1 Samuelowa 13:14] i wygląda na to, że wybór Dawida został spowodowany Bożą inspiracją włożoną mu w jego serce przez Boga i tak więc można mieć podstawy do twierdzenia, że ten wybór historyczny został dokonany przez Samego Boga.⁷

Powiedziano, że "nie nic niezwykłego w lokalizacji Jerozolimy jako miejsca przebywania Świątyni. Ta lokalizacja była konsekwencją tego czego się spodziewano.... Nie ma biblijnej genealogii [wyjaśnienia pochodzenia] dla [jej] lokalizacji... Oczywiście mogła by ona być zbudowana również gdzie indziej i być wciąż ta sama."⁸ Ale takie stanowisko stoi w sprzeczności do pism, że Jerozolima, i Wzgórze Świątynne, zostały przygotowane jako miejsce na Świątynię przynajmniej od czasów patriarchów. Zostali oni przygotowani przez Boga dla tego celu poprzez objawienia Boga darowane swoim sługom.

Największe z tych objawień można znaleźć w przymierzu Dawidowym w 2 Samuelowej 7:8-17. Te wersety przyrównują obietnicę zbudowania Świątyni z obietnicą przymierza, że tron królewski Dawida będzie ustawiony na wieki:

I postanowię miejsce ludowi memu Izraelskiemu, i wszczępię go, iż będzie mieszkał na miejscu swoim, i nie będzie więcej poruszony, ano go więcej synowie nieprawości trapić będą... Pan także mówi, że On sam mu zbuduje dom. Gdy się wypełnią dni twoje... wzbudzę nasienie po tobie... on zbuduje dom imieniowi Memu, a Ja utwierdzę stolicę jego aż na wieki. [2 Samuelowa 7:10-13].

Z tego nie wynika, że Świątynia nie będzie nigdy niszczone, ale raczej, że miejsce wybrane dla niej przez Dawida będzie trwało na wieki, podobnie jak Dynastia Dawidowa, na świadectwo bezwarunkowej natury boskiego kontraktu. Ten fakt jest później potwierdzony w Psalmie 132, który łączy razem wybór Dawidowy miejsca Świątyni [wersety 1-5], przymierze Dawidowe [wersety 10-12], i Bożą deklarację, że to jest „miejsce mojego odpocznienia na wieki”. [wersety 13,14]. Dodając do tego -istnienie Jerozolimy i Wzgórza Świątynnego jako Bożego przybytku jest wymagane dla wypełnienia prorocत्व, które się do tego odnoszą.⁹

Chociaż Bóg wybrał Dawida, który wybrał miejsce dla Świątyni, to nie wybrał go aby ją zbudował.¹⁰ Powód ten da nam głębsze wejrzenie w naturę Świątyni.

Świątynia Pokoju

Dawid był mężem walecznym, ale Świątynia miał być miejscem pokoju. Taka charakterystyka Świątyni znajdzie swoje końcowe wypełnienie w przyszłości jak pisze o tym Izajasz 2:

I stanie się w ostateczne dni... i pójdzie wiele ludzi mówiąc "Pójdźcie a wstąpmy na górę Pańską, do domu Jakubowego, a będzie nas uczył dróg Swoich, i będziemy chodzili ścieżkami Jego", albowiem z Syjonu wyjdzie Prawo, a słowo Pańskie z Jeruzalemu... i przekują miecze swoje na lemiesze, a włócznie swe na sierpy.; nie podniesie naród przeciw narodowi miecza, ani się ćwiczyć będą do bitwy. [wersety 2,4].

Pokój, który przyjdzie wtedy na ziemię będzie emanował z przyszłej Świątyni powodując, że narzędzia destrukcji zmienią się na narzędzia produkcji, a narody świata będą raczej się uczyć słuchać słowa Boga niż uczyć szermierki wojennej.

Na pamiątkę pokojowego celu Świątyni, żaden z kamieni użytych na budowę Świątyni nie będzie przygotowany na jej miejscu. Wszystkie kamienie zostaną wyciosane w kamieniołomach tak aby żaden dźwięk brzącego metalicznego głosu narzędzi nie był słyszany w okolicach Wzgórza Świątynnego przypominając ludziom dźwięki wojny.[1 Królewska 6:7].

Świątynia miała być zbudowana w pokoju, przez człowieka pokoju i być miejscem pokoju dla tych wszystkich, którzy naprawdę szukają Boga. Dźwięk miecza był zwykły dla Dawida; on używał miecza by przynosić śmierć i zniszczenie.[1 Kronik 6:7],tak więc on nie mógł być architektem Świątyni, która miała reprezentować życie i pokój. Ten zaszczyt przypadł synowi Dawida Salomonowi, którego dokładne imię brzmi „pokój”, a którego 40 letnie rządy były rządami ciągłego pokoju.

W czasie dedykacji Świątyni, Salomon ostrzegł lud, że stracą Boże błogosławieństwo jeśli ich serca nie będą sercami „pokoju” z Panem [1Królewska 8:61hebrajska].Ironią stało się to, że Salomon wypełnił własne słowo i puścił w ruch bałwochwalcze praktyki, które doprowadziły do końca jego Świątyni. Pismo to potwierdza kiedy mówi o Salomonowi:

„nie było serce jego zupełne z Panem, Bogiem jego, jako serce Dawida , ojca jego”.[1Królewska 11:4].

Świątynia Łaski

Chociaż Bóg nie zezwolił Dawidowi budować domu dla Siebie, to wspaniałomyślnie obiecał Zbudować dom Dawidowi. Ten ‘dom’ począł linię genealogiczną następców, którzy ustanowią tron Dawida na wieki. Pragnienie Dawida aby zbudować Świątynie zostało wypełnione przez jego syna, Salomona, którego narodziny również były znakiem Bożej przychylności przebaczenia grzechu Dawida popełnionego z Bathshebą. Tekst w 2 Samuelowej 7 nawet mówi o możliwości rozwiązania w przyszłości problemu grzechu., któryby mógł zagrozić istnieniu Świątyni. Salomon mógłby zgrzeszyć i być przez ludzi pokonany[w końcu poprzez zniszczenie Świątyni przez Babilończyków.], ale Boża Łaska nie ustanie nad Dynastią Dawida. Boża Łaska był nie tylko podstawą dla zbudowania Pierwszej Świątyni, ale dla każdej następnej Świątyni w Jerozolimie.

Boża opatrzność dla Świątyni w Jego obietnicy danej Dawidowi była przepowiedziana 2000 lat wcześniej w czasie innego wydarzenia, które miało miejsce w rejonie Wzgórza Świątynnego.

To było ofiarowanie Izaaka przez Abrahama na górze Moriah. To miejsce, jak również cały kraj Kanaanu, został darowany przez Boga Abrahamowi na wieki.10. Na tym miejscu Abraham był świadkiem Bożej Łaski, kiedy Bóg zastąpił ofiarę Abrahama barankiem w miejsce Izzaka.

O tym miejscu Genesis 22:14 pisze:” i Abraham nazwał to miejsce ”Bóg opatrzy”[zaspokoi, przewidzi]; i do dnia dzisiejszego mówi się, że na górze Pana będzie zaspokojenie”.

W 1 Królewskiej 8:31-40 i 44-53 jest podana lista różnych funkcji Świątyni. W każdym przypadku funkcje odnosiły się do potrzeb człowieka w krytycznych chwilach; militarnego rolniczego i społecznego zaspokojenia oraz duchowej odnowy. Niewiarygodnie, funkcja ofiarnicza tak zwykle kojarzona ze Świątynią nigdzie nie jest opisana w tych cytatach. Zasadniczym celem Świątyni było ofiarowanie czegoś Bogu, ale otrzymanie od Niego Jego darów łaski.

Świątynia modlitwy

Druga Samuelowa 24 opisuje historię jak Dawid zgrzeszył obliczając swoją siłę militarna , licząc wojska zamiast zaufać Bogu.10.W rezultacie plaga została zesłana aby zniszczyć Jerozolimę . Dawid poszedł na miejsce, gdzie anioł destrukcji stał i zbudował ołtarz oraz złożył ofiarę pokoju Bogu. Rezultatem tego było, że „ubłagany był Pan ziemi a zahamowana była plaga od Izraela”.[werset25].

Miejsce, gdzie Dawid się modlił było młóczarnią Arawny [Ornana] Jebujejczyka., i zostało kupione na cel zbudowania tam Świątyni. Miejsce modlitwy stało się miejscem Świątyni

Kiedy Salomon wybudował Świątynię, to ogłosił publicznie Izraelskiej populacji, zgromadzonej w celu dedykowania Świątyni, że Świątynia została przeznaczona na miejsce modlitwy.

W 1 Królewskiej 8:29,30 czytamy: "Powiedziałeś, „tu będzie Imię Moje”, abyś wysłuchiwał modlitwę moją., którą się będzie modlił sługa twój na miejscu tym. Wysłuchajże prośby sługi Twego i Twojego ludu izraelskiego”

Co więcej Świątynia nie tylko była miejscem modlitwy samych Izraelitów, ale miała być uniwersalnym miejscem modlitwy dla narodów. Cytaty idą dalej: "Nadto i cudzoziemiec, który nie jest z ludu izraelskiego, ale kiedy przyjdzie tu z ziemi dalekiej dla Imienia Twojego[bo usłyszą o imieniu Twoim wielkim...], i kiedy przyjdzie i będzie się modlił w tym domu., Ty wysłuchaj z nieba ,miejsca mieszkania Twego, i uczyni wszystko o co zawoła Cię ten cudzoziemiec..."[1 Królewska8:41-43]. Ta uniwersalna funkcja Świątyni przy końcu zostanie zrealizowana, kiedy przyszła Świątynia wypełni słowa Izajasza 56:7: "a cudzoziemców., którzy przystali do Pana[wiersz 6]., tych przywiodę na górę świątobliwości mojej, a uweselę ich w domu modlitwy mojej."

Widzialny Symbol Obecności Niewidzialnego

Znaczenie Świątyni dla Żydów, zarówno tych w Izraelu jak i tych w Diasporze], było takie, że to jest jedyne miejsce, gdzie Boża Obecność prezentowała się wśród ludu.

Shaye Cohen tak to zinterpretował: "Świątynia... służyła jako miejsce połączenia sił; reprezentowała monizm[ozn. wiarę w jedyne Boga] i wyłączność. Jedyne miejsce było dla Boga dogodne jako Jego dom na ziemi i tym miejscem było Wzgórze Świątynne w Jerozolimie."13

Ponieważ Bóg Izraela był jedynym prawdziwym Bogiem i jedynie On mógł wysłuchiwać modlitw, ci, którzy chcieli aby ich modlitwa była wysłuchana musieli przyjść do Świątyni

[lub modlić się w jej kierunku]. Za czasów Świątyni, jedynym miejscem dostępu do Boga na ziemi zarówno Żydów jak i Pogan była Świątynia. Bez regularnej służby Świątynnej, nie było możliwości połączenia się człowieka wprost ze swoim Bogiem ani też żadnej innej ofiary za grzech. Jedna z izraelskich przypowieści mówi "Od czasu, kiedy Świątynia została zniszczona, powstał żelazny mur pomiędzy Izraelem a jego Ojcem w niebie."14

Symeon Sprawiedliwy ogłosił: "Świat bazuje na trzech rzeczach: Torze, *Avodah* [służba Świątynna] i praktykowaniem *gemilut hasadim* [dobroczynności]."15 Podając takie stwierdzenie, zniszczenie Świątyni wzruszyło jeden z filarów Żydowskiego wszechświata- służby Świątynnej- i spowodowało całkowite zamieszanie w życiu religijnego Żyda.

Świątynia nie by jednak najważniejszym miejscem tylko jako religijna instytucja dla ludu Żydowskiego, ale[szczególnie druga Świątynia] także odgrywała poważną rolę na scenie politycznej ludzi. Nawet w diasporze Żydzi walczyli o prawa posyłania swoich zobowiązań w stosunku do Jerozolimy. Faktycznie, wszystkie inne instytucje, nawet te nie związane ze służbą Świątynną uzyskały moralną podstawę w związku ze swoimi powiązaniem za Świątynią.16.

Tak więc Świątynia, kierowała życiem Żyda. Żydowski życie toczyło się wokół świąt, pielgrzymek, rytuałów ofiarnych, czytania i studiowania Tory i wszystkiego co było związane ze Świątynią. Choć później a specjalnie po 70 r.n.e. synagoga, która prawdopodobnie została wzniesiona na dziedzińcu zburzonej Świątyni stała się precedensem, który zajął miejsce Świątyni aby jej instytucje i inne funkcje zostały powiązane z funkcją Świątyni. Zbudowanie synagogi pozwoliło Judaizmowi przetrzymać okres po zburzeniu drugiej Świątyni bez załamania się., ale ona nigdy już nie zajęła takiego miejsca w wierze i życiu Żydowskiego ludu jak Świątynia. Synagoga była jedynie miejscem zgromadzeń społeczności w celach liturgicznych, ale Świątynia była „Bożym Domem”., gdzie Boża obecność przebywała, i w której Jego kapłani wstawiali się za Jego ludem.

Świątynia był kanałem przez który religijne instytucje Izraela stały się częścią życia ludu.

Ustanowienie godzin modlitewnych zostało nawiązane do czasu składania ofiar, i nawet ci w Diasporze mieli obrócić swą twarz w kierunku Jerozolimy i Świątyni. Wszystkie sprawy formalno- prawne były decydowane w Sanhedrynie [Żydowskiej Radzie Najwyższej], którzy swoje uprawnienia posiadanych urzędów mieli pełnić jedynie, kiedy przebywali w Świątyni, i tylko wtedy, kiedy jeszcze system składania ofiar funkcjonował.¹⁷

Podczas gdy teraz jest trudno zrozumieć Poganom i niereligijnym Żydom jaki miała wpływ Świątynia w Życiu starożytnego Żyda, historia Świątyni, jej dramatu ciągle budzi zainteresowanie współczesnego człowieka. To jest temat, którym się teraz zajmujemy.

Rozdział 4

Świątynia Zburzona- Świątynia Odbudowana

Ozdobą krainy, uciechą wszystkim ziem jest góra Syjon.... miasto króla wielkiego. Bóg w pałacach jego uznany jest za twierdzę wysoką....otoczcie Syjon, i obścapię go; policzcie wieże jego .Przypatrujcie się pilnie basztom jego, a oglądajcie pałce jego, abyście umieli powiadać narodowi potomnemu. Że ten jest Bogiem naszym na wieki wieczne, a iż on naszym hetmanem będzie aż do śmierci.

-Psalm 48:2,3,12-14

Jak możemy oglądać Wzgórze Świątynne było miejscem ciągów niebiańskich wydarzeń od Abrahama i króla Dawida aż do czasów zbudowania Świątyni. Po jej zbudowaniu w 950 r. pne. dramaty jej nasiliły się, ponieważ Świątynia stał się częścią Izraelskiej historii.

Kiedy dowiadujemy się o historii Świątyni, często rozróżniamy Świątynię jako *pierwszą* i *drugą*. Te terminy odnoszą się do okresów historycznych w których rytuały Świątynne przebiegały bez zakłóceń. Nawet wtedy możemy odkryć, że Herod całkowicie odbudował drugą Świątynię znaną jako Świątynia Zorobabela po jej odbudowie, to nie było rozważań wtedy na temat trzeciej Świątyni, gdyż nie było przerwy w systemie składania codziennych ofiar od czasu jej zbudowania. Czytając dalej tą książkę dowiecie się, że będziemy się także odnosić do dwóch dodatkowych Świątyń, które mają być wybudowane w przyszłości zgodnie z literalną interpretacją biblijnych proroctw. Historia tych przyszłych Świątyń jest zobrazowana na rysunku 2.

Pierwsza Świątynia

Pierwsza Świątynia zbudowana przez Salomona, była początkowo przewidziana przez Dawida, przez swoje ostatnie lata, kiedy miał zgromadzone bogactwa i dary i łupy zdobyte przez lud Izraelski[1 Kronik 29]. Po śmierci Dawida, Salomon dokończył Świątynię ze gromadzonych przez Dawida materiałów zasadniczo przez siłę roboczą złożoną z rodzonych Izraelitów.[1 Królewska 5:13-16; 2 Kronik 2:2]. [Nawiązanie Świątyni do reszty Jerozolimy podczas tego okresu jest zobrazowane na rys 3]. Wzór Świątyni jak i Tabernakulum, były podobne w formie do świątyń pogańskich tego okresu. Trzy komorowa świątynia była zwykłą w tradycyjnej architekturze wielu ludów za czasów Salomona, takich jak Syryjczycy i Fenicjanie. Nawiązując do przyjętych w tym czasie obyczajów Salomon poległ na doświadczeniu ekspertów Fenickich, którzy dostarczali materiały jego ojcu, takich jak Hiram, król Tyru[2 Samuelowa 5:11; 1 Królewska 5; 2 Kronik 2:2-18]. Oprócz materiałów Hiram posłał swoich Fenickich architektów i rzemieślników aby doradzali Izraelskim konkurentom co do wymogów współczesnych specyfikacji. Jednym z nich był w połowie Żyd, w połowie Fenicjanin rzemieślnik zwany Chiram [Hiram-abi], który nadzorował rzemieślników. Został mu przyznany kredyt zaufania aby wykonał i zaaranżował wyposażenie i dekorację Świątyni.[1 Królewska 7:13-45; 2 Kronik 2:13,14].

Przewodnik po Świątyni

Podczas moich lat szkoły średniej[Thomas] nasza rodzina mieszkała w okolicach Waszyngtonu. Za każdym razem, kiedy mieliśmy gości byłem wybrany aby oprowadzić ich po okolicy. Jednym miejscem, które zawsze zwiedzaliśmy był Biały Dom. Nasz przewodnik oprowadzał nas po każdym z pokoi i mówił o ważności każdego z nich, kto był ostatnim dekoratorem, i jakie wydarzenia historyczne miały w nim miejsce. Ta wycieczka z przewodnikiem dodawała znaczenia naszej wizycie, gdyż wyjaśnienia pozwalały nam zrozumieć znaczenie tej ważnej wielkiej Amerykańskiej budowli.

W ten sam sposób jedną z najlepszych dróg dla zrozumienia znaczenia Świątyni jest aby odbyć podróż słowną poprzez pierwszą Świątynię [patrz rys.4].

Nasza podróż zaczyna się w momencie, kiedy uświadomimy sobie budowlę przyzwoitych rozmiarów około 3500 stóp kwadratowych¹ usytuowanej na podstawie wysokiej prawie na dziesięć stóp. Wpierw musimy przejść dziesięć schodów pomiędzy podwójnymi słupami z brązu, zwanymi *Jakin* [„On[Bóg] ustanawia”] i *Boaz* [„w Nim[Bogu] jest siła”]. Każdy z tych słupów jest wysoki na 40 stóp i obwodu na 12 stóp. Potem przychodzimy do *Ulam* wejściowego ganku, pierwszego i najmniejszego pokoju w Świątyni, którego ściany są pokryte połączoną boazerią z drzewa cedrowego. Podłoga jest pokryta cyprysem aby nie był widoczny kamień. Dodatkowo Salomon przyozdobił ten pokój drogocennymi pięknymi kamieniami. Potem wchodzimy do przejmująco inspirującym wyobraźnię głównego pokoju i widzimy wspaniałą siedmioramienną *menorę* lub kandelabr, stół pokładny, na którym był położony poświęcony chleb i Złoty Ołtarz Kadzidla, gdzie aromatyczne zioła są palone aby zakryć przykry zapach ofiar składanych na zewnątrz. Także w tym pokoju jest dziesięć stołów[pięć od strony południowej a pięć od strony północnej], gdzie paliło się dziesięć lamp lub świeczników, jak i rozliczne narzędzia używane do kapłańskiej służby.

Podążając dalej zatrzymujemy się przed wejściem do *Devir* najważniejszego pokoju zasłoniętego podwójnej grubości kurtyną a którego ściany i jedyne drzwi są normalnie zamknięte z wyjątkiem rzadkich okoliczności. Dostęp do tego pokoju Miejsca Najświętszego jest zabroniony dla wszystkich z wyjątkiem najwyższego kapłana, i tylko dla niego raz w roku w *Yom Kippur* święty dzień ubłagania. W tym pokoju w doskonałej przestrzeni kwadratu 35 stóp z każdej strony, stoi wielka Arka Przymierza podobnie pokryta złotem.

Arka stoi na podłożu skalnym zwanym *Even Shetiyyah* [„kamień węgielny”]². Najwyższy kapłan odpoczywa przy palenisku na tej skale, kiedy wchodzi do Miejsca Najświętszego [Późniejsze źródła podkreślają, że ta skalna podstawa była podłożem całej Świątyni i że sięgała podłożem swym aż do Miejsca Najświętszego].³ Idąc z powrotem poprzez Świątynię i schodząc po dziesięciu stopniach, kończymy naszą podróż na otwartym dziedzińcu.

Z przodu napotykamy na wielki ołtarz z brązu, Ołtarz Ofiar Palonych, na którym kapłańskie ofiary są składane. Zbudowany na masywnej skale, posiada poniżej jamę, gdzie popioły i odpadki ofiarne są gromadzone.⁴ Niedaleko od tego leży sadzawka do omywania zwana Morzem Miedzianym. Ta sadzawka, która pomieści 15000 galonów wody spoczywa na grzbietach dziesięciu miedzianych byków i jest używana dla rytualnego omywania i oczyszczania kapłanów czyniących służbę ofiarną. Panwie, miednice, które wykonane były z miedzi, wyglądające jak jeżdżące wózki do podawania herbaty, transportowały wodę do różnych miejsc Świątyni a stały zarówno po północnej jak i południowej stronie dziedzińca. Pobożny Izraelita odbywający taką podróż napełnił swoje zmysły fizycznym i duchowym pięknem tej wspaniałej konstrukcji i stuktury mógłby jedynie marzyć aby to przeżycie nigdy nie przeminęło.

Ograbiona !

Chociaż misternie ozdobiona i wspaniale skonstruowana ,to pierwsza Świątynia miała swojego rywala w postaci pałacu Salomona. Budowle pałacowe, zbudowane z kosztownych kamieni i drewna lasu libańskiego były uważane za większe i może bardziej reprezentacyjne niż sama Świątynia. Podczas kiedy Świątynia był budowana siedem lat, to te pałace i inne królewskie budynki były budowane przez następne trzynaście lat do ich zakończenia. Może Salomon uważał, że rozmiar Tabernakulum powinien być użyty jako wzór rozmiarów Świątyni, i z tego powodu zbudował Świątynię w sposób bardziej pokorny niż swoją osobistą rezydencję i przybytek swojej administracji. Jednakże ta różnica w rozmiarach może także wskazywać ukrytą cechę Salomona podzielonej lojalności, która narastała z biegiem lat, kiedy Salomon zezwolił na czczenie obcych bogów, które to praktyki rozmnożyły się poprzez swoje zobowiązania w stosunku do swoich rozlicznych politycznych małżeństw.

Kiedy praktyki bałwochwalstwa podzieliły serca ludzi w Jerozolimie duchowo, Bóg ogłosił, że królestwo zostanie podzielone politycznie.[1Królewska 11:9-11].I tak naprawdę grzeszny syn Salomona głupi Jeroboam spowodował rozdział królestwa na dwa: Judy[Judea] na południu i Izraela na północy. Duchowe odstępstwo zaczęło trwać na północy kiedy jego królowie począwszy od Jeroabama, zbudowali alternatywne miejsca czczenia Boga aby odciągnąć lud od powrotu do Świątyni na południu. Bali się, że jak powrócą do czczenia Boga w Świątyni, to z powrotem zostaną poddani w zależność pod wpływ Judy. Bałwochwalstwo królestwa północy przywiodło na nich sąd w postaci najazdu Asyryjczyków w 721r.pne. Obecność Świątyni w królestwie Judy i jego królów, którzy uczynili czasowe reformy odrzucając bałwochwalstwo opóźniły Boży sąd nad królestwem południa o 135 lat.

Podczas tego okresu lud Judy był świadomy, że ten grzech powoduje poważne reperkusje w stosunku do Świątyni. Dowód na to wkrótce się pojawił po tym jak Jeroboam lekkomyślnie podzielił królestwo Faraon Szyszak z Egiptu zdobył Jerozolimę, a specjalnym jego celem była Świątynia i pałac Salomona, który magazynował 300 tarcz bitygo złota. Faraon wywiózł te i inne bogactwa za Świątyni do Egiptu.

[1Królewska 14:25,26; 2 Kronik12:2,9].

Świątynia została zachowana a jedynie splądrowana tylko dlatego jak rada królewska upokorzyła się po tym jak Pan przemówił do Roboama i przywódców poprzez proroka Semejasza [2 Kronik 12:5-8]. Po tym w królestwie Judy toczyły się różne polityczne powiązania zarówno reformatorów jak i niewiernych polityków skłaniających się do bałwochwalstwa. Taki stan różnych politycznych powiązań wymagał płacenia kontrybucji, a jedynym źródłem zapłaty były bogactwa Świątyni.

Próby zaspokajania takich ekonomicznych zobowiązań powodowały, że Świątynia została rozbierana po kawałku. Na przykład król Achaz pozrywał ze Świątyni kawałki jej srebra i złota, wyniósł wyposażenie i narzędzia Świątynne oraz woły z brązu z Morza Miedzianego po to aby usatysfakcjonować króla syryjskiego TiglathPilesera III [1Królewska 16:7-9, 17,18; 2 Kronik 28:21,24]. Nawet chociaż syn Achaza, Ezechiasz przeprowadził duchowe i militarne reformy w Judzie, nie zahamowało to ruchu w kierunku końcowego aktu prowadzącego do zniszczenia Świątyni. Druga Królewska 20:12-18 podaje nam rachunek strat, które poniosła Świątynia oddając swoje bogactwa przez Ezechiasza Babilończykom. Świątynia była łakomym kąskiem dla wygłodniałych Babilończyków, było to tylko kwestią czasu, kiedy ten kąsek został pochwycony. Bóg ogłosił to w tym czasie poprzez swoich proroków: "I Judę odrzucę od obliczności mojej, jakom odrzucił Izraela, i wzgardzę to miasto, którem był obrał, to jest Jeruzalem... i Świątynię"[2Królewska 23:27].

Dalsze bałwochwalstwo, które swoimi reformami spowodował Król Jozjasz w Świątyni i ta cześć oddawana tym bożkom sygnalizowały, że czas Bożego sądu jest bliski. Czas ten nadszedł, za czasu Króla Joakima w 605r.pne., kiedy Nabuchodonozor, król Babiloński, pojmał Joakima i tysiące zacnych i wykształconych pracowników [włączając w to Daniela i jego przyjaciół] i zaprowadził w niewolę do Babilonu. Ponieważ nowy Król Izraela był oporny aby płacić daninę Królowi Nabuchodonozorowi, i lud ciągle buntował się przeciwko Bogu, druga inwazja i deportacja nastąpiła w 597 r. p n e. W tym czasie wszystkie wszystkie pozostałe bogactwa Świątyni zostały przewiezione do Babilonu[2 Królewska 24:13]. Prorok Ezechiel został również zabrany podczas tej deportacji i on przepowiedział nastąpić mający wkrótce upadek miasta i niewolę jego mieszkańców.[Ezechiel 9:1-8].

W tym samym prorockim kontekście widział on Chwałę Bożą 'Shekinah'[Obecność Boga] odchodzącą od Świątyni i unoszącą się nad Górę Oliwną na wschodzie [Ezechiel 10:18,19].

Kiedy Chwała się oddaliła, Świątynia została opuszczona gotowa będąc do destrukcji.

Końcowa inwazja Babilończyków nadeszła w 586r.pne. i towarzyszyło jej totalne zniszczenie wszystkiego. Świątynia została spalona, wraz z zabudowaniami pałacowymi, i wszystkimi domami w mieście.[2Królewska 25:8,9; 2Kronik 36:18,19].

Smutek wywołany u Judy z powodu zniszczenia Świątyni został wyrażony przez proroka Jeremiasza: "Rękę wyciągnął nieprzyjaciół na wszystkie kochania jej: bo musi patrzeć na pogan wchodzących do świątynicy jej..... Pan odrzucił ołtarz swój, zbrzydził sobie świątynicę Swoję, podał do rąk nieprzyjacielskich mury i pałace syjońskie.[Treny Jeremiaszowe 1:10;2:7].

Druga Świątynia- Druga szansa

Pierwsza Świątynia stała prawie 400 lat, ale odstępstwo ludzi przyniosło jej koniec. Jeden zwyczaj został zachowany- było to sabatowe odpocznienie kraju. Każdy siódmy rok według prawa miał być rokiem odpocznienia aby ziemia nie była uprawiana. Ponieważ ludzie gwałcili to prawo przez 490 lat, kraj Izraela powinien być opuszczony przez ekwiwalentny okres czasu[70 lat za 70 nieprzestrzegane sabatowego odpocznienia].

Jeremiasz prorokował o tym i Daniel to studiował podczas swojej niewoli, modląc się za swoim ludem o obietnicę powrotu i odbudowy Świątyni [Jeremiasz 25:10-12; Daniel 6:10; 9:2-19].

Bóg zachęcał Żydów w niewoli Babilońskiej poprzez okazywanie im, że Świątynia ciągle była poświęcona Jemu. Kiedy Balsazar przyniósł poświęcone naczynia na ucztę aby chlubić się zwycięstwem nad Jerozolimą, ręka Boża się pojawiła i napisała upadek Babilonu.[Daniel5].

Tej nocy miasto zostało zdobyte przez Persów, imperium, które stało się instrumentem niebiańskim aby spowodować powrót Żydów i odbudowę Świątyni[2 Kronik36:20,21].

Niespodziewany gracz na scenie

Izajasz prorokował, że Perski król Cyrus będzie narzędziem użytym do odbudowy Świątyni: „Który[Pan] mówi o Cyrusie: On pasterz mój, bo wszystką mą wolę wykona; i rzecze Jeruzalemowi: Będziesz zbudowane; a kościołowi: Będziesz założony”[Iz44:28]. Tak jak Daniel miał zrozumienie czasu powrotu z proroctwa Jeremiasza, tak też Cyrus miał swój udział w niebiańskiej sprawie z proroctwa Izajasza [Ezdrasz1:1,2]. Józef Flawiusz, Żydowski historyk z pierwszego wieku, który pisał zdarzenia Żydowskiej historii dla Rzymian opisuje to tak:

Czytając księgę proroctw którą pozostawił Izajasz prorok ten mówił do niego w tajemniczy sposób- „Moją wolą jest, aby Cyrus... posłał z powrotem mój lud do swej własnej ziemi, i zbudował Moją Świątynię”. Zgodnie z tym, kiedy Cyrus to czytał i podziwiał niebiańska moc, szczere pragnienie i ambicja ogarnęła go aby wypełnił to co było napisane.⁵

Za zezwoleniem Cyrusa około 50000 Żydów powróciło do Jerozolimy w 538r. pne. pod przywództwem Zorobabela. Przy pomocy Fenickich robotników założyli fundamenty pod drugą Świątynię za wzór pierwszej.[Ezdrasz 3:7-10]. Naczynia Świątynne i narzędzia zagrabione przez Babilończyków zostały zwrócone, ołtarz został wybudowany, zaczęto składać ofiary i przestrzegać biblijne święta[Ezdrasz3:1-5]. Dalsza budowa Świątyni spotkała się z opozycją Samarytan mieszkających w Królestwie Północnym i nie postępowała przez następne 15 lat. W końcu budowę ukończono w 515r. pne. po dekreście króla Perskiego Dariusza nie tylko zezwalającemu na budowę, ale także zabezpieczając na to środki przez nałożenie podatków [w tym i na Samarytan!] by sfinansować budowę [Ezdrasz 6:1-15].

Innym powodem dla którego nastąpiło opóźnienie w budowie Świątyni było nastawienie ludu, kiedy zobaczyli, że fundamenty są założone na drugą Świątynię. Po tym jak one zostały założone, wielu kapłanów i Lewitów, którzy byli jeszcze na tyle młodzi, że widzieli pierwszą Świątynię, płakało wiedząc, że ta budowla będzie jedynie cieniem poprzedniej Świątyni [Ezdrasz 3:12,13]. Bez wątpienia to wrażenie pozostało i wzrastało w następnych latach.

Ale kiedy Bóg pobudził ludzi aby na nowo zaczęli budować ustami proroka Aggeusza, to do proroctwa włączył słowa zachęcenia; ”Większa będzie sława domu tego pośledniego, niż onego pierwszego, mówi Pan Zastępów; bo na tym miejscu dam pokój, mówi Pan Zastępów”[Aggeusz 2:10]. Pierwsza część tej przepowiedni została spełniona, kiedy najnowocześniejsza druga Świątynia została wielce wywyższona przez Heroda Wielkiego i stała się sławną jako jedna z najpiękniejszych budowli na świecie.

Druga część tego proroctwa wypełniła się częściowo kiedy Jezus, wspaniały Król Pokoju, wszedł do drugiej Świątyni podczas Swojego pierwszego przyjsia [Mateusz23:37,38].

Końcowym wypełnieniem tego pokoju będzie czas kiedy Jezus przyjdzie powtórnie i wejdzie do tysiącletniej Świątyni aby przebywać z Izraelem jako ‘Shekinah’ ,obecność Chwały Bożej, przynosząc pokój całemu światu [Izajasz2:1-4].

Zanieczyszczenie i Oczyszczenie

Przez 200 lat druga Świątynia stała jako oficjalne centrum czczenia Boga w ziemi Izraela i tych w diasporze. W tym czasie przynajmniej trzy inne świątynie istniały, o których wiemy [dwie w części Egiptu i jedna na Górze Gerazim]. Jednakże Żydzi respektowali większą świętość Świątyni w Jerozolimie więc te inne zostały szybko zapomniane. Józef dokładnie opisuje punkt widzenia Żydów tego czasu, pisząc: ”Jedna Świątynia dla jednego Boga”.⁶

Na przekór swojej wyjątkowości, druga Świątynia nie otrzymała jeszcze ‘pokoju’, o którym mówiły proroctwa. Apokryfy biblijne tego czasu podawały, że pod rządami Persji najwyższy kapłan miał

najwyższą władzę w Judei. Przekształcanie się służby kapłańskiej w służbę polityczną zdegradowało duchowy i moralny charakter kapłaństwa. Historie politycznych rywalizacji, intryg i morderstw oddają koloryt narracji dotyczących walk o urząd najwyższego kapłana.

Przykład tego można oglądać w przypadku Jochanana, syna Jojady [Nehemiasz 12:22], który zamordował swojego własnego brata w samej Świątyni.

W tym okresie Judea była pod rządami Greków[Aleksander Wielki], Egipskich Greków[Ptolemeusze] i Syryjskich Greków[Seleucydzi].Ci dwaj pierwsi faworyzowali

Żydów i pozwalali na stałe przywództwo najwyższego kapłana, ale podczas rządów trzecich których przywódcą był Antioch Epifanes IV, wybuchły zamieszki.

Dwie Żydowskie frakcje, Helleńczycy [ci, którzy byli pod wpływem Greckiej kultury] oraz

Ortodoksi zwalczały się wzajemnie aby objąć kapłaństwo. Antioch IV był po stronie frakcji

Helleńczyków i wyznaczył najwyższego kapłana, który zachęcał do oddawania czci pogańskim bożkom.

Wydarzenia dotyczące wyznaczenia przez tego człowieka kapłana spowodowały inwazję na Jerozolimę w roku 170pne .Wielu Żydów zostało zabitych a Świątynia ze swoimi bogactwami splądrowana. Antioch

dalej beszcześcił Świątynię poprzez złożenie ofiary ze świni, zwierzęcia nieczystego na ołtarzu

Świątynnym i postawienie posągu pogańskiego w Miejscu Najświętszym. Działania Antiocha Epifanesa

były przepowiedziane przez proroka Daniela i służyły złu skierowanemu przeciwko Izraelowi i Świątyni,

co będzie również miało miejsce w przyszłości skumulowania zła gdy pojawi się Antychryst[Daniel 8:23-

254;cf.,7:24-26]. Chrystus odniósł się do tego wydarzenia jako „obrzydliwość spustoszenia”[Mateusz

24:15].Po wielu okropieństwach wyrządzonych Żydom, włączając w to spalenie kopii Tory, zmuszania ich

do spożywania mięsa wieprzowego wbrew Żydowskiemu prawu i przymusie składania hołdu pogańskim

bożkom, ortodoksyjny kapłan zwany Matachiasz rozpoczął bunt, który jego syn Juda [Machabejczyk] zwycięsko dokończył.

W 164r.pne. Juda wyzwolił Jerozolimę, oczyścił Świątynię, odnawiając codzienne ofiary. Ten dzień do dzisiaj jest świętowany jako *Hanukkah* lub święto poświęcenia.[Jan 10:22].

Jest pusty

Niepodległość Judei trwała blisko sto lat, ale skończyła się w roku 63 pne. triumfalnym wjazdem Rzymskiego generała Pompejusza do Jerozolimy. Kiedy stało się oczywistym, że Pompejusz chce wejść do Świątyni, tysiące Żydów rzuciło się na ziemię przed generałem błagając go aby nie beszcześcił świętego miejsca. Takie widowisko przekonało Pompejusza, że Świątynia musi zawierać wielkie bogactwa lub jakąś ukrytą tajemnicę, także więc nie tylko wszedł do Świątyni ale zdarł zasłonę oddzielenia i wszedł do Miejsca Najświętszego. To co wydarzyło się potem jest opisane dla potomnych przez Rzymskiego historyka Tacyta:

Prawem zdobywcy on [Pompejusz] wszedł do ich Świątyni. Jest to fakt dobrze znany, że nie znalazł żadnej podobizny, żadnego posągu ani żadnej prezentacji jakiegoś bóstwa; całość prezentowała się całkowicie jako gołe miejsce; ołtarz był nieozdobiony i prosty.⁷

Podobnie jak kosmonauta naszych czasów, który powiedział, że nie widział Boga w swojej podróży w przestrzeń kosmiczną, to jest tam również napisane, że kiedy Pompejusz wynurzył się ze Świątyni to spojrzawszy dookoła na Żydów zdziwiony i ogłosił; ”Pusto jest nic tylko ciemność!” Jest prawdą, że Chwała Shekinah nie była obecna w drugiej Świątyni; oczy wiary raczej niż oczy cielesne byłyby konieczne aby zobaczyć prawdziwego Boga. Zostało powiedziane: ”dla tych, którzy są duchowo ślepi On nie istnieje, tym, którzy są głusi On nic nie mówi, tym ,którzy Go nie szukają nie da się znaleźć.⁸

Odnowiona kosztowność

Teraz Rzym władał krajem Izraela i w 37 r.pne. oddał go pod panowanie despoty, okrutnego dziedzica z przodków Edomitów Heroda, którego Dynastia miała podobno rządzić przez następne 100 lat. W 23 r.pne. Herod przedstawił wielki projekt całkowitej odbudowy drugiej Świątyni, która w tym czasie wyglądała jakby był całkowicie wymagająca naprawy. Ponieważ projekt wymagał całkowitej rozbiórki Świątyni, ludzie bali się oszustwa-niektórzy myśleli, że on ją może zburzyć i nigdy nie odbudować. Tak więc Herod musiał przygotować i przetransportować wszystkie materiały budowlane i kamienie na Wzgórze Świątynne zanim cokolwiek zaczął robić dookoła Świątyni. Herod zaczął rozbudowę Świątyni w 19r.pne. a praca została zakończona 10 lat później, chociaż szczegóły wykończeniowe trwały jeszcze przez następne 75 lat. Jego ekspansywny projekt zakładał powiększenie dziedzińca Świątyni oraz olbrzymią ścianę zaporową[której dzisiejsze resztki są zwane zwaną Ścianą Zachodnią lub Ścianą Płaczu. [patrz rys.5].

Odbudowana Świątynia była podwójnej wysokości w stosunku do oryginału drugiej Świątyni i znacząco szersza. Nowe pomieszczenia zostały dobudowane w stosunku do oryginalnego projektu, jak również drugie piętro ponad wewnętrznymi piwnicami. Monumentalna królewska Bazylika została skonstruowana jako miejsce dla Żydów, którzy przyjeżdżali na wyznaczone święta kupować zwierzęta do składania ofiar. Herod także przekształcił fortecę Hasmonejczyków na północnym zachodzie w fortecę Antonia [nazwaną na cześć Marka Antoniusza]. W tej fortecy stacjonował Rzymski garnizon, którego zadaniem było uspokajanie zamieszek na Wzgórzu Świątynnym i były tam pomieszczenia Rzymskiego prokuratora, kiedy sprawował swój urząd.[np. Poncjusz Piłat w 26-36r.ne.]

Świątynia Heroda, gdyż tak została nazwana, druga Świątynia ujawniła konflikt interesów w swojej architekturze. Z jednej strony, Herod chciał zademonstrować swoje poparcie Judaizmu w stosunku do Żydów a z drugiej strony dotrzymać swej lojalności względem Rzymu.

Ten konflikt był wyrażony poprzez umieszczenie symbolu Imperium –orła Rzymskiego ponad wejściem do Świątyni. Jako ptak drapieżny, symbolizował on charakter Rzymu ale jednocześnie osłabiał charakter Świątyni jako miejsca pokoju. Jego obecność była także uważana jako pogwałcenie Mojżeszowych instrukcji odnośnie rytów symboli.

Wkrótce potem jak ten symbol został umieszczony na Świątyni w 4r.ne. zamieszki wybuchły i Rzymski orzeł został zrzucony i porąbany na kawałki, tak jak to niedawno widzieliśmy podczas niszczenia symbolicznych posągów komunizmu. Herod surowo ukarał tych, którzy brali udział w rozruchach, ale parę miesięcy później zmarł w okropnych męczarniach będąc chory. Zostało to zinterpretowane jako niebiański werdykt nad Herodem, który nigdy nie zdołał oglądać tego co w swej arogancji rozpoczął. W tym samym czasie, Jerozolima była uważana nawet przez nieżydów za najsławniejsze miasto z wielkich miast Wschodu. Odbudowana druga Świątynia była uważana za cud starożytnego świata. Józef opisuje ją jako wykonaną z marmuru pokrytego złotem i z daleka wyglądała jako góra śniegu błyszczącego w promieniach słońca. Jedno z takich podań tego czasu opisuje to: "Ten kto nie widział budowli Heroda nie zobaczy nic wspanialszego w swoim życiu".⁹

Nowy Testament opisuje, że uczniowie Jezusa byli tak zafascynowani Świątynią, że chcieli zwrócić Jego uwagę na tę specjalną konstrukcję i jej zdobienie.[Mat 24:1; Łuk 21:5].Duma jaka ich rozpiełała w stosunku do narodowego bogactwa nie mogła być bardziej intensywna.

Przepowiednia i zburzenie Świątyni

Odpowiedź Jezusa dana uczniom na ich entuzjazm musiała ich ostudzić. Zamiast spodziewanej adoracji Chrystus ogłosił destrukcję: "Z tego co widzicie, przyjdą dni, w które nie będzie zostawiony kamień na kamieniu, któryby nie był rozwalony"[Łuk.21:6]. Kiedy takie stanowisko było kwestionowane przez tych Żydów, którzy wierzyli, że Świątynia nigdy już nie będzie zniszczona i wydawał się to być nawet uczniom niewyobrażalne, którzy widzieli jej budowę za czasów swojego życia, to niektórzy ascetyczni Żydzi, tacy jak ci z Qumran, którzy czuli, że Świątynia Heroda została zanieczyszczona i inna Świątynia[ich projektu] powinna ją zastąpić.

Słowa Jezusa były bazowane na wcześniejszych przepowiedniach proroka Daniela. Daniel napisał: "A po onych sześćdziesięciu i dwóch tygodniach zabity będzie Mesjasz, wszakże to mu nic nie zaszkodzi...to miasto i tę świątynię skazi lud wodza przyszłego"[Daniel9:26]. Jezus widział siebie jako Mesjasza, widział więc Rzymian jako lud... który skazi miasto i świątynię.

Wiedząc, że wkrótce będzie zabity[ukrzyżowany], wiedział także, że wkrótce Świątynia zostanie zniszczona.

Po śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa wydarzenia dotyczące Świątyni sygnalizowały zbliżający się jej koniec. Tradycja mówi o szkarłatnym sznurze zawieszonym w drugiej Świątyni, który w sposób cudowny zmieniał się na biały w dzień Poświęcenia każdego roku aby pokazywać Bożą akceptację dla narodu Izraela. Zarówno Żydowski jak i Chrześcijański historycy mówią nam, że przez ostatnie 40 lat istnienia Świątyni sznur szkarłatny nie zmienił swego koloru.-znak niebiańskiej desaprobacji. Chrześcijańscy apologety cytują dalej że było to potwierdzenie powodu, że naród odrzucił Jezusa jako Mesjasza a oznacza to odrzucenie tego narodu przez Boga i spowodowało zniszczenie miasta i Świątyni. Ale z kolei Żydowskie opowiadania stwierdzają, że problem ten został spowodowany społecznymi i religijnymi warunkami tamtych czasów. Profesorowie Michael Avi-Yonah i Menahem Stern piszą o tym okresie: W ostatnich latach przed zburzeniem napięcia społeczne wzrosły do takiego stopnia, że dotknęły porządku i bezpieczeństwa miasta. Dodatkowo do generalnej nieprzyjaźni w stosunku do rządów Rzymu, były również konflikty pomiędzy samymi Żydami. Z jednej strony były tarcia pomiędzy różnymi grupami kapłańskiej oligarchii a z drugiej aktywność bojowników ekstremistycznych o wyzwolenie spod władzy Rzymu [Sykaryjczycy], którzy posługiwali się metodami terroru i nie było dla nich przeszkodą zabijanie swoich oponentów.¹⁰

Z powodu takich wewnętrznych konfliktów, opowieści Izraelskie dają odczuć, że Bóg był niezadowolony i dopuścił do tych rozgrywek aby przywieść na nich klęskę. Następne ostrzeżenie nadchodzącego zniszczenia Świątyni nadeszło wraz z zanieczyszczeniem Świątyni podczas rządów osławionego cesarza Gajusza Kaliguli ok.40-41r.ne. Józef pisze, że Kaligula nakazał aby jego własny obraz był umieszczony na Miejscu Najświętszym. On rozkazał, że jeśli jakiś Żyd się sprzeciwi umieszczeniu tam tej podobizny to zostanie zabity lub wzięty do niewoli. Tak więc powstał wielki opór zarówno u Faryzeuszów jak i bardziej radykalnych Żelotów, żeby ten edykt nigdy nie ujrzał światła dziennego i wkrótce potem Kaligula został zamordowany. Jednakże było ewidentne, że konfrontacja z Rzymem o władzę nad miastem i Świątynią będzie pewna.

Przeciągnięcie struny nastąpiło w r.66 n.e., kiedy Żydowski Żeloci wywołali rozruchy przeciwko Rzymowi sprzeciwiając się niesprawiedliwości prokuratorów. Sensacyjny akt obrony miał miejsce w Świątyni kiedy Eleazar, syn dowódcy Świątyni, rozkazał skończyć składanie ofiar imperialnych [które były składane imperatorowi równoległe z tradycyjną Żydowską służbą podczas Rzymskiej okupacji]. Słynny Rzymski Dziesiąty Legion próbował odbić Wzgórze Świątynne ale nic nie wskórał, tracąc przy tym wiele ze swego wyposażenia na rzecz Żydowskich obrońców.

Obrona, która się przerodziła w prawdziwą rewolucję, wkrótce ogarnęła całą Judeę.

Wpadłszy w szal Imperator Neron posłał swojego najlepszego dowódcę Wespazjana, wraz z najlepszym Rzymskim Legionem aby zdławić bunt za wszelką cenę. Ok. 69 r.n.e. po latach gorzkich walk, Rzymianie zdobyli wszystkie tereny ale jeśli chodzi o Jerozolimę to Wespazjan, który później został następcą Nerona

jako Imperator, dał władzę swojemu synowi Tytusowi aby prowadził kampanię przeciwko Jerozolimie. Oblegając Jerozolimę Tytus poradził się swoich oficerów jakie jest przeznaczenie Świątyni. Nastąpiły sprzeczne z sobą raporty jak i rozkazy. Rzymski historyk Tacyt opisuje, że większość oficerów było zgodnych, że nic innego nie pozostało tylko całkowite zburzenie Świątyni, które miałyby doprowadzić do ostatecznego pokoju. Tak więc dziewiątego dnia Żydowskiego miesiąca Av w r 70 n.e., miasto i Świątynia zostały spalone jak Daniel prorokował.

Józef pisze, że Tytus dał szczególny rozkaz aby Świątynia została nietknięta, i że żołnierz działając pod wpływem impulsu rzucił płonąca żagiew na łuk wejściowy Świątyni powodując pożar wewnętrznych gobelinów. Kiedy budowla paliła się to powiedziano, że złoto na ścianach zstopiło się i ściekło do szpar pomiędzy kamieniami. Po tym aby odzyskać złoto Rzymscy żołnierze burzyli kamienne mury, wypełniając proroctwo dokładnie tak jak Jezus przepowiedział, że kamień na kamieniu nie pozostanie. W następnym roku Tytus odbył triumfalną procesję przed swoim ojcem Wespazjanem. Siedmiuset Żydowskich niewolników, jak również niektóre bogactwa Świątyni włączając w to Wielką Menorę, stół chlebów pokładnych i zrolowane zwoje Tory były wystawione na pokaz w paradzie przed Wespazjanem. Rzym zwyciężył, Świątynia została zniszczona, a Żydowski lud skazany na wygnanie.

Chociaż Świątynia została zniszczona, Żydowska wiara trwała. W następnych wiekach *Mishnah* [najstarszy zapisany zbiór mówionego Żydowskiego prawa i tradycji] odtwarzał wszystko to co zostało zgubione, stymulując nadzieję na dalsze odnowienie. Taka nadzieja nie była pasywna, ale aktywna, tak jak ruchy odnowieniowe dla odbudowy Świątyni na Wzgórzu Świątynnym powstawały na przestrzeni wieków- wieków Żydowskiej tradycji.

Rozdział 5

Świątynia W Okresie Przejściowym

Wielu różnych ludzi innych niż Żydzi przebywało {Jerozolima} na miejscu obecności mocy - Jebuzejczycy, Egipcjanie, Babilończycy i Persowie; Helleńscy Grecy i Rzymianie; Bizantyjczycy, Arabowie, Krzyżowcy, Mamelukici, Turcy Brytyjczycy. Z biegiem historii tych tysięcy lat bieg był jeden stała groźba dla narodów-unikalne włączenie Żydowskiej historii w Jerozolimę i miejsca ich świętej Świątyni. W historii nie można porównać takiego dziwnego przypadku z żadnym innym i bez tego nie byłoby Państwa Izrael dzisiaj.

- Joan Comay, Świątynia Jerozolimska

Wraz ze zniszczeniem drugiej Świątyni, Żydowski świat stracił swoje centrum. Podczas gdy Świątynia i jej rytuały stały się niezbędną częścią Żydowskiej przynależności, tylko dwie opcje pozostały dzisiaj: Żydzi muszą zmienić swój punkt widzenia na świat, lub próbować zmienić swój świat.

Zmiana punktu widzenia na świat

Jako rezultatem tego ,e wielu Żydów zostało rozproszonych do innych krajów po zniszczeniu Świątyni w 70r.n.e., Żydzi musieli przemyśleć religijne zobowiązania, któreokreślały ich pobyt w kraju Izraela. [Ziemi]. Jet prawdą,e społeczności Żydowskie istniały poza swoją ziemią przez kilka wieków ale nie było zmiany w ich punkcie widzenia na świat ponieważ Świątynia stała w Jerozolimie i ich uwaga była ciągle zwrócona w jwj kierunku.. Obecnie , poprzez Judaizm jest szukany nowy kierunek.

Nowy kierunek, który 'poświatynny' Judaizm obrał to powolny zwrot od literalnego wypełniania Świątynnych rytuałów do ich nieodłącznego duchowego wymiaru.

Chociaż później Judaizm przystosował się do życia bez Świątyni poprzez przekształcenie Jerozolimy i Świątyni na symboliczne ideały, to Mishah wyjaśnił literale koncepcje Świątyni i jej rytuałów zachowując w sobie stałość poglądów pomimo dokonywanych zmian:

Miasto i jego Świątynia były stale i niezmiennie wyjaśniane w Mishnie...Świątynne budowle i rytuały były troskliwie i czule wypunktowane jak gdyby Żydzi ciągle trwali codziennie w tych wszystkich określonych dla nich sprawach.... świętość Jerozolimy i Świątyni są zaznaczone i zagwarantowane.1

Posiadając Mishnę jako przewodni dokument w 'poświatynnym' Judaizmie, oczekiwanie na literalną Świątynie ciągle trwało.

Zmieniając Świat

Celem spojrzenia uwidocznionego w Mishnie na temat Świątyni i jej rytuałów nie był zamiar zastąpić prorockiej nadziei powrotu Izraela do początkowej świętości. w sensie duchowej satysfakcji w *Judea Campa* [ujarzmionym Izraelu] lub Diasporze[życiu poza Krajem]. Jakub Neusner, jeden z największych sław znawców Mishny pisze:

Rabini Mishny... robią wszystko co mogą aby zachować konkretne fakty- nie tylko aby stanowiły pamiątkę – o [kulcie], który został zniszczony. Oni mają na ten temat zdanie, aby Świątynia została odbudowana a kult odnowiony.²

To można dostrzec w samej naturze Mishny Jest to najgłębszy kapłański dokument Żydowskiej literatury.. gdyż cztery z jej sześciu rozdziałów koncentrują się na roli kapłaństwa.

Stwierdza i potwierdza ona zarazem, że Bogu można służyć poprzez ofiary w Świątyni i Żydowskie święta, które też w ten sam sposób są tam odnotowane i ,że codziennym obowiązkiem domu Izraelity jest imitować oczyszczanie się na wzór kapłaństwa Świątynnego.

Uduchawiając Mishnę nie można byłoby wyjaśnić intencji rabinów, gdyż uduchowanie nie może zaabsorbować obszernej ilości nieskończonych szczegółów dotyczących rozmiarów Świątyni i wskazówek procedury ofiarniczej.

Tak więc Mishna jest dokumentem, który zachowując esencję obecnego Judaizmu, jest idealnie przystosowany do przyszłości, kiedy jej dyrektywy i wskazówki będą realizowane i stosowane.

Żydzi po pierwszych sześciu wiekach po zniszczeniu Świątyni patrzyli w przyszłość kiedy Jerozolima zostanie wyzwolona a Świątynia odbudowana. Widzieli swój Judaizm niekompletnym będąc tego pozbawionym. Historia świadczy poprzez swoje znaki wytworzone przez Żydowską nadzieję na zmiany Rzymskiego i Chrześcijańskiego świata aby odnowić świat Świątyni.

Świątynia ubogacona

Po zniszczeniu Świątyni, Jerozolima, miasto , którego politycznie i ekonomicznie życie centrowało się w Świątyni, cierpiało na zastój i upadło Żydzi, którzy pozostali stracili swoje bogactwa i status i byli uważani za ludzi, którzy otrzymali okrutną lekcję od Boga. Jedyna czysta platforma ,która pozostała jak znak obecności Świątyni , przypominając, że bogactwo

Żydowskiej pobożności, podobnie jak ich Życie, zostało splądrowane i pozostawione puste.

Jednakże Żydzi ubogacali miejsce Świątyni, chociaż było puste, że kiedyś znowu będzie ono napełnione.

Jeśli obecnie nie może być napełnione budynkiem, to może być upiększone błogosławieństwami.

Nadzieja na powrót narodu i jego odnowę, co zajmowało dużo miejsca w modlitwach wczesnych pielgrzymów jest odzwierciedlone w *Skemoneh Esreh* [osiemnaście stołowych modlitw], które każdy pobożny Żyd jest zobowiązany modlić się trzy razy dziennie[Benekoth 4:1]. [W tym *Shemoneh Esreh* 14 w szczególności jest modlitwa dla odnowy Jerozolimy i odbudowę Świątyni:

Bądź łaskawy Pnie Boże nasz w Swojej wielkiej łasce dla Twojego ludu Izraela i dla Twojego miasta Jerozolimy i dla Syjonu miejsca przybywania Twojej Chwały i dla Świątyni , miejsca przybytku Twego i dla królestwa domu Dawida, Twojego pomazanego sprawiedliwego. Błogosławiony jesteś Ty Panie Boże Dawida, budowniczoego Jerozolimy.

Poprzez takie modlitwy jak ta, Świątynia pozostawała na pierwszym miejscu Żydowskich myśli w poświęconym Judaizmie. To Świątynne nastawienie wyrażało się także w uchwytny sposób kiedykolwiek okoliczności zezwalały na odbudowę Świątyni, ruch aktywistów podnosił się pomiędzy gorliwymi Żydami. Spoglądając na kilka poprzednich lat wstecz batalie Żydów dają wejrzenie na ten ruch obecnego czasu i stabilizują odczucie ciągłości pomiędzy wczesnymi aktywistami a takim samymi w obecnych czasach.

Świątynia Bar Kokhby

Chociaż Jerozolima została zrujnowana od czasu zniszczenia Świątyni, które się wydarzyło 60 lat wcześniej, to nie było jeszcze zakazane Żydom aby się osiedlali się tam w tej okolicy. W rezultacie przynajmniej 75 Żydowskich społeczności zostało ustanowionych w Judei. Czy tak było, czy nie, nie wiemy czy czczenie Boga na gruzach dawnej Świątyni się dalej odbywało, ale w tym czasie siedem synagog zostało zbudowanych u stóp Wzgórza Świątynnego. Wygląda na to, że miejsca te stały się nowymi centrami oddawania chwały Bogu i poprzez to pozostawały gorącą nadzieją na odbudowę zarówno miasta jak i Świątyni.

Te nadzieje stały się jeszcze bardziej rozbudzone, kiedy Rzymski Imperator Publiusz Aureliusz Hadrian zaczął swoje panowanie w 117 r. n. e. Zgodnie z jego dyrektywami Hadrian początkowo nie wykazywał żadnej wrogości wobec Żydów., i w tej nadziei oni spodziewali się, że ich sytuacja się poprawi. *Sybylline Oracles*, Żydowskie rzekome pisma tego czasu przepowiadały, że pojawi się człowiek którego imię wywodzi się od nazwy morza[Hadrian-„Adriatyk”] i uczyni gest dobrodziejstwa w stosunku do Żydów³. Zostały nawiązane oficjalne kontakty pomiędzy Judejskimi Żydami i Rzymską władzą pod Hadrianem i uzyskano w ten sposób zezwolenie aby Świątynia mogła by być odbudowywana.⁴

Wczesne Chrześcijańskie źródła donoszą, że jakieś wysiłki zostały robione aby zgromadzić fundusze, ale te wysiłki musiały się miernym sukcesem zakończyć, gdyż wyglądało na to, że nie podjęto żadnych prac budowlanych.

Żydowskie nadzieje na odnowienie skończyły się w 129r.n.e. gdy Hadrian przybył do Jerozolimy aby ustanowić Rzymską kolonię na gruzach miasta. W 132r. rewolta powstała pod przywódctwem Żydowskiego lidera Szymona bar Kosiby. Zasadniczą przyczyną tej rewolty było niedotrzymanie przez Hadriana obietnicy odbudowy Świątyni.⁵

Bar Kosibie zmieniono nazwisko na *Bar kokhba*: „syn gwiazdy” co zostało opisane w Talmudycznych opowieściach Rabbiego Akivy, który ogłosił go Mesjaszem.

Ta rewolta odpędziła Rzymski garnizon i Żydowska rebelia utrzymywał się ponad trzy lata.

W tym czasie powstał niepodległy rząd a Bar Kohba ogłosił się Mesjaszem. On był o tym tak przekonany, że jego zwycięstwo aby odbić Jerozolimę zacznie nową mesjańską erę i ustanowił nowy kalendarz liczący lata od dnia swojego zwycięstwa. Większym znaczeniem tego było prawdopodobieństwo, że zacznie odbudowywać Świątynię podejmując się ustanowienia Świątynnych rytuałów i może włączając w to reinstytucję składania ofiar.⁶

Rabbiemu Gamalielowi ,który żył w czasie rewolty Bar Kokhby powiedziano aby ofiarował ofiarę Paschalną w nowej Świątyni Bar Kokhby⁷.

Główne dowody na Świątynię Bar Kokhby odnaleziono z monet wyemitowanych przez Bar Kokhbę, które miały na swym wizerunku obraz fasady Świątyni i imię Eleazera, najwyższego kapłana mianowanego przez Bar Kokhbę. Bazując na tych dowodach, Rabbi Leibel Reznick uwierzył, że Bar Kogkba ukończył budowę Świątyni. On dowodził, że bez funkcjonowania Świątyni Bar Kokhba nie mógłby wyznaczyć najwyższego kapłana aby wyemitować monety pokryte wizerunkiem budowli. Dodatkowo Reiznick zanotował, że żadna osoba ogłaszając siebie Mesjaszem nie próbowałaby odbudowania Świątyni [Ezechiel40-47]⁸.

Rządy Bar Kokhby skończyły się, kiedy Hadrian znów zajął Jerozolimę w 135 r. n.e. Imperator wydał edykt przeciwko Żydowskiemu studiowaniu Tory i czynienia jakichkolwiek religijnych praktyk jako główne wykroczenie prawa. Po to aby zademonstrować, że Żydom się nie powiodło w uratowaniu ludu i ich Świątyni, Hadrian zniszczył Świątynię Bar Kogkby⁹,

i zbudował świątynię Rzymskiej trójcy: Junona, Jowisz, Minerwa, wraz z pomnikiem jeźdźca na koniu na którym siedział [patrz rys 6]¹⁰.Było to oficjalne ustanowienie ciągłego tryumfu

Rzymskiego Imperium. Dzisiaj można oglądać Rzymska inskrypcję najazdu tamtego czasu [jest zlokalizowana niedaleko Amerykańskiego Konsulatu], na której jest napisane, że Rzymskie „święte

miejsce” stało na Wzgórzu Świątynnym. Wielu badaczy przypuszcza, że to święte miejsce to była pogańska świątynia Hadriana, i że została zbudowana na miejscu Żydowskiej Świątyni, gdyż Hadrian zbudował podobne sanktuaria na Chrześcijańskich miejscach świętych. Jerome, jeden z ojców kościoła opiniował, że ten pomnik jeźdźca na koniu stał na miejscu Najświętszym Świątyni¹¹. Współcześni badacze tacy jak John Wilkinson nie zgadzają się: ”Jest jasne, że polityczne i religijne postanowienie uczyniono... na posągu

Hadriana, *spoglądającego* ponad ruiny Wzgórza Świątyni ”.¹² Wilkinson dalej argumentuje, że Hadrian był chytrym władcą, który uświadamiał sobie ,że może nadejść czas, kiedy imperium będzie chciało zezwolić Żydom na odbudowę Świątyni. Opuszczając zrujnowane miasto budując wszędzie Rzymskie świątynie zezwolił na taką możliwość, a w tym samym czasie zarazem potwierdził absolutne zwycięstwo Rzymu. Jakakolwiek próba odbudowania Świątyni musiałaby wymagać zgody Rzymskiego prawa łaski wybaczenia.

Chociaż za Hadriana miasto uczyniono Rzymską kolonią i nazwano je Aelia Capitolina, Rzym uczynił coś więcej niż ustanowienie prawnego porządku. Rzym nie tylko w tym punkcie usatysfakcjonował się ale zabezpieczył aby Jerozolima nie była się ciągłym punktem zapalnym Żydowskiego nacjonalizmu i rewolty.

Święta nadzieja

W następnych wiekach jeszcze kilka prób podejmowanych było dla zorganizowania wysiłku odbudowy Świątyni. Najbardziej znaczących z nich był odnotowany ten, o którym pisaliśmy wcześniej, za czasów Imperatora Juliana w 363r.n.e.

Julian zorganizował fundusze i materiały budowlane i wyznaczył Alypiucha z Antiochii aby nadzorował odbudowę. Chrześcijańskie źródła donoszą, że mnóstwo Żydów powróciło do Jerozolimy aby wziąć udział w tym dziele. W 1969 została odkryta inskrypcja modlitewna przez Robinsona Arche’a na południowym krańcu Ściany Płaczu. Prawdopodobnie napisana przez jednego z powracających Żydów dla odbudowy. Na inskrypcji był napis cytatu Izajasza 66:14: „Ujrzyście zaiste, a radować się będzie serce wasze, a kości wasze jako trawa zakwitną”

Niewątpliwie ci, którzy powrócili do Jerozolimy spodziewali się, że nadchodzi era mesjańska.

Najbardziej to widać w zmianie słów cytatu gdyż w oryginale jest napisane słowo *wasze* kości zakwitną, na inskrypcji było napisane „*ich* kości”. Meir Ben-Dov pisze: ”A kiedy zobaczycie to odniesienie do ludzi, którzy będą oglądać tę inskrypcję to to są ‘ich kości’; tych, którzy umarli a zostaną zmartwychwzbudzeni”¹³.

Wraz z wysiłkami dla odbudowy Świątyni koniec czasów się zbliżał a wraz z nim zmartwychwstanie narodu Żydowskiego przepowiedziane przez proroków. Wszyscy Żydzi wierzyli, że Dzień Odkupienia jest w zasięgu ręki!

Po daremnych próbach Juliana, dalsze wysiłki były tylko podejmowane sporadycznie.

Oczekiwanie na odnowienie Żydowskiego królestwa znowu wzrosło, kiedy Imperatorowa Eudokia, pogańska córka Ateńskiego profesora retoryki, która się nawróciła na Chrześcijaństwo po to aby poślubić Imperatora Teodozjusza II, osiedliła się w mieście w 443r.n.e. Zmieniła ona oblicze miasta wieloma swoimi projektami, ale wśród Żydów jej największa sława nastąpiła, kiedy w łaskawości swojej dała im zgodę na powrót do świętego miasta i odmawiania modlitw na Wzgórzu Świątynnym. Żydzi zinterpretowali jej intencje jako znak, że odnowa Jerozolimy i Świątyni odbędzie się natychmiast. Te święte nadzieje rozpowszechniły się wśród Żydowskiej społeczności w Rzymie i Persji poprzez list datowany w 438 r.n.e. od ważnych osobistości Żydów Galilejskich do społeczności Żydowskiej w Egipcie. Ten encykliczny list opisywał że odnowienia mesjańskiej nadziei można się spodziewać w Kraju:

Do wielkiego i potężnego ludu Żydowskiego; od kapłanów i starszych w Galilei-

Pozdrowienia! Wiedźcie, że koniec zesłania naszego ludu jest bliski i wszystkie nasze pokolenia zgromadzą się razem. Będzie tak, gdyż władcy Rzymu wydali dekret, że nasze miasto Jerozolima, powróci do nas. Przyjedźcie prędko na święto Namiotów, gdyż królestwo jest w zasięgu ręki w Jerozolimie.¹⁴ Żydzi się rozczarowali, gdyż dzień ich wyzwolenia nie nadszedł. Kiedy Żydzi się zgromadzili na Wzgórzu Świątynnym wielu członków z ich grupy zostało ukamionowanych. Chrześcijańskie źródła podają, że wydarzył się cud a kamienie spadły z nieba aby przeszkodzić Żydom w odbudowie Świątyni. Żydzi, którzy zostali uderzeni tymi kamieniami widzieli tą rzecz zupełnie inaczej. Z tych, którzy przeżyli był jeden osiemnastolatek następca kapłana antysemita zwany Barsauma, aresztowany i oskarżony o morderstwo. Jednakże mocny biskup Jerozolimy tego czasu Juvenal, tak opisał Barsaumę, że on nie mógłby być zraniony a ta sprawa obróciła się przeciwko Żydom i ich nadziei na odnowienie. W 614r.n.e. Persowie przełamali Bizantyjski opór i weszli do Jerozolimy. Żydzi w Jerozolimie pomogli Persom pokonać Chrześcijańskiego Imperatora Herakliusza i w rezultacie król Perski Chosroes II wyznaczył Żyda imieniem Nehemiasz nadzorcą miasta. Było to rozpatrywane jako akt niebiańskiej interwencji, gdyż w piątym wieku p.n.e. Perski król Artaxerxes także mianował Żyda imieniem Nehemiasz rządcą Jerozolimy. Ten pierwszy Nehemiasz był pierwszym budowniczym Jerozolimy i odbudował mury miasta aby chroniły nowo budowaną Świątynię. Dodając do tego przypadku, Chosroes II dał Żydom zgodę na odbudowę Świątyni. Wygląda na to, że Żydzi radowali się tym krótkim okresem jego wpływu, pomiędzy 614-617 r.n.e. w którym to czasie odtworzyli religijne rytuały. Żydowskie rzekome pismo *Księga Zorobabela* podaje liczbę tych wydarzeń na Wzgórzu Świątynnym i podkreśla, że Żydowski przywódca „składał ofiary”. Jedynym takim miejscem przeznaczonym dla tego celu mogłyby być szczyt Wzgórza Świątynnego. Nie jest jasne jak daleko praca odbudowy Świątyni postąpiła, jeśli w ogóle się zaczęła w czasie tych lat. Jeśliby jednak to nastąpiło to wkrótce byłoby zastopowane gdyż Perski Szah zmienił zdanie i cofnął swoją zgodę, być może pod wpływem politycznej presji ze strony ważnych wpływów Chrześcijan w Perskim rejonie Iraku. Idąc jednak dalej, Persowie ustanowili swoje własnego zarządcę i wyrzucili Żydów z miasta. I jedynie piętnaście lat to trwało, by następnie Bizantyjski Imperator Herakliusz ponownie zdobył miasto i zbudował ortogonalny kościół na Wzgórzu Świątynnym, „beszczeszcząc” i rozbijając Żydowskie nadzieje na odbudowę Świątyni. Nadzieja na odbudowę żydowskiej Świątyni w Jerozolimie od czasu tych początkowych wysiłków odnowiła się dopiero w ostatnich dziesiątkach ubiegłych lat. Bóg rozbudził serca Swojego ludu aby zaczęli powracać do swojego starożytnego kraju. Nawiązując do rozmaitych wydarzeń światowych wygląda na to, że czas odkupienia Izraela i odbudowy Świątyni jest znów w zasięgu ręki. Ale główna przeszkoda pozostaje na drodze odbudowy- obecność trzeciej siły na Wzgórzu Świątynnym.

Rozdział 6

Świątynia a Islam

Meczet na Wzgórzu Świątynnym został zbudowany wg Bożego porządku....

Nasza suwerenność nie może być przedmiotem kompromisu.

-Adnan Hussein,

starszy z muzułmańskich zarządców Wakf

Niedawno słyszałem Muzułmanów mówiących, że nawet milion lat może upłynąć zanim oni zawrą pokój z Izraelem. Z ich punktu widzenia oni nie mogą zawrzeć pokoju. Ale z islamskiego punktu widzenia są w błędzie. I jeśli oni będą ciągle odmawiali zaakceptowanie Izraela to wykażą wprost swoją nieprzyjaźń i nienawiść;

A to nie ma nic wspólnego z prawdziwą religią.

-Asher Eder, naukowiec religii porównawczych

W 638 r.n.e. Islam zawładnął Ziemią Świętą. Od tego czasu „Jerozolima i jej Wzgórze Świątynne przeszły pod wpływem religii, która wykluczała jakąkolwiek myśl o odbudowie Świątyni. Zarówno Islam jak i Judaizm ogłaszali, że Wzgórze Świątynne jest święte.

Dodatkowo Muzułmanie wiedzą, że jeśli Izrael odbuduje Świątynię, nie będzie możliwym dla Islamu aby odzyskać kontrolę nad cały Izraelem, jednym z jego upragnionych celów.

Zamieszki, które wybuchły 8 października 1990 na Wzgórzu Świątynnym były dowodem na to, że Muzułmanie wierzą, że Jerozolima nazywa się *Al-Quds* [„Święta”], co wyłącznie tyczy się ich religii, i że Żydzi nie mają prawa do niej. Naprawdę się tak dzieje gdyż instrukcje w szkołach Muzułmańskich dla młodzieży zmierzają w tym kierunku. Jasser Arafat śmiało oznajmił: ”Pokażcie mi choć jednego Araba, który zdradzi Jerozolimę, choćby jednego Palestyńczyka który zdradzi.... Święte miejsca Muzułmańskie”¹ Gaalyah Cornfield objawia to mocne stanowisko opisując:

Dla Muzułmanów historia Wzgórza zaczyna się wraz z wizją Mahometa podczas jego nocnej podróży z Mekki do Jerozolimy stąd na studni pozostał znak wielce czczony na płaszczyźnie Wzgórze Świątynnego skierowany w kierunku do nieba. Na tej plamce znaku wizji, dzisiejszy „Meczet Omara”, [Dom Skały] został zbudowany a wszystko inne poniżej niego; dla Muzułmanów nie ma to znaczenia, nawet gdy odkrycia archeologiczne z ostatnich setek są badane a okresowo powoduje to doraźne wykopaliska. Nawet chociaż to jest czynione dla następnych pokoleń Muzułmanów, to dla tych, którzy ogrodzili te historyczne szlaki i miejsca murem by powstrzymać „niewiernych” i ciekawskich z dala nie są one takie ważne².

Pozostawiając wizję Mahometa z boku, dlaczego Islam, który powstał na terenach Arabii tak daleko się posunął z Palestyny i przybył ubierając Jerozolimę w aurę świętości?

I czy Islam ma historyczne religijne prawo do Jerozolimy i Wzgórza Świątynnego?

Mahometa zdanie na temat powiązań Żydowsko –Chrześcijańskich

Kiedy Islam podbił Ziemię Świętą musiał poddać sobie ludność Żydowską i Chrześcijańską.

Kiedy Muzułmańscy władcy weszli do Jerozolimy i później zaczęli wznosić swoje własne budowle na swoich świętych miejscach, to zastanawiali się jaki jest związek ich Świętego Miasta z wiarą Muzułmańską. Be wątpienia poświęcenie Jerozolimy Islamowi wywodziło się z Judaizmu i Chrześcijaństwa, gdyż zarówno Żydzi i nieortodoksyjni Chrześcijanie byli nauczycielami Mahometa. Ta świętość zaczęła narastać z biegiem czasu. W r 632 n.e. Armia Islamska wyruszyła z Arabii, zdobyła Jerozolimę w r.638 n.e. podczas panowania ‘Omara’ drugiego kalifa po Mahomecie. To Arabskie zwycięstwo nad Jerozolimą i uwaga Arabska by budować na Wzgórzu Świętym były rezultatami wielu czynników. Po pierwsze Jerozolima była blisko położona do wcześniejszej stolicy Islamskiego imperium- Damaszku. Nawet chociaż Arabia był kolebką Islamu, to jednak Syria była bardziej zaangażowana w światowe wydarzenia tamtych czasów, i jakie miasto miało większe religijne znaczenie niż Jerozolima? Miriam Ayalon, profesor sztuki Islamskiej i archeologii na Uniwersytecie Hebrajskim wyjaśnia:

Doprawdy, fakt, że Jerozolima była naprawdę ważnym miejscem dwóch monoteistycznych wiar od wczesnych czasów, i fakt, że Islam uważał siebie jako za ostatnie z objawień... uczyniły jego legitymizację by wchłonąć i zidentyfikować poprzednie wiary, które tam pozyskał. Jerozolimy nie można było ignorować.

Wzgórze Święte... oferowało idealne miejsce by zbudować tam pomnik nowym zdobywcom. Co więcej, fakt, że niektóre z poprzednich Bizantyjskich budowli pozostały w Jerozolimie i mogły sprowokować podziw lub zazdrość spowodował Muzułmański odzew.

Tak więc po prawie 60 latach okupacji kalif Umayyadu ‘Abd al.-Malik zbudował w r. 691-92 n. e. to co dzisiaj nazywane jest „Kopułą Skały”.

Wiele domysłów otacza cel zbudowania „Kopuły”. Niektórzy wierzą, że Kopuła została zbudowana jako miejsce upamiętniające Islamskie wydarzenie miejsca modlitwy kalifa [takiego jak Omar], po którym została nazwana ona Meczetem Omara. Inni przypuszczają, że została zbudowana aby przeciwdziałać rywalizującemu kalifowi w Mekce, lub by próbować zastąpić „Ka’abę [święty kamień w Mekce] i przenieść Hajj [Muzułmańska pielgrzymka do Mekki] do Jerozolimy.⁴

Jednakże Kopuła Skały, nazywana *Qubbat as-Sakhra* po Arabsku, była jednak początkowo projektowana tylko jako pomnik tego co stało wpraw na Wzgórzu Świętym. Miała za cel ochraniać ”drogocenną Świętą Skałę”.⁵

Działania ‘Abd al.-Malika więc zachowały miasto i bez jakichś intencji uhonorowały uświęconą tradycję miejsca Świątyni w Żydowskiej historii. Ten fakt nie mógł uciec uwadze mistycznie myślącym Żydom, którzy widzieli oczyszczenie Wzgórza Świętego z brudu i gruzu narzucanych tam przez wcześniejszych Bizantyjskich Chrześcijan i Islamskich ozdób, jako niebiański znak. Chociaż historia tego okresu jest pobieżna, to wiemy, że kalif Umayyadu był tolerancyjny względem Żydowskiej wiary i, że zezwolił Żydom aby mieszkali na południowo-zachodniej części Wzgórza Świętego. Niektórym rodzinom Żydowskim dano odpowiedzialność za wytwarzanie lamp dla celów oświetlenia budowli, placu i oczyszczenie Wzgórza Świętego. Podczas swoich świąt Żydzi mogli maszerować wokół murów otaczających Wzgórze Święte i modlić się przy bramach. Takie pozwolenia połączone z widokiem odnowionego splendoru Wzgórza Świętego, spowodowały, że mesjanistyczny ruch Żydowski zaczął się rozwijać przewidując odbudowanie Świątyni. Przykład tej Żydowskiej nadziei można zauważyć w *Nistarot de Rabbi Shimon bar Yohay* [księga apokalipsy napisana wkrótce po zwycięstwie Arabów]: Drugi król, który wyłoni się z Ismaela pokona wszystkie królestwa i upadnie plackiem[przed Bogiem Izraela]...Będzie on przyjacielem Izraela i pomoże mu odbudować Świątynię Wyrówna on Wzgórze Moria i wezwie Izraela aby zbudował tam Świątynię.Za jego dni Izrael będzie zbawiony i korzeń Dawidowy [Mesjasz] przyjdzie.⁶

Szczytem tej mesjańskiej ekspektacji była zbrojna rewolta pod wodzą Abu ‘Isa o Isfahana, który ogłosił siebie mesjaszem, a którego rewoltę stłumił kalif ‘Abd al.-Malik, kończąc w ten sposób Żydowskie nadzieje, że pod władza Arabów odbudują Świątynię.

Przeciwdziałanie wpływom Chrześcijan

Innym z celów zbudowania Kopuły był akt propagandy i rywalizacji- w stosunku do Żydów ale jeszcze bardziej wobec Chrześcijan, których obecność manifestowała się w ich masywnej architekturze, specjalnie w Wielkiej Bazylice Konstantyna. Historyk Muquaddasi rodowity Jerozolimczyk wyjaśnia to tak:

Tak więc [syn 'Abd al.-Malika, al.-Walid] chciał zbudować dla Muzułmanów [w Damaszku] meczet, któryby powstrzymał ich podziw tych[kościołów Chrześcijańskich] a byłby unikatem i cudem na skalę światową. Podobnie, nie jest jasne jak Kalif 'Abd al. Malik widząc wspaniałość Kościoła Świętego Grobu i jego wspaniałość, był tym tak poruszony że postanowił oślepić umysł Muzułmanów i tak więc zbudował ponad Skałą Kopułę, którą teraz możemy oglądać.⁷

To co znamy z doniesień historycznych to czas potwierdził stanowisko Muqaddasisa. Wiemy, że pierwsza oryginalna drewniana konstrukcja zbudowana jako dom dla Skały w zupełności wystarczała pierwszemu pokoleniu Muzułmanów, którzy byli przyzwyczajeni do prostoty meczetu Mahometa w Mekce Jednakowoż splendor kościołów Chrześcijańskich, które wypełniały Jerozolimę i były zbudowane w bliskości Wzgórza Świątynnego wymagał odpowiedzi od następnego pokolenia Muzułmanów, którzy dorastali jako zdobywcy. Naprawdę wiele z Koranicznych inskrypcji jasno przedstawiających przeciwieństwo doktryn Chrześcijańskich i ostrzegających Muzułmanów przed błędami Chrześcijan zdobyły ściany meczetu. Jest to ważne, gdyż uważano Jezusa jako proroka Islamu, a wpływ Chrześcijańskiego miasta w tym okresie był wielki.

Na początku Skała nie miała religijnego znaczenia dla Islamu. Dopiero po jakimś czasie i prawdopodobnie po to aby sprawić atrakcję odwiedzającym Jerozolimę, były odnajdywane opowieści o Jerozolimie jako miejscu ostatecznego zmartwychwstania i nocnej podróży Mahometa. Dokładnie mówiąc nazwa Jerozolima ani razu nie jest wymieniona w Qur'an [Koran, pismo święte Muzułmanów].

Niektóre autorytety Muzułmańskie sprzeczą się, że „nocna podróż Mahometa” odnosi się do Jerozolimy, gdyż jest tam wzmianka, że on udał się do Al. Aqsa [nazwa meczetu], który dzisiaj jest widoczny na południe od Kopuły Skały. Jednakowoż, słowo Al. Aqsa po prostu oznacza „odległy kraniec” i przypuszcza się, że oryginalnie był zbudowany na wschodnim krańcu Mekki a nie w Jerozolimie. Jeśli to był 'Abd al.-Malik, który zbudował meczet Al. Aqsa

[niektórzy twierdzą, że to był Kalif Walid w r. 705-715 n.e.], to użył prawdopodobnie tej historii aby usprawiedliwić swoją kampanię propagandową i też dlatego gdyż potrzebował meczetu aby skonfrontować go z pięknem Kopuły Skały. Shelomo Dov Goitein notuje, że „wiele z tradycji na temat Jerozolimy i jej sanktuariów nie ma pokrycia w staro Mahometańskich zbiorach”⁸.

Muzułmańskie modlitwy nawet dzisiaj są skierowane w kierunku Mekki a nie Jerozolimy.

Nawiązując do wczesnych przekazów, kiedy Ka'b al.-Ahbar zaproponował Kalifowi 'Omarowi, że miejsce modlitwy w Jerozolimie powinno być ustanowione na północ od Skały, tak aby Muzułmanie obracali się podczas modlitwy w kierunku Skały w tym samym czasie kierując się w stronę Mekki [która leży na południe od Jerozolimy]. Kalif odrzucił jego prośbę ponieważ uważał, że to jest Żydowski plan by zmusić Muzułmanów aby upadali na twarz w kierunku obiektu Żydowskich modlitw, miejsca Najświętszego Świątyni. On miał powiedzieć Ka'bowi: „na Allaha, Oh Ka'bie, w swoim sercu ciągle jesteś Żydem, gdyż widziałem cię, że zdejmowałeś obuwie [przed wejściem na Wzgórze Świątynne], ale nam Muzułmanom nie przykazano aby poświęcać Skałę, nam przykazano jedynie aby zwracać się [podczas modlitw] w kierunku Ka'bay[w Mekce].”⁹. Są doniesienia, że wcześnie kalifowie umyślnie unikali miejsca Skały, lub modlili się tyłem do niej aby pokazać swoje religijne różnice.

Innym powodem budowy przez Muzułmanów Kopuły było sprzeciwienie się Żydowskiemu i Chrześcijańskim tradycjom. Jest całkiem możliwe, że zarówno meczety Kopuła Skały i Al. Aqsa zostały zbudowane na ruinach czy to synagog czy też bizantyjskich kościołów.

Jest prawie pewne, że Imperator Justynian zbudował Chrześcijańska Bazylikę w szóstym wieku na tym samym miejscu i o tych samych wymiarach jak późniejszy meczet Al. Aqsa.

Oktagonalny kształt Kopuły Skały, unikalny w Islamskiej architekturze, może po prostu dowodzić wcześniejszych Bizantyjskich fundamentów lub może być rezultatem zatrudnienia Chrześcijańskich architektów przez ‘Abd al.-Malika. Na ten sam sposób Muzułmański cmentarz został umieszczony na wprost Złotej Bramy, biorąc pod uwagę oryginalne wejście do Świątyni od strony wschodniej. Było zamiarem budowniczych powstrzymanie Żydowskiego

[i Chrześcijańskiego] Mesjasza od wejścia przez nią, gdyż przejście poprzez nieogrodzony cmentarz oznaczało zanieczyszczenie. .Jeśli Żydzi nie mogli wejść przez te bramę, to nie mogliby odbudować Świątyni na Wzgórzu Świątynnym jak prorokowano.

Skryte podziękowania

Chcemy teraz przedstawi temat dlaczego Jerozolima stała się święta dla Islamu i dlaczego Muzułmanie odczuwali, że jest konieczne budowanie na Wzgórzu Świątynnym chociaż nie ma to historycznego uzasadnienia aby ogłaszać Jerozolimę czy Wzgórze Świątynne jako święte miejsce Islamu. Tak było aż do roku 1187, kiedy Krzyżowcy usunęli w końcu Muzułmańskiego władcę Salan-ad-Din [Saladyna], kiedy głoszą, że Jerozolima potwierdzona zastała jako trzecie najświętsze miejsce Islamu [po Mekce i Medynie].Jak poprzednio pisaliśmy, w Koranie nie ma na ten temat wzmianki. W istocie Koran potwierdza historyczne prawo Żydów do Ziemi. W Surze V, wers 21 zacytowane są słowa Mojżesza o historii szpiegów i j tam napisano:

„Ludu mój wejdźcie do Ziemi Świętej, która wam została obiecana.”

W kontekście, Wzgórze Świątynne jest jedynym i tylko jednym świętym miejscem Judaizmu i ma za sobą przynajmniej 3000 lat pisanej historii. Na przekór faktowi, że Islam panował nad Wzgórzem Świątynnym przez 1300 lat, Żydzi podtrzymywali swoje modlitwy w jej kierunku i wypatrywali dnia kiedy Świątynia mogłaby być odbudowana. Przykład tego może być dostrzeżony w trzynastowiecznej opowieści zawartej u Żydowskiego Nahmanda w liście do swojego syna:

Co mogę powiedzieć o tym kraju... im świętsze miejsce to tym bardziej opuszczone. Jerozolima jest najbardziej opuszczona ze wszystkich... Jest tam około dwóch tysięcy mieszkańców... ale nie ma tam Żydów. Ludzie regularnie chodzą do Jerozolimy.... oglądać Świątynię i płakać za nią. A może Ten, który uważa nas za godnych abyśmy oglądali Jerozolimę jak była w ruinach da nam łaskę abyśmy oglądali ją odbudowaną i odnowioną.

Wielu Muzułman uświadamia sobie ,że podstawowym życzeniem Żydów jest odzyskać Wzgórze Świątynne. Nawet chociaż współczesni ich historycy zmieniają historię i użę,ze nic tam nie było na miejscu przed Islamem, ci , którzy mieszkają w Jerozolimie codziennie przechodzą przez odkopane pozostałości wielkich schodów wejściowych do Świątyni i Bramy HulDAH Południowej jej Ściany. Do tego musimy dodać inne zdanie z Koranu, które nie tylko mówi o odbudowie Świątyni ale także o powrocie Żydów. W Nocnej Podróży 8 jest napisane:

Posyłamy przeciwko wam[Izraelowi] nasze sługi aby was wykorzystać, aby weszli do Świątyni, jak weszli za pierwszym razem i zniszczyli całkowicie to co wzniesli.

Może wasz Pan zlituje się nad wami; ale jeśli powrócicie to my też.

Niektórzy ludzie powiedzieli, że to się stało dlatego Arabowie znali te cytaty i wierzyli, że Żydzi pewnego dnia powrócą na Wzgórze Świątynne aby odbudowali to co byli zdolni opuścić;

Wzgórze Świątynne bez większego konfliktu podczas Wojny Sześćio- Dniowej w 1967 r Z tego powodu też, że poprzez niezwykle religijno-polityczną dyplomację jak i znaczące wewnętrzne niesnaski lub militarną obronę zobaczymy, że Islam pewnego dnia opuści miasto bez sporów.

Obojętnie z jakiego powodu, gdy Islam będzie zmuszony opuścić Wzgórze Świątynne, jego obecność przez wieki przewidująco zabezpieczyła to miejsce do czasu powrotu Żydów do Kraju. I powracając obecnie, wielu Żydów oczekuje na dzień kiedy w końcu wzniosą się na swoją Świętą Górę i odbudują swoje upadłe sanktuarium.

Rozdział 7

Dlaczego Odbudowa?

Zbuduj Swój dom wpierw, ustanów Swoja Świątynię na jej fundamentach, pozwól nam abyśmy zobaczyli ją odbudowaną i uczyni nas radosnymi w jej ustanowieniu, spowoduj powrót Kapłanów do ich służby a Lewitów do śpiewania pieśni i muzyki, i spowoduj powrót Izraela do ich przyjemnych miejsc, a wtedy będziesz wywyższony i zobaczą cię i ugną się przed Tobą.

- starożytna Żydowska świąteczna modlitwa

Poprzez 2000 lat Żydowski świat podtrzymywał swoją wiarę bez Świątyni. Dlaczego powinniście teraz odbudować? Odpowiedź na to jest taka, że nie wszyscy Żydzi chcą odbudowy Świątyni. Konserwatyści i Reformowani na przykład głoszą, że odbudowa literalnej Świątyni nie jest potrzebna. Patrząc na Judaizm jako rozwijającą się religię z biegiem czasów, nie widzą potrzeby aby powracać do przeszłości. Profesor Uniwersytetu Hebrajskiego i rabbi Pesach Schindler wyjaśnia: "mamy szacunek dla przeszłości, ale dzisiaj nie ma to znaczenia, które by powodowało jakieś działanie. Wraz z ustanowieniem Państwa Izrael, mamy w pośrodku siebie całe nasze duchowe centrum. I to dlatego tu jest miejsce, gdzie świątynie powinny być budowane".¹

Inni, którzy z kolei studiują przeszłość spierają się z tym, że zawsze były żywe historyczne powiązania pomiędzy fizycznym powrotem do Kraju a literalną odbudową Świątyni.

Historyk Dawid Salomon potwierdza: "To [pragnienie odbudowy Świątyni] było esencją naszego Żydowskiego bytu, jednoczącą nasz lud siłą"²Ta perspektywa jest zaawansowana we współczesnym ruchu aktywistów usprawiedliwiających swoje wysiłki:

Nadzieja na odbudowę Świątyni narodziła się tego samego dnia, kiedy Świątynia została zburzona prawie 2000 lat temu. Rabbi Akiva pociesza swoich płaczących kolegów ogłaszając, że jeśli proroctwa o jej zniszczeniu się wypełniły, to wypełnienie proroctw odkupienia i odbudowy Świątyni również nastąpi.

W przeciągu 2000 lat Żydzi nigdy nie zapomnieli o Świątyni... Marzenie odbudowy rozciągnęło się na 50 pokoleń Żydów, pięć kontynentów i niezliczoną ilość mórz i oceanów. Modlitwa o odbudowę jest recytowana w wielu językach, które są znane ludzkości. Te modlitwy... obecnie uzyskują nowy wymiar wraz z powrotem ludu do Kraju Izraela... Ten nowy wymiar to: możliwość [odbudowy Świątyni].³

Amidah, modlitwa, której pisemna forma została wydana wkrótce po zburzeniu Świątyni jest recytowana trzy razy dziennie przez przestrzegających Prawo religijnych Żydów, i włącza się w nią prośbę o powrót Żydów do Izraela, odbudowę Jerozolimy i odnowienie Świątynnej służby. Podczas sobót i świąt dodatkowa prośba jest zanoszona o szybką odbudowę Świątyni i odnowienie służby ofiarniczej w odbudowanej Świątyni. Tak więc, każda modlitwa Żydowskiego ludu o odkupienie Izraela łączy razem Kraj i Świątynię jako nierozdzielną nadzieję. W „613 Przykazaniach [rabbiniście zbiór biblijnych zasad i zakazów] w przybliżeniu jedna trzecia odnosi się lub zależy od istnienia Świątyni w Jerozolimie. Przykazanie nr 20 z obligatoryjnych przykazań [pierwsze 248] specjalnie nakazuje odbudowanie Świątyni. Ponieważ przestrzeganie tych przykazań jest obligatoryjne dla wszystkich Żydów, niektórzy wierzą, że od roku 1967, kiedy kontrola na Jerozolimę została uzyskana przez Izrael i możliwość taka zaistniała, było grzechem, że Świątynia nie zaczęła być budowana. Inni interpretują 'grzech' nie jako brak aktywności dla odbudowy, ale jako brak pragnienia Świątyni. Maimonides, średniowieczny filozof i twórca kodeksu Żydowskiego Prawa podaje, że każde pokolenie Żydów było zobowiązane budować Świątynię, jeśli jej miejsce zostało zajęte. Wraz z ustanowieniem Izraelskiej suwerenności nad Wzgórzem Świątynnym, jest jasne, że historyczny mandat obecnie istnieje dla odbudowy Świątyni.

Inni zwolennicy odbudowy Świątyni uważają, że narodowe i polityczne powody w celu rozpoczęcia przygotowań w obecnym czasie nastąpiły. Z narodowego punktu widzenia potrzeba zjednoczenia Żydowskiego ludu jest najważniejsza. Za czasów istnienia Świątyni, Świątynia służyła jako symbol narodowej jedności. Mówiono, że w czasie okresu drugiej Świątyni Rzymianie zasilali swoje garnizony, kiedy Żydowscy pielgrzymi przychodzili do Świątyni, ponieważ był to czas, kiedy poczucie narodowości u Żydów było najwyższe.⁴W tamtych czasach Świątynia była również centrum politycznym narodu, gdyż zarówno funkcja polityczna i religijna była złączona ze sprawowaniem urzędu przez najwyższego kapłana. Dzisiaj nie można znaleźć większego innego punktu zbornego by zachęcić Żydów do jedności niż odbudowanie Świątyni. Jest to atrakcyjne również dla świeckich Żydów ze względów ich pochodzenia etnicznego i względów bezpieczeństwa co mogłoby pociągnąć za sobą naród.

Na płaszczyźnie religijnej Jerozolima i Świątynia są niezbędne dla Judaizmu. Pinchas Peli, profesor Uniwersytetu Ben Guriona w Negev tak pisze:

Jest coś niezwykłego mówić o Jerozolimie w Żydowskiej wierze, gdyż Jerozolima

jest nie tylko świętym miastem i centrum wiary Judaizmu ale jest esencją samej wiary....Nie możemy zobrazować wiary Żydowskiej bez Jerozolimy.... Żyd nie może podziękować po posiłku bez odniesienia się do Jerozolimy:

„Proszę Panie, zmiłuj się nad nami, nad Izraelem Twoim Ludem i nad Jerozolimą Twoim Miastem. Zbuduj Jerozolimę Świętą Miasto szybko za naszych dni.”

W czasie zburzenia Pierwszej Świątyni oni [Żydzi] złożyli świętą przysięgę [Psalm137]” Jeśliże cię zapomnę, o Jeruzalemie! niech zapomni sama siebie prawica moja. Niech przylgnie język mój do podniebienia mego, jeźlibym na cię nie pomniał, jeźlibym nie przełożył Jeruzalemu nad największe wesele moje”

Ta przysięga nigdy nie została zaprzepaszczona.⁵

Potrzeba nowej Świątyni jest także oparta na bazie biblijnych proroków i ich obietnic o powstaniu Izraela i ustanowienia światowego pokoju, wydarzeń, które nie mogą się odbyć z wyłączeniem odbudowy Świątyni. Aktywista budowy Świątyni Salomon Gershon spiera się z tą tezą, twierdząc, że Świątynia musi być odbudowana jako preludium odkupienia Izraela:

Nie mogę sobie wyobrazić Państwa Izrael lub życia Izraelitów w Kraju bez Wzgórza Świątynnego jako centrum jego życia, bez Jerozolimy w centrum tego kraju jako stolicy narodowego, duchowego i moralnego życia. Wzgórze Świątynne jest dla nas miejscem życia...Izraelczycy muszą odnowić swoje życie jak Bóg wybrał ich do tego aby takimi byli, ludem, który ma biblijną misję do spełnienia aby wypełnić Boże zasady... a Wzgórze Świątynne jest podstawowym warunkiem wypełnienia tej historycznej misji.... Co więcej... Wzgórze Świątynne... musi stać się dla całego świata centrum wiary w Boga, modlitwy do Boga... gdyż odkupienie całego świata jest połączone... z odkupieniem Wzgórza Świątynnego... i odbudową trzeciej Świątyni.⁶

Czy Świątynia może być rozpatrywana jako symbol narodowy, punkt zborny dla Żydów Izraela i Diaspory, czy też widziana jako prorocka nadzieja niezbędna dla wypełnienia misji Judaizmu od czasu wyzwolenia Jerozolimy i Wzgórza Świątynnego *możliwość* jej odbudowy zaistniała. Podczas gdy niektóre próby zostały podjęte po 1967 aby przeprowadzić zbiorową dyskusję nic się nie działo dopóki Arabska agresja nie zaczęła narastać wraz z Palestyńskim powstaniem i dopiero potem ruch odbudowy Świątyni zaczął się uwidaczniać.

Bojąc się utraty tego co uzyskali w walce w 1967 r., coraz większego Arabskiego imperializmu i rezolucji pokojowych, grupy, których celem było ujrzenie odnowionego Wzgórza Świątynnego jako miejsca Żydowskich modlitw, zaczęły się pomnażać.

Gorliwość, która ogarnęła wszystkie te grupy jest wyrażona przez Nahmana Kahane, rabiego Izraelskiej Synagogi Młodości i głowy Instytutu Komentarzy Talmudystycznych:

Cała Żydowska historia tak dalece jak nas to dotyczy stoi pod jednym wielkim znakiem zapytania dopóki Świątynia nie powróci. Życie bez Świątyni nie jest prawdziwym życiem⁷.

Rozdział 8

Moment Zgromadzenia

Wierzę, że [czas odbudowy Trzeciej Świątyni] mógłby się przybliżyć. W Izajaszu [60:22] jest napisane: "Ja Pan czasu swego prędko to uczynię."

-Dr. Asher Kaufman

Kiedy mówimy o aktywności ruchu Świątyni i przygotowaniach do odbudowy Świątyni, musimy podkreślać słowo *przygotowań*, gdyż prosty dostęp do Wzgórza Świątynnego jest niemożliwy zarówno ze względów politycznych jak i religijnych.

Wiele z tych przygotowań są w stadium teorii. One zostały poczynione przez Żydowskie grupy, które, na przekór teologicznym różnicom mających nadzieję, że trzecią Świątynia pewnego dnia zostanie ustanowiona w Jerozolimie. Niektóre z tych grup widzą swoją odpowiedzialność w stosunku do Judaizmu aby wypełnić przykazanie odbudowania Świątyni w tym pokoleniu.

Inne grupy czują, że tylko Mesjasz może zlokalizować prawdziwe miejsce Świątyni i zainicjować jej odbudowę, tak więc pracują w dziedzinach tych, które uczą odkrywać znaczenie podniesienia duchowej świadomości Żydów w kierunku celu odbudowy Świątyni.

Wszystkie te grupy współdziałają zmierzając do dnia, kiedy Świątynia będzie mogła być zbudowana akcentując z jednakowym przekonaniem, że chociaż nie mają żadnego pomysłu jak Świątynia zostanie zbudowana, to stanie się to wkrótce. Rabbi Nahman Kahane mówi:

Są dwa punkty widzenia co do następnej Świątyni. Jeden to taki, że Świątynia spadnie w cudowny sposób z nieba, bez ludzkiej interwencji. Większość jednak myśli, że powstanie budowla która zostanie zbudowana za pomocą ludzi...

Musicie mieć polityczne zaplecze, musicie mieć zdolność, *ale to może się zdarzyć nawet jutro!*

W ostatnim dziesięcioleciu, odkrycia dotyczące Świątyni- jej rytuałów i wymagań -zostały zebrane zarówno poprzez wysiłki jednostek jak i instytucji. Popatrzmy na niektóre takie

z poczyną jak i organizacje i ich ciągłe trzymanie się drogi w kierunku przygotowania Żydowskiego ludu by byli gotowi do odbudowy.

Niech Świątynia będzie budowana!

Jednym z głównych problemów, z którymi spotykają się Żydowskie grupy czyniąc jakiegokolwiek przygotowania dla Świątyni to problem jej celu. Dla wielu Żydów Świątynia jest reliktem przeszłości i myślą, że mogą się bez niej obejść. Żydzi zaangażowani jednak w jej odbudowę. Jednakże czują, że lud Żydowski i cała ludzkość, żyją poniżej duchowego poziomu, na któryby Bóg chciał ją wnieść, a powodem tego jest brak obecności Shekinah [Obecności Bożej Chwały] na świecie. Jeden z mówców podkreślił tą troskę zwięźle: "Shekinah może jedynie powrócić poprzez Świątynię....W warunku określenia naszej misji jako ludu, nie możemy w żaden sposób osiągnąć naszego duchowego statusu bez Świątyni."2.

Uprzymiarniając Żydom, że Świątynia jeszcze raz ma się stać się centrum jest ich głównym

celem aby społeczeństwo przyswoiło sobie myśli o przygotowaniach do budowy Świątyni.

Aby pomóc zrealizować ten cel jedna z grup wydaje dwutygodnik *Yivneh Ha-miqdash* [Niech Świątynia będzie budowana"]. To pismo jest forum dialogu uczonych i doniesień odkryć co do Świątyni i jest publikowane w Izraelu i na całym świecie.[patrz rys 7]. Ta organizacja także sponsoruje modlitewną służbę na Wzgórzu Świątynnym, o czym powiemy później.

Co trzeba ubierać

Wraz z powrotem Żydowskiego ludu do Kraju Biblii, nadszedł na nowo czas powrotu do biblijnego stylu życia. Poza Izraelem było niemożliwe przestrzeganie kalendarza świąt lub podtrzymywania wielu z opisanych rytuałów, które zależały od istnienia Świątyni i funkcjonowania służby kapłańskiej. Tylu ilu Żydów chce wypełnić te biblijne przykazania w Kraju, to muszą oni czynić wzmoczone wysiłki w celu znalezienia na nowo zapomnianej wiedzy na temat specyficznych biblijnych nakazów.

Jako przykład jednego z takich nakazów jest przykazanie w 4 Mojż.15:37-40, które wymaga wykonania frędzli z sznurków koloru fioletowej purpury a frędzle miały być umieszczone na końcach ich szat.

Chociaż to przykazanie stosuje się do wszystkich przestrzegających religijne prawo mężczyzn to ono specjalnie odnosi się do ubioru Świątynnego tych, którzy mieli przeprowadzać rytualną służbę. Jednym z tych, którzy odkryli sprawę dokładnego koloru wyprodukowanego ze specjalnej farby wymienionej w źródłach Talmudystycznych był

Główny Rabbi Issac Herzog³. On skonkludował, że ten biblijny fiolet[*techelet*] używany dla farbowania religijnych rzeczy w starożytności był zrobiony za ślimaków *seguil*. Z powodu rzadkości występowania tych ślimaków, ten kolor był zarezerwowany jedynie dla królów i bogaczy. W 300 r.n.e. pewne źródło doniosło, że jeden funt takiego fioletowego jedwabiu był sprzedawany za równowartość kwoty

96000\$. Tak więc użycie tego koloru na pojedynczej frędzlowanej szacie zwykłego człowieka dawało mu poczucie królewskości.

Nawiązując do Talmudu [Menahot 44a], brzegi morza starożytnego Izraela razu pewnego były wypełnione takimi ślimakami [raz na 70 lat]. Wielu myślało, że to jest przesada aż do października 1990 roku, kiedy to te ślimaki w wielkiej ilości można było znaleźć na plażach Izraela wzdłuż brzegów Morza Śródziemnego. To niezwykle pojawienie się ślimaków, które po raz pierwszy miało miejsce w pierwszym pokoleniu od czasów powstania Państwa Izrael zostało powitane przez niektórych Ortodoksyjnych Izraelitów jako znak niespodziewanego nadejścia ery mesjańskiej gdyż zwiastunowie możliwości odnowienia kapłaństwa Świątynnego się pojawili.

Odnowienie Świątynnych Naczyń

Użycie odkryć Herzoga i innych aby wyprodukować kapłańskie szaty, równie podobne autentycznym, jak również autentyczne narzędzia dla celów służby Świątynnej jest zadaniem Instytutu Świątyni. Żadna inna organizacja w Izraelu nie zwróciła większej uwagi w swoich wysiłkach na rzecz odbudowy Świątyni. W swoim październikowym wydaniu 1989r. pismo *Time* opublikowało dwustronicowy artykuł na temat odbudowy Świątyni, który zwrócił uwagę na Instytut Świątyni. W tym samym roku program TV ABC „20/20” wyemitował urywek na temat Instytutu Świątyni, który pokrył całe USA. Dodatkowo każda instytucja łącznościowa wysłała niektóre wieści na temat działalności Instytutu, i również kilka poważnych Chrześcijańskich programów telewizyjnych nadało informacje o przygotowywanych naczyniach. Do odwiedzenia Instytutu Świątyni zostali przyciągnięci turyści tysiącami z grup Żydowskich i Chrześcijańskich wycieczek jak również wielkie rzesze Izraelczyków.

Założycielem Instytutu jest 52 letni Izraelczyk Ariel [patrz sekcja fotografii]. Rabbi Ariel był jednym z pierwszych komandosów w 1967r., którzy odzyskali Ścianę Zachodnią [Płacz] podpierająca Wzgórze Świątynne. Jego pierwszym zadaniem po wojnie było na ironię strzec Kopyły Skały, najważniejszego obiektu przeszkadzającego w odbudowie Świątyni!

Nauczyciel biblijny i Talmudu Ariel jest naukowcem, który wydał pisma, do których załączył *Atlas starożytnego Izraela; Jego granice zgodnie ze źródłami ich pochodzenia* pierwsze opublikowane dzieło, które dowodzi, że oryginalne granice kraju obiecanego Abrahamowi rozciągają się na wschodzie od punktu blisko obecnego Kanału Sueskiego do Zatoki Perskiej,

A z północy na południe od północnej Syrii wzdłuż rzeki Eufrat do granicznej linii biegnącej od Eliat nad Morzem Czerwonym do granicy z Persją. Wewnątrz tych granic dzisiaj leżą takie kraje jak Egipt, Jordania, Liban, Syria i część Iraku i Arabii Saudyjskiej. Według Ariela, kiedy Świątynia zostanie odbudowana i wszyscy ci, którzy są poza Izraelem powrócą, to te ziemie wystarczą dla zaspokojenia potrzeb przestrzennych dla rosnącej populacji.

Rabbi Ariel uznał, że główne duchowe centrum Judaizmu zostało zwrócone ludowi Żydowskiemu w 1967, ale bogactwa jego nie. Nawiązując do tradycji to te bogate przedmioty od starożytności albo zostały zniszczone, ukryte pod Wzgórzem Świątynnym, lub wzięte przez Rzymskich zdobywców do Rzymu. Są takie przypuszczenia, że wiele z tych przedmiotów [np. menora, stół pokładny i narzędzia Świątynne] leżą w depozycie w Watykanie i że antysemitka postawa Watykanu powstrzymuje ich zwrot Izraelowi. Jakikolwiek jest tego powód, Ariel wierzy, że pojawienie się tych przedmiotów używanych w służbie Świątynnej pobudzi Żydów na całym świecie do skierowania uwagi na swoje biblijne dziedzictwo i w końcu przygotuje ich do odbudowy Świątyni. Ta ambicja zaowocowała otwarciem Instytutu Świątynnego w 1998.

Na zewnątrz centrum gości Instytutu Świątyni, jest znak ogłaszający „Wystawę Naczyń Świątynnych” po hebrajsku, zaś po angielsku „Bogactwa Świątyni” Odwiedzającym kiedy wchodzi mówią, że te naczynia wyprodukowane przez Instytut Świątyni nie są repliką tylko użytecznymi naczyniami przeznaczonymi dla przyszłej służby trzeciej Świątyni.

Obecnie 53 ze 103 naczyń, o których Biblia mówi, że były używane w starożytnej Świątyni zostały lub są w trakcie produkcji [patrz sekcja fotografii].

Wśród nich jest złota korona arcykapłana, ubrania kapłańskie, miedziana wanna dla oczyszczania kapłanów w ich służbie Świątynnej, narzędzia do służby ofiarnej, skrzynka losowa arcykapłana, zestaw kadzideł i wydzielających woń aromatycznych ziół, srebrne trąby do nawoływania do modlitw w Świątyni. 12 drogocennych kamieni, które mają być przytwierdzone do pasa arcykapłana zostało niedawno odkrytych i są w trakcie naszywania ich do pasa u rzemieślnika. Dodatkowo sześciostopowa woskowa replika złotej menory stoi w zespole sklepowym niedaleko [patrz sekcja fotografii]. Praca nad menorą jest zwieńczeniem trzech lat badań rozpoczętych przez Izraela Ariela. Wkrótce, oryginał z brązu zostanie wytworzony na ten sam wzór przez Haema Odema, rzemieślnika, imigranta z Gruzji. Koszt wytworzenia pokrytej złotem w ilości 94,6 funta menory jest obliczony na 10 milionów \$4

Te zrekonstruowane naczynia służą jedynie w celach edukacyjnych w obecnym czasie, ale Instytut Świątyni pracuje nad innymi sposobami aby ich zastosowanie w odbudowanej Świątyni stało się rzeczywistością. Zev Golan, dyrektor Instytutu powiedział:

Naszym zadaniem jest uczynić realny postęp w określaniu powodów dla których Świątynia ma być odbudowana, a nie tylko mówienie o tym.5...

Wierzmy, że wszystkie nasze nadzieje i wszystkie nasze próby... spowodują działanie na okręgach niebiańskich, i Bożą pomocą, wkrótce przyjdzie dzień, kiedy odbudujemy Świątynię.6

W tym kierunku, pierwsza Konferencja na temat Badań Świątynnych odbywająca się dwa razy w roku, sponsorowana zarówno przez Instytut Świątyni jak i Ministerstwo Spraw Religijnych została przeprowadzona 18 października 1989r. W tej konferencji uczestniczyli zarówno rabbini, naukowcy, archeolodzy i przedstawiciele społeczeństwa aby wyjaśniać kwestie dotyczące Świątyni.

Instytut Świątynny także przygotował miejsce dla architektów i inżynierów Świątyni którzy uzupełnili swoje dane z odkryć w komputerach aby przygotować rysunki przyszłej Świątyni. Niektóre z tych planów, które zawierały lata debaty nad *halakah* [opisanymi rytuałami], przybliżyły czas budowy nowożytniej Świątyni. Na przykład tabela przewodów elektrycznych na rysunku wyjaśniła problem użycia elektryczności w Świątyni. W poprzednich latach została zorganizowana ruchoma wystawa i więcej takich wystaw powstało w U.S.A. Aby podać do wiadomości odnowione plany Świątyni wytworzono kilka video prezentacji, i wydano ilustrowane książki i kartki pocztowe nowych obiektów Świątyni.

Przygotowanie Kapłaństwa Świątynnego

Kilka powiązanych ze sobą grup w Jerozolimie obecnie przygotowuje mężczyzn do przyszłej służby kapłańskiej w odnowionej Świątyni. Jedną z nich *Ataret Cohanim*, ustanowiła yeshivę [szkołę religijną] w celach nauczania i praktyki kapłanów Świątyni [-patrz sekcja foto]. Motti Dan [Hacohen], który ogłosił się potomkiem linii kapłańskiej zapoczątkował szkołę w latach 70 tych aby zbadać zasady odnoszące się do służby kapłańskiej. Od czasu do czasu mówi się, że około 200 mężczyzn jest aktywnych w przygotowaniach do kapłaństwa. Kilka tekstów odnowionego systemu ofiarniczego jest studiowanych przez tych kapłanów, jak to zilustrowano to na rysunku 8. nna organizacja podąża tym śladem badań w stosunku do kapłaństwa Świątynnego i jest ona zlokalizowana w Synagodze Młodego Izraela na Starym Mieście. Ta synagoga wyróżnia się tym, że jest zlokalizowana najbliżej Zachodniej Ściany, która jest najbliższym miejscem Wzgórza Świątynnego. Nazywa się Instytutem Komentarzy Talmudystycznych.. Ta organizacja jest kierowana przez Rabbiego Nahmana Kahane. Celem Instytutu jest po pierwsze przeprowadzać i publikować badania dotyczące aktywności w przygotowaniach służby kapłańskiej i Świątyni. Rabbi Kahane, który sam należy do jednej z linii rodzin kapłańskich uzupełnia komputerową bazę danych wszystkich *cohanim* [kapłanów] w Izraelu. Jego lista zawiera tysiące nazwisk zarówno adresów i zawodów tych, którzy są na liście. "W ten sposób", mówi Kahane, „kiedy Mesjasz przyjdzie będę mógł powiedzieć, „ tutaj Panie Mesjaszu, tu jest twoja baza danych”.7

Problem identyfikacji tych perspektywicznych kapłanów jest bardziej skomplikowany, niż tylko znalezienie kogoś, kto ma na imię Cohen lub Levi. Kiedy Rabiemu Kahane zadano pytanie, jak może znaleźć kogoś kto może wylegitymować się pochodzeniem z kapłańskiej rodziny, to wyjaśnił: Nikt rzeczywiście nie wie kto jest oryginalnym cohenem. W kontekście cohenów lub cohenów ,to są pewne rodziny posiadające „błękitną krew”. Jednakże, chociaż można być w rodzinie o błękitnej krwi możliwość taka istnieje, że na przestrzeni 500 lat mógł ktoś się rozwieść lub zmienić religię. Więc chociaż tak naprawdę nie wiemy kto jest cohenem, to ktokolwiek posiada tradycję w swojej rodzinie , że jest cohenem to przyjmujemy, że nim jest. Nie sprawdzamy papierów pochodzenia dokładnie, nawet nie mamy takiej możliwości. Zakładamy, że nikt nie posługuje się kłamstwem odnośnie tego [bycia cohenem]... ponieważ to uczyniłoby życie bardziej uciążliwym. Jesteśmy przecież ograniczeni z kim mamy się żenić, gdzie możemy jechać; tak więc istnieje wiele tego typu ograniczeń.⁸ Brat Rabiego Kahane, Meir był swego czasu jednym z przywódców Partii antyarabskiej Kach i kontrowersyjnym członkiem Knesetu [został zamordowany w 1991r. przez terrorystę arabskiego, kiedy przemawiał do swoich słuchaczy w Nowym Jorku. Chociaż Rabbi Kahane uchylał się aby przejąć ten ruch po swoim bracie, bo nie był sympatykiem jego filozofii, to jednak rozważał pójściem śladem kariery politycznej swojego brata. Są nawet źródłowe zapiski u Ortodoksów, że faworyzowali go by kandydował na stanowisku burmistrza Jerozolimy., kiedy obecny burmistrz Teddy Kollek odszedł na emeryturę w 1996 r.

Obecnie ubiega się on o mandat członka izraelskiego Parlamentu Knesetu. Kahane, ultra ortodoksyjny Żyd, który popiera Państwo Izrael, wierzy w swoją szansę na wygraną , że będzie to dobre. Jedynie ktoś mógłby spekulować jak polityczna pozycja Kahanego może wpłynąć na jego przyszłe wysiłki w kierunku odbudowy Świątyni.

Mesjanistyczny Targ

Powstawanie wielu grup i pojedynczych osób, które popierają i są zaawansowane w swoich poglądach na temat Świątyni ciągle wzrasta. W każdym roku Jerozolima widzi nowe pomysły prześcigające się nawzajem w pojmowaniu sposobów lub innych mesjańskich koncepcji trzeciej Świątyni. Wśród takich pomysłów są dwa; *Begeđa Irviego* i *Harrariego Harpsa*.

Begeđ Irvi: Ubiory dla epoki Trzeciej Świątyni

Bgeđ Irvi, co oznacza „Hebrajskie odzienie” jest uczniem Reuvena Pragera, 32 letniego ortodoksyjnego imigranta z Miami na Florydzie, który wierzy, że wywodzi się z potomków kapłańskich rodów. Sklep Pragera, na drugim piętrze wieżowca biurowego blisko ultraortodoksyjnej społeczności w Mea Sheranim, ogłasza: ”Ubiory dla epoki Trzeciej Świątyni”. Te ubiory, wykonane przez Pragera dla funkcji sprawowanych przez Levitów, są zaprojektowane według biblijnych i historycznych wzorców i ogłaszane jako „autentyczne ubiory czasów biblijnych”. Prager wierzy, że obecne pokolenie jest wyjątkowe z powodu powrotu do Izraela, który to powrót będzie poprzedzał odbudowę Świątyni.⁹

W wywiadzie w 1989 r. czasopismo *Hadassah* odnotowało:

Jest to wyobrażenie odbudowy Trzeciej Świątyni, jak Prager wyobrażał sobie zadziwienie ,które Żydzi wywoływali pojawiając się w Jerozolimie, przyjeżdżając na modlitwy w okresie Pierwszej i Drugiej Świątyni. Prager wierzy, że Żydzi powinni zacząć się ubierać znów w ten sam sposób dla przygotowania siebie odwiedzając Trzecia Świątynię.¹⁰

Z notatek Pragera dowiadujemy się, że on pewnego dnia spojrział na Wzgórze Świątynne i wyobraził sobie ludzi przychodzących modlić się w Trzeciej Świątyni. To zainspirowało go aby stworzyć projekty dla pomocy w nadchodzących czasach. Jego sklep zawiera obrazki i literaturę odnosząca się do odbudowanej Świątyni.

Prager chodzi po ulicach Jerozolimy codziennie ubrany w swoje biblijne odzienie. Wydał on takie oświadczenie dla innych aby przyłączyli się do niego powracając do przeszłości- przygotowując się do przyszłości. W jednym z takich oświadczeń czytamy:
Nie wierzymy w uszminkowaną służbę. Niw wierzymy w siedzenie za granicą i mówienie „następnego roku w Jerozolimie”, gdy może być to właśnie ten rok w Jerozolimie. Nie wierzymy w przyrównanie Świętego *Mitzvah* z *Tzitzith* do szmaty ubranej wyglądając jak poganin ignorując boskie Przykazania Techeleta[biblijny fiolet używany do kolorowania sznurków na frędzlach w czeroróżnej odzieży. Dodając do aparycji dla Trzeciej Świątyni, Prager zaproponował też odnowienie starożytnej ceremonii małżeńskiej, ceremonii okresu końca Pierwszej Świątyni, która została zaniechana po zburzeniu Drugiej Świątyni.¹¹ W celu osiągnięcia tego Prager założył niedochodową organizację zarejestrowaną w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, zdobył kopię korony starożytnej panny młodej wykonaną z czystego złota a obecnie zbiera fundusze aby zbudować królewskie łożo opisane w Pieśni nad Pieśniami Salomona. Ten wysiłek wraz z ubraniami nosi w sobie zamiar odnowienie społecznej świadomości potrzeby Świątyni i utorowanie drogi dla odbudowy Trzeciej Świątyni.

Harrari Harps: Muzyka dla epoki mesjańskiej

W czasie pierwszej i drugiej Świątyni, połowa z 38000 Levitów grała na dwóch rodzajach harf, śpiewając melodie, których nikomu innemu wolno było się uczyć. Ta tajemna wiedza była przekazywana z ojca na syna aż do czasu zniszczenia drugiej Świątyni. Od tego czasu ta specjalna wiedza tej muzyki była uważana za „zakrytą”. Z powodu świętości instrumentów muzycznych Świątyni, wiele społeczności ortodoksyjnych Żydów nie używa w swoich synagogach żadnych instrumentów muzycznych jako znak smutku za Świątynią.
Ale po 200 latach nieobecności, dźwięki biblijnej harfy powróciły do Jerozolimy. Powrót zaczął kiedy Micheasz i Shoshanna Harrari mieszkali w Kaliforni, wytwarzając i naprawiając strunowe instrumenty muzyczne, studiując wytwarzanie harf. Zaplanowali emigrację do Izraela, kiedy usłyszeli, że burmistrz Jerozolimy powiedział „Jerozolima potrzebuje wytwórców harf” Odpowiadając na to wezwanie, Harrarowie zdecydowali się na badanie biblijnej harfy. Odkryli oni, że harfa Króla Dawida była uważana za symbol Izraela i uwierzyli, że jej odtworzenie mogłoby posłużyć jako symbol przyszłego Izraela jak to zostało przepowiedziane przez starotestamentowych proroków. Istnieje taka opowieść, że kiedy oni po raz pierwszy wykonali tę replikę dziesięciostrunowej harfy Dawida i nastroili ją na starożytny hebrajski sposób, przyszedł do nich Rabbi aby to zobaczyć. A kiedy on to zobaczył i usłyszał ją to ogłosił, że jest to wypełnienie prorocstwa, gdyż w Talmudzie jest napisane, że harfa była symbolem świata, który ma nadejść i kiedy ta harfa znowu zabrzmie w Jerozolimie to przyjdzie Mesjasz!
Harrarowie wierzyli, że są oni częścią niebiańskiego planu stojącego u drzwi, kiedy Mesjasz przyjdzie i pokój na świecie zapanuje, gdyż jest także o tej harfie napisane, że *Shik Hadash* lub Nowa Pieśń, której tematem jest świat bez wojen, będzie śpiewana. Oni także wierzyli, że ta harfa tzw. *Asora*, mityczna harfa, o której wspomina Żydowska literatura: „jej pieśń wzniesie się za dnia, kiedy świat, który teraz jest zostanie odnowiony jako harmonijna całość”¹².
Mesjańska nadzieja powiązana z harfą Harrarów została wzmiankowana w artykule napisanym na temat instrumentów w Jerozolimskim czasopiśmie sztuki, *Art. and Judaica* :
„ktoś może sobie wyobrazić scenę końcową z tymi samymi dźwiękami [kiedy Dawid przywoził Arkę] kiedy Mesjasz wejdzie do Jerozolimy z Góry Oliwnej.¹³
Jedna z tych dziesięciostrunowych harf Harrarów jest włączona do wystawy pomiędzy naczyniami w Instytucie Świątyni. Harrarowie także wyświetlają i rozpowszechniają zdjęcia i informacje o przygotowaniach, które są czynione dla odbudowy Świątyni w swoim sklepie. Sąsiednie drzwi w tym samym budynku zajmuje Reuvena Pragera Begeg Irvi.

Begeed Irvi i Harrari Harps są dwoma przykładami prac nowej generacji Izraelitów, którzy widzą odbudowę Świątyni jako bliskie wydarzenie, a którzy chcą zmienić swój styl życia i wpływać na innych aby się przygotowali na przyjście Mesjasza i życie w epoce trzeciej Świątyni. Jedną rzeczą jest pewna na temat bliskiej przyszłości Te wcześniejsze przygotowania będą coraz mocniej narastały w czasie nadchodzących dni I jak badania i nauczanie stale trwa coraz więcej przepowiedzianych demonstracji wzrastającej Żydowskiej nadziei zaczną zajmować uwagę świata. Każdy z tych elementów dodaje się do całości aż do momentu, kiedy świadomość Izraelitów wzrośnie do stanu gotowości rozpoczęcia odbudowy.

Rozdział 9

Aktywność na Wzgórzu

Ludzie mogą myśleć co chcą, ale Bóg uczyni to co On chce; wola Boża musi zostać wypełniona, a wola Bożą jest aby to miejsce, które On wybrał jako Swój dom, znowu stało się Jego domem. To będzie miejsce trzeciej Świątyni, a potem „jak ta Świątynia zostanie odbudowana przez lud Izraela, wtedy to miejsce stanie się miejscem modlitwy dla wszystkich narodów.

-Gershon Salomon

Aby Świątyni mogła być odbudowywana, sytuacja polityczna musi doprowadzić do całkowitej suwerenności Żydów nad Wzgórzem Świątynnym. By tak się stało „niektórzy aktywiści wierzą, że powrót Żydowskiej obecności do Starego Miasta i tak więc blisko Wzgórza Świątynnego jako możliwy jest niezbędny.. Niedawno grupa Atereta Cohanima próbowała okupować Hospicjum Św. Jana w Chrześcijańskiej części Starej Jerozolimy, miejsca blisko Kościoła Świątego Grobu i w pobliżu Wzgórza Świątynnego. W Wielki Piątek, 13 kwietnia 1990, Żydowskie rodziny, wszyscy członkowie grupy Atereta Cohanima, weszli do czterech budynków będących własnością Greckiego Kościoła Ortodoksyjnego. Natychmiast nagłówek gazety *JerusalemPost* ogłosił: „Wszystkie Kościoły protestują przeciwko osiedlaniu się na terenie starego Miasta.”¹ Dzienniki na całym świecie otrzymały telegraficzną wiadomość i patrząc na wydania „Wielkiego Piątku” prasa w U.S.A. przedstawiła historię jako wydarzenie agresji Żydów na „święte miejsce” Chrześcijan. Prawda jednakże jest taka, że „święte miejsce” to była zaniedbana i opuszczona grupa budynków, które kościół dał do ogłoszenia na sprzedaż od przeszło dwóch lat. Kościół odrzucił propozycje dwóch Chrześcijańskich grup po 2 miliony \$ za każdy budynek ponieważ chciał jeszcze więcej. Aretet Cohanim widocznie zaspokoił ich żądania finansowe i legalnie wprowadził się do opuszczonych budynków I zaraz potem jak oni się tam wprowadzili Chrześcijańska społeczność w Jerozolimie zaprotestowała, że ich osiedlenie się tam pogwałciło kościelne miejsce jako miejsce Chrześcijańskiej historycznej tradycji. Sąd Izraela, zawsze ostrożny aby uniknąć konfliktów religijnych, zdecydował, że Żydowscy osiedleńcy muszą opuścić to miejsce dopóki kwestia nie zostanie załatwiona poprzez licytację.

Chociaż poprzednio zarówno Żydzi jak i Muzułmanie kupowali własność od Greckiego Kościoła Ortodoksyjnego [gdyż faktycznie wielka liczba sklepów w Chrześcijańskiej części jest własnością Muzułmanów], Grupa Areteta Cohanima jest uważana za Żydów Mesjańskich i ich wysiłki osiedlenia się tam są dostrzegane z rezerwą przez Izraelski rząd. Spotykają się też z opozycją ze strony Muzułmanów i antysyjonistycznych Chrześcijańskich denominacji.

Były prezydent Izraela Chaim Herzog w liście do Metropolity Greckiego Kościoła wypunktował te niekonsekwencje w tej sprawie kiedy napisał:

To jest sytuacja ekstremalnie alarmująca, mówiąc delikatnie, kiedy widzi się sposób w jaki zaśmiecone opuszczone hospicjum, nagle staje się Świętym Miejscem...Nigdzie na całym świecie nie zauważyłem aby jakiś kościół protestował kiedy sprzedawano własność w okolicach Kościoła Świętego Grobu mieszkańcom Muzułmańskim w Jerozolimie. Głos protestujących, smutnym jest to odnotować, podniósł się tylko dlatego gdyż zidentyfikowano kupujących lub wynajmujących jako osoby będące Żydami.²

Dołączając się do tych prób osiedleńczych ich siostrzaną organizacją jest *Atara L'yoshna* co znaczy " [przywrócenie] korony do swojego oryginału[formy]". Nazwa, która określa pragnienie tej grupy do powrotu Żydowskiego życia do jego poprzedniego stanu z odbudowaną Świątynią. Ta organizacja legalnie kupiła własność w Muzułmańskiej Arabskiej części miasta po to aby „utworzyć Żydowskie otoczenie” Już około więcej niż pięć miejsc zostało kupionych i zajętych.

Powiązanie Atary L'yoshny ze Świątynnymi przygotowaniem idzie dalej w przeszłość do dnia, kiedy członkowie tej grupy spotkali się z Rabbim Nahmanem Kahane i członkami tej grupy, która obecnie jest nazywana grupą Świątyni i studiów nad kapłaństwem Ateret Cohanim. Wydarzył się podział który rozdzielił te dwie grupy, chociaż cel Atary L'yoshny; osiedlanie Żydów w Muzułmańskiej części miasta jest ciągle powiązany z odbudową Świątyni. Grupa ta prowadzi Centrum Studiów i Turystyki zlokalizowane niedaleko Ściany Zachodniej w części Herodowej nowej Żydowskiej ćwierci, tuż na rogu Instytutu Świątyni. Centrum Studiów i Turystyki pokazuje replikę modeli Tabernakulum, pierwszej i drugiej Świątyni, różnego rodzaju wyposażenie Świątyni włączając w to Arkę Przymierza [patrz sekcja foto], menorę, kolekcję zapachowych ziół i inne rzeczy należące do Żydowskiej tradycji. Największym modelem jest model nazwany „Trzecia Świątynia”[patrz sekcja foto], który zajmuje centralną część pomieszczenia. Ten model trzeciej Świątyni jest bazowany na wymiarach tysiącletniej Świątyni podanej przez Ezechiela[plan jej jest również pokazany kołomodelu].

Umieszczenie tego modelu jest takie aby odwiedzający patrząc przez okno z tyłu za modelem mógł widzieć Wzgórze Świątynne i uchwycić na moment obraz Kopuły Skały, tradycyjnego miejsca postawienia Świątyni. Wniosek z tego jest taki, że te dwa wyobrażenia powinny się złączyć w jedno w umysłach nie jako przeszłość, ale jako symbol przyszłości.

Jednym z najbardziej kontrowersyjnych osiedleń było szekoko publikowane osiedlenie się blisko Wzgórza Świątynnego poprzez stowarzyszenie mieszkaniowe El Ad. Na początku października w 1991r. ta grupa wraz ze czterema członkami Knesetu okupowała pięć budynków we wsi Silwan obok Wschodniej Jerozolimy. Do tego czasu w tej wsi, która w starożytności nazywała się shiloah [syloe], mieszkało 100 ludności Arabów. Tysiące członków ruchu *Shalom Akshav* [„Teraz Pokój”]przeprowadziło protest w Sivan przeciwko tej akcji. Burmistrz Jerozolimy Teddy Kolek oponował przeciwko temu ruchowi mówiąc, że może on oprowadzić do zaniechania nadchodzącej 25 rocznicy obchodów zjednoczenia Jerozolimy. W tym czasie miały się zacząć rozmowy pokojowe w sprawie bliskiego Wschodu i premier Shamir i jego rząd próbowali uniknąć osobistej odpowiedzialności za to poprzez oddanie problemu w ręce Izraelskich sądów.

Osiedlenie się w Silvan było prawdopodobnie próbą prawego skrzydła aby zastopować pokojowe negocjacje. Każda próba negocjacji, która dalej doprowadza do kompromisu w sprawie suwerenności Izraela nad Wzgórzem Świątynnym jest także oponowana przez aktywistów ruchu Świątynni., z których wielu popiera osadnictwo nie tylko dlatego, że Silvan jest położone w strefie starożytnej stolicy od czasów Króla Dawida, ale dlatego jest ono zlokalizowane właśnie poniżej Wzgórza Świątynnego i w nim jest sadzawka Siloam [Syloe], źródło wody zasilające wczesną Świątynię. Jak te grupy ciągle próbują kupić własność nieopodal Wzgórza

Świątynnego, jedno może być pewne, że protesty będą trwać, i gdy to się wydarza dobrze jest pamiętać powiązanie pomiędzy odnotowanymi protestami a leżącymi u podstaw powodami konfliktów: przygotowaniem dla odbudowy Świątyni.

Pielgrzymka na Wzgórze

W czasie gdy niektóre grupy próbują ustanowić Żydowską obecność *blisko* Wzgórza Świątynnego, inni wierzą, że ustanowienie religijnej Żydowskiej obecności *na* Wzgórzu Świątynnym jest niezbędne jako „przygotowawczy krok do zbudowania trzeciej Świątyni”³.

Aby zainicjować ten kierunek Stowarzyszenie Przygotowania Świątyni zreinstytuowało koncepcję pielgrzymki na Wzgórze Świątynne.

Ortodoksyjny Judaizm utrzymuje, że Wzgórze Świątynne jest dostępne bez limitu dla każdego, Żyda i nie-Żyda z powodu swojej świętości. Ale jak Stowarzyszenie wyjaśnia, restrykcja stosuje się tylko do Świątyni ograniczonej w przestrzeni 500 na 500 m³ i ponieważ płaszczyzna Świątyni liczy cztery razy więcej niż jej rozmiar, więc jest możliwe odwiedzić Wzgórze Świątynne bez wchodzenia przez Miejsce Najświętszego „gwałcąc w ten sposób rabinistyczny zakaz. Kiedy jeden z mówców Stowarzyszenia powiedział:” Nie wiemy dokładnie gdzie była lokalizacja Świątyni lub Miejsca Najświętszego, ale wiemy, gdzie *nie* była. Ta grupa raz w tygodniu robi pochód dookoła Wzgórza [unikając możliwych miejsc położenia Miejsca Najświętszego] jako duchowe przeżycie i demonstrując zarazem władzom Żydowskim jak i Muzułmańskim, że miejsce położenia byłej Świątyni jest dla nich duchowo ważne.

Synagoga na Wzgórzu

Inną propozycją Żydowskiej obecności na Wzgórzu jest budowa synagogi na wschodniej części Wzgórza Świątynnego blisko Złotej Bramy. Ten plan został polecony przez byłego Aszkenazyjskiego Shlomo Goren[głównego rabiego Niemieckich i Europejskich Żydów.] i Sefardyjskiego Głównego Rabbiego Mordechaja Eliahu [rabiego Żydów z Hiszpanii i Portugalii]. Bazując na swoich pomiarach w 1967r. na Wzgórzu Świątynnym, Goren podobnie jak Stowarzyszenie Przygotowania Świątyni, skonkludował, że niektóre miejsca były dostępne dla Ortodoksów. On długo spierał się przeciwko przyjętym poglądom, że druga Świątynia była zbudowana na miejscu obecnej Kopuły Skały, i nawet nad tym dyskutował kiedy miał 17 lat z Głównym Rabbim Cookiem. Kiedy Goren zabrał Izraelskich żołnierzy na Wzgórze Świątynne po Wojnie Sześciodniowej aby mu pomogli zlokalizować miejsce Świątyni, został skrytykowany .ale uzbrojony w te informacje, Goren zaczął promować budowę Synagogi na Wzgórzu Świątynnym. Podobnie Eliahu zaproponował plany Synagogi i jej budowy wyższej niż Ściana Zachodnia i niż Kopuła Skały jak i meczetu Al. Aqsa zbudowanej tak aby poprzez jej szklane ściany można było spoglądać na miejsce Świątyni.

Kooperując z tymi wysiłkami, Gershon Salomon, założyciel i przywódca Wiernych Wzgórza Świątynnego, początkowo planował zgromadzić grup architektów aby ten projekt podtrzymali. Ale w sierpniu 1991 r. Salomon wskazał, że on już dłużej nie jest tym zainteresowany, ponieważ odczuł, że budowa *Synagogi* mogłaby raczej opóźnić budowę trzeciej *Świątyni*.

On podkreślił, że nic nie może przeszkodzić natychmiastowej odbudowie Świątyni na Wzgórzu Świątynnym.

Goren nie zgodzi się z tym stanowiskiem, że synagoga opóźni budowę Świątyni. On uparł się, że budowa Świątyni jest ”Niebiańskim procesem; nie jesteśmy za to odpowiedzialni; gdy ona jest zaplanowana w niebie!” To jest jego wiara, że Świątynia nie może by odbudowana wpraw ludzkimi rękami, ale dopiero wtedy, kiedy niebiosa objawią drogę. To wcale nie oznacza, że Rabbi Goren jest pasywny co do Świątyni. W każde święto Yom Kippur od r.1967 on usługuje na posterunku policji w Makhama [zlokalizowanym na Wzgórzu Świątynnym], łącząc specjalne elementy porównywalne do służby Świątynnej. Ta jego służba pociąga za sobą setki modlicieli i takie sławy jak były Generał, Szef Sztabu Moshe Levy, który bierze w tym udział każdego roku od czasu, kiedy został Głównym Dowódcą.

Wierni Wzgórza Świątynnego

Najbardziej głośna grupa aktywistów w kraju Izraela dzisiaj jest znana pod nazwą "Ruch Wiernych Eretz Yisrael" [TMF]. Jak wspomniano na czele tej organizacji stoi 53 letni Gerhon Salomon, Jerozolimczyk od dziesiątego pokolenia, który służy jako profesor Studiów Orientu na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie[patrz sekcja foto].

Salomon jest przestrzegającym Prawo Żydem, który stał się wegetarianinem mając pogląd, że wszyscy ludzie i zwierzęta powrócą do stylu życia jak w Edenie gdy nastanie mesjańska era.

[Izajasz:6-9]. On został poważnie ranny w 1958 r. podczas Kampani Synajskiej, ale powrócił do służby w czasie Wojny Sześćo- Dniowej w 1967r. Na czwarty dzień ,kiedy Jerozolima została zjednoczona, Salomon pojawił się na zdobytym Wzgórzu Świątynnym. O tamtym momencie, który od tego czasu ukształtował jego pogląd pisze:

Byłem w pierwszej grupie komandosów, która przebiła się na Wzgórze Świątynne na czwarty dzień wojny. Moje odczucie jak i każdego żołnierza, było takie samo, kiedy weszliśmy razem po raz pierwszy na to miejsce. Najpierw weszliśmy do Kopuły Skąty, i kiedy tam wszedłem zacząłem płakać jak małe dziecko. Potem wszyscy żołnierze, którzy otoczyli Kopułę zaczęli płakać. Nie mogliśmy się powstrzymać. Staliśmy na Wzgórzu Świątynnym przez długie godziny- nie mogliśmy się poruszyć. Nie możecie sobie wyobrazić co ten moment dla nas znaczył! To miejsce było miejscem Świątyni, sercem i duszą Żydowskiego ludu. Czułem, że byłem blisko Abrahama, Izaaka, Jakuba, Króla Dawida i proroków. To był najważniejszy dzień w moim życiu, i pamięć o nim podążała za mną we wszystkich momentach mojego życia...Czułem, że wypełniliśmy specjalną misję dla wszystkich pokoleń od czasu zburzenia Świątyni w r.70 n.e., o które nas proszono aby ją wypełnić.⁴

Salomon wierzy, że jego życie zostało oszczędzone i że został dopuszczony aby być obecnym przy wyzwoleniu Wzgórza Świątynnego ponieważ Bóg miał Niebiańska misję dla niego w nawiązaniu do Świątyni. Aby wypełnić tę misję, którą widział jako historyczną dla ludu Żydowskiego, założył TMF. Ustanowionym celem ruchu jest uświadomienie sobie „prawdziwego przeznaczenia kraju Izraela, który zawiera w sobie pełny powrót Ludu Izraela na Wzgórze Świątynne, do historycznej Jerozolimy i Wielki Izrael oraz odnowione połączenie pomiędzy Ludem Izraela a ich wizją, ideologią, wiarą i korzeniami w odnowionej Syjonistycznej walce.”⁵ Salomon wyjaśnia spojrzenie na grupę w połączeniu ze Wzgórzem Świątynnym, kiedy mówi, że jej głównym celem jest odebranie Wzgórza z rąk Arabów, „a potem odbudowanie trzeciej Świątyni na jej właściwym miejscu, na Skale w centrum Wzgórza Świątynnego, Świątyni, która znowu się stanie centrum religijnego, narodowego, duchowego i moralnego życia dla Izraela”.

Jego ruch zaistniał jako reakcja na powrót jurysdykcji nad Wzgórzem Świątynnym przekazanej przez rząd Izraela w ręce władz Muzułmańskich. Salomon wyjaśnia swoje motywacje dla utworzenia TMF w przegłądzie tych dramatycznych wydarzeń:

Ta organizacja została założona po Wojnie Sześciodniowej, kiedy Armia Izraelska przez wolę Bożą, wyzwoliła Wzgórze Świątynne... Czuliśmy jakby długi sen prawie 2000 letniej diaspory został wypełniony, i że lud Boży powraca z powrotem do domu na Wzgórze Świątynne. Ale w jednym momencie Minister Obrony Izraela , Moshe Dayan przekreślił ten sen i dał z powrotem klucze od Wzgórza Świątynnego nieprzyjaciółom przeszłym i przyszłym, Arabom. Bramy prowadzące na Wzgórze zostały zamknięte dla Żydów i im nie wolno było przychodzić, modlić się i wyrażać swoje uczucia i chwalić Boga. To był wielki cios dla Żydów, tak więc zdecydowaliśmy się próbować zmienić tę decyzję.⁶

Salomon otwarcie mówi o intencjach swojej grupy. W kwietniu 1991r. w wywiadzie dla

Jerusalem Post, kiedy mu zadano pytanie co zrobiłby jeśliby miał wolność do wypełnienia swojej misji, odpowiedział: "Usunąłbym obecność Muzułmańską ze Wzgórza Świątynnego, ogłosił światu, że Wzgórze Świątynne jest centrum Ludu Żydowskiego i rozpoczął budować trzecią Świątynię"⁷.

Będąc pod Presją

W 1987 TMF zaczęło się sądzić z Izraelskim Sadem Najwyższym.⁸ Generalnym celem tej akcji było zmuszenie urzędników rządowych by bronili Izraelskiej suwerenności nad Wzgórzem Świątynnym bardziej stanowczo. Specyficzną naturą skargi było to, że Muzułmańskie władze zwierzchnie Wzgórza Świątynnego celowo niszczyły starożytne widzialne pozostałości Świątyni Salomona, drugiej Świątyni i budowle Krzyżowców. TMF argumentował, że te akty były umotywowane przez pragnienie Muzułmanów zetrzeć wszystkie historyczne Żydowskie powiązania z tym miejscem a tak więc usunąć jakkolwiek podstawę Izraelskich żądań Wzgórza Świątynnego. TMF oskarżył rząd i samorząd za ignorowanie tych aktów Arabskiego imperializmu.

Dalej to oskarżenie podawało, że efektywna izraelska suwerenność nad Wzgórzem Świątynnym została zaniechana, gdyż żadne pozwolenia budowlane nie były wymagane dla wielu budowli Muzułmańskich na i wokół Wzgórza Świątynnego.

Popierał te oskarżenia i ubierał prawnie Dr. Asher Kaufman, fizyk, który rozwinął teorię o dokładnej lokalizacji pierwszej i drugiej Świątyni. Spierał się, że 35 pozostałości -odkrytych kamieni, pozostałości ścian i mozaiki z okresu Świątyni zostao usunitech lub poniszczonych.

[Wiele z tych dowodów Kaufmana zostało opublikowanych w popularnym *Biblical Archeology Review* w 1983r.⁹ i aktualizacji w artykule w 1991.¹⁰]. Troską Kaufmana było to, że wartościowe archeologiczne fakty ówczesnej sztuki jak również jedyne istniejące klucze do zlokalizowania Świątyni zostały zagubione. Dalsze dowody były dostarczone przez Dana Bahata, urzędnika archeologicznego dystryktu Jerozolimy w tym czasie.

16 Czerwca 1991r. trzech sędziów przeprowadziło podczas wizji lokalnej studium na temat żądań. [na odległość, gdyż przestrzegali oni granic opisanych przez Ortodoksyjnych Żydów].

Kaufman zaprezentował swoje dowody, jak to zrobili przedstawiciele Zarządu Antycznego [Izraelskiego Rządowego Wydziału, który kieruje wszystkimi wykopaliskami archeologicznymi], którzy dyskutowali o odkryciach Kaufmana. Wydając werdykt Sąd Najwyższy starał się utrzymać balans i utrzymać w ryzach możliwe przyszłe zamieszki mogące wywołać napięcie na Wzgórzem Świątynnym.

Podczas gdy Izraelski werdykt jeszcze nie został opublikowany, pogląd Muzułmańskiej Arabskiej Władzy *Wakf* jest oczywiście jasny. W wywiadzie dla *Jerusalem Post* dotyczącym dochodzeń Sądu Najwyższego, Adnan Husseini, starszy urzędnik *Wakfu* ogłosił:

„Meczet na Wzgórzem Świątynnym zostały zbudowane przez Boga... Nasza suwerenność nie może być przedmiotem kompromisu.”¹¹. Zapytany o roszczenia co do Żydowskich archeologicznych pozostałości, Husseini, który jest także włączony w inżynierskie projekty Wzgórza Świątynnego zaprzeczył tej zależności, mówiąc, że tam nie było żadnych znaków starożytnej Żydowskiej obecności na Wzgórzem, tak więc nie mogły być podejmowane żadne wysiłki by je zatrzeć. Takie stanowisko podtrzymuje zasadniczy Muzułmański pogląd, że tam nie było żadnej historycznej Żydowskiej obecności na tym miejscu nim Muzułmański okres się zaczął na początku siódmego wieku n.e. Wakf zbojkotował końcowy werdykt sądu, twierdząc, że nie jest zobowiązany do przestrzegania żydowskiego prawa dotyczącego ochrony archeologicznych miejsc. To takie roszczenia Arabów sprowokowały akcje TMF.

Położenie Kamienia Węgielnego

Z pewnością najbardziej agresywną akcją aby zachęcić do odbudowy Świątyni były wysiłki TMF by położyć Kamień Węgielny dla trzeciej Świątyni. Pierwsza próba wydarzyła się 16 października 1989r. Jak Salomon wyjaśnia:

W nasz Najświętszy dzień Sukkot, odczuliśmy, że musimy podjąć pierwszy krok dla odbudowy Świątyni. Ja i moi przyjaciele, jak również każdy Izraelita i każdy Żyd na całym świecie odczuwaliśmy, że Bóg przygotowuje wielkie wydarzenie aby nas z powrotem przyprowadzić do naszego historycznego kraju...Ziemia Izraela i Państwo Izrael odbudowuje się od nowa każdego dnia coraz bardziej,[tak więc] odczuliśmy, że musimy podjąć następny krok, który był wolą Bożą, aby zbudować znowu Jego dom na Wzgórzu Świątynnym. Zdecydowaliśmy przynieść pierwszy Kamień Węgielny dla Świątyni po 2000 latach....Przywieźliśmy go z sobą aby go umieścić na Wzgórzu Świątynnym,[ale] policja i rząd zadecydowali, że nie pozwolą nam tego zrobić.¹²

Ja [Randall] byłem obecny tam wraz z TMF ,kiedy pierwsza próba była czyniona. To było prawdziwie zdumiewającą rzeczą to oglądać .Od czasów Świątyni, żadna tego typu procesja nie miała miejsca w Jerozolimie. Maszerowała z placu przy Zachodniej Ścianie w dół do miejsca starożytnej Sadržawki Syloe, wielka grupa osób niosących polityczne plakaty, flagi Izraela i wielki sztandar na którym było napisane „Ziemia Izraela jest Nasza!”. Niektórzy w tej grupie nieśli zrekonstruowane naczynia przygotowane na użytek przyszłej Świątyni takie jak miedzianą wannę, srebrny *mizrak* [używany do umieszczania w nim krwi ofiar ołtarnych], i srebrną menorę. Niektórzy grali na muzycznych instrumentach, jak te używane przez Lewitów w służbie Świątynnej. Wraz z Salomonem prowadził Ta procesję człowiek zwany Yehoshua Cohen, ubrany w tkany płócienną ubiór kapłana Świątyni[patrz sekcja foto].

Podążając w dół tą samą drogą na samochodzie o płaskiej platformie leżał nowo ociosany kamień węgielny[patrz sekcja foto]. Salomon opisuje to przygotowanie i cel tego kamienia węgielnego: Przywieźliśmy ten kamień z południa Izraela, z pustyni nazywanej Mitzpe Ramon. Jest bardzo piękna okolica w Izraelu, gdzie charakter i kolory kamieni są bardzo podobne do tych, z których pierwsza i druga Świątynia zostały wykonane. Przywieźliśmy ten kamień z tamtych stron ponieważ Tora została podana Izraelowi na pustyni, na górze Synaj, nie daleko od tego miejsca na pustyni Negev. Ten kamień waży prawie dziesięć ton, i wierzymy, że trzecia Świątynia, która musi być pięknym budynkiem, powinna zacząć być budowana z takich właśnie kamieni. Biblia nie zezwala nam używania metalu [narzędzi] aby[ciosać] te kamienie, ponieważ jest to nieposzanowaniem uderzać święte kamienie dla Bożego domu. My[obrabialiśmy] ten kamień za pomocą *even tzor*[krzemienia] specjalnego kamienia nazywanego Shamir[to samo imię jakie nosi Premier Izraela], używanego do obrabiania innych kamieni. Przygotowywaliśmy ten kamień bardzo ostrożnie, ponieważ to miałbyć pierwszy kamień trzeciej Świątyni.¹³

Ta grupa weszła na teren Sadržawki Syloe, przechodząc przez Arabską wieś Silvan. Ciekawi ale uważni Arabowie gapie trzymali się z dala kiedy TMF zaczął swoją ceremonię. Ta ceremonia zawierała w sobie nabranie wody ze źródła [patrz sekcja foto] i błogosławieństwo nazywane *shehehianu* [dziękczynienie składane podczas specjalnych okazji] recytowane przez Salomona. Podsumowaniem tego rytuału, przeprowadzanego na ulicy powyżej wejścia do sadzawki było szczytowe poświęcenie kamienia wodą ze źródła. Grupa potem powróciła na plac przy Ścianie Zachodniej, ale została zawrócona przez policję przy Bramie Dung.

To co było przeprowadzane było w zgodzie z tradycyjnym *Simhat Beit Hasho'eva* lub ceremonią „Uroczystości Miejsca pobierania Wody”. W tym celu by to zrozumieć –tą uroczystość, powróćmy z powrotem do czasów dnia drugiej Świątyni, o której zostało napisane ”ktokolwiek nie widział tej ceremonii to nigdy nie widział rzeczywistej uroczystości.[Secca 5:1].

Za czasów Świątyni ta ceremonia trwała sześć dni z siódmym dniem jako dniem szczytowym celebracji. W ten dzień brzmienie trąb z rogów baranich towarzyszyło grupom chwalców podczas święta Sukkot [Namiotów], które paradowały wąskimi uliczkami Świętego Miasta w kierunku Wzgórza Świątynnego. Na placu Świątynnym stały trzy gigantyczne kandelabry, które świeciły tak jasno, że całe miasto było oświetlone. Rabbinom i ich uczniom podzaca tańca akompaniowali muzycy podczas gdy chór tysięcy Levitów śpiewał 15 starożytnych pieśni z Psalmów- każda z nich na jeden krok po kroku kiedy wstępowali po stopniach z dziedzińca dla kobiet do dziedzińca Izraelitów usytuowanego z przodu Świątyni.

Ceremonia nabierania wody była prowadzona przez specjalnie wyznaczonego kapłana posłanego do Sadszawki Syloe ze złotym dzbanem by przyniósł wodę z powrotem z sadszawki. Ta woda pochodziła ze Źródła Gihona, przez które Dawid wszedł aby pokonać Jebuzebitów i wziąć Jerozolimę [2 Samuelowa 5: 8].

Mając związek z Dawidem [tak więc z przymierzem Dawidowym] i będąc wodą dla życia miasta, sadszawka ta miała mesjanistyczne powiązania. Tutaj także w starożytności folusznicy [ci którzy wytwarzali tkaniny], prali szaty [Izajasz 7:3] obraz namalowany przez proroków aby ilustrował oczyszczenie przez Mesjasza Tysiącletniej Świątyni swoich sług [Malachiasz 3:2,3].

Powracając do Świątyni ta woda została wylewana na róg ołtarza, rytuał bazowany na przekazywanej ustnej tradycji pamiętający czasy Mojżesza [Taanit 3a, Sukkot 44a, 44b]. Znaczenie wylewania wody było zarówno *symboliczne* jak i *prorockie*

Jego *symbolicznym* celem była modlitwa o deszcz, gdyż lato zbliżało się ku końcowi i zaczynał się sezon deszczowy.. Ta modlitwa o deszcz demonstrowała zależność Izraelitów od Boga, akt wiary, który będzie wymagany od wszystkich narodów w nawiązaniu do tej ceremonii w Tysiącletniej Świątyni. [Zachariasz 14:16-19].

Jego *prorockim* celem był mesjański wypatrywanie wylania *Ruach Ha-Kodesh* [„Ducha Świętego”] na Izrael i na narody w erze mesjańskiej [Ezechiel 36:27; Joel 2:28]. Po tym względem, siedmiodniowy klimat rytuału wylewania wody był nazywany *Hosanna Rabba* Dzień „Wielkiej Hosanny”. W tym czasie ludzie machali gałązkami palmowymi, podczas gdy Lewici śpiewali *Hallel* [Psalm 118]. Nazwa tego dnia- Hosanna- pochodzi z bliskiego w Psalmie 118 słowa, w którym czytamy ”Proszę, Panie! Zachowajże teraz; proszę, Panie! Zdarz teraz....Błogosławiony, który przychodzi w imię Pańskie” [Psalm 118:25,26] Ta modlitwa o szybkie przyjscie mesjańskiego odkupienia towarzyszyła całej ceremonii nabierania wody. Nowo testamentową formę tej ceremonii opisuje wydarzenie kiedy Jezus przyjechał jak opisano w Mateuszu 21:9 i Janie 7:37-39. Podtrzymując to mesjańskie podobieństwo, jak również światło wydawane przez Świątynne menory w swoich umysłach, możemy lepiej zrozumieć mesjańskie wypełnienie przez Jezusa, kiedy wjechał w granice Świątyni przez Wschodnią Bramę. Był On witany okrzykami *hosanna* [„uratuj nas proszę”] i wtedy ogłosił ludowi, że jest prawdziwym dawcą „ wody” i „ światła” świata [Jan 7:37,38;8:12].

Dla wiernych Wzgórza Świątynnego, ta ceremonia był proklamacja prorockiej obietnicy odbudowy Świątyni i odnowy jej rytuałów.. Jednakże oni do tej ceremonii włączyli znaczący „dodatek”. Wylali bowiem wodę na swój kamień węgielny [jako pierwszą i jedynie istniejącą część Świątyni, z modlitwą, że mesjańskie odkupienie przyjdzie, a Świątynia wkrótce zostanie odbudowana a woda zostanie odpowiednio wylana na Ołtarz.

Niedawne Demonstracje

Dwie dodatkowe próby które były przeprowadzane aby przywieść kamień węgielny na podjazd prowadzący do Bramy Moghrabiego Wzgórza Świątynnego także spotkały się z oporem policji . Salomon czuje, że policja i rząd, który nie dał zezwolenia na położenie kamienia węgielnego obecnie wierzy w ten akt, ale nie może dać pozwolenia ponieważ boi się Arabskich represji.

Strach władz jest dobrze znany. 8 października 1990r. druga próba wywołała zamieszki na Wzgórzu Świątynnym i śmierć 17 Palestyńskich Arabów.

.Jak już poprzednio opisywaliśmy, zamieszki zostały zaplanowane aby odciągnąć uwagę od okupacji przez Saddama Hussaina Kuwejtu i z powodu Palestyńczyków; zostały one użyte jako usprawiedliwienie terroryzmu.

21lipca 1991 Żydzi celebrowali Tisha B’Av, obchodzony raz w roku dzień żałoby za zburzoną pierwszą i drugą Świątynią. Salomon i TMF wybrali ten dzień aby iść na Wzgórze Świątynne i jeszcze jedną próbę przeprowadzić położenia kamienia węgielnego dla trzeciej Świątyni. Chociaż ta próba była także zablokowana przez policję, Salomon poszedł na górę na Wzgórze Świątynne na posterunek policji w Mahkama i pomodlił się dając symbol Żydowskiej obecności. Wcześniej Salomon zrelacjonował, że

prawdziwie odczuwał, że to Tisha B'Av będzie ostatnim już, kiedy Żydzi płaczą, jasno dając do zrozumienia, że spodziewa się takiego postępu działań w kierunku odbudowy Świątyni, że Żydzi raczej będą się radowali nad odbudową przyszłej Świątyni niż dręczyli swoje sumienia nad jej ruinami. W październiku 1991r. Salomon wybrał się do U.S.A. aby poinformować i uzyskać pomoc ze strony grup Żydów i Chrześcijan dla poczynań TMF. Przywożąc z sobą video i slajdy prezentujące działania TMF i akceptując indywidualne zaproszenia aby przemawiać do każdej z zainteresowanych grup, Salomon był również prezentowany w wielu telewizyjnych programach, włączając w to program Pata Robertsona „Klub 700”, i także w wielu radiowych wywiadach.

Przemawiał on także do wielu Żydowskich organizacji i kościołów w całym kraju. To okazane poparcie zachęciło Salomona, widząc duchowe ożywienie, że zainteresowanie przeznaczeniem Izraela i odbudową Świątyni istnieje i że jego wiara w uświadomienie celu przez Żydów nie jest już tak odległa do spełnienia.

24 września 1991 TMF próbował znowu położyć kamień węgielny wprost na Wzgórzu Świątynnym. Marsz zaczął się znowu od Bramy Dung i zszedł do Sadowki Syloe na ceremonię nabierania wody. Podczas powrotu z kamieniem węgielnym do Bramy Dung uczestnicy spotkali się z wielkim tłumem Żydów, którzy wstawiali się u nich aby nie próbowali kłaść kamienia mając na widoku nadchodzącą Blisko-Wschodnią Konferencję Pokojową. Ten wysiłek znowu został zastopowany przez odmowę policji aby wejść do środka za bramę.

Pomimo następnego cofnięcia się, Salomon ogłosił, że spodziewa się, że odbudowa Świątyni zacznie się w Żydowskim roku 5752 [1992].

Te chybione próby nie osłabiły jednak Salomonowych postanowień:

We właściwy dzień-wierzę, że niedługo nastąpi- ten kamień zostanie położony na Wzgórzu Świątynnym, i zostanie obrobiony i wypolerowany... i będzie pierwszym kamieniem trzeciej Świątyni. Obecnie ten kamień leży niedaleko Wzgórza Świątynnego, bardzo blisko murów Starej Jerozolimy, blisko Shehem [Bramy Damasceńskiej]... ten kamień strzeże Wzgórza Świątynnego. Ale nadchodzi dzień, kiedy zostanie położony na właściwym miejscu- może dziś lub jutro, jesteśmy już bardzo blisko odpowiedniego czasu. Grupy, które są zaangażowane w różnego rodzaju akcje o których pisaliśmy zamierzają kontynuować próby położenia kamienia węgielnego, osiedlić i modlić się na Wzgórzu Świątynnym- wzmagając swoją aktywność dopóki ich gorąca nadzieja nie zostanie zrealizowana.

Rozdział 10

Oczyszczone Kapłaństwo

Te [czerwonej jałówki] popioły muszą być znalezione zanim Izrael będzie miał kapłaństwo... i zanim ortodoksyjni Żydzi uznają Izrael jako autentyczny....Pierwsza księga Muzułmańskiej Biblii, Koranu jest nazywana Parah „Ciele”. i odnosi się do popiołów czerwonej jałówki. Muzułmanie wierzą, że ktokolwiek je znajdzie będzie rządził światem. Mogło by to mieć więc swoje polityczne implikacje. To mogłoby wywołać jihad ”świętą wojnę”.

-Vendyl Jones

Jedną z najbardziej interesujących kwestii w odbudowanej Świątyni jest problem rytualnego zanieczyszczenia, którego każdy Żyd się dopuścił ponieważ ich kraj został zdominowany przez pogan. Bez ceremonialnego oczyszczenia nikt nie śmiałyby nawet o tym myśleć by wejść do okręgu Świątynnego na Wzgórzu Świątynnym aby odbudowywać Świątynię. Rozwiązanie tej kwestii jest także znamienne dla kapłaństwa, gdyż zdolność kapłanów aby służyli w przeznaczonym dla nich miejscu także od tego zależy.

Jedynym lekarstwem na ten stan nieczystości jest ceremonia oczyszczenia, która wymaga popiołów ofiarowanej szczególnego typu czerwonej jałówki.

Jest to dzisiaj złożonym problemem. Po pierwsze, nie ma popiołów czerwonej jałówki, która by istniała., a po drugie nie ma takiej czystej osoby, która mogłaby przeprowadzić tego typu ceremonię Tak więc chociaż kapłani są nauczani i nawet jeśliby popioły takiej jałówki były wytworzone to nikt na dziś nie jest gotowy aby ich oczyścić do służby.

Święte popioły

Według 4 Mojżesz. 19:1-22 popioły czerwonej jałówki [po hebrajsku *parah adumah* ,”czerwona krowa”], wymagane do oczyszczenia kapłanów i ludu Izraela były zdeponowane w „czystym miejscu” poza obozem Izraelitów. Potem popioły były mieszane z wodą jako ceremonialny środek do oczyszczenia. Za czasów Świątyni popioły były w Domu Kamiennym zlokalizowanym niedaleko Bramy Wschodniej.² Nawet po tym jak Świątynia została zniszczona i zaprzestano składania ofiar takie popioły były jednak dostępne i w użyciu do okresu amoraistów [okres 200-500 r. n.e.].Według rabbinów, jedynie dziewięć [niektórzy mówią , że siedem] czerwonych jałówek zostało spalonych w historii Żydowskiej a dziesiąta, ostatnia, będzie przygotowana przez Mesjasza.³

W obecnym czasie istnieją dwie szkoły myśli dotyczące popiołów czerwonej jałówki. Pierwsza to taka, że niektóre popioły z okresu drugiej Świątyni ciągle gdzieś istnieją. Druga to taka, że należy znaleźć odpowiednią jałówkę i wytworzyć nowe popioły.

Zagubiona urna

Około dziesięć lat temu Vendyl Jones, były kaznodzieja baptystów, który obecnie odrzucił zasadnicze doktryny wiary Chrześcijańskiej, spopularyzował swoją teorię, że popioły z okresu drugiej Świątyni ciągle istnieją i potem zaczął penetrację jaskiń niedaleko Qumran. Nabywając zdolności w tym kierunku poprzez powiązanie się z profesorem i archeologiem, Pesach Bar-Adon'em, Jones penetrował tam w miejscu, o którym wierzył, że jest „Jaskinią Kolumnową” wymienioną w zwojach Miedzianych. Zwoje Miedziane są zwojami pisma odkrytymi w 1952 w jaskini nad Morzem Martwym, które dopiero niedawno zostały odcyfrowane. Zawierają one hebrajski tekst i aramejski skrypt wyryty na tych miedzianych zwojach, które opisują o ukryciu naczyń Świątynnych poza Jerozolimą i wzmiankują o innych zwojach, wymieniających 67 innych miejsc, gdzie te zwoje są ukryte. Wielu uczonych wierzy, że to są fikcyjne dane, ale inni tacy jak Jones biorąc je na poważnie zaczęli archeologiczne wykopaliska bazowane na poselstwie skryptów napisanych na zwojach. Między innymi jest tam zapis o jarze [nazwany w tekście *kalal*]. Jones teoryzuje, że ten jar jest jarem ceremonialnym [nazywany także *kalal*] wymienionym w Mishnie, w którym to jarze mają być ukryte prochy ostatniej czerwonej jałówki. Na ile te wykopaliska postępują w czasie to dotychczas został tylko odkryty flakon olejku przez archeologa Józefa Patricha z Uniwersytetu Hebrajskiego kiedy przeprowadzał badania w jaskiniach pustyni Judejskiej, o którym to olejku wielu wierzy, że może mieć związek ze służbą Świątynną.

Inni Poszukiwacze

Innym Amerykańskim poszukiwaczem popiołów czerwonej jałówki jest Gary Collit. Collit, Chryścijanin, wierzy, że Vendyl Jones niewłaściwie zidentyfikował jaskinię, w której *kalal* jest ukryty i pracuje w innym miejscu. Posiadając swoją własną teorię lokalizacji i używając najnowocześniejszej techniki i nawigacji satelitarnej w swoich poszukiwaniach czuje, że jest bliski sukcesu. Wyjaśniając swoją metodologię i odkrycia Collit mówi:

Kiedy spojrzymy na konieczność odnowienia Świątyni i potrzebę popiołów czerwonej jałówki, i kiedy popatrzymy na fakty, to bywamy przekonani, że teren północny [wąwozy Zumdotrim, gdzie Vendyl Jones szuka] nie jest właściwym miejscem ale Wadi la-Chippah.

Wadi la-Chippah oznacza „kopułę mostu” lub „przykrywkę”. W Judaizmie jest ważne, że Bóg jest „nad nami”. [Miejsce to] jest bardzo ważne ponieważ odnosi się do Jerozolimy w nazwie. Dwie jaskinie [tutaj] są skierowane na wschód i na zachód podobnie jak lokalizacja na sposób lokalizacji Świątyni.... Ta nowoczesna technologia może podać obrazy szczególnego wycinka ziemi i je przeanalizować, aby objawić co kryje się pod powierzchnią ziemi do głębokości 60 stóp [18 m.]. Prywatna organizacja zaangażowana w dziedzinie badań częstotliwości molekularnej ofiarowała nam tego typu NASA technologię.... Podali nam odczyt.... [na przykład] istnienia biblioteki w pomieszczeniu-jaskini 40 stóp [12 m] pod ziemią i powiedzieli nam o istnieniu tam ceramiki i napisów na tej ceramice.

Collit wierzy, że specyficzne geograficzne położenie tego miejsca dodatkowo potwierdza go jako lokalizację popiołów czerwonej jałówki Wyjaśnia:

[Nasze miejsce] jest zlokalizowane obok Sakakah, jednego z sześciu pustynnych miast czasów Jozuego... i może być stolicą...Inne pisma mówią nam, że Jeremiasz zabrał Arkę Przymierza na Górę Nebo, i wschodnio-zachodnie położenie naszej jaskini zgadza się z położeniem Nebo. Jeremiasz poszedł tam z Arką Przymierza i mówi się, że odwrócił się i spojrzął na Boże dziedzictwo, co znaczy, że popatrzył z powrotem na Izrael, a potem poszedł dalej i ukrył Arkę w wydrążonej [tzn. wykonanej przez człowieka] jaskini. Wierzymy, że ta jaskinia była pomiędzy tymi dwoma jaskiniami w tym samym czasie. Po niewoli Babilońskiej Arka Przymierza została z powrotem przyniesiona do Jerozolimy gdzie do dzisiaj spoczywa.⁴

Collit wierzy, że popioły czerwonej jałówki mogłyby być wielkim narzędziem ewangelizacyjnym aby nawrócić Izraelitów do Jezusa, ponieważ jałówka symbolizuje Chrystusa. Ma nadzieję znaleźć także manuskrypty Nowotestamentowe wśród zwojów w jaskini, którą pragnie przebadac. Wierzy, że takie odkrycie doprowadzi do światowego przebudzenia.

Nie ma Biblijnych Nakazów by Odnajdywać Starożytne Popioły

Wbrew szczerości Jonesa i Collita, możliwych bogactw, które mogą odkryć, wiele autorytetów zachowuje zasadnicze zastrzeżenia co do istnienia i potrzeby oryginalnych popiołów czerwonej jałówki.

Jednym z takich zastrzeżeń to lokalizacja popiołów. Niektóre historyczne źródła sugerują, że popioły mogły być przeniesione z Jerozolimy do Yavneh przez Sanhedryn podczas jego wygnania po zburzeniu drugiej Świątyni. One więc mogły zostać zlokalizowane w rejonie Tyberiady. Inne źródło podaje, że popioły mogły zostać również ukryte wraz z innymi bogactwami pod Wzgórzem Świątynnym w Jerozolimie.

Punktem największego zadowolenia jest wiara, że oryginalne popioły czerwonej jałówki były domieszane da każdej nowej ofiary z czerwonej jałówki. Bazą dla tych „ciągłych popiołów” jest postanowienie

w 4 Moj. 19:10, że rytuał czerwonej jałówki miał być *huqqat'olam* [„wiecznym statutem”]. Jones wierzy, że popioły czerwonej jałówki musiały przechodzić od ofiary do ofiary w sposób ciągły. Ale on pomylił się podczas studiowania słowa. W tekście jest napisane: ”A będzie to ustawą wieczną synom Izraelskim”. Oznacza to, że sama ofiara będzie wieczna, [ciągła] a nie wieczne[ciągłe] popioły jako niezbędne, których Jones błędnie broni. W konstrukcji zdania ”wieczny” odnosi się do rzeczownika „ustawa”. W Jonesowym punkcie widzenia by był poprawny” wieczny” musiałby odnosić się do rzeczownika „popioły” a tak nie jest..

Tak więc nic w tekście lub w pozabiblijnej tradycji nie wyjaśnia jasno, że taka ciągłość oryginalnych popiołów jest wymagana. Z tego powodu odkrycie oryginalnych popiołów czerwonej jałówki nie jest uważane za takie ważne przez niektórych aktywistów Świątyni, włączając w to członków Instytutu Świątyni. Chaim Richman, dyrektor Instytutu Świątyni wyjaśnia:

To nie jest Żydowska koncepcja. Jest to widoczne w Chrześcijańskiej tradycji, koncepcja, że potrzebujemy te oryginalne popioły ,tak więc [nie mając ich] mamy przeszkodę. Dlaczego myślę o tym [że to jest Chrześcijańska tradycja]? Ponieważ tak wiele [Chrześcijańskich] grup przychodzi do mnie i mówią. „No dobrze, ale co z oryginalnymi popiołami?”, więc muszę im wyjaśniać, że w Judaizmie nie mamy takiej zasady oryginalnych popiołów....Gdybyśmy nawet odkryli ten jar to jak możemy być pewni, że jest on autentyczny? Z drugiej strony, gdybyśmy mieli na każdy sposób autentyczną krowę spełniającą wszystkie kryteria Maimonidesa to byłoby to w porządku.5

Instytut Świątyni wierzy, że znaleźli środki do wytworzenia autentycznej czerwonej jałówki w obecnych czasach.

Początkowo projekt czerwonej jałówki zmierzał do przeniesienia embionów czerwonych jałówek ze Szwedzkich stad i implantowanie ich do wyselekcjonowanych jałówek w kibucu w Izraelu.

Około rok temu, jednakże Clyde Lodt, Chrześcijański ranczer przesłał Instytutowi Świątyni album ze zdjęciami i video czerwonego bydła rasy Angus, które wychował na swoim rancho w Mississipi.

Israel Ariel wierzy, że zidentyfikował niektóre nie mające skazy prawdziwe czerwone jałówki, które zaspokajałyby biblijne wymagania [patrz sekcja foto].Zostały ustanowione fundusze aby przetransportować grupę tych czerwonych jałówek i troszczyć się o nie potem w Izraelu.

Tak więc Instytut Świątyni przygotowuje naczynia i ubiory dla służby Świątynnej i czyni starania aby wytworzyć prawidłową czerwoną jałówkę w Izraelu dla przyszłego oczyszczania kapłanów i chwalców Świątynnych. Przywódcy tej organizacji mocna wierzą, że żyjemy w *achari ha –yamim* [„dniach ostatecznych”], podczas, których przyjdzie Mesjasz., spodziewają się więc, że budowa Świątyni wkrótce się zacznie.

Niesplamione pokolenie

A kiedy popioły czerwonej jałówki będą dostępne stanie się konieczne znaleźć kogoś, kto jest ceremonialnie czysty aby takiego aktu rytuału oczyszczenia dla innych uczynić dokonując ceremonii oczyszczenia. Bardzo unikalne rozwiązanie zostało zaproponowane aby ten problem rozwikłać. Talmud podaje radę aby urodzić pokolenie dzieci nie wystawionych nigdy na rytualną nieczystość, któreby będąc dorosłe mogły dokonać ceremonii czerwonej jałówki. Chaim Richman z Instytutu Świątyni wyjaśnia tę koncepcję:

Tora opisuje jak w czasie Świątyni znajdowały się tam pewne place, które z powodu swojej unikalnej geologicznej budowy były zachowane od rytualnej nieczystości., i to z tego powodu są budowane skalne nagrobki na [Żydowskich] cmentarzach, oraz dlaczego popioły były trzymane w kamiennych naczyniach. Na tych miejscach żony cohanim [kapłanów] rodziły i pozostawiały dziecko dopóki nie osiągnęło pewnego wieku. [By to powtórzyć obecnie] musiałyby być ustanowione wszystkie służby dla tych dzieci na tych placach- pielęgniarki, zaopatrzenie w odpowiednie korzenne pokarmy, wszystko. To jest cała koncepcja społeczeństwa w społeczeństwie.... ale wydaje mi się to być jedynym sposobem , aby powstrzymać dzieci od wystawiania ich na nieczystości.

To jest oczywiście mamucie przedsięwzięcie.... ale taka praca mogłaby być już czyniona obecnie.⁶ Doniesienia dotyczące się tej pracy są bezpodstawne, ale chodzą pogłoski , że specjalne domy w Izraelu zostały zbudowane na wymyślnych łukach by były wzniesione ponad poziom gruntu aby nie miały styku z krajem Izraela. To dlatego bo cały kraj jest zanieczyszczony sam w sobie i kontakt tych co się w tych domach przebywają z ziemią mógłby spowodować dopuszczenie się przez swoich mieszkańców rytualnej nieczystości. Wymaganym jest aby dzieci urodzone w kapłańskich rodzinach były trzymane w stanie kwarantanny i uczone aby móc przeprowadzać ceremonię oczyszczania. Jeśli takie miejsca istnieją, to te dzieci oczekują na dzień, kiedy prawidłowy rodzaj jałówki będzie osiągalny i będą one mogły wypełniać swoje kapłańskie powołanie, przygotowując drogę do odbudowy Świątyni i odnowienia służby Świątynnej.

Rozdział 11

Odkrycie Starożytnego Tunelu

Ta jak i również Brama Koponiusza, położona troszeczkę dalej [na północ] od zachodniej Ściany Zachodniej które odkryliśmy jest tajemnicą. Duże podziemie, które widzieliśmy[wewnątrz] , to jedno z wejść do Świątyni .[Tak jak było w przypadku Arki Przymierza], wiedzieliśmy dokładnie, gdzie ona jest!

-Yehuda Getz

Główny Rabbi Ściany Zachodniej

Śściana Zachodnia, znana u Żydów jako Ha-Kotel [„Ściana”] a popularnie jako „Ściana Płaczu” stała się tematem setek książek. Jest ona jedyną pozostałością Świątyni i pomnikiem chwalebnej Izraelskiej przeszłości, która przetrwała tysiące lat. Jedna książka opisuje: ”Niektórzy... odnoszą się do Ściany, jako najświętszego miejsca Judaizmu i czasowego substytutu Świątyni” 1

Ale nawiązując do tego ta mała ponadziemna część Ściany oryginalnie część pozostałości ściany obszernej platformy, która podtrzymywała Świątynię i kompleks pałaców zbudowanych przez Heroda jest nie tylko jedyną resztką, która przetrwała tysiąclecia.

Od 1867 r. kiedy Charles Warren odkrył starożytne wejście na Wzgórze Świątynne na północ od Wilsona Arch, dowiedziano się, że cała długość Ściany Zachodniej ciągle istnieje. Z powodu obecności długiego korytarza biegnącego wzdłuż Ściany myśląc, że był on używany przez kapłanów Świątyni, odkryto jego resztki popularnie nazywane Rabbinistycznym tunelem. Sponsorowania odnowienia całej Ściany Zachodniej i czterech wejść do Świątyni, podjęło się Ministerstwo do spraw Religii Izraela a obecnie jest sponsorowane przez Fundację Dziedzictwa Ściany Zachodniej. Pod nadzorem archeologa Dana Bahata, grupa robotników dokończyła wykopalisk ściany w 1986 i miejsce to zostało udostępnione turystom w lipcu 1991r. Do tego czasu niewielu odwiedzających wystawioną na pokaz część 61 m śladów ściany, Ściany Płaczu, nie miało pojęcia, że cała długość ściany ciągnie się dalej pod ziemią na długość następnych 305 m[patrz sekcja foto].

Gdybyś był turystą, to mógłbyś przejść poprzez tłum odwiedzających i zanurzyć się w podziemny hall, który datuje się od czasów drugiej Świątyni. Obecnie służąc jako pomieszczenie, w którym odbywają się wystawy, jest tam miejsce zawierające duży model Świątyni Heroda, zaprojektowany przez Bahata aby potwierdzić nowe dowody odkrycia tunelu Ściany Zachodniej.

Gdy wejdiesz poprzez wejście do samego tunelu to zobaczysz olbrzymią kamienną sekcję Ściany Zachodniej. Ta sekcja Ściany, nazwana przez uczonych ”Mistrzowskim Ciągiem”, zawiera jeden z największych kamieni budowlanych, które kiedykolwiek zostały odkryte w Izraelu.[patrz sekcja foto]. Pochodzący z okresu czasów Heroda kamień posiada ok. 12m długości, 3 m wysokości i szerokości i wazy w przybliżeniu ok. 458 ton. Dla porównania największy kamień w Wielkiej Piramidzie Cheopsa w Gizeh waży jedynie 20 ton. Idąc wzdłuż bardzo wąskiego przejścia Ściany Zachodniej przychodzisz do starożytnych wejść do Świątyni. Na północnym końcu leży kamieniołom, z którego kamienie do budowania Świątyni były wydobywane i wielka ilość kanałów wykutych przez Hasmonejczyków dla dostarczania wody do Świątyni. Wykopaliska Ściany Zachodniej doprowadziły do odkrycia wielkiego Herodowego mostu, który był dwuczęściowym akweduktem dostarczającym wodę z Sadržawki Salomona w Betlejem dla celów codziennego oczyszczania Świątyni i jej dziedzińców.

Doprawdy Tunel Ściany Zachodniej jest jednym z najbardziej ekscytujących odkryć, które kiedykolwiek były pokazane publicznie w kraju Izraela. Ale znaczenie tych odkryć ma daleko większe znaczenie niż tylko historyczne. Broszury rozpowszechniane wśród odwiedzających objawiają coś z religijnej gorączki

dla odbudowy Świątyni wywołanej poprzez tunel Ściany Zachodniej. Zawierają one następujące wyjaśnienie celu projektu:

Od czasu zburzenia Świątyni nie byliśmy zdolni aby wejść na Wzgórze Świątynne aby stanąć w obecności Shechina [Shekinah]. Obce rządy i ograniczenia Halacha, które były przeszkodą do wstępu na Wzgórze Świątynne zmieniły widzenie i oczekiwania ludu Żydowskiego na dziedzictwo Zachodniej Ściany. Przez setki lat niegodziwość zburzenia była ukryta w głównej części Ściany Zachodniej.... W 1967r. wkrótce po wyzwoleniu Starej Jerozolimy, Ministerstwo do Spraw Religii podjęło się zadania oczyszczenia okolicy terenu Zachodniej Ściany..Ministerstwo także zainicjowało projekt wyjaśnienia pełnego obrazu dotychczas ukrytej Ściany-projekt z celem sięgającym o wiele dalej niż czcza ciekawość naukowców i archeologów....Te odkrycia pewnego dnia dadzą powód do ustanowienia centrum nauczania aby pielęgnowano tam uświadamianie Historii Żydowskiej i docenianie ideałów, którymi karmiono się w Jerozolimie i w Świątyni. Tutaj rzeczywiście ukryte jest bogactwo korzeni - to na tej górze Abrahamowi dano ostrzeżenie :„Nie wyciągaj ręki twej na dziecię”, Izzaka. To tutaj ktoś mógłby sobie wyobrazić pieśni i muzykę Lewitów. Kamienie przywołują pamięć Królów Dawida i Salomona, Ezdrasza i Nehemiasza, Machabeuszów i Sagitów. Królowie i prorocy chodzili tymi ścieżkami. To tutaj u stóp Ściany Zachodniej, więcej niż w jakimkolwiek miejscu na ziemi wspomnienia Żydowskiej przeszłości mieszają się z nadzieją Żydowskiej przyszłości.²

Te słowa przekazują pragnienie pobudzenia wzrostu społecznej świadomości znaczenia Wzgórza Świątynnego, nie tylko w czasie przeszłym ale także z widokiem na przyszłość. Znak kiedyś umieszczony blisko wejścia na to miejsce ustanowił to powiązanie bardziej jasno:

Każdy nowo odkryty kamień coraz lepiej poznajemy, jak Ściana Zachodnia wiąże dni naszego starożytnego królestwa z początkiem naszej przyszłości. Ta Ściana, która przetrwała jako pozostałość Świętej Świątyni będzie pierwszą Ścianą odbudowania następnej Świątyni: „domu modlitwy dla wszystkich ludzi”.³

Ważność tego nowoodkrytego miejsca dla przygotowań przyszłej Świątyni nie może być przeoczona. Po pierwsze miejsce to jest ważne, gdyż badania i naukowe odkrycia wielce pomnożyły naszą wiedzę ewolucji Wzgórza Świątynnego. Nowe informacje dotyczące lokalizacji pierwszej i drugiej Świątyni zostaną również uzyskane z tych odkryć. Ta wiedza posłuży tym, którzy szukają precyzyjnych wymiarów i rozmiarów przyszłej odbudowanej Świątyni.

Po drugie, to miejsce, które obecnie przyciąga Żydów i Pogan z całego świata w najbliższy krąg Świątynny, pomoże promować odnowę zainteresowania Świątynia i jej odbudowę jako częścią Żydowskiego dziedzictwa. Kiedy zainteresowanie będzie wzrastać, nowa świadomość zacznie się kształtować w kierunku realizacji odbudowy trzeciej Świątyni. Społeczeństwo będzie przygotowane do większego dostępu i obecności na Wzgórze Świątynnym.

Odkrycie Starożytnego Wejścia do Świątyni

Raport o odkryciu Tunelu Ściany Zachodniej nie został jeszcze opublikowany z czego wnioskuje się znacząco, że nie został on dokładnie w pełni zbadany.⁴ Dodatkowo pewne aspekty tego odkrycia są pilnie strzeżone. Jednym z najbardziej fascynujących jest odkrycie starożytnego wejścia do Świątyni, najbliżej położonego ze wszystkich wejść do Miejsca Najświętszego.

Przy dwóch różnych okazjach w 1981r. Yehuda Getz, Główny Rabbi Ściany Zachodniej[patrz sekcja foto] i Rabbi Shlomo Goren wraz z grupą studentów weszli do przejść, które do dziś służą jako cysterny dla Wzgórza. Rabbi Getz opisuje wydarzenie tamtego dnia:

Naszym zadaniem było odkrycie oryginalnych kamieni Świątynnych[w] Kotelu[ścianie]...

Kiedy Król Salomon budował Świątynię, to zbudował Zachodnia Ścianę jako zrąb...

Pomiędzy tym zrębem a istniejąca ścianą Świątyni był [kamień] wypełniający tę przerwę w tej przestrzeni. Odkryliśmy, że poniżej tego zrębu kamienie są połączone ze zrębem Świątyni.

Została zaplanowana tu budowa synagogi, która by stykała się z Miejscem Najświętszym....

Kiedy próbowaliśmy budować synagogę., jakaś woda[wyciekała] wzdłuż Zachodniej ściany.

Nasi pracownicy chcieli odkryć,[skąd ona wycieka], więc przesunęli jeden z kamieni i wielka ilość wody wytrysnęła i wyciekła... i zobaczyli duże pomieszczenie....Myślano, że to pomieszczenie zostało wybudowane przez Turków jako zbiornik wody, [ale wtedy] zobaczyli sklepienie... i wspaniały hall. To podziemie, które zobaczyliśmy było jednym z głównych wejść do Świątyni, prawdopodobnie drugiej Świątyni. Inne z wejść -jedna z czterech bram wymienionych przez Józefa - odkryliśmy także dziesięć lat temu, i jego lokalizacja jest objęta tajemnicą.⁵

To wejście, które odkrył Gezt jest nazywane bramą Warrena, które Warren przypadkowo odkrył przeszło sto lat temu kiedy przeprowadzał wykopaliska po raz pierwszy od czasu kiedy jakiegokolwiek wykopaliska były wykonywane pod Wzgórzem Świątynnym. To miejsce dokładnie pasuje do lokalizacji, która uprzednio była zakryta. Warren nigdy nie objawił w jaki sposób do tego doszedł lub skąd wiedział, że to jest jedno z czterech starożytnych wejść do Świątyni wymienionych przez Józefa.

To miejsce ponownie zostało odkryte i zidentyfikowane przez brytyjskiego badacza i odkrywcę Charlesa Wilsona [który nazwał to miejsce Bramą Warrena], poniżej obskórnej Bramy *Bab-el-Mat'hara*, która była używana jako Arabska latryna aż do 1967r. Znajdujące się tam podziemie, pasaż ,był w użyciu jako zbiornik wodny lub cysterna. Historyczne źródła mówią nam, że to wejście prowadziło wprost do Świątynnych dziedzińców i było używane do przynoszenia drewna, ofiar i innych materiałów dla potrzeb rytuałów Świątynnych. Dan Bahat w osobistym wywiadzie, wyjaśnił historyczne znaczenie tego miejsca: To wejście jest najważniejsze ze wszystkich ponieważ jest najbliżej położone Miejsca Najświętszego. Wschodni kraniec tego pasażu jest najbliższy tego miejsca, i dlatego też preferowane przez Żydów jako miejsce modlitewne. Przez ok.450 lat to było najświętsze miejsce, gdzie lud schodził się na modlitwę, innymi słowy od czasu najazdu Arabskiego w 638 r. n.e. , aż do czasu Krucjat w 1099 r.n.e., było ono główna synagogą dla Izraelskich Żydów.

Było ono nazywane „Jamą”, ponieważ miało taki kształt, rodzaj podziemnej pieczary wchodzącej we Wzgórze Świątynne, grając w ten sposób bardzo ważną rolę w życiu Żydowskim Jerozolimy we wczesnym okresie Arabskim z powodu swej bliskości Miejsca Najświętszego. Kiedy Żydzi powrócili do Jerozolimy po okresie Krucjat, chcieli powrócić do niego [Bramy Warrena] ale cały ten teren był zapełniony budowlami islamskimi, więc wybrali drugie dobre miejsce, Zachodnią Ścianę położoną trochę dalej [od miejsca lokalizacji Świątyni].⁶

Nie ma najmniejszej wątpliwości, że ten pasaż jest jednym z najbardziej znaczących historycznych resztek czasów Świątyni, znany do dzisiaj. Ale wewnątrz tego pasażu czekają jeszcze większe rzeczy pozostające do odkrycia.

Tajemnicza Komora - Zagubiona Arka?

Wejściowa brama do Świątyni może nie być jedynym miejscem odkrytym przez dwóch Rabbih i ich grupę. Rabbi Getz i Goren donoszą, że wewnątrz tego pasażu odkryli tajemniczą komorę, w której jak

wierzą, są ukryte bogactwa Świątyni, włączając w to Arkę Przymierza. Rabbi Goren opisuje to pasjonujące odkrycie:

Zacząłem penetrować nieco poniżej Wzgórza Świątynnego z zewnątrz prawie kilka lat temu. Byliśmy niedaleko miejsca na Wzgórzu, gdzie było zlokalizowane Miejsce Najświętsze. Byliśmy bardzo blisko tu poniżej tego miejsca. Wierzymy, że Arka Przymierza wykonana przez Mojżesza, stół Świątynny i kandelabr prze niego wykonany wraz z innymi ważnymi przedmiotami są ukryte bardzo głęboko poniżej Miejsca Najświętszego. Zaczęliśmy penetrować i prawie doszliśmy do miejsca; byliśmy nie dalej niż 36m.7.

Rabbi Getz dodaje swoje własne przeżycie dotyczące się tego dnia:

Kiedy odkryliśmy te [bogactwa pierwszej Świątyni] byłem tak poruszony- chciałem tam wejść i zobaczyć te rzeczy... ale nie nadszedł jeszcze na to czas.8

Podsumowanie Getz'a kiedy powiedział, że jeszcze nie był to 'niebiański czas' aby te skarby objawić światu zostało boleśnie potwierdzone kiedy obaj zostali zaatakowani podczas tego odkrycia. Rabbi Goren wyjaśnia:

Nieszczęśliwie doszliśmy tak blisko, że Arabowie zaczęli zamieszki zaatakowali nas , ta że i rząd się przestraszył. Powstrzymano nas i zbudowano mur [aby zapobiec ponownym wejściom tam].

Doniesienia z tego okresu donoszą, że kiedy wieść ta doszła do władz Muzułmańskich [Wakfu] o odkryciu Arki, Wakf powstrzymał badania posyłając tam bandy Muzułmanów aby zaatakowali badaczy.

Chaim Richman z Instytutu Świątyni sugeruje, że Wakf miał określone motywy ataku:

Bali się, że jeśli Żydzi znajdą te przedmioty to będą mieli najpewniejszy dowód ze wszystkich, potwierdzający Żydowską obecności na Wzgórzu Świątynnym.9

Policja graniczna i armia musiały interweniować aby ustrzec Getza, Gorena i ich ludzi by nie zostali zabici. Rabbi Getz aż do dnia dzisiejszego mówi, że wie dokładnie gdzie Arka jest zlokalizowana. On nie chce podać jednak tej lokalizacji z obawy, żeby Muzułmanie nie ukradli lub zniszczyli Arki i innych bogactw Świątyni. On potwierdził, że przypuszczalne miejsce ukrycia jest znane rządowi Izraela i rząd zdecydował ,że kwestia jest zbyt politycznie chwytna tak więc zamknęli ten temat pozwalając władzom Arabskim aby zamurowali wejście. Ogłoszenie światu tego odkrycia mogłoby spowodować zwrócenie uwagi mediów świata aby skupiły się na czułym miejscu -Wzgórzu Świątynnym co mogłoby doprowadzić do "przedwczesnych" akcji grup w 'ubiorach' chcących budować Świątynię.

Dodatkowo związane są z tym komplikacje religijne, gdyż nie ma obecnie nikogo, który mógłby się dopuścić do dotknięcia Arki nie popełniając ceremonialnego zanieczyszczenia. Od tego czasu jeśli Arka jest pod Wzgórzem Świątynnym, to spoczywa zamknięta w tajemnym miejscu za wejściem zablokowanym trzy metrową barierą betonu i stali. Getz i Goren zgadzają się, że ta sprawa nie może w ludzki sposób zostać rozwiązana, i są skłonni czekać na Mesjasza aby ją objawił gdy przyjdzie.

A może w Etiopii są bogactwa Świątyni?

Tradycyjny punkt widzenia taki, że Arka jest ukryta pod Wzgórzem Świątynnym ostatnio napotkał na konkurencję. Od czasu kiedy 24 maja 1991r., 14300 Falaszy [Żydów Etiopskich], zostało przywiezionych do Izraela [operacja lotnicza nazwana akcją Salomon], zaczęła kursować popularna opowieść , że Arka Przymierza znajduje się w Etiopii i zostanie w tajemnicy przewieziona do Izraela, kiedy pozostający tam jeszcze Falasze wyjadą ze stolicy Etiopii Addis Abeby. Takie przedstawienie faktu, że Falasze przypuszczalnie posiadają Arkę od czasów Salomona i ona zostanie zwrócona Izraelowi, kiedy ostatni etiopski Żyd powróci do Izraela, poczęło być promowane przez Jeffrego Granta, kanadyjskiego ewangelicznego prorockiego naukowca.11

Izraelscy urzędnicy rządowi, którzy pomagali podczas emigracji Falaszów o niczym takim nie słyszeli. Inni, którzy to słyszeli, tacy jak Chaim Richman z Instytutu Świątyni usłyszeli o tym z opowiadań Chrześcijańskich turystów [którzy widocznie czytali książkę lub słyszeli jego nauczanie na ten temat]. Richman próbował zweryfikować tą historię i twierdząc, że nie ma podstaw do uznawania takich opowieści w Żydowskiej tradycji ani też w potwierdzonych faktach. Wśród poszukiwaczy w Izraelu

istnieje jedność co do tego, że Arka jest dokładnie tam gdzie Getz i Goren ogłaszali- pogrzebana głęboko pod Wzgórzem w komorze obecnie zapieczętowanej Bramy Warrena.

Inne Głosy

Waga tego ukrytej podziemnej pieczary pod Wzgórzem jest jasno pomniejszana społeczeństwu.. Kiedy Dyrektor wydziału kontaktów ze społeczeństwem Ariel Banner został zapytany podczas swojej wycieczki do tego miejsca, dlaczego to wejście jest zamurowane, odpowiedział po prostu :aby pokazać Arabom, że fundacja Dziedzictwa Ściany Zachodniej nie jest zainteresowana tym miejscem. Jednakże właśnie przy tej bramie Rabbi Getz ma nową synagogę mającą tą właśnie bramę jako jedną ze ścian synagogi! I tylko parę kroków na północ od tej ściany zostało przygotowane miejsce modlitwy w punkcie zlokalizowanym naprzeciw Miejsca Najświętszego. Podczas gdy oficjalne rządowe stanowisko jest jasne, że nie ma w tym żadnego religijnego interesu, któryby był usankcjonowany przez rząd, jest jasne, że rząd sympatyzuje z tymi, którzy teraz objęli w posiadanie to miejsce w rywalizacji z nim świętością Ściany Płacz.

Inne osobistości są również ostrożne aby objawiać jakakolwiek wiedzę na temat istnienia Arki.

Rabbi Kahane powiedział, że Rabbi Goren prawdopodobnie nie posiada żadnej wiedzy na temat lokalizacji Arki. Dan Bahat z kolei powiedział, że Arka musiała być zagubiona lub zniszczona przez

Nabuhodonozora w 6 w.pn.e., i , że ”jakakolwiek szansa na jej odnalezienie jest zerowa. ”Co się tyczy bogactw pogrzebanych pod Bramą Warrena Bahat powiedział:

Żaden Żyd [we wczesnym okresie Arabskim] nie mógłby mieć takich myśli, że jakieś bogactwa mogą być zdeponowane w tym miejscu...W jakimkolwiek przypadku niektóre bogactwa Świątyni zostały przywiezione do Jerozolimy ok.540 r.n e., kiedy Imperator Justynian zbudował[tam] kościół. Ponieważ on osobiście nie przyjechał do Jerozolimy, to posłał te przedmioty [z Rzymu] i są one gdzieś pogrzebane w Żydowskiej części, gdzie stał ten kościół. Nikt nie wspomniał kiedykolwiek o jakiejś możliwości przyniesienia ich z powrotem na samo Wzgórze Świątynne.. Tak więc patrząc tego punktu widzenia [bogactwa] zostały utracone.¹²

Cokolwiek urzędnicy Izraelscy mogą mówić, betonowa łąta pokrywająca bramę Warrena i słowne potyczki religijnych interesów nie zadowolą władz muzułmańskich na wieki, specjalnie kiedy tysiące turystów przechodzi poprzez długi na co najmniej 354 m tunel przebiegający pod Wzgórzem i miejsce modlitw, gdzie codziennie odbywają się modlitwy . Co więcej, jeśli Arka Przymierza jest naprawdę pogrzebana wewnątrz tego pasażu, to to miejsce spowoduje jeszcze większe podniecenie w pobliskiej przyszłości. Rabbi Getz konkluduje: ”bogactwa Pierwszej Świątyni są pod Wzgórzem, a my wiemy dokładnie gdzie one są....¹³. Czas nadejdzie ,kiedy tam wejdziemy”.

Rozdział 12

Poszukiwania Świętego Miejsca

Musimy wiedzieć, gdzie oryginalne miejsce ołtarza było położone. Ponieważ nikt nie wie, gdzie był ołtarz, nikt też nie może posunąć się naprzód w sprawach Świątyni.... Świątynia obecnie... jest poza zasięgiem dla każdego. Wszystkie różne opinie... wszystkie rozbieżności...

Dotyczą jednego pytania: gdzie było miejsce ołtarza? To jest cały problem.

Rabbi Nahman Kahane

Precyzyjna lokalizacja Świątyni jest może najbardziej kontrowersyjnym tematem zaprzętającym studentów Świątynnego Wzgórza. Przedmiot intensywnych poszukiwań i debat, wielu teorii odnośnie oryginalnego miejsca Pierwszej i drugiej Świątyni oczekuje na akceptację. Wszystkie proponowane miejsca dotyczące rozmiarów Muzułmańskiego Haram es- Sharif [płaszczyzny na której jest zbudowana Kopała Skały], odpowiadają zasadniczo zewnętrznemu prostokątowi parametrów kompleksu Świątynnego jak opisywał je Józef i Mishnah [w traktacie Middot], i posiadają to samo wschodnio-zachodnie położenie. Jednakże różnią się one znacząco w położeniu Świątyni wewnątrz tej przestrzeni. Co to są za sprzeczne teorie i jakie pytania one zawierają na temat dokładnej lokalizacji Świątyni? Co najważniejsze, czy lokalizacja Świątyni może być dzisiaj dokładnie określona dla celów przyszłej odbudowy?

Zabronione przeprowadzanie Wykopalisk

Problem dotyczący wszystkich, którzy próbują poszukiwać oryginalnej lokalizacji Świątyni to brak wystarczających archeologicznych potwierdzeń. Niektórzy z prowadzących badania archeologiczne z ostatniej połowy podali swój werdykt, że jest niemożliwe określenie dokładnej lokalizacji. Dame Kathleen Kenyon, brytyjski archeolog, który prowadził szerokie wykopaliska na terenach świątynnych skonkludował: „Nic absolutnie nie przetrwało z czasów Świątyni zbudowanej przez Heroda.”¹ W podobny sposób, izraelski historyk i archeolog Michael AviYonah opisał: „Lokalizacja aktualnej świątyni ,zasadniczy problem , nie może być jeszcze określona”². Spoglądając w przeszłość do 1887 r J.L. Porter napisał: „ Świątyni nie ma. Ani kamienia, ani śladu nie pozostało po niej”³.

Oprócz braku pozostałości jej struktur, kilka innych problemów składa się na ten pierwszy.

Po pierwsze, jak odnotowaliśmy, Żydowskie religijne prawo zabrania jakiegokolwiek Żydowi wchodzenia do ‘azarah’ świętej granicy otaczającej miejsce Świątyni. Ponieważ wszyscy Żydzi są obecnie wg prawa ceremonialnego nieczysti, gdyby tak zrobili pogwałciliby w ten sposób świętość całego Wzgórza Świątynnego.

Po drugie, Muzułmański Wakf, sprawujący władzę nad Wzgórzem Świątynnym od 1967 ostro zapobiega wstępowania na Wzgórze Świątynne nieMuzułmanom w celach religijnych. Każde Żydowskie poszukiwanie z pewnością zostałyby tak zinterpretowane. Co więcej izraelskie prawo ‘ochrony świętych miejsc’ popiera Muzułmańskie stanowisko i wg prawa, każdy, który zanieczyści takie miejsce dopuszcza się przestępstwa, co z pewnością miałyby miejsce w czasie przeprowadzania wykopalisk, .z tych też powodów, nie lubi się aby tam przeprowadzano jakiegokolwiek prace archeologiczne. Jednakowoż prace archeologiczne wydają się być jedyną drogą do końcowego uzgodnienia stanowisk, rozwiązujące problem lokalizacji Świątyni.

Po trzecie, ponieważ materialne informacje nie mogą być uzyskane poprzez archeologiczne odkrycia zasadniczym źródłem informacji określających lokalizacje Świątyni są zapiski historyczne.

Najwcześniejsze zapiski opisujące miejsce Świątyni są podane przez Józefa. Wymiary, które on podaje

pozostają w sprzeczności z tymi, które podaje Middot, który został napisany sto lat później. Dodatkowo, jednym z najbardziej szczegółowych źródłowych informacji dotyczących Wzgórza Świątynnego z piątego wieku n.e. *Atlas Jerozolimy Nehemiasza* podaje niezwykle klucze potrzebne archeologom, jednak jego dokładność w określaniu przetrwałych pozostałości i lokalizacji pewnych kamieni granicznych jest kwestionowana.

Dalsze komplikacje się pojawiają, kiedy zaczynamy rozpatrywać takie źródła jak Zwoje Świątynne, pergaminy odkryte wraz ze Zwojami Qumran nad Morzem Martwym., pochodzące z czasów drugiej Świątyni i podają szczegóły dotyczące jej odbudowy. Jakkolwiek by obiecujące te dane mogłyby się wydawać, to propozycje co do Świątyni są tam zupełnie inne, różniące się od tych, które podaje Pismo Święte lub pozabiblijne źródła⁴, tak więc nie podają one znaczących informacji, które by prowadziły do dalszego zaawansowania prac nad studiami Wzgórza Świątynnego.

Z tych powodów, myśli się generalnie, że nikt obecnie nie będzie zdolny do tego aby przedstawić dokładne miejsce lokalizacji Świątyni. Jednakże, w ubiegłych latach nowe światło zaświeciło na tym temacie i nowe propozycje wysunięto. „Meir Ben-Dov jeden z głównych archeologów terenu Świątyni odnotował:” trudno przeżyć miesiąc bez przynajmniej jednego prześcigającego się z drugim artykułu poświęconemu aspektom Wzgórza Świątynnego.”⁵ Nawet ja, Randall pisząc tą książkę otrzymałem telefon z Jerozolimy na temat nowej pozycji, która ukazała się w Starym Mieście tego samego wieczora kiedy nowe odkrycie zostało dokonane przez izraelskiego architekta dotyczące lokalizacji Świątyni! Rozważmy teraz niektóre z tych odkryć i propozycji, które są przedstawiane w celu zidentyfikowania dokładnego miejsca Świątyni.

Trzy Możliwości

Ponieważ badania archeologiczne nie mogą być przeprowadzane na wzgórzu Świątynnym, szerokie wykopaliska są przeprowadzane naokoło zewnętrznego kręgu parametrów rozmiarów tego terenu Świątyni. Kathleen Kenyon, który powiedział, że ani jeden ślad nie przetrwał z pozostałości Świątyni, powiedział także: „wiele z dzieł Heroda może być odszukane na wielkiej płaszczyźnie, która podtrzymuje kopułę Skały, tak więc cofając się wstecz z obecnych pozostałości do czasów Salomona, nie ma w tej przerwie wielkiej różnicy.”⁶ W okolicach tej płaszczyzny ponad wiek temu, szerokie próby i wykopaliska były przeprowadzane przez brytyjskich naukowców. Chociaż poddani byli restrykcjom muzułmańskim, to jednak dokonali odkryć ważnych struktur pozostałości, które formują podstawę dzisiejszej naszej wiedzy tego miejsca.⁷ W ubiegłych latach wykopaliska przeprowadzane w innych częściach Jerozolimy przez Yigaela Shiloha ujawniły rozległość i miejsca oryginalnych kompleksów pałacowych Dawida i Salomona. Wykopaliska przy Ścianie Południowej pierw przeprowadzane przez Benjamina Mazara a potem przez Meira Ben Do-ve'a oraz te przeprowadzane przez Dana Bahata przy Ścianie Zachodniej, wielce poprawiły stan nasze zrozumienie lokalizacji Świątyni. Dodatkowo identyfikacja i badanie pozostałych widzialnych struktur dookoła Wzgórza Świątynnego, z których wiele przypadkowo lub celowo zostało zniszczonych od czasu swojego odkrycia doprowadziły do sformułowań nowych teorii na temat położenia starożytnej Świątyni. Bazując na rezultatach tych wykopalisk i dodatkowych prywatnych odkryciach, zostały sformułowane dwie teorie równoległe z tradycyjnie akceptowanym poglądem na temat lokalizacji Świątyni w Miejscu Kopuły Skały.[patrz rys 9].

Południowa lokalizacja

Franciszkański naukowiec, Ojciec Bellarmino Bagatti opublikował swój *Recherches sur le Site du Temple de Jerusalem* w Jerozolimie w 1979r.⁸ On skonkludował wnioskując z przeprowadzonych badań i starożytnych dokumentów, że starożytna Świątynia musiała być położona na południe, gdzieś pomiędzy Kopułą Skały a Meczetem Al. Aqsa. To nie był nowy pogląd, ale Bagatti poparł go własnymi argumentami wraz z nowymi rozważaniami i podaniem oryginalnych danych.

Po pierwsze, starożytna topografia Wzgórza Świątynnego starannie wydobyta ze źródeł historycznych, sugeruje, że Świątynia mogła być raczej zlokalizowana na niższej części Wzgórza Świątynnego niż na wyższej, Skale pod Kopułą. Bagatti spiera się także, że przednia strona skały, obecnie granicząc z północno-zachodnim rogiem płaszczyzny Świątynnej, oryginalnie była dalej na południe i została położona na obecnym miejscu przez Rzymian lub Arabów. Po drugie po to aby określić teren prostokąta, który wyznaczał olbrzymią płaszczyznę na której stała Świątynia, zmierzył on długość południowej ściany Heroda, zaczynając od południowo-wschodniego rogu. Posuwając się w kierunku północnym 283m doszedł do punktu we wschodniej ścianie, gdzie oryginalna linia ochronna kończyła się i z którego to punktu inna ściana, na krótkiej odległości od tamtej ściany zaczynała swój północny bieg w kierunku północno-wschodniego rogu całego kręgu. Te łączący węzeł w ścianie wydawał się jak gdyby determinował kierunek wschodnio-zachodniej ściany; północnej granicy Świątyni. Patrząc w poprzek obecnego kręgu w tym kierunku zobaczył on, że poziom gruntu wykazał określoną depresję wzdłuż przypuszczalnej linii ściany. Fakt, że ten teren został obsadzony drzewami przez Muzułmanów, został potwierdzony przez ojca jako brak obecności twardej skały na tym terenie. Widocznie teren ten został zapełniony przez budowniczych w siódmym wieku podczas budowy Kopuły Skały. Z powodu tego ta linia ściany była na południe od istniejącej Wschodniej Złotej Bramy, która była odłączona od terenu Świątyni, fakt, który pokrywa się z opisem Józefa wschodniej lokalizacji Świątyni.

Po trzecie Bagatti przeczytał w opisie pielgrzymki do miejsca Świątyni przeprowadzonej w 438r.n.e. przez Barsauma i jego grupę pielgrzymów, że Żydzi zgromadzili się razem aby uczcić pamiątkę po swojej Świątyni. Chociaż dokładna lokalizacja miejsca ich modlitwy nie została podana Bagatti interpretuje to stwierdzenie jako „drzwi, które prowadzi do Siloam”⁹., aby odnieść to do wejściowej Bramy Huldah w południowej ścianie [przylegającej do istniejącego Meczetu Al. Aqsa], która naprawdę prowadzi w dół w kierunku Sadzawki Siloam [Syloe]. Stąd więc wywnioskował, że Świątynia była usytuowana w pobliżu, w swojej południowej lokalizacji..

Po czwarte, Bagatti ogłosił, że Kopuła Skały nie miała rzeczywistego historycznego znaczenia, ani nigdy nie była czczona przez Żydów w czasach Świątyni, ani przez Żydów ani też przez Chrześcijańskich pielgrzymów od czasu zburzenia Świątyni aż do wczesnego okresu islamu. Według jego opinii, Skała, która jest pod Kopułą otrzymała swój święty charakter w siódmym wieku n.e. na skutek polityczno-religijnej rywalizacji pomiędzy Mekką a Jerozolimą. Wywnioskował on, że ponieważ skała nie ma żadnego religijnego znaczenia, nie mogła być miejscem lokalizacji Świątyni.

Dwie inne linie dowodowe zostały rozwinięte aby poprzeć tą teorię. Po pierwsze obecność wielu podziemnych zbiorników w bliskości Meczetu Alqsa zgadza się z opisem zbiorników, które dostarczały wielką ilość wody używanej w rytuałach Świątynnych. Wiele z tych zbiorników było z murarskimi sklepieniami, co sugeruje, że na ich miejscu był wcześniej istniał sekretny tunel służący do ucieczki lub ukryte komory. Historyczne źródła mówią jasno o takich ukrytych pasażach i komorach używanych przez kapłanów Świątyni. Obecność tych podziemnych cech na tym miejscu dostarcza powodów zaufania w lokalizację południową Świątyni.

Dodatkowo, można uczynić porównanie planów architektury Rzymskiej 2 wieku z zapiskami Hadriana o wybudowaniu sanktuarium i posągów w bliskości Świątyni. Kiedy architektoniczne planowanie Rzymskich kompleksów jest porównywane z obecnym planowaniem budynków Muzułmańskich na tym miejscu można zauważyć, że lokalizacja Rzymskiego sanktuarium jest bliżej Meczetu Al. Aqsa niż Kopuły Skały.

Praca Bagattiego podłożyła nową podstawę dla badań Świątynnych, ale ma także wiele słabości. Jego interpretacja wydarzenia z r.438 n.e. Żydowskiej modlitwy, która miałyby się odbywać na południowej stronie nie oznacza dowodu, że tam blisko była Świątynia. Tak jak dziś tak samo wcześniej Żydzi by się nie odważyli zbliżyć do Świątyni ze strachu, że mogą pogwałcić świętość miejsca.¹⁰Również dlatego ponieważ to miejsce zostało zanieczyszczone, zarówno przez zburzenie jak i postawienie tam pogańskich posągów, nie mogliby oni tam też się modlić

Odrzucenie przez Bagattiego Skały mającej święte powiązania aż do siódmego wieku jest wbrew najdłuższej i najmocniejszej tradycji Wzgórza Świątynnego. Zapiski najwcześniejszych pielgrzymów wydają się opisywać szanowaną „podziurawioną” Skałę, której jedynym podobnikiem jest Skała pod Kopułą.

Po trzecie, chociaż zbiorniki i pasaż są ulokowane w południowym regionie, to także istnieją obficie dookoła terenu Kopuły Skały. Chociaż te pokręcone pasaż podobnie się łączą to mogą one wchodzić z innej lokalizacji na północnym - zachodzie.

Lokalizacja północna

Kiedy ja[Randall] byłem studentem archeologii na Uniwersytecie Hebrajskim w 1979, byłem zafascynowany opublikowanym wywiadem z Dr. Ze'ev Yeivin'em, [obecnie delegowany dyrektor Departamentu Starożytności], który stał nad pracami Arabskich konstrukcji na Wzgórzu Świątynnym prawie dziesięć lat wcześniej i wykonał trochę rysunków wystawionej na pokaz starożytnej ściany blisko Kopuły Skały. Ponieważ archeologiczne wykopaliska nie mogą tam być robione, takie raczej rzadkie odkrycia mają wielkie znaczenie. Innym człowiekiem, który był zafascynowany tymi odkryciami był Asher Kaufman, który dzisiaj zidentyfikował sekcję ściany, którą widział. Dr. Yeivin, jako wschodnią ścianę Świątynnego Dziedzińca dla Kobiet, której wejście było umieszczone naprzeciw Bramy Wschodniej. Dr Kaufman był bardzo zaintrygowany odkryciami Bagattiego. Zaakceptował jego dowód, że Kopuła Skały nie mogła być miejscem Świątyni; jednakże odrzucił on jego teorię lokalizacji, rozwijając swoją własną bazowaną na przewodniku Bagattiego. Po raz pierwszy zaprezentował swój pogląd w 1977r w wydaniu Jerozolimskiego czasopisma *Ariel*¹¹. W swoich początkowych badaniach szukał aby zlokalizować i poddać analizie próbki krwi, które jak wierzył, wypływały z ołtarza ofiarnego w Świątyni do położonej poniżej doliny Kidron [Cedron]. Ta wschodnia lokalizacja miała swoje odniesienie w traktacie zawartym w Mishnie-Middot., i opisywała dodatkowe „Świątynne Kamienie Graniczne” na Górze Oliwnej, miejsce gdzie kapłani ofiarowali ofiarę czerwonej jałówki i kropili jej krwią w kierunku ołtarza [na wprost poprzez dolinę]. Kaufman skonkludował, że zestawienie w jednym rzędzie tego miejsca ze Świątynią nie dozwalało na jej lokalizację na obecnym miejscu Kopuły Skały. Następne jego poszukiwania dotyczyły pozostałości struktur dawnego miejsca Świątyni zarówno na jak i pod powierzchnią ziemi. Chociaż jego jedyny dostęp do pozostałości pod Wzgórzem Świątynnym był ograniczony do tego co składało się na odkrycia badaczy brytyjskich przeprowadzanych 100 lat temu, to jego badania na powierzchni przyniosły znacząco nowe odkrycia. Specjalną zasługą był szczególnie skalny masyw położony blisko północno- wschodnich stopni prowadzących do małej Muzułmańskiej cupoli [mające kopulaste pokrycie otwarte ze wszystkich stron miejsce, które pokrywa część odsłoniętej skały] na Wzgórzu Świątynnym.

Bazując na tych istniejących pozostałościach, które określił jako północno-wschodni róg Dziedzińca Kapłanów, zdeterminował, że miejscem lokalizacji Świątyni był ten północno-wschodni róg i że linia wschodnio-zachodnia stojąca w szeregu z górą Oliwną wraz ze Wschodnią Bramą i Świątynią dokładnie przepoławia tą małą cupolę położoną w lokalizacji Miejsca Najświętszego [patrz sekcja foto]. Odnotował, że skała wewnątrz cupoli [rozciągająca się trochę na zewnątrz] jest jedyną skałą widoczną na esplanadzie Wzgórza Świątynnego. Reszta terenu dookoła Kopuły Skały została wybrukowana kamieniem. Czy to był *Even Shetiyyah* [Kamień Węgielny], który wystawał w starożytnym Miejscu Najświętszym? Znacząco za skała wydawała się jakby była z czegoś wyjęta, szczegół, który zgadza się z opisem czwartowiecznej pielgrzymki Boureaux Kamienia Węgielnego, nazywanego w ich przekazach „Przebitym Kamieniem” ponieważ ma on wiele ćwieków wbitych przez żołnierzy. Następna ważność tego kamienia to Arabska nazwa cupoli: Kopuła Duchów[lub Tabliczek]. Ponieważ Arabskie nazwy często zachowują oryginalne znaczenie nazw, to czy te podwójna nazwa nie przypomina Niebiańskiej Obecności, która towarzyszyła Arce i tablicom Prawa, które było na nich wyryte, kiedy Arka wraz z tymi tablicami przebywała w miejscu Najświętszym? Jeśli teoria Kaufmana jest prawidłowa to umiejscawia ona lokalizację pierwszych Świątyni jedynie 102 m od Kopuły Skały. Podczas gdy Kopuła Skały jest

tradycyjnie uważana za miejsce gdzie stały Świątynie, Kaufman obecnie sprzecza się, że dokładna wiedza tej lokalizacji nie była znana kalifom Arabskim, którzy zbudowali Kopułę. Jego najświeższe odkrycia poprowadziły go do konkluzji, że starożytna identyfikacja Skały pod Kopułą jako miejsce Świątyni nie ma historycznego pokrycia w żadnym z dostępnych źródeł.¹²To zgadza się ze starą historią, że przewodnikiem, który prowadził kalifów na miejsce Skały był Żyd, który znając dokładną lokalizację, celowo zwiódł ich aby Muzułmański Meczet nie mógł być budowany na miejscu Świątyni.¹³

Teoria Dr. Kaufmana, która powinna być poważnie przestudiowana z powodu jego intensywnych badań, została opublikowana w wielu izraelskich czasopismach i w dwóch Amerykańskich magazynach Archeologicznych.¹⁴Chociaż jego teoria reprezentuje radykalne odejście od tradycyjnej lokalizacji Świątyni, aktualnie akceptowanej przez Izraelskich archeologów, to została ona podchwycona przez niektórych naukowców poza Izraelem. Jednym z nich jest Lawrence D. Sporty, który jest wykładowcą i praktykującym psychiatrą w Departamencie Psychiatrii i Zachowań Ludzkich na Uniwersytecie Kalifornijskim w Irvine, ostatnio opublikował dwa artykuły popierające teorię Kaufmana w czasopiśmie *Biblijni Archeologowie* oficjalny kwartalnik Amerykańskich Szkół Badań Orientalnych.

Używając porównań kamieni granicznych i historycznej źródłowej literatury z okresu przed i po zniszczeniu Świątyni aby przetestować hipotezy Kaufmana, Dr. Sporty doszedł do tych samych wniosków. On nawet dodaje, że centralnie położona Świątynia przeszkadzałaby garnizonowi stacjonującemu w Fortecy Antonii by tłumić rozruchy odbywające się wokół tego miejsca. Utrzymuje, że geograficzne odnośniki w Józefie, Liście do Aristeasa, i traktakt w Mishnie- Middot, popierają lokalizację miejsca Świątyni blisko Fortecy Antoni na północno-zachodnim rogu całej połaci. Dowodzi on dalej, że Kopuła Skały osiąga legendy i tradycje jako miejsce Świątyni z powodu swojej bliskości oraz, że Kościół Świętego Grobu był zbudowany jako symboliczny rywal Świątyni ustawiony będąc wprost w kierunku Miejsca Najświętszego, pogląd, który także zaprezentował Kaufman.

Teoria Kaufmana specjalnie zafascynowała uwagę nastawionych na prorocтва Chrześcijan, którzy wierzyli, że północna lokalizacja odsunie na bok główną przeszkodę dla odbudowy Świątyni w czasie dzisiejszym. Jeśli jak powiadają, Świątynia może być wybudowana wzdłuż Kopuły Skały, to wtedy jedyną rzeczą stojącą na drodze konstrukcji Świątyni jest wynegocjonowanie z Arabami porozumienia aby podzielić się Wzgórzem Świątynnym. Ci, którzy dowodzą takiego stanowiska znajdują poparcie swojej tezy w proroctwie dotyczącym rozmiarów trzeciej Świątyni w Objawieniu 11:2. Ten werset mówi, że „sien Świątyni” [gdzie według Kaufmana, stoi Kopuła Skały] ma być poza wymiarami Świątyni gdyż zostanie „dana narodom” [w tym przypadku Islamowi].Jednakże proste przestawienie Świątyni i wyłączenie jej sieni [czyli zewnętrznego dziedzińca] z Żydowskiego posiadania nie rozwiąże problemów odbudowania Świątyni. Obecność Islamskiego sanktuarium na Wzgórzcu Świątynnym beszcześci Wzgórze i czyni niemożliwym budowę. Faktycznie ,ci w Izraelu z ruchu odbudowy Świątyni w pełni podkreślają że nie tylko Kopuła Skały musi być usunięta ale także Meczet Al. Aqsa, którego miejsce zgodnie z tradycyjnym punktem widzenia [i ze Świątynią w miejscu Kopuły Skały], winno być Dziedzińcem dla Kobiet.

Arabowie, nieprzypadkowo podobnie podkreślają o niemożliwości dzielenia się Świątynnym Wzgórzem z Żydowską Świątynią. Mówiąc tak możliwym jest, że odnośnik w Objawieniu 11:2 , który podaje ”sien , która jest na zewnątrz Świątyni” narodom jako środek zachowania Świątyni od zniszczenia, kiedy narodom zostanie poddane pod stopy Święte Miasto na czterdzieści dwa miesiące” [ostatnie trzy i pół roku okresu Ucisku].Chociaż teoria Kaufmana ma duże poparcie poprzez swoje niedawne odkrycia i jest uważana jako pozytywna, społeczność izraelskich archeologów ją odrzuciła. Fakt, że Kaufman nie jest wyuczonym archeologiem i nie może ogłosić, że przeprowadzał wykopaliska w rejonie Świątyni nie wystawiają na niebezpieczeństwo jego teorii, ponieważ wykonanie aktualnych wykopalisk jest niemożliwe. Jednak znaczące topograficzne obiekty zostały wyniesione przez archeologów do teorii Kaufmana, że Świątynia stała na północ od Kopuły Skały. Bazując na swojej ekspertyzie jako geograf Jeruzolimy i niedawny odkrywca w Ścianie Zachodniej Dan Bahat ujawnia swoje obiekty:

Gdybyśmy wzięli na serio pod uwagę teorię Ashera Kaufmana o [lokalizacji] Miejscu Najświętszym to spowodowałoby, że cała Świątynia ma być zbudowana poza północną doliną Wzgórza Świątynnego, a to jest niemożliwe, z powodu głębokości tej doliny; co więcej Charles Warren odkrył ogromny mur obronny

w tej części północnej, i gdybyśmy zaakceptowali teorię Kaufmana, to połowa Świątyni musiałaby stać wewnątrz tego muru.¹⁵

Kaufman jest świadomy tych obiekcji i wierzy, że istnieje ogromne budowlane zaplecze, które jest wymagane dla przedstawionej przez niego lokalizacji. Jednakże w tym punkcie kontrargument tradycji i dowody topograficzne faworyzują ostrożne podchodzenie do zaakceptowania jego poglądu.

Tradycyjna Lokalizacja

Tradycja, która powstała na przestrzeni wieków od czasów wczesnych pielgrzymek do Świątyni ulokowuje miejsce Świątyni w bliskości obecnej Kopuły Skały. Chociaż tak jest, naukowcy są podzieleni co do kwestii czy Kopuła Skały oznacza miejsce znaku Ołtarza Ofiarnego lub miejsca Najświętszego [patrz sekcja foto]. Kiedy Rabbi Reznick pisze: "Kopuła Skały jest sanktuarium zbudowanym aby ochronić bogactwo w skale. Ale co dokładnie jest tą skałą?"¹⁶.

Jeśli Miejsce Najświętsze było ulokowane na skale to wtedy Świątynia musiałaby być przesunięta na wschód aby pomieścić pomieszczenie z tyłu Świątyni, jak to jest wykazane w przekazach historycznych. Jeśli skała jest miejscem Ołtarza Ofiarnego [następnego po ołtarzu Dawida] to wtedy Miejsce Najświętsze powinno być ulokowane na zachód. Obie te pozycje mają godne do rozpatrzenia argumenty w swojej obronie.

Skala jako Miejsce Ołtarza

Wielu naukowców identyfikuje Skalę jako podstawę Ołtarza Ofiarnego i lokalizuje Miejsce Najświętsze Na zachód od niego. Tradycja używa poparcie tej teorii. W *Midrashim* jest napisane, że Skała jest *Even Akkidah*, "Kamieniem Wiążącym" i oznacza miejsce, gdzie Abraham związał swego syna Izaaka i położył go na ołtarzu, ale, że Miejsce Najświętsze zostało zbudowane nad tym miejscem, gdzie baranek został zschwyty w gąszczu, trochę dalej. Tradycja dalej twierdzi, że Skała jest nie tylko jedynie miejscem gdzie na Izaaku odbywała się próba ale była także młocarnią Arawny Jebuzejczyka, które król Dawid kupił i nad którym rozciągnął Namiot [Tabernakulum].

Budowlane cechy pozostałości, które wydają się potwierdzać to, że Skała był miejscem Ołtarza Ofiarnego są poborowane dziurkami dla przepływu przez nie krwi i płynów do jamy, wprost pod tą perforacją, o której mówi się, że była przeznaczona do gromadzenia popiołów i drenażu płynów wypływających z góry i, że rozległe rezerwuary i akwedukty poniżej gruntu, włączając w to kanał od północy, który był po zbudowany po to aby usuwać resztki i wodę używaną podczas rytuałów. W jaki inny sposób te charakterystyczne pozostałości mogą być w inny sposób wyjaśnione jeśli nie miejsce Ołtarza?

Na przekór tej teorii wysuwa się argument, że jeśli Skała podpierała Ołtarz, to Miejsce Najświętsze mogłoby zajmować teren, gdzie grunt gwałtownie się nachyla. Jeśli tak ma być to sztuczna platforma musiałaby być zbudowana aby podtrzymać sanktuarium; jednakże dla tego poglądu nie ma jednoznacznych przypuszczeń.

Nowy dowód na to, że skała była miejscem Ołtarza

Natychmiast po wyzwoleniu Wzgórza Świątynnego w 1967, Rabbi Goren zgromadził grupę aby dokładnie zmierzyła odległość od ścian zewnętrznych [przypuszczalnie będących składnikami włączonymi w drugą Świątynię], do miejsca środka gdzie miałyby stać Świątynia. Wymiary te zostały porównane z tymi, które są podane w źródłach Talmudystycznych [zasadniczo Middot i Shekalim]. Stwierdzono ich zgodność.

Bazując na tych obliczeniach, lokalizacja Świątyni, miejsce Ołtarza Ofiarnego i Miejsca Najświętszego mogło być wykalkulowane. Rabbi Goren konkluduje:

Miejsce Najświętsze nie jest... poniżej, ani też nie jest zlokalizowane wewnątrz Kopuły Skały.

Muzułmanie są w błędzie. Zrobiłem pomiary zaraz po Wojnie Sześćo-Dniowej, i doszedłem do wniosku, że na 100% [pewne] jest, że miejsce Najświętsze jest poza Kopułą Skały, po jej zachodniej stronie.¹⁸ Wiara w wiedzę o dokładnej lokalizacji Świątyni nie oznacza wcale, że Goren zamierza przedsięwziąć jakieś środki odnośnie jej natychmiastowej odbudowy. Jak opisałem, przeszkody nieczystości i wiara, że następna Świątynia będzie pochodziła prosto z nieba powstrzymuje aktywistów. Goren oczekuje na proroka, który musi wprawdzie przyjechać i potwierdzić jego pomiary poprzez osobistą identyfikację dokładnej lokalizacji. Ewidentnie, jedyny użytek z jego pomiarów, to precyzyjne określenie granic świętego kręgu dla tych Żydów, którzy by chcieli się modlić na Wzgórzu Świątynnym bez przyniesienia nań rytualnego zanieczyszczenia na miejsce Świątyni.

Pomiary Gorena, jednakże są bazą dla ruchu „Wiernych Wzgórza Świątynnego” głoszenia, że Świątynia mogłaby być odbudowana „jutro”. Konwersacje z Gershonem Salomonem, przywódcą ruchu „wiernych Wzgórza Świątynnego” ciągle potwierdzają poleganie Salomona na tych pomiarach. Ogłoszenie przez Gorena, że dokładnie wypunktował Miejsce Najświętsze jest znaczące, gdyż taka identyfikacja czyni możliwym odbudowanie Świątyni, kiedy warunki po temu zaistnieją.

Na nieszczęście, izraelscy archeologowie wydają się być całkiem nieświadomi pomiarów Gorena lub nie dostrzegają ich wagi. Z wielu powodów archeologowie wierzą, że lokalizacją pierwszej i drugiej Świątyni było miejsce Kopuły Skały. Takie jest też oficjalne stanowisko Władz Izraelskich d/s. Starożytności.¹⁹ Niektórzy Archeologowie idą dalej nawet w swojej pewności; stojąc w opozycji do Gorena, twierdząc, że Skała sama w sobie jest lokalizacją Miejsca Najświętszego.

Skała jako lokalizacja Miejsca Najświętszego

Alternatywną teorią Skały jako miejsca Ołtarza jest Skała jako Miejsce Najświętsze. Ta spekulacja jest faworyzowana przez wielu naukowców i legendy Żydowskie²⁰. Skała jest nazwana *Even Shetiyyah* „Kamień Węgielny”, ponieważ w Talmudzie jest napisane, że „po zniknięciu świętej Arki został pozostawiony kamień, nazwany „Kamieniem Węgielnym” wznoszącym się na trzy palce ponad ziemię i na nim Najwyższy Kapłan umieścił kadzielnicę podczas Yom Kippur”.²¹

Legenda powiada, że to jest Kamień Węgielny na ziemi „ponieważ pochodzi ze świata, który był zbudowany”.²²

Rabbi Shaul Schaffer oferuje harmonizację obu tych teorii:

Ta Skała, która w czasie Króla Salomona była parę stóp wyższa niż teraz wznosiła się ponad posadzką *Devir* -Miejsce Najświętsze [jak wierzchołek gry lodowej] i na niej zbudowano Świątynię. Nawet zewnętrzny Ołtarz stał na jej wschodnim wysunięciu. W przeciągu wieków, kiedy to miejsce leżało odłogiem erozja zjadła część Skały i również zawieruchy i pamiątkowe odłamywanie jej przez turystów spowodowało jej uszczerplenie.²³

Brew poparciom tradycyjnych źródeł ten pogląd ma także swoje słabe punkty. Gdyby ta skała w Miejscu Najświętszym stała wyżej niż posadzka Świątyni [która prawdopodobnie została zbudowana na oryginalnym wzgórzu], to jak ściany Miejsca Najświętszego mogłyby być zbudowane za szczytu wzgórza? Pozycja Miejsca Najświętszego na tej pochyłości mogłaby przenikać Dziedziniec dla Kobiet na wschód od ołtarza a to nie jest weryfikowane w żadnych historycznych źródłach. Co więcej zostajemy pozostawieni bez jakiegokolwiek wyjaśnienia odnoszącego się do jamy i kanału pod kamieniem. W wywiadzie podczas swoich wykopalisk na Zachodniej Ścianie w lipcu 1991r. Dan Bahat niedwuznacznie zaprezentował swój zawodowy punkt widzenia na lokalizację Świątyni:

Mogę pewnie odpowiedzieć, że Świątynia stoi dokładnie tam, gdzie Kopuła Skały stoi dzisiaj. na Wzgórzu Świątynnym. Chcę jasno i prosto powiedzieć, że wierzymy, że Skała pod Kopułą jest dokładną lokalizacją Miejsca Najświętszego.²⁴

To jest nie tylko zawodowy punkt widzenia ale również tradycyjny. Chaim Richman z Instytutu Świątyni mówi:

Posiadamy tradycję przekazaną nam przez naszych ojców, że Skała, kamień pod Kopułą jest „kamieniem węgielnym”.²⁵

Dan Bahat zgadza się z tym mówiąc:

Jeśli to miejsce nie jest miejscem Świątyni nie moglibyśmy uświęcić tego co zostało nałożone na ten kamień przed wiekami. Ojcowie kościoła opisują jak Żydzi przychodzili każdego roku na to miejsce, i Muzułmanie wybudowali na tym miejscu swoje sanktuarium na tym właśnie kamieniu ponieważ znali dobrze Żydowską tradycję.... Omar Muzułmański zdobywca Jerozolimy został przyprowadzony przez Żyda wprost na to miejsce a nie na inne. Tak więc tradycyjny punkt widzenia wyraża się całkiem jasno o tradycji tego miejsca.²⁶

Skala pomiędzy Ołtarzem a Miejscem Najświętszym

Następnym stanowiskiem dotyczącym miejsca Świątyni, które próbuje rozwiązać zastrzeżenie tych dwóch teorii, które powyżej zaprezentowaliśmy jest stanowisko prezentowane przez Dawida M. Jacobsona.²⁷ Inaczej niż próbując umieścić lokalizację Świątyni na zagadkowej Skale, jak wielu to czyni, Jacobson usiłował wydedukować jej lokalizację na podstawie pozostałości resztek, które pozostały dookoła ze Świątyni Heroda. Te pozostałości, jak to Jacobson dowodzi, objawiają, że resztki Herodowe nie posiadają tych samych granic jaką ma obecna nieregularna w kształcie płaszczyzna Muzułmańska. Akceptuje on fakt, że zarys resztek Heroda jest zachowany w granicach obecnej płaszczyzny na trzech stronach, ale proponuje, aby oryginalna Ściana Północna biegła równolegle w stosunku do Ściany Południowej zaczynając od wschodniego brzegu Fortecy Antoni a kończąc na węźle Ściany Wschodniej. Będąc przekonany o tych granicach, Jacobson wydedukował lokalizację Świątyni bazowaną na geometrycznym porządku, który rządzi konstrukcją całego terenu pozostałych resztek. Ta geometryczny plan konstrukcji nałożony na teren Świątyni umiejscawia płaszczyznę Świątyni w środku wielkiego ołtarza ofiarnego. Chociaż to *mogłoby* określać położenie Miejsca Najświętszego to jednak nie pozostawiało wystarczającego miejsca dla Dziedzińca Kobiet po swojej wschodniej stronie. Opisując tą lokalizację, Jacobson posłużył się wymiarami podanymi zarówno w Mishnah i u Józefa aby wyrysować plan Świątyni. Skierowany na zewnątrz od Ołtarza bazując na skali jednego cala sześciennego [16,4 cm³] zawierającego [185,5 mm] tzn. nie wg aktualnych wartości geometrycznych gdzie jeden cal sześcienny [16,4 cm³] zawiera 163,87 mm. Jego plan zlokalizował Ołtarz umieszczony pośrodku z przodu Świątyni, na pozycji, która pozwalałaby dojrzeć wejście do Sanktuarium ze szczytu Góry Oliwnej [jak opisano w Middot 2:4]. Ustawiając w szeregu Miejsce Najświętsze wzdłuż osi Ołtarza to lokalizacja jego znalazłaby się trochę na zachód od Skały, jednak pozostawiając Skałę wewnątrz samego Sanktuarium. To jest zbieżne ze świadectwem Józefa, że Świątynia została zbudowana na szczycie Wzgórza²⁸, i zgadza się zarazem z tradycją, która identyfikuje Kopułę Skały ze Świątynią. W tej interpretacji Skała nie może być szczytem Góry Moria, ale po prostu naturalną skałą, która swoje wyróżnienie osiągnęła poprzez swoją bliskość i identyfikację przez Chrześcijańskich pielgrzymów jako Przebity Kamień. W czasie Arabskiego najazdu symetryczne położenie resztek Heroda zagubiło się poprzez budowle wznoszone tam przez wieki i oryginalna relacja pomiędzy Ołtarzem Ofiarnym a Miejscem Najświętszym została zaciemniona. Prawdziwy szczyt został prawdopodobnie zredukowany w swojej wysokości jako rezultat rozległych wysiłków konstrukcyjnych Hadriana na Wzgórzu Świątynnym. Na Skale są uwidocznione znaki tych jej przeszłych ociosowań. Alternatywny plan Jacobsona dla Świątyni mógłby wytłumaczyć obiekcje tych dwóch tradycyjnych podejść do tematu i znaleźć generalne rozwiązanie popierające badania Rabbiego Gorena.

Przyspieszenie Poszukiwań

Chociaż nie możemy z całą pewnością czy Kopała Skały stoi w dokładnym miejscu węzła Ołtarza Ofiarnego i Miejsca Najświętszego to wierzymy, że Świątynia stała na tym miejscu.

Badania archeologiczne bazowane na istniejących pozostałościach wokół resztek Świątyni są obecnie przeprowadzane aby mogły dać więcej światła na ten temat.

Jest możliwe, że przyszłe badania przy pomocy radarowego i laserowe wyposażenia w środku tunelów Ściany Zachodniej dostarczą bardziej precyzyjnych pomiarów. Jeśli technologia satelitarna może być zastosowana używając molekularnej częstotliwości aby "widzieć" pod obecną powierzchnią zawartość głębokości z bezpiecznego miejsca z góry z przestrzeni

to o wiele więcej kluczy do znalezienia dokładnej lokalizacji może zostać podanych. Takie metody czekają jednak na finansowe wsparcie i rządowe pozwolenie.

Niektórzy ludzie mają nadzieję, że ponowione wykopaliska w Tel Hazor, gdzie mają według Yigaela Yadina były zlokalizowane ,przed jego śmiercią, starożytne archiwa królewskie dotyczące tego miejsca dostarczą nowych materiałów węzłowych rozwiązujących długotrwałą debatę. I tak w roku 1991 latem wykopaliska pod kierownictwem Ammona Ben-Tora z Uniwersytetu Hebrajskiego, odkryły tabliczki Akkadyjskie z późnego okresu Kananejskiego.

Przewiduje się, że przyszłe wykopaliska mogą odkryć te archiwa, które zawierające opisy Salomona podające specyficzne informacje na temat budowy pierwszej Świątyni.

Poszukiwanie odpowiedzi dokładnej lokalizacji Świątyni zostało przyspieszone w ostatnim dziesięcioleciu i o wiele więcej badań jest przeprowadzanych w tym temacie, niż kiedykolwiek było w przeszłości. Fakt, że niektórzy z ekspertów wierzy, że zlokalizowali dokładne miejsce, wzbudza nadzieję, że może przekonywujący dowód, końcowe podsumowanie, które uczyni możliwym odbudowę Świątyni pojawi się wkrótce na czołówkach naszych gazet!

Rozdział 13

Dlaczego Opóźnienie?

Uwaga, ostrzeżenie: Wejście na teren Wzgórza Świątynnego jest zabroniony każdemu przez Żydowskie Prawo z powodu świętości tego miejsca.¹

-Główny Rabin Izraela

Kiedy jesteśmy świadkami różnych prób podejmowanych w celu przygotowania się do budowy nowej Żydowskiej Świątyni, to możemy widzieć początek wypełniania się biblijnych prorocstw dotyczących mesjańskiej przyszłości Izraela. Naprawdę może zbliżamy się do dni „ostatecznych”, których podsumowaniem będzie chwalebna nadzieja powrotu Chrystusa. Jednak jak możemy wyjaśnić to 1922 letnie opóźnienie lub jak to może być możliwe biorąc pod uwagę obecną sytuację na Bliskim Wschodzie, realizacja tej nadziei?

Nasze wcześniejsze studium historii Żydowskiej w ziemi Izraela, objawiło, że kilka przeprowadzonych bez powodzenia prób było podejmowanych w przeszłości dla odbudowy Świątyni. Chociaż te próby były szczerze [często nawet z politycznych motywacji], a w Piśmie jest obiecane, że Świątynia powinna być odbudowana, to jednak Boży historyczny czas wtedy jeszcze nie nadszedł. Teraz, kiedy spoglądamy na historię i obecną sytuację w Izraelu, to także znajdujemy wiele innych powodów dlaczego Świątynia nie została jeszcze odbudowana.

Wędrowcy Świata

Przez 2000 lat, kiedy inne narody rozwinęły bogatą cywilizację, lud Żydowski wędrował poprzez cały świat pozbawiony swojej ojczyzny. W diasporze Żydowskie społeczności rozproszyły się wśród różnych grup etnicznych i kultur i mówiących innymi językami. Chociaż religijni Żydzi podtrzymywali marzenie powrotu do Ziemi i zobaczenie odbudowanej Świątyni to jednak ich głównym zadaniem było przeżycie. Mówiąc o tym musimy dodać historie okropnych prześladowań. Żaden naród nie cierpiał tak jak Żydzi. Po prostu było dla nich to niemożliwe aby się zorganizowali i w tych warunkach powrócili. Mała liczba Żydów czuła się zobowiązana do pozostania w Ziemi pod względem swojego religijnego przekonania. Jednakowoż ich stan był gorszy niż tych w Diasporze. Oni strasznie cierpieli pod rządami Chrześcijańskich, Muzułmańskich i Tureckich władców. Biedni, często niedopuszczani do odwiedzania swoich świętych miejsc nie poczuli się do tego aby będąc w takimi nawoływać tych co byli rozproszeni po świecie do powrotu nawet jeśli by ci w diasporze byli gotowi do powrotu. Nie tylko antysemickie prześladowania celowały w redukowaniu ekonomicznego i socjalnego statusu Żyda ale specjalnym celem ich ataków była ich religijna wiara i dziedzictwo. Również jednak oprócz prób innych religii aby ich nawrócić i niszczyć ich literaturę, sama Diaspora powodowała, że Judaizm stał się bardziej pluralistyczny. Różne tradycje narosły wewnątrz Judaizmu, które podzieliły Żydów między sobą. Dzisiaj mamy

ultra-Ortodoksów, Ortodoksów, Konserwatywnych i Reformowanych Żydów w łonie Judaizmu, a każdy z nich, specjalnie u Ortodoksów dzieli się jeszcze dalej na różne odłamy. To komplikuje sprawę współpracy w celu odbudowy Świątyni. Ultra- Ortodoksi na przykład nie akceptują liberalnych Reformowanych.

Poluzowanie więzów tradycji

Kiedy pokolenia Żydów następowały jedno po drugim pośród innych nie-Żydowskich kultur i były coraz mniej nauczone swojej tradycji to wielu przyjęło pogański styl życia. Ci Żydzi zaadoptowali wierzenia i tradycje ich nowych narodowości i w konsekwencji zgubili po drodze pragnienie powrotu od Izraela i odbudowania Świątyni. Faktycznie wielu z pośród tych Żydów w różnych częściach świata aktywnie oponowało Syjonizmowi, kiedy został on zaproponowany przez Teodora Herzla w 1897r. Nawet obecnie niereligijni Żydzi, chociaż generalnie popierają Państwo Izrael, są generalnie w opozycji do religijnych Żydów w Izraelu, którzy szukają drogi do dokładnego przestrzegania Żydowskiego Prawa. Odczuwają, że mowa o odbudowie Świątyni jest fanatyzmem i destrukcyjna.

Różnica w Interpretacjach.

Wraz z osłabieniem tradycji istnieją również konflikty w teologicznych poglądach na temat odbudowy Świątyni. Nawet pomiędzy samymi ultra-Ortodoksami istnieje kilka interpretacji dotyczących tego jak Świątynia ma zostać odbudowana. Żydowskie opowieści pisane z odległej perspektywy widzenia Diaspory, uczą, że Świątynia musi czekać do czasu przyjścia Mesjasza. Średniowieczny rabbi Rashi ogłosił, że Świątynia spadnie wprost z nieba po przyjściu Mesjasza. Maimonides także argumentował, że jedynie Mesjasz może odbudować Świątynię. Modlitwa po popołudniowej usłudze w dzień Tishna B' Av odzwierciedla to myślenie: "Gdyż Ty, Panie, spaliłeś ją ogniem [Świątynię] i ogniem ją również odnowisz". Rabbi Goren jako jeden z tych, którzy taką pozycję mają, utrzymuje: "Świątynia nie zostanie zbudowana przez śmiertelników."²Rabbi Nahman Kahane podobnie rywalizuje z tym twierdząc, że jedynie „Mesjasz może przyjdzie i powie nam gdzie Ołtarz[Ofiarny] ma być, i gdzie Świątynia powinna być zbudowana”.³ Rząd Izraela zgadza się z tym stanowiskiem i utrzymuje, że jego akcie zabraniają Żydom modlitw na Wzgórzu Świątynnym są raczej bazowane tam tym stanowisku niż na podłożu politycznym. To rządowe stanowisko zostało podane podczas śledztwa, które podjęto po tym jak został podłożony ogień w Meczecie Al. Aqsa w 1969r. Reprezentujący Arabów wysunął oskarżenie, że to rząd Izraela umyślnie podłożył ogień w celu odbudowania Świątyni. Reprezentujący rząd Izraela w tej debacie stanowczo zaprzeczył temu twierdzeniu:

Wzgórze Świątynne jest tak święte, że pobożni z pośród nas nigdy by się nie odważyli aby tam deptać. Zgodnie z [halakah] „Świątynia zostanie odbudowana, kiedy przyjdzie Mesjasz. Tak więc jest nie do pomyślenia, abyśmy my sami robili jakieś plany dla odbudowy Świątyni.”⁴

Inne grupy, jednakże wierzą, że Świątynia może być odbudowana w obecnym czasie jakimikolwiek dostępnymi środkami. Proponujący taką tezę odnotowują, że Babiloński Talmud posiada sprzeczne opinie na ten temat i że Talmud Jerozolimski zezwala Żydom zbudować pośredniczącą budowlę przed nadejściem ery Mesjańskiej. Niektórzy naukowcy cytują Sifrey [rabinistyczny komentarz] na temat Jeremiasza 50:5 pod względem szukania domu Pana. Jest tam napisane:

Szukać- oznacza bazować na instrukcjach proroka. Z tego możecie wywnioskować, że powinniście czekać dopóki wam prorok tego wam nie powie. Ale Tora mówi tak:

„Jego miejsca przebywania winniście wprawdzie szukać i tam iść” co oznacza, że najpierw powinniście szukać miejsca a dopiero potem prorok wam to potwierdzi.

Rabinistyczny naukowiec Malbin pisząc w swoich 1860 komentarzach dodaje:

Pan nie objawi Swoich tajemnic poprzez Swoich proroków na temat wybranego miejsca, dopóki nie podejmą działań aby je zlokalizować, i dopiero po takich przygotowaniach

zainspiruje ich aby je odślonili.

Mistyczny Judaizm także przedstawia to współdziałanie człowiecze i boskie. Chaim Richman z Instytutu Świątyni wyjaśnia:

Posiadacie koncepcję wody męskiej i wody damskiej. Damska woda się podnosi a męska obniża, po to aby wydobyć na światło dzienne niebiańską odpowiedź. W sensie alegorycznym, my, Żydzi posiadamy aspekt damski a Bóg jest aspektem męskim. Damski aspekt musi się podnieść i męski musi odpowiedzieć....Całe prorockie doświadczenie w Żydowskim mistycyzmie.... zawsze pociąga za sobą mnóstwo przygotowań i oczyszczeń. Ktoś nie może się spodziewać jakiegokolwiek daru za darmo; ale musi się jakoś do tego włączyć.⁵

Na tej podstawie Gershon Salomon broni prób swoich aktywistów aby natychmiast zaczęli odbudowywać Świątynię argumentując, że oczerniający go cierpią na mentalność Diaspory:

Fizycznie oni są w Izraelu, ale duchowo w Diasporze. Lud Żydowski zawsze powodował interwencję niebiańską, poprzez własne starania. Morze Czerwone nie rozdzieliło się, dopóki dzieci Izraela do niego nie weszły.⁶

Powrót do Ziemi.

Jednym z wymogów Maimonidesa co do odbudowy Świątyni był taki, że Świątynia nie może być odbudowywana dopóki większość ludu Żydowskiego nie zamieszka w swoim biblijnym kraju Izraela. Do niedawna był a to główna przeszkoda, ponieważ jedynie około 30% światowych Żydów mieszkało w Izraelu. Ale cudowny powrót Żydów Etiopskich poprzez Operację „Mojżesz” i Operację „Salomon” i ogromny exodus Żydów Sowieckich do Izraela wielce rozjaśniły perspektywę spełnienia tej wymogi. W rezultacie Sergio Della Pergola, demograf Uniwersytetu Hebrajskiego, powiedział, że po upływie następnych dziesięciu lat jest wielce możliwe, że większość światowych Żydów zamieszka w Izraelu.⁷ Ta statystyka zakłada, że współczynnik imigracji będzie taki jak obecnie. Gdyby z jakichś powodów wydarzenia doprowadziły do masowego napływu Żydów do Izraela, to wtedy czas wypełnienia się wymogi Maimonidesa mógłby zostać skrócony.

Podając powody przeszkód można by było skonkludować, że każde przygotowanie dla odbudowy Świątyni w obecnym czasie jest doświadczeniem nadaremny. Tak samo mówiono wtedy, kiedy podejmowane były próby wczesnego ruchu syjonistycznego w celu ustanowienia Żydowskiej obecności w Ziemi Świętej. Któżby wtedy pomarzył, że niezależne Żydowskie Państwo, prawie pięciomilionowe, powstanie i będzie stało naprzeciw morza wrogich narodów Arabskich przez prawie cztery dekady? Ten ważki fakt, który Pismo potwierdza, że Świątynia zostanie odbudowana wskazuje, że znajdzie się droga dla jej odbudowy! Rozważmy teraz niektóre drogi, które mogą prowadzić do odbudowy Świątyni.

Rozdział 14

Alternatywy Wzgórza Świątynnego

D wszystkich osób wiary Żydowskiej na całym świecie- projekt odbudowy Świątyni Bożej w Izraelu już się zaczął. Z pomocą i prowadzeniem Niebios 'Świątynia' zostanie dokończona. Żydzi zostaną zainspirowani do tego aby się zachowywać tak moralnie, aby nasz Stwórca zobaczył nas gotowych aby nas tu na ziemi nawiedzić....Bóg umieści w sercach wielu osób naśladowali Żydowski sposób życia i zapragnęli być uczestnikami tego dzieła.¹

-ogłoszenie, Washington Post

To powyższe zdanie pojawiło się w ogłoszeniu wielkimi literami w Washington Post wkrótce przed Zjednoczeniem Jerozolimy w 1967r. Nawoływało ono Żydów na całym świecie aby się zjednoczyli dla Odbudowy Świątyni. Ćwierć wieku upłynęło, kiedy to nawołanie było wydane, jednak aż do dziś żaden wysiłek rozmiaru potrzebnego do odbudowy Świątyni nie został podjęty. W tym czasie inne strategie aby usunąć niektóre z przeszkód reprezentowanych przez obecność Islamu na Wzgórzu Świątynnym zostały wrzucone do kotła pomysłów dotyczących trzeciej Świątyni.

Nowy Dom

Pojawiła i idea aby zbudować trzecią Świątynię na innym miejscu niż obecne Wzgórze Świątynne. Pojawiła się podobna tego typu sugestia podana przez Teodora Herzla, ojca współczesnych starań o odbudowę Izraela jako narodu. aby ulokować nowe Żydowskie Państwo w Afryce. Ale cała Żydowska historia i tradycja przemawia przeciwko temu. Gdyby poważnie podjęto do temat przesunięcia nowej Świątyni nawet wewnątrz Jerozolimy to trzecia Świątynia już by dzisiaj stała. Wielka Jerozolimska Synagoga została zbudowana bez trudności w sercu Nowego Miasta, i gdyby Ortodoksi wierzyli, że Świątynia może zbudowana gdziekolwiek indziej, to została by zbudowana natychmiast po tym jak ogłoszono powstanie Państwa Izrael 4 maja 1948r!

Jak zobaczyliśmy w naszym przeglądzie historii Świątyni, Pan wybrał miejsce węzłowe dla postawienia Świątyni na Górze Moria [Genesis 22:2 i Deuteronomium 12:14]. Dawid wykonał Boży wybór poprzez kupno miejsca a Salomon kontynuował pracę budując pierwszą Świątynię na tym miejscu. Od czasu zburzenia drugiej Świątyni żaden ortodoksyjny Żyd nie rozważa żadnego innego miejsca na trzecią Świątynię niż Wzgórze Świątynne.

Kupno Wzgórza Świątynnego

Po wyzwoleniu przez Izrael Starego Miasta Amerykańska grupa zwana „Masoński Porządek Świątyni” oferowała Radzie Muzułmańskiej w Jerozolimie sumę 100 milionów \$ za Meczet Al Aqsa i Kopułę Skały. Oferta została odrzucona, ponieważ jak poprzednio wspominaliśmy, żadne terytorium, które poprzednio

było w rękach Muzułmańskich musi na zawsze pozostać własnością Islamu. Jednakowoż Arabowie sprzedali obszerny kawałek ziemi Żydom, kiedy ruch Syjonistyczny zaczął kierować emigracją do Izraela. a obecnie mieszkańcy części Muzułmańskiej sprzedali swoją własność na rzecz grupy Atara L'ynosna., tak więc ta instrukcja nie jest całkowicie przestrzegana. Jednak trudno by było uwierzyć w to aby trzecie i czwarte najświętsze miejsce Islamu zostało wystawione na aukcję!

Przemieszczenie Muzułmańskich Budowli

Planem alternatywnym do kupna miejsc Muzułmańskich jest zaproponowany plan rozebrania ich i ponownej budowy w miejscu, które by określiła Rada Muzułmańska. Istnieje obecnie taka technologia rozbiórki miejsc Islamu kamień po kamieniu i ponownego ich wzniesienia w Mekce [najświętszym miejscu Islamu]. Chociaż było by to kosztowne przedsięwzięcie, to jednak niewielką ceną do zapłacenia dla uspokojenia Arabów i oczyszczenia Wzgórza Świątynnego dla celów trzeciej Świątyni. Trudność leży w przekonaniu Arabów, by ich święte miejsca zostały przemieszczone, gdyż zostały poświęcone przez ich proroków i przywódców modlitewnych i tak więc nigdy nie mogą wpaść w ręce niewiernych [włączając w to Żydów]. Fakt pozostaje faktem, że Izrael posiada techniczną suwerenność nad Wzgórzem Świątynnym od 1967 r, i we właściwych okolicznościach mógłby zmusić Arabów aby je opuścili [choć obecny rząd Izraela /1992 r/ całkowicie jest przeciwny takiej idei].

Zburzenie Muzułmańskich Budowli

Istnieje rywalizacja niektórych co do poglądu, że Świątynia może być zbudowana po tym jak Muzułmańskie budynki zostaną usunięte. Wielu ludzi w Jerozolimie miało nadzieję, że podczas Irackiego ataku na Izrael mylnie skierowane rakiety Scud mogą przypadkowo uderzyć w Kopułę Skały i ją zniszczyć! Podejmowane były także próby przez ekstremistyczne grupy wysadzenia w powietrze miejsc Muzułmańskich [Partia Meira Kahana w 1982r.], a jeden obłąkany podłożył z sukcesem ogień w Meczecie Al. Aqsa w 1969r. Zniszczenie poprzez siły natury jest także możliwe, gdyż w przeszłości Kopuła Skały ucierpiała wielokrotnie w czasie trzęsienia ziemi a w czasach Justyniana wybuchu gazów.

Rabbi Getz wierzy, że takie wydarzenie może mieć miejsce w przyszłości i zniszczyć Kopułę Skały i stworzyć warunki pod odbudowę trzeciej Świątyni. Powiada tak:

W czasie Odkupienia będzie ogromne trzęsienie ziemi. Wszystko zostanie zniszczone!

Meczet, wszystko! Jest tak napisane w Zachariaszu rozdział 14. Jest tak samo jak u Chrześcijan [interpretacja]. Ale wszystkie kościoły okoliczne również zostaną zniszczone przez to trzęsienie. Wtedy Wzgórze Świątynne zostanie podniesione już bez Meczetów tak więc będziemy mieli oczywiście wystarczającą możliwość aby odbudować Świątynię.²

Ale czy te miejsca Muzułmanów zostaną zniszczone poprzez naturalną katastrofę czy też poprzez ludzkie starania, to w każdym przypadku jest powód aby przypuszczać, że Muzułmanie po prostu będą chcieli ponownie odbudować te miejsca jak to już wielokrotnie robili w przeszłości. Rozwiązanie dla odbudowy Świątyni musi spoczywać na większym wydarzeniu, które dramatycznie dotknie całej politycznej i religijnej sytuacji Izraela.

Możliwości

Mimo przeszkód, które obecnie trwają udaremniając odbudowę, rzecznicy tego są twardzi, że Świątynia wkrótce zostanie odbudowana. Rabbi Kahane twierdzi, że "nadchodzi czas, którego nikt na świecie nie będzie mógł powstrzymać!" Gershon Salomon dodaje: "nie mam najmniejszych wątpliwości, że Świątynia wkrótce zostanie odbudowana!"

Ale jak taka odbudowa może mieć miejsce w kłopotliwej sytuacji obecnych wydarzeń Bliskiego Wschodu? Odpowiedź na to jest taka, że scena wydarzeń zostanie radykalnie zmieniona,

Byliśmy świadkami takich światowych zmian w Europie Wschodniej i w Związku Radzieckim prawie jednej nocy. Podając tak delikatną naturę dyskusji na temat Wzgórza Świątynnego, jest trudno uwierzyć, by podobna transformacja miała miejsce na religijnej i politycznej scenie pomiędzy Izraelem a światem Arabskim. Rozmawiając z głównymi mówcami wśród różnych grup oddanych sprawie odbudowy Świątyni, to jedynie dwa możliwe scenariusze zmian są brane pod uwagę : wojna i pokój

Ewolucja Pokoju

Istnieje Żydowska przypowieść, która naucza, że ponieważ druga Świątynia została zburzona na skutek rywalizacji i niezgody to trzecia Świątynia zostanie odbudowana gdy zapanuje pokój i jedność. Popularne wierzenie jest takie, że Świątynia nie może być zbudowana dopóki nie zapanuje prawidłowy związek Izraela ze światem:

Dopóki ludzkość i lud Izraela nie osiągnie większego stopnia pokoju, wolności i godności z szacunkiem dla człowieka i przybliżeniu się do Boga, to wypełnienie końcowe [odbudowa Świątyni] nie będzie w zasięgu ręki.³

Hasydycka grupa Lubawitza niedawno opublikowała pełnostronicowe ogłoszenie w *Jerusalem Post* które promowało ten punkt widzenia.[patrz rys.10]. Ogłoszenie, które pisało dużymi literami o nowej mesjańskiej świadomości wśród Hasydów, obrazuje słowo *Moshiach* [„Mesjasz” w akcentowanym aszkenazyjskim hebrajskim], jako postawienie kropki nad i ze wszystkim co się bieżąco wydarza [1992r] „Wyciągnij Swój Własny Wniosek” było napisane. Częściowy tekst tego ogłoszenia wyglądał następująco: `Tak ,żyjemy w najbardziej niezwykłych czasach- kiedy nas świat ewoluuje w kierunku stanu pokoju a ludzkość dochodzi do stanu doskonałości. Czasy się zmieniają- nie tylko na lepsze ale na najlepsze. Kamieniem węgielnym Żydowskiej wiary jest wierzenie, że w końcu dobro i pokój muszą zatriumfować. To jest kwintecencja „Moshiach”—który otworzy drzwi końcowego odkupienia przewidywanego przez Torę. Lubowitcz, Rebbe, Rabbi Menachem Mendel Schneerson podkreślają, że te znaczące momenty są raczej preludium końcowego Odkupienia, które się skumuluje w jedności pomiędzy ludźmi, wewnętrzna harmonią i wstrzymaniem napięć pomiędzy rasami, sąsiadami i narodami.... Era Moshiascha jest przed nami.⁴

Wielu Izraelitom został podany taki „większy stan pokoju” i wierzą, że pokój na Bliskim Wschodzie jest warty tej ceny. Inni Żydzi, chociaż pragną pokoju, czują ,że Izrael nie może sprzedać swojego bezpieczeństwa za pokój, który nie może być zagwarantowany. Pozostawiając na boku kontrowersje, ideałem Izraela jest ścieżka pokoju, ponieważ ta ścieżka jest uważana jako jedyna praktyczna alternatywa. Nahman Kahane wyjaśnia:

Jeśli to[konflikt Arabsko-Izraelski] skończy się wojną to każdy na tym straci. Tak więc musi się zakończyć pokojem, bo gdy się skończy wojną, to cały świat stanie w ogniu. W mojej opinii, najważniejsza lekcja, której się nauczyliśmy z Wojny w Zatoce Perskiej, to taka. że światowy zasób technologii, bomb laserowych i podobnych odkrywa następny poziom walki... w końcu broń atomowa. Kiedy raz się zacznie rzucać tego typu głowicami nic nie pozostanie, więc jedyną alternatywą jest rozwiązanie problemu drogą pokojową.⁵

Biblijni prorocy przepowiadali czas światowego pokoju emanującego z Jerozolimy⁶. Izajasz 11:6-9 prezentuje klasyczny cytat wilka pasącego się z barankiem, obraz idylli pokoju. To jest poprzedzone słowami obietnicy zgromadzenia ludu Żydowskiego ze wszystkich narodów świata podczas przyjścia Mesjasza. ”I stanie się dnia onego, że się za korzeniem Isajego, który stanie się za chorągiew narodom, poganie pytać będą; albowiem odpocznienie jego sławne będzie. Stanie się też dnia onego, iż Pan powtóre rękę przyłoży [pierwszy raz było za czasów Zorobabela], aby posiadał ostatek ludu swego, który pozostanie od Asyryjczyków i od Egiptu i od Patros i od Chus, i od Elam, i od Senaar, i od Emat, i od wysep morskich. I podniesie chorągiew między poganami, a zgromadzi wygnanych z Izraela, a rozproszonych z Judy zbierze ze czterech stron ziemi” [wersety10-12].

Wielu ludzi w Izraelu wierzy, że oglądają częściowe wypełnienie tych wersetów w obecnym czasie. Gershon Salomon twierdzi:

Bóg działa! Prorocy mówią, że będzie czas kiedy Ja[Bóg] przyprowadzę[lud Żydowski] ze wszystkich stron świata. Północy powiem otwórz swe drzwi i pozwól mojemu ludowi powrócić z powrotem do kraju. I to się wydarza. Słowo po słowie się wypełnia. Jest napisane, że przyprowadzę twój lud z Cush [oznacza Etiopię]... i zobaczycie to! Popatrzcie co się wydarzyło w Rosji, w Rumunii...Ten proces zaczął się dziać, i wkrótce zobaczycie rewolucję nie tylko w Rumuni ale i w całym świecie Zachodu.⁷

Tego typu wypełnienie jest często dostrzegane jako część większego duchowego odnowienia, które obecnie unosi się na świecie. Chaim Richman twierdzi:

Myślę, że to co się głównie dzieje tutaj w naszym [Świątynnym] Instytucie i w Jerozolimie jest odczuwalne każdego roku w Izraelu i na całym świecie. Myślę, że jest ogromne duchowe przebudzenie a to jest głównym dramatem w procesie odbudowy Świątyni.⁸

Nahman Kahane opisuje to przebudzenie jako siłę, która przyniosła i ciągle przynosi głęboką duchową zmianę na skalę światową:

Bóg posyła ducha pokoju na świat. Nikt nie wie dlaczego te rzeczy się zaczęły lub jak... jest to niedoprzewidzenia. Jest to światowy ruch, który zaczął się wraz z powrotem Żydów do Ziemi Świętej. Ten ruch duchowości świata staje się silniejszy i każdy to czuje, a jak ta duchowość staje się mocniejsza pociąga za sobą ludzi w kierunku idei duchowych jak magnes. Wagą tej duchowej idei jest Świątynia...Ludzie powracają do religii. Powrót Judaizmu do Tory jest coraz mocniejszy u Żydów we Wschodniej Europie. Myślę też, że budzą się Stany Zjednoczone...Myślę, że to jest znak zainteresowania Chrześcijańskiego świata... wskaźnik duchowości, która jest na świecie. Wygląda na to, że stoimy u progu znaczących czasów.⁹

Niektórzy wierzą, że to duchowe ożywienie przyprowadzi tych z poza Judaizmu do owczarni. Kahane sugeruje:

Jak śmieszne mogłoby to się wydawać jak i wymyślne to pewnego dnia coś się może wydarzyć w świecie Islamu a może także Chrześcijaństwa i uznają wyższość Judaizmu.¹⁰

Ja [Randall] słyszałem tę samą propozycję wysuniętą przez wielu religijnych Żydów: Pewnego dnia Arabowie i Chrześcijanie nawrócą się na Judaizm i pomogą budować Świątynię!

Chociaż ci, którzy popierają ten projekt dopuszczają się twierdzenia, że to byłby największy cud, to jednak jest odczucie, że cuda poświadczone powrotem Sowieckich i Etiopskich Żydów i wyzwolenie spod ataku Scudów będą trwały w nadchodzących latach i ewentualnie zapewnią takie światowe nawrócenie.

Kahane, uznając, że nic więcej niż tylko radykalna zmiana mogłaby pozwolić na odrestaurowanie Świątynnego chwalenia Boga, wierzy, że religia jest jedynym rozwiązaniem:

Jedyną alternatywą wojny jest pokój, a religia mogłaby się stać pokojowym środkiem. Ktoś powiedział... następny wiek będzie wiekiem religii. Jeśli nie to z pewnością nie będzie innym wiekiem. Religia musi powrócić i wtedy ona znajdzie sposób [dla ludzi] na wzajemne zrozumienie.¹¹

Baza takiego twierdzenia pochodzi z takiego tekstu jak Izajasz 2:1-4, gdzie jest napisane, że wszystkie narody zejdą się do Jerozolimy aby się uczyć Żydowskiej Tory od wywyższonego Izraela, którego Bóg zakończy wojny i zapewni powszechny pokój. Kahane proponuje aby religijne „Narody zjednoczone” zostały ustanowione w Jerozolimie aby podjąć mediacje w sprawie rezolucji pokojowej:

Zasugerowałem ostatnio... że Izrael powinien ustanowić ONZ w Jerozolimie podobna tej jak polityczna w Nowym Jorku. Powinniśmy mieć jedność pomiędzy narodami zbudowane no świętości religii. Nie powinny one istnieć na zasadzie nawracania jednej na drugą ale przez próbę rozwiązania ludzkich problemów poprzez zwykłą wiarę w Boga. Oczywiście będzie dyskusja na temat, kto powinien być głową, ale to jest drugorzędna sprawa.¹²

Chociaż będzie literalne przyszłe wypełnienie prorocत्व Izajasza, inne wydarzenia, które poprzedzą tą erę pokoju, kiedy Mesjasz będzie królował muszą się wypełnić. Bieżące wydarzenia nie przedstawiają obrazu prawdziwego i trwałego pokoju takiego, o którym mówi prorok, ale włączają realizację propozycji jakiegoś typu „Narodów Zjednoczonych” które zapowiada Kahane. Izrael zgodził się z tym aby Unia Europejska wraz ze Stanami Zjednoczonymi i byłym Związkiem Radzieckim były reprezentowane w rozmowach pokojowych takich jak te, które zaczęły się w Madrycie w 1991.Unia postanowiła, że jeśli ma pośredniczyć w traktacie pokojowym w sprawie Bliskiego Wschodu, to powinna wziąć udział w jego

opracowaniu. Minister Spraw Zagranicznych Luksemburga podkreślił, że im bardziej ten traktat stanie się umiędzynarodowiony, to tym większa szansa ma aby odnieść sukces. Interesująco, według wielu prorockich autorytetów może być on postacią, która się pojawi reprezentując Europę aby zawrzeć „przymierze pokoju” z Izraelem, akt, który puści w ruch koło odbudowy Świątyni i dni Wielkiego Ucisku. Podsumowując możliwość pokoju, pogląd jest taki, że ruch Świątynny w Izraelu i poza nim są wprost części idącego duchowego procesu, który zaczął się wraz z powstaniem ruchu Syjonistycznego i dokończy się aktem odbudowy trzeciej Świątyni. To duchowe odnowienie, w naszej interpretacji Pisma znajdzie swoje końcowe wypełnienie, kiedy Jezus Mesjasz ustanowi Swoje Tysiącletnie Królestwo z odbudowanej Świątyni w Jerozolimie.

Wojna na Horyzoncie

O wiele bardziej jednakże złowieszczą możliwość istnieje to możliwość wojny. i którzy śnią o duchowym odnowieniu nie mają nic innego do zaoferowania jak tylko mistyczny idealizm jako nadzieję rozwiązania starożytnej animozji, która rozdzieliła synów Izzaka i synów Ismaela. Ci, którzy zwracają uwagę, że następna wojna jest na horyzoncie polegają na racjonalizmie politycznej analizy i zrozumieniu ideologii religijnej Islamu.

W wydaniu dziennika *U. S. News&World Report* z 26 sierpnia 1991r. nagłówek na temat Bliskiego Wschodu brzmiał: ”Święte Wojny Świętego Miasta.” W tym artykule było napisane:

Mapa mediacyjna pokazuje Jerozolimę jako liść kończyny zawierający Azję, Afrykę i Europę. Jednak Jerozolima nigdy nie pielęgnowała w sobie ekumenicznego pragnienia aby iść na ustępstwa w swojej suwerenności. A ponieważ leży ona w miejscu świata, który nie oddziela duchowości od świeckości więc rzadko zaznawała pokoju.¹³

Obserwatorzy świata Islamu rozumieją, że religijna i polityczna myśl nie może być rozdzielona, kiedy przebywają na Zachodzie. Koncepcja *Jihad*, świętej wojny jest fundamentalną w religijnej i politycznej myśli Islamu. W tradycji Islamu, całkowita militarna dominacja wszystkich nie –Muzułmańskich krajów jest przykazana przez Allaha:

Słuchajcie Muzułmanie, znaczenia życia. Czy nie mówiłem wam o szczycie bytu, jego filarze i wierzchołku? Szczytem bytu jest Islam sam w sobie. Filarem jest rytualna modlitwa Rakatin. A wierzchołkiem jest Ji’had- święta wojna¹⁴

Ta święta wojna jest specjalnie skierowana przeciwko Żydom, jak to zadeklarował Haj Amin el Hussein, Mufti Jerozolimy po tym jak Izrael uzyskał niepodległość uznaną przez ONZ w 1948r.:

Cała populacja Żydowska w Palestynie musi zostać zniszczona lub wrzucona do morza. Allah położył na nas wielki przywilej dokończenia tego co rozpoczął Hitler. Niech się zacznie Ji’had.

Mordujcie Żydów, Mordujcie ich wszystkich.¹⁵

W podobny sposób Dr. Abdul Halim Mahmoud, głowa Akademii Badań Islamu i rektor Uniwersytetu Islamskiego Al. Azhar w Kairze napisał w 1974:

Allah nakazał Muzułmanom walczyć z przyjaciółmi szatana gdziekolwiek się znajdują. Z pośród przyjaciół szatana- naprawdę z pośród najbardziej mu oddanych w obecnym czasie są Żydzi.¹⁶ Toczona z wielką mocą walka pomiędzy Islamskimi Arabami a Żydami jest dostrzegana jako nie do pojednania. Raczej jako sprawa istnienia lub unicestwienia, gdyż w teologii Muzułmańskiej Jihad nigdy nie wygaśnie aż do Dnia Zmartwychwstania. Hashemi Rafsanjani z Iranu objawia tą zasadę wiary Islamu, kiedy pisze:

Każdy problem w naszym regionie może być sprowadzony to tej osobliwej kwestii: okupacji Dar al. Islam [Dom Islamu] przez Żydowskich niewiernych lub zachodnich imperialistów.

Każda polityczna kontrowersja, każda dyskusja o granicach i każdy odwieczny konflikt mnoży się z powodu niezdolności Ummy [prawdziwych wierzących Islamu] aby wiernie i sukcesywnie toczyli Ji’had. Odwieczny konflikt pomiędzy Ismaelem a Izzakiem nie może wygasnąć dopóki jeden lub drugi nie zostanie w końcu zwyciężony.¹⁷

To nawołanie do Ji'had jest obowiązkiem każdego Muzułmanina, gdziekolwiek żyje i przez cały czas. Posiadając taką imperialistyczną ambicję i nieprzejednaną nienawiść do Żydów jest niepojętym aby jakkolwiek proces pokojowy mógł się zakończyć adekwatnym sukcesem. Organizacja Wyzwolenia Palestyny OWP, która obwieszcza się jako reprezentująca „Palestyński” lud w Izraelu[OWP]. poświęcił się tej koncepcji Islamu. Salah Khalaf [Abu Iyad], drugi co do wielkości w OWP powiedział w 1991r.:

Teraz akceptujemy utworzenie Palestyńskiego Państwa w części Palestyny, w strefie Gazy i Zachodniego Brzegu. Tam zaczniemy i wyzwolimy Palestynę krok po kroku.¹⁸

Rozkazanie Ji'hadu może być tymczasowo wstrzymane poprzez rozejm, ale jakkolwiek koncepcja pokojowych negocjacji jest nie do zaakceptowania. Zostało to potwierdzone wraz z nadejściem rozmów pokojowych na temat Bliskiego Wschodu. Islamscy fundamentaliści zwrócili swoją retorykę przeciwko jakiegokolwiek Arabskiemu ciążu próbującemu pojednania z Izraelem. W listopadzie 1991r. grupa kleryków Islamskich zgromadziła się w Jerozolimie i wydali oświadczenie potępiające jakiegokolwiek pokojowe porozumienie z Izraelem. Religijna opinia lub *fatwa* zawarta w tym oświadczeniu cytuje wiele wersety z Qur'an przeciwko Muzułmanom, chcących pokoju z Żydami włączając w to stwierdzenie: Władca Muzułmański wybrany przez naród może podjąć rozejm dla benefitu narodu [ale] nie ma władzy aby uczynić trwały pokój, a każdy taki pakt jest zabroniony, wyzerowany i musi być pominięty.... Taki pokój jest śmiertelnym grzechem i zdradą Boga i Jego posłania dla wiernych.¹⁹

Bez względu na to jaki będzie wynik Arabsko- Izraelskich rozmów pokojowych, religijna pozycja Muzułmanów pozostaje w opozycji do jakiegokolwiek trwałego pokoju.

Już parę razy mówiliśmy, że Muzułmanie na Wzgórzu Świątynnym przysięgli, że powinni bronić swoich świętych miejsc aż do ostatniej kropli krwi. Jeśli się tak sprawa ma to znaczy, że inny środek musi się pojawić na horyzoncie aby otworzyć drogę dla odbudowy Świątyni.

Po pierwszych wydarzeniach z Saddamem Husseinem w Zatoce, nie powinno nikogo dziwić, że wojna wkrótce rozleje się na cały bliski Wschód. To co zadziwia to to, że Armagedon nie wydarzy się w czasie tego konfliktu, jak to przewidują niektórzy świeccy analitycy. Hussein ciągle ma zdolność [1992r.] do wystrzelenia śmiertelnych pocisków na Izrael a może wkrótce osiągnąć broń nuklearną.

Chociaż potęga Iraku została poważnie osłabiona na Bliskim Wschodzie, to jednak pozostała wciąż w zdolności bojowej. Wielu ludzi w Izraelu spodziewa się w pełni następnej wojny w bliskiej przyszłości. Faktycznie w 1991 pojawiło się w *Jerusalem Post* ogłoszenie "Scudy mogą uderzyć znów". W artykule napisano, że Stany Zjednoczone mogą nie być zdolne aby uprzedzić Izraelską odpowiedź wobec Iraku, jeśli Bagdad ponowi ataki raketami.

Tan prospekt jest w pełni przewidziany przez niektórych przywódców ruchu Świątynnego. Gershon Salomon wierzy, że jesteśmy na granicy oglądania bitwy Goga i Magoga przepowiedzianej przez Ezechiela 38-39. Co się tyczy jego bliskiej możliwości to powiada:

To może być ostatnia i największa wojna nie tylko na Bliskim Wschodzie i w Izraelu ale na całym świecie. I jak Ezechiel powiada, Bóg pokaże innym narodom.... jaka jest prawidłowa droga czczenia Boga...Czuję, że jest to już bardzo blisko.²⁰

Wśród ultra-Ortodoksów, specjalnie Hasydycka grupą Chabada Lubavitcha, to temu prorocztwu i innym w Izajaszu i Danielu poświęcono specjalną uwagę od czasów Wojny w Zatoce Perskiej. Przywódcy grupy Lubavitcha ogłosili, że Mesjasz wkrótce przyjdzie. W 1980 Brooklyńska centrala wydała afisze i stikersy, gdzie czytamy "Chcemy Moshiasza[Mesjasza] Dzisiaj !" Obecnie w języku Jana Chrzciciela opowieść „Przygotujcie się na przyjście Moshiacha” jest zobrazowana wielkimi czarnymi literami literami na 4 m wielkości żółtym znaku ustawionym wysoko przy wyjeździe Rakevet z autostrady Ayalon w Tel-Awivie. Celem tego olbrzymiego billboardu według Menachema Broda, który stoi na czele wydziału stosunków z mediami młodzieżowej organizacji Chabad, jest uświadomienie narodowi Mesjasza. Indokrynując tysiące przejeżdżających tamtędy zmotoryzowanych koło tego znaku oznacza, że jego lokalizacja została dobrze pomyślana. Brod mówiąc poważnie o tej kampanii podkreśla, że wytwarzając u ludzi ekscytację co do przyjścia Mesjasza przyspieszy odnowienie długo oczekiwanej ery. W wywiadzie do *Jerusalem Post*

ogłosił czytelnikom. „Drodzy Żydzi, Moshiach przychodzi ! Marzenie milionów Żydów od wieków jest przed nami i my wszyscy mamy być gotowi na to.”²¹

Podczas Wojny w Zatoce pismo tej grupy, *Chai Today* oświeciło tą nową świadomością mesjańską, kiedy opublikowało artykuł zatytułowany: „Kryzys w Zatoce:2000 letnie prorocstwo?” W ten artykuł zostało włączony cytat z komentarza rabinistycznego z 1521r na temat Izajasza 60:1, w którym czytamy: W roku w który nasz król Mesjasz objawi się wszyscy królowie świata będą w niezgodzie jeden z drugim. Król Persji [Irak] będzie w niezgodzie z królem Arabskim, a król Arabski pojedzie do Aramu [Syrii] aby szukać rady u niego. Król Persji powróci i zniszczy cały świat. To będzie w roku kiedy przyjdzie Mesjasz.”²²

Ten sam komentarz wytwarza prorockie wrażenie dotyczące interwencji Mesjasza by przywieźć wyzwolenie w tej wielkiej końcowej bitwie. Zauważcie, że ten tekst wskazuje, że trzecia Świątynia w tym czasie już będzie stała:

Skonsternowany lud Żydowski zapyta, „ gdzie mamy pójść?” Wszchemogący odpowie im: „Dzieci moje nie boją się... Dlaczego wy się boicie?”...Mashiach [Mesjasz] stanie na dachu Świętej Świątyni i ogłosi „Pokorni: czas waszego odkupienia nadszedł!”²³

Ten czas trudu i ucisku, o którym tradycyjnie mówią mesjanistyczni Żydzi to czas „wielkiego porodu Mesjasza”[*chevlei Mashi'ach*]. Ten okres, który poprzedzi przyjście Mesjasza stosowany był do czasów masakr w przeszłości i dał powód do ciągłego określania czasów mesjańskich oczekiwań i ruchów. Te „ból porodowe Mesjasza” zostaną wypełnione w nadchodzącym czasie ucisku, który skończy się bitwą Goga i Magoga przepowiedzianą w Ezechielu 38-39.

Kiedy wojna ogarnie Wzgórze Świątynne to co się wtedy wydarzy? Ponieważ Muzułmanie przysięgli bronić tego miejsca aż do ostatniej kropli krwi, to czy Wzgórze Świątynne nie stanie się największą krwawą łaźnią w swojej historii? Postawiliśmy to pytanie Gershonowi Salomonowi, który był świadkiem wojny z Muzułmanami w 1967 na Wzgórzu Świątynnym, a który jest autorytetem w dziedzinie studiów nad Islamem. Zasugerował on niespodziewanie zupełnie inne wyjście:

Wierzę, że Arabowie będą bronili Wzgórza Świątynnego do „Ostatniej kropli krwi” tak jak to było w 1967r.... Rzeczywiste odczucia Muzułmanów, cała ich religijna tradycja odnoszą się do Mekki a nie do Jerozolimy.[W 1967r.] żaden żołnierz Arabski nie zginął broniąc Wzgórza Świątynnego; oni uciekli pozostawiając wszystko na Wzgórzu. Kiedy po raz pierwszy przyszedłem na Wzgórze, Jordański Muzułmanin przyszedł do mnie i postępował po przyjacielsku. Spędził ze mną parę godzin pokazując mi wszystkie Żydowskie miejsca na Wzgórzu Świątynnym.

Po jakimś czasie zapytałem go dlaczego nie pokazał nam miejsc Muzułmańskich, tylko Żydowskie, i on odpowiedział, że w starej Arabskiej tradycji z pokolenia na pokolenie podawane jest to co napisano w świętych księgach Muzułmańskich, że pewnego dnia za wolą Bożą Izraelici powrócą do tej ziemi i historia Arabów się tu skończy. Więc wierzę, że podczas wojny Szeście-Dniowej nie mówił on o „ostatniej kropli krwi”. Wiedzieli oni, że coś tutaj w Izraelu się wydarzyło, i że będą musieli oni opuścić Izrael. Byli do zaakceptowania każdej zmiany, którą ewentualnie Izrael mógłby przeprowadzić na Wzgórzu Świątynnym jak również na innych miejscach.²⁴

Według poglądu Salomona w momencie, kiedy wojna się wydarzy Muzułmanie opuszczą Wzgórze Świątynne i Izrael będzie zdolny oczyścić Wzgórze Świątynne z budowli Muzułmańskich i odbudować Świątynię. Może któregoś dnia obudzimy się i zobaczymy, że taka wojna się rozpoczęła.

Zezwolenie na Odbudowę

Gershon Salomon także powiedział, że wkrótce spodziewa się otrzymać zezwolenie na odbudowę Świątyni.²⁵ Ale w jaki sposób dzisiaj można takie zezwolenie uzyskać? I dalej idąc *zezwole nie ale od kogo?* Rząd Izraela takie zezwolenia nie może dać, gdyż władza nad Wzgórzem Świątynnym została dana Muzułmańskiemu Wakf. Wakf nie może dać zezwolenia ponieważ nie uznaje prawa Izraela do istnienia tym bardziej do budowy Świątyni. Według aktywistów ruchu Świątynnego, zezwolenie od władz ludzkich nie jest możliwe i tak więc nie jest niekonieczne. Zezwolenie łaskawie zostało już przyznane z *niebios* i niebiosy podadzą odpowiedni czas do odbudowy Świątyni.

Preludium do tego zostało zasugerowane poprzez interesującą sytuację, która towarzyszyła wykopaliskom w latach 1968-1979r. w cieniu Wzgórza Świątynnego. Były to pierwsze wykopaliska przeprowadzane przez Izraelitów na tym terenie od czasu zburzenia Świątyni blisko 2000 lat temu. Kiedy dyrektor Meir Ben-Dov po raz pierwszy zimą wrył się w ziemię to z pewnością spotka się z zimnem, mocnymi ulewami, które przeszkadzały codziennej pracy podczas tych miesięcy pory deszczowej w Izraelu.

Ale zdumiał się, że deszcz przestał padać w czasie dnia, kiedy prace prowadzono, a zaczął padać przy końcu dnia, kiedy prace zakończono. Píše on:

Jakkolwiek nieprawdopodobnie może to brzmieć, dni przelatowały tak jakby dziesięć zim bezdeszczowych i my straciliśmy zaledwie przeciętnie sześć albo siedem dni pracy w roku, gdyż najbardziej wtedy padało w nocy. Niesamowite było to co Józef Flawiusz, Żydowski historyk pierwszego wieku napisał o tym fenomenie:” kiedy budowano Świątynię, jak nasi ojcowie mówili nam, to w Jerozolimie padało jedynie w nocy”. Józef wierzył, że była w tym ręka Opatrzności pomagając aby to dzieło się powiodło. .Może tak było...Taka sama prawda jest obecnie jaka była 2000 lat temu.²⁶ Czy to niezwykle wydarzenie sugeruje , jak wielu wierzy, że niebiosy usankcjonowały odbudowę Świątyni, a tym, którzy działali w zgodzie z projektem, nawet archeologom zastała dana ponadnaturalna pomoc?

Wiemy tylko, że kiedy następna Świątynia zostanie rozpoczęta zgoda zostanie otrzymana- w formie paktu z nadchodzącym władcą świata, Antychrystem, a zostanie to wtedy przyjęte jako akt przesłania z niebios.

Rozdział 15

Wielki Ucisk i Okres po Nim

Niech was nikt nie zwodzi żadnym sposobem; albowiem nie przyjdzie on dzień, ażby pierwiej przyszło odstąpienie, i byłby objawiony człowiek on grzechu, on syn zatracenia. Który się sprzeciwia i wynosi nad to wszystko, co się zowie Bogiem, albo ma Boską cześć, tak i on w Świątyni Bożej jako Bóg usiądzie, udawając się za Boga.

- 2 Tesaloniczan 2:3,4

Jakkolwiek jest to interesujące aby przeglądać bieżące wydarzenia odnoszące się do nowożytnych wysiłków Izraela odbudowania trzeciej Świątyni, to jest faktem, że Biblia przepowiada właśnie taką Świątynię, która spowoduje abyśmy te sprawy potraktowali serio. Biblia wspomina o czterech Żydowskich Świątyniach w Jerozolimie. Dotąd opisywaliśmy pierwsze dwie, Świątynię Salomona i Świątynię Heroda. Końcowe dwie jednak muszą się pojawić. Świątynia ucisku [trzecia Świątynia] będzie następną a potem będzie Świątynia Tysiącletnia [czwarta Świątynia], która się pojawi po tym jak Jezus Mesjasz powróci na planetę Ziemię i zbuduje ją do używania podczas Swojego Mesjańskiego królestwa.

Wersety Biblijne potwierdzające Świątynię Ucisku

Nie ma takich wersetów mówiących wprost "będzie trzecia Świątynia". Raczej fakt, że będzie tam Żydowska Świątynia w Jerozolimie przynajmniej w środku siedmioletniego [?-przyp.tłum.] okresu wielkiego ucisku jest potwierdzony przynajmniej przez cztery odnośniki z Pisma:

Daniel 9:27 mówi: „Utrwali on [Antychryst] przymierze dla wielu [naród Izraela] przez jeden tydzień [siedem lat]. A około połowy tygodnia [trzy i pół roku] ustanie ofiara krwawa i ofiara pojednania. Na skrzydło zaś Świątyni [Ołtarz w Świątyni] pustoszyiciel [Antychryst] przyjdzie robiąc ohydę ziejącą pustką, i aż do czasu skończenia naznaczonego [zniszczenia – przyp. tłum], wyleje się spustoszenie na tego [Antychrysta], który ma być spustoszony [uczynił spustoszenie - przyp.tłum]”.{BG+BT} [słowo spustoszenie to inaczej mówiąc zbeszczeszczenie, zanieczyszczenie itp. -przyp. tłum].

Ten werset mówi o przyszłym wydarzeniu okresu siedmiu lat w czasie którego „Bestia” lub Antychryst zbeszczęści Izraelską Świątynię poprzez akt zła w momencie trzy i pół letniego okresu środka. Po to aby to się wszystko wydarzyło musi istnieć Świątynia w Jerozolimie. Tak więc możemy wywnioskować z tego przyszłego wydarzenia, że trzecia Świątynia musi być zbudowana i funkcjonować w tym czasie.

Badający prorocтва John Walvoord odnotowuje, że „świątynia przyszłości zostanie zbeszczeszczona podobnie jak Antioch zbeszczęścił Świątynię w swoim czasie w drugim wieku pne. powodując zaprzestania składania ofiar i oddając tam pogańską świątynię do użytku.”¹

Daniel 12:11 odnosi się w swoim wersecie do tego: "A od tego czasu, którego odjęta będzie ofiara ustawiczna, a postawiona będzie obrzydliwość spustoszenia, będzie dni tysiąc, dwieście i dziewięćdziesiąt." Podobnie *Daniel 9:27* mówi o przyszłym wydarzeniu, tak więc „regularna ofiara” zostanie zaniechana i „obrzydliwość spustoszenia” zostanie postawiona w trzeciej Świątyni.

Chrystus mówi nam w *Mateuszu 24:15,16* "Przetoż, gdy ujrzycie obrzydliwość spustoszenia, opowiedzianą przez proroka Daniela, stojącą na miejscu świętem [kto czyta niechaj uważa.]. Tedy ci, co będą w ziemi Judzkiej, niech uciekają na góry". Jezus mówi o tym samym wydarzeniu do którego odnosi się *Daniel* w *Daniel 9:27* kiedy Mówi o „obrzydliwości spustoszenia”... stojącej na miejscu świętym”

„Miejsce święte” odnoszone jest do najświętszego pomieszczenia wewnątrz Izraelskiej Świątyni. Jakiej Świątyni? Trzeciej Świątyni, gdyż jest ona ciągle tematem przyszłości. Prorocki nauczyciel Tim LaHaye mówi nam, że „Mateusz 24:15 obrazuje ‘obrzydliwość spustoszenia’ gdy Antychryst zbeszcześci odbudowaną Świątynię w Jerozolimie” dodając „jest oczywistym, że by być zbeszczeszczoną to musi być najpierw odbudowaną”²

Apostoł Paweł daje nam może jaśniejszy cytat odnoszący się do trzeciej Świątyni w *2 Tesaloniczan 2:3,4* „Niech was nikt nie zwodzi żadnym sposobem; albowiem nie przyjdzie on dzień, ażby pierwszej przyszło odstępianie, i byłby objawiony człowiek grzechu, on syn zatracenia.[Antychryst].Który się sprzeciwia i wynosi nad to wszystko, co się zowie Bogiem albo ma Boską cześć, tak iż on w kościele[Świątyni- przyp tłum] Bożym jako Bóg usiądzie, udawając się za Boga.”. W tym cytacie spostrzegamy opis trzeciej Świątyni jako „obrzydliwość spustoszenia”. Czas ten odnosi się do wydarzenia kiedy Antychryst „usiądzie w Świątyni Bożej”. I jeszcze raz, w jakiej Świątyni? Jasną odpowiedzią na to pytanie jest przyszła trzecia Świątynia. Teolog Charles Ryrie mówi nam, że „ w pośrodku okresu ucisku Antychryst zbeszcześci odbudowaną Żydowską Świątynię w Jerozolimie poprzez umieszczenie samego siebie by być chwalonym.”³. Ten akt przyznania sobie boskości to „obrzydliwość spustoszenia”.

Końcowym werselem odnoszącym się do trzeciej Świątyni to werseł z *Objawienia 11:1,2* „I dano mi trzcinę podobną lasce; a anioł stanął, mówiąc: Wstań, a zmierz kościół Boży i ołtarz, i tych, którzy się modlą w nim. Ale sień, która jest przed kościołem, wyrzuć precz, a nie mierz jej; albowiem dana jest poganom, a miasto święte deptać będą czterdzieści i dwa miesiące. ”Ponieważ ta część Objawienia odnosi się do okresu ucisku, więc ten werseł odnosi się do Izraelskiej trzeciej Świątyni w Jerozolimie. Dlaczego Bóg przykazał Janowi aby zmierzył trzecią Świątynię? Wersety Starego Testamentu takie jak Ezechiel 40 i Zachariasz 2 łączą pomiary z duchowym rozwojem ludzi. Najlepiej sprzedający się prorocki autor Hal Lindsey odnotował, że „Boże docenienie tej przyszłej Świątyni określa więc czy prawdziwie wypełnia ona cel swojego przeznaczenia. Niestety, ponownie ona odwraca się aby być miejscem chwały odstępstwa. Jej odbudowa nie jest bazowana na uznaniu Jezusa jako Mesjasza, ale na nacjonalistycznym pragnieniu aby raz jeszcze uzyskać religijny symbol narodowy i pociągnąć lud z powrotem do wiary w swojego Boga”⁴

Niektórzy interpretatorzy biblijni twierdzą, że odniesienie do Świątyni w Objawieniu 11:2 nie odnosi się do przyszłej trzeciej Świątyni ale miast tego do drugiej Świątyni lub jest obrazem mowy do odstępczego duchowego bytu takiego jak Izrael lub kościół. Ale jeśli te wersety odnoszą się do drugiej Świątyni czasów Chrystusa, to wtedy cała księga Objawienia i zasadniczo prorocтва całego Nowego Testamentu powinny być już wypełnione jak to niektórzy nauczają. Wielu Biblistów wierzy, że Objawienie nie było napisane przed 70rne. Co uczyniłoby taką interpretację uczyniło niemożliwą. Jest także nieprawdopodobne aby zasadniczo cała księga Objawienia już się wypełniła.⁵Gdyby Objawienie już się wypełniło to wtedy pierwszy kościół, nie wspominając już o wszystkich kościołach od tego czasu żyłyby w nieświadomości, że to wszystko już się wydarzyło.

Pogląd „duchowej Świątyni” bez względu na to czy odnosi się on do kościoła czy do Izraela jest nieprawidłowy ponieważ zamiarem kontekstu tej Świątyni nie jest przenośnia. Na przykład w Mateuszu 24 Jezus mówi o literalnej Świątyni ponieważ w kontekście tego wersełu stoi On i patrzy wprost na drugą Świątynię. Obrzydliwość spustoszenia była czymś co miało miejsce po raz pierwszy za czasów Antiocha Epifanasa w drugim wieku p.n.e., kiedy to spowodował zaprzestania składania ofiar i zbeszcześcił drugą Świątynię poprzez złożenie w ofierze nieczystej świni na ołtarzu i postawienie na tym miejscu posągu Jowisza literalnie wypełniając Daniela 11:31. Tak więc przyszłe wydarzenia będą podobne w swoim rodzaju do prototypu- będą realnymi, historycznymi wydarzeniami Świątyni ‘dni ostatecznych.

Dzieląc się Błogosławieństwem

Jak poprzednio zanotowaliśmy od czasu kiedy kościół jest duchową Świątynią Bożą poprzez przebywającego w niej Ducha Świętego, niektórzy Chrześcijanie nauczają, że wersety z Pisma mówiące o przyszłej Świątyni w Jerozolimie nie mogą być brane literalnie. Czy jest tak naprawdę?

Chociaż prawdą jest, że Biblia naucza, że kościół jest duchową Świątynią zamieszkiwaną przez Ducha Świętego to nie mówi wcale, że wersety mówiące o przyszłej literalnej Świątyni nie są prawdziwe. Efezjan 2:19-22 jasno mówi, że kościół Nowego Testamentu *jest* duchową Świątynią w której Duch Święty mieszka: "A przetoż już więcej nie jesteście gośćmi i przychodniami, ale spółmieszczaninami świętych i domownikami Bożymi. Budowanymi na fundamencie Apostołów i proroków, którego jest gruntownym węgielnym kamieniem sam Jezus Chrystus. Na którym wszystko budowanie wspólnie spojone rośnie w kościół święty w Panu. Na którym też i wy się wspólnie budujecie, abyście byli mieszkaniem Bożym w Duchu Świętym." Jest także prawdą, że metafora Nowego Testamentu obrazuje zgromadzony zbiór wierzących przez całą historię kościoła jako Ciało Chrystusa [1Kor 12], i Jego Świątynię lub budowlę w której On mieszka. Te i podobne wersety w Nowym Testamencie uczą, że kościół w okresie 'kościół' jest uczestnikiem błogosławieństw i obietnic danych Abrahamowi ale nie uzurpatorem tych błogosławieństw i obietnic

Paweł odpowiada jasno na tą kwestię z podkreśleniem na temat czy Bóg odrzucił Swój lud Izraelski [Rzymian 11:1]. Uczy on, że odrzucenie przez Izrael Jezusa jako Mesjasza jest tymczasowe i kiedy właściwy czas nadejdzie Bóg podejmie na nowo Swój plan dla Izraela i przywiedzie go do Mesjasza [Rzymian 11]. Bóg nie odrzucił Izraela na wieki. Nigdzie w Nowym Testamencie Biblia naucza, że kościół i Chrześcijanie są Nowym Izraelem". Nigdzie też słowo „Izrael” nie jest użyte aby odnosiło się do Ciała Chrystusa- kościoła.

Biblia jednak naucza, że Chrześcijanie w wieku 'kościół' są duchowym nasieniem Abrahama [Galacjan 3:29]. "Duchowe nasienie Abrahama" to nie to samo co „duchowy Izrael". Abraham przyszedł przed Izraelem. On był założycielem wraz z Izaakiem i Jakubem Izraela. Ale jest on w tym samym czasie również duchowym ojcem wszystkich odkupionych przez Chrystusa ludzi, zarówno Żyda czy poganina. Włączenie przez Boga pogan nie oznacza, że Bóg nigdy nie przywróci Izraela do Łaski. Bóg to uczyni, ponieważ tak obiecał, że tak zrobi! Obecnie jest okres przeprowadzania tego procesu nawet poprzez to, że oferuje odkupienie w obecnym czasie zarówno Żydom jak i poganom, używając kościoła jako Swojego instrumentu. Jak mówi Paweł „Aż się potknęli, aby padli? Nie daj tego Boże!” [Rzym 11:11]. Tak więc fakt z powodu tego, że Bóg obecnie bieżąco zamieszkuje duchową Świątynię w kościele nie oznacza, że Jego przyszłe plany dla ziemskiej Żydowskiej Świątyni zostały odstawione na bok.

Czy Odbudowana Świątynia nie będzie Błuznierstwem?

Niektórzy teolodzy Chrześcijańscy rywalizują, że może to być błuznierstwem aby nowa Żydowska Świątynia została odbudowana. Bazują na postanowieniach z listu do Hebrajczyków, który opisuje dzieło Chrystusa na krzyżu, dowodząc, że Jego dzieło raz na zawsze dokonało tego czego cieniem były ofiary składane w Świątyni. Według tego rozumowania, odbudowanie Świątyni zaprzeczy odkupieńczemu dziełu Jezusa na krzyżu czyniąc próżną ofiarę Świątynną. Żaden prawdziwy Chrześcijanin nie mógłby zaprzeczyć, że dzieło Jezusa na krzyżu zniósło potrzebę ofiary Świątynnej. Chrześcijanie, którzy patrzą z zainteresowaniem na Żydów chcących odbudować Świątynię w żaden sposób nie zaprzeczają zbawiającemu dziełu Chrystusa poprzez Swoją śmierć. Raczej dostrzegają w tym prorocki znak czasów. Żydzi odbuduj Świątynię, częściowo z powodu odrzucenia przez nich Jezusa jako Mesjasza ale również dlatego w niewierze będąc wykonując suwerenny Boży plan aby powstała w Jerozolimie Świątynia by Antychryst mógł ją zbeszcześcić.

Chrześcijanie, którzy są podekscytowani ostatnim rozwojem Żydowskich wysiłków dla odbudowy Świątyni w żaden sposób nie idą na kompromis z ortodoksyjnym chrześcijańskim wierzeniem, gdyż nie

odnoszą tego do odpuszczenia grzechów, raz na zawsze i za wszystkich uzyskanego w Chrystusie. Miast tego widzą to jako odniesienie się do Bożego prorockiego planu.

Kiedy Trzecia Świątynia zostanie zbudowana?

Przez ostatnie parę lat wzrosło w Izraelu zainteresowanie odbudową Świątyni. Ale czy to posiada jakieś znaczenie w odniesieniu do czasów określonych przez prorocтва biblijne? Gdybyśmy mieli możliwość określenia biblijnego czasu ,kiedy trzecia Świątynia musi zostać odbudowana w celu wypełnienia przez nią jej roli czasów ostatecznych, to mielibyśmy punkt odniesienia, od którego odpowiedź na pytanie dotyczące czasu odbudowy. byłaby nam znana.

Już przeglądaliśmy wszystkie odnośniki do trzeciej Świątyni, co się ma wydarzyć podczas siedmioletniego okresu znanego jako wielki ucisk. Także dowiedzieliśmy się, że te odnośniki wskazują czas, kiedy Antychryst zbeszcześci Świątynię. Daniel 98:27 mówi nam, że to zbeszczenie będzie miało miejsce w 3,5 letnim czasie końcowego „tygodnia” lub siedmioletnim okresie wyznaczonym dla Izraela. Ten siedmioletni okres rozpocznie się, kiedy Antychryst podpisze „trwałe przymierze” z Izraelem [Daniel 9:27]. Ponieważ inne wersety odnoszące się do trzeciej Świątyni czy to potwierdzają czas zbeszczenia Świątyni przez Antychrysta w środku okresu ucisku czy też nie określają ramy czasowej, to ten werset jest naszą jedyną wskazówką odniesienia. Dowiadujemy się z tego, że Świątynia musi funkcjonować 3,5 roku po rozpoczęciu siedmioletniego okresu ucisku. Ona *mogłaby* być zbudowana w dowolnym czasie co nie oznacza, że *musi stać* już na swoim miejscu aż do czasu gdy środek ucisku już nie nastąpi. Czy to wiszące nad nami odbudowanie Świątyni jest znakiem tego, że Pochwycenie jest już blisko? Nie, ponieważ nie ma biblijnych wskazówek, że musi ta odbudowa mieć miejsce przed Pochwyceniem. Ale fakt, że Izrael powraca do Ziemi, że większość Jerozolimy jest pod kontrolą Izraela, i, że powstaje narastający ruch Żydowski pragnienia oglądania odbudowanej Świątyni z pewnością mógłby kogoś prowadzić do uwierzenia, że *ucisk* jest już blisko. Te znaki odnoszą się do powrotu Chrystusa na Ziemię i *końca* siedmioletniego okresu wielkiego ucisku. Ponieważ Pochwycenie nie rozpocznie się przed wielkim uciskiem, zanim się on zacznie, te wydarzenia, chociaż nie określają precyzyjnego czasu to z pewnością powodują wzrost oczekiwań na to, że Bóg będzie zakańczył Swój długo oczekiwany program dla Izraela. Tak jak powrót Izraela do Ziemi Izraela przez Żydów był wskaźnikiem czasów, tak też i ożywienie Żydowskich prób odbudowania Świątyni wykluwa zapowiedź wydarzeń czasów końca.

Co z „Czasami Pogan”?

Jezus, kiedy przepowiadał zburzenie Jerozolimy w 70 r. n.e., mówił, że Żydzi ”polegną od miecza i... zapędzeni będą w niewolę między wszystkie narody; i będzie Jerozolima... deptana od pogan, aż wypełnią się czasy pogan” [Łuk 21:24]. „Czasy pogan” rozpoczęły się w szóstym wieku p.n.e., kiedy Izrael został zabrany w niewolę do Babilonu. W tym kontekście Łukasz 21:24 wskazuje, że „czasy pogan” będą trwały poprzez zburzenie drugiej Świątyni, a skończą się kiedy Mesjasz przyjdzie na koniec ucisku aby uratować Izraela i osądzić narody jak to opisano w Objawieniu 19. Tak więc ”czasy pogan” trwają prawie 2600 lat.

Niektórzy z prorockich pisarzy twierdzą, że „czasy pogan” skończyły się po tym jak Izrael odbił Jerozolimę podczas wojny Szeście-Dniowej w 1967r. Jednakże wersety następujące po Łuk 21:24 mówią o drugim przyjsciu Mesjasza na koniec ucisku. Dodając do tego, chociaż Izrael odbił miasto, Izraelski generał Moshe Dayan oddał Wzgórze Świątynne z powrotem Arabom, mając nadzieję, że tym samym uśmierzy ich wrogie nastawienie w stosunku do narodu Żydowskiego. Oczywiście to się nie powiodło i dzisiaj Żydzi nie kontrolują swojego najbardziej świętego miejsca., więc można powiedzieć, że Wzgórze Świątynne ciągle jest deptane przez pogańskich Arabów.

Dzisiejsza Arabska okupacja powstrzymuje Izraela od całkowitego wypełnienia biblijnego prorocтва o powrocie do Ziemi, ponieważ taki powrót w końcu doprowadzi do duchowego oddawania chwały Bogu na Wzgórzu Świątynnym w odbudowanej Świątyni [Ezech 37:21-28]. Ten powrót nastąpi w okresie ucisku

wraz z duchowymżywieniem, które będzie miało miejsce podczas przyjscia Mesjasza [Izajasz 66:7,8; Zachariasz 12:8-13:2]. To co oglądamy obecnie jest częściowym wypełnieniem obietnicy i wskaźnikiem, że wydarzenia, które dokończą to wypełnienie, wkrótce nastąpią.

Co ze Świątynią Ezechiela 40-48?

Istnieje inna ważna sekcja w Starym Testamencie, która mówi o przyszłej Świątyni. Ezechiel 40-48 odnosi się do jeszcze jednej Świątyni, którą by można było nazwać czwartą Świątynią.. Biblia wskazuje, że będzie ona ostatnią Świątynią w historii Żydowskiej.

Ta czwarta Świątynia, czasem określana jako Świątynia tysiącletnia będzie w przybliżeniu miała powierzchnię 2,6 km², o wiele większą niż pierwsze trzy Świątynie razem wzięte [Ezechiel 42:15-20]. Zostanie ona zbudowana przez Jezusa Mesjasza i będzie ona najpiękniejsza budowlą w historii świata. Zachariasz 14:4-8 mówi o generalnej topologicznej rekonstrukcji Góry Oliwnej i Wzgórza Świątynnego w Jerozolimie, przypuszczalnie po to aby przygotować nieruchomość potrzebną dla czwartej Świątyni. Chwała Shekinah, która odeszła od pierwszej Świątyni w ósmym wieku p.n.e.[Ezechiel 9-11] była nieobecna w drugiej Świątyni i również nie będzie obecna w nadchodzącej trzeciej Świątyni a powróci dopiero do czwartej Świątyni. Trzecia Świątynia zostanie zbeszczeszczona przez Antychrysta w okresie ucisku, ale czwarta Świątynia zostanie poświęcona przez Samego Mesjasza dla Jego tysiącletniego panowania na ziemi. Jezus Mesjasz powróci na Górę Oliwną i wejdzie do Świątyni przez Bramę Wschodnią [Ezechiel 43]. On będzie świecił chwałą Shekinah i oczyści miejsce dla oddawania chwały. Unikalne kapłaństwo i ofiary [Ezechiel 40-48] będą na tym miejscu, a Świątynia będzie punktem ogniskowym międzynarodowego oddawania czci.6. Mesjasz, Bóg-Człowiek, Jezus z Nazaretu spotka się z każdym, któryby chciałby Go odwiedzić, rozmawiać z Nim i po prostu Go poznać.

Dlaczego jeszcze Dwie Świątynie więcej

Jednym z powodów, dlaczego Bóg pozwoli Antychrystowi na moment w historii posiadać Świątynię to po to aby zademonstrować, że droga zła jest daremna bezowocna i przemijająca. Mroczne panowanie Antychrysta nad Ziemią Izraela i światem z trzeciej Świątyni na krótki okres 3,5 roku wykaże kontrastu ze światłem tysiącletniego panowania Mesjasza. Jego Królestwo będzie świeciło prawdziwym pokojem i trwałym rozwiązaniem problemów tego świata- problemów, które zostały zapoczątkowane przez ludzkość, a które się skumulowały owocując pod rządami Antychrysta. Ta lekcja historii zostanie wzmocniona poprzez dalszy kontrast pomiędzy trzecią i czwartą Świątynią.

Trzecia Świątynia zostanie włączona do rządów Antychrysta, kiedy fałszywie ogłosi siebie Mesjaszem i postawi swoją fałszywą podobiznę w Miejscu Najświętszym, beszczeszczając świętość Świątyni.

Ten moment da początek końcowemu 3,5 letniemu okresowi ucisku, który będzie czasem największego prześladowania Żydów i wierzących pogan, niż jaki kiedykolwiek był przedtem. Chociaż trzecia Świątynia będzie Świątynią dni końca, to nie będzie ostatnią, ale będzie prowadziła do końcowej Świątyni, którą planeta Ziemia kiedykolwiek widziała- tysiącletniej Świątyni Mesjasza "domu modlitwy dla wszystkich ludzi" [Izajasz 56:7].

Ta tysiącletnia Świątynia nie zostanie zbudowana przez ludzi, ale przez Mesjasza. To zgadza się z różnymi Żydowskimi tradycjami, że Świątynia której wizję mieli biblijni prorocy „spadnie z nieba” „uczyniona będzie z ognia” „osobiście zbudowana przez Mesjasza”. Ta Świątynia nigdy nie zostanie zbeszczeszczona i będzie ostatnią w historii ludzkości.

Rozdział 16

Żydowskie Przepowiednie dotyczące Świątyni Czasu Końca

W Izraelu mamy rabinów nazywanych Mikubalim [Kabaliści], którzy specjalizują się w obliczaniu dni i lat i wiedzą dokładnie kiedy Mesjasz przyjdzie i kiedy Świątynia zostanie odbudowana. Zgodnie z ich wyliczeniem, które zrobili w oparciu o Daniela, Ezechiela i innych proroków ten rok [1992], będzie rokiem Mesjasza i odbudowania trzeciej Świątyni. Mam w swojej bibliotece książkę, która została napisana 56 lat temu i w tej książce ktoś napisał, że ten rok [1992] będzie właśnie tym tokiem. Inni naukowcy w Izraelu także mówią to samo. Spodziewamy się więc, że to nastąpi!!

- Gershon Salomon

Spekulacje i przepowiednie na temat dni czasów końca zwykle są pomijane w Judaizmie, ale dzisiaj wielu ludzi w Izraelu tworzy bardzo dokładne przepowiednie zarówno co do przyjścia Mesjasza i odbudowy trzeciej Świątyni. Co przyniosła ta zadziwiająca zmiana w Żydowskim punkcie widzenia odnośnie przepowiedni prorockiego ich wypełnienia? Co ważniejsze, co to są za przepowiednie i jakie mają one znaczenie dla Chrześcijan?

Zmiana Perspektywy

Tradycyjny sceptycyzm Judaizmu dotyczący czasów wydarzeń dni ostatecznych jest podobny też u wielu Chrześcijan. W przeszłości takie próby zwykle kończyły się zakłopotaniem. Na przykład Rabin Akiva błędnie ogłosił, że Żydowski rewolucjonista Bar Kokhba był Mesjaszem w 132r.n.e. Była także przepowiednia, że "ból Mesjasza", włączając w to bitwę Goga i Magoga powinny zacząć się czternastego dnia miesiąca Nisan roku 4291 wg kalendarza Żydowskiego [531r.n.e.] W rezultacie takich błędnych kalkulacji Mesjasz został włączony do Żydowskiego nauczania pomiędzy trzema rzeczami, które nadejdą niespodziewanie"[Sanhedryn 97a]. Dodatkowo, zakaz wobec prorockich spekulacji został objęty w Talmudzie, który poddał Izraelitów pod przekleństwo" nie poznawania końca i nie wymuszania przyspieszania adwentu końca"[Kethubim 111a]. W jednym z takich ostrzeżeń czytamy: "By kości tych, którzy obliczają koniec zgnęły" [Sanhedryn 97b].

Jednakowoż, prorockie przepowiednie ciągnęły się w mistycznych kręgach Żydowskich do siedemnastego wieku, kiedy to Shabbetai Zevi, który publicznie został ogłoszony Mesjaszem, nie tylko chybił w wypełnieniu Mesjańskiej nadziei, ale nawrócił się na Islam. Powstało ogromne zakłopotanie w Europejskiej Żydowskiej społeczności a w konsekwencji nawet mistyczne grupy Żydowskie zaczęły oponować spekulacjom kiedy Mesjasz przyjdzie. W osiemnastowiecznych pismach Rabina Ashkenaza, czytelnicy są ostrzegani:

Jeśli zobaczycie człowieka prorokującego adwent Mesjasza, wiedzcie, że jest on zaangażowany albo w czarowanie albo kontakty z demonami.... Kto musi takiemu człowiekowi powiedzieć: " Nie mów w ten sposób"...W końcu stanie się on pośmiewiskiem całego świata.2.

Jednak biblijni prorocy mówili o dniach ostatecznych i podali szczegóły wydarzeń, które można przewidzieć. Nadzieje, że wydarzenia światowe mogą być wskaźnikiem niebiańskiego czasu powrotu do Ziemi Obiecanej i wypełnienia prorockich przepowiedni trwają, prowokując popularne spekulacje.

Aby ten problem rozwiązać rabbinie zaoferowali *midrash* [interpretacyjne pismo] by wyjaśnić poprawną Żydowską perspektywę.

Midrash mówi nam o historii ojca i syna, którzy udali się w podróż pojazdem z kierowcą. Zaledwie opuścili miasto, kiedy chłopiec zapytał dziecinnie "Jak długo to potrwa"? Jedyne odpowiedzi, którą uzyskał od ojca to było ostre uderzenie w usta. Wiele km później, kierowca pojazdu zapytał ojca "kiedy dojedziemy"? i otrzymał kurtuazyjną i uprzejmą odpowiedź. Zakłopotany chłopiec zaprotestował ojcowi mówiąc „Kiedy ja pytałem cię tym samym pytaniem otrzymałem uderzenie, ale kiedy on zapytał, to uprzejmie mu powiedziałeś wszystko!”. „Tak” powiedział ojciec, „ale kiedy ty zapytałeś mnie to dopiero co z trudem wyruszyliśmy, ale teraz jesteśmy już prawie u celu.

Morałem tej historii o przepowiedniach prorockich jest, że jak ktoś jest daleko od wypełnienia proroctwa wydarzenia są niejasne i lepiej nie pytać o nie. Jednakże, kiedy już ktoś dojeżdża do zakrętu i wydarzenia są już na widoku, to wtedy jest właściwy czas rozważania ich wypełnienia. Wielu Ortodoksyjnych Żydów odczuwa, że teraz jest właściwy czas aby wyznaczać daty przyjścia Mesjasza.

Wielu Żydowskich i Chrześcijańskich interpretatorów wierzy, że końcowa wizja dana Danielowi mówiła o większym zrozumieniu proroctw, kiedy czas końca będzie u drzwi. "Idź Danielu! Bo zawarte i zapieczętowane są te słowa aż do czasu zamierzonego." [Daniel 12:9]. Codziennie kawałki potrzebne do wypełnienia proroctw czasu ostatecznego układają się w splocie rozwoju współczesnych wydarzeń w jedną całość.

Przepowiednia Tisha B' Av

Wśród tych Żydów, którzy wierzą, że Świątynia któregoś dnia zostanie odbudowana panuje powszechne zrozumienie, że Świątynia w jakiś sposób będzie wytworem Opatrzności [interwencji niebios].

Dr. Asher Kaufman powiedział, że wierzy, że głównym powodem zachowania Wzgórza Świątynnego w obecnym stanie poprzez tysiąclecia jest, Boże zachowanie go dla ewentualnej odbudowy Świątyni.

Chrześcijanie, Muzułmanie, Turcy poprzez swe perspektywiczne rządy zniszczyli wielkie fortece[esplanady] Heroda, rozprzestrzenili się na miejsca tego terenu dokonując tego, że przyszłe odkrycia oryginalnego miejsca, a co więcej odbudowa Świątyni stały się niemożliwe. Jednak obecnie ta płaszczyzna, zbudowana aby podparć Świątynię ciągle oznacza węzeł nie do rozwiązania, dopóki jej przeznaczenie się nie wypełni.

Opatrzność jest dostrzegana specjalnie w przypadku jednego szczególnego dnia w historii- dziewiątego dnia miesiąca Av [Tisha B'av], 3 dnia żałoby wszystkich Żydów całego świata od czasu zburzenia Świątyni.

Pięć wydarzeń narodowej tragedii jest związanych z tą datą. Pierwszą z tych narodowych tragedii i powodem tego wszystkiego co potem nastąpiło była odmowa Izraelitów wejścia do Ziemi Obiecanej za czasów Mojżesza [Ks. Liczb 14]. Ponieważ nie uwierzyli raportowi dwóch szpiegów Jozemu i Kalebowi, a przyjęli raport strachu innych dziesięciu szpiegów, Bóg zabronił temu pokoleniu wejścia i skazał ich na tułaczkę i śmierć na pustyni. Kiedy Mojżesz ogłosił to słowo ludowi to oni „wielce żałowali” [Ks. Liczb 14:39]. Od czasu, kiedy słowna tradycja zachowana w Mishnah podaje, że to miało miejsce dnia

dziewiątego miesiąca Av, misdrash podjęła się wyjaśnienia tego opatrznościowego następstwa wydarzeń, które później w tym dniu się wydarzyły. Misdrash powiada, że Bóg rozgniewany tym niepotrzebnym lamentem powiedział "Płakaliście przede Mną bez powodu; przeznaczę ten dzień jako czas płaczu dla waszych pokoleń." Tak więc nastąpiła fenomenalna sekwencja nieszczęść owocujących przez blisko 20 wieków corocznego płaczu. Następne cztery wydarzenia, które miały miejsce dziewiątego Av, wszystkie odnoszą się do Świątyni. Drugie i trzecie nieszczęście dotyczy pierwszej Świątyni Salomona i drugiej Świątyni Heroda, które obie zostały zniszczone tego samego dnia w rozdziale czasowym 656 lat.4

Dwa ostatnie nieszczęścia wydarzyły się 65 lat później tego samego dnia [135r.n.e.]. Pierwsze z nich to była porażka armii Bar Kokhby w Betarze. Drugie nastąpiło jako konsekwencja pierwszego. Było to zaoranie miejsca Wzgórza Świątynnego przez Rzymskiego zarządcę Judei Tineiusza Rufusa, na znak całkowitego zniszczenia Żydowskiego miejsca. W rezultacie Dziewiąty Av został obchodzony jako

narodowy dzień płaczu za zburzoną Świątynią. Jednakowoż Opatrzność, która doprowadziła do takiego końca Świątyni to ta sama Opatrzność, która usprawiedliwi z pewnością powstanie jej nowego początku. W drugim wieku jak opisano grupa Żydów stała na Górze Oliwnej spoglądając na zrujnowane Wzgórze Świątynne i płakali [możliwe, że było to dziewiątego Av]. Szanowny Rabbi Akiva pocieszał ta grupę cytując prorocstwo Zachariasza przyszłego odkupienia: "Tak mówi Pan Zastępów: Jeszcze siadać będą starcy i baby na ulicach Jeruzalemskich"[Zachariasz8:4]. Stwierdzenie Rabbiego Akivy unaocniło przykładem nadzieję odnowy Świątyni podbudowaną 2000 letnim okresem płaczu. Chociaż Judaizm przykładą wielką wagę do przestrzegania Dziewiątego Av, to istnienie tych obchodów jako symbol narodowego płaczu służy przygotowaniu drogi do narodowej radości w przyszłości. Doprawdy Żydowska tradycja stanowi, że "Mesjasz pojawi się w Tisha B'Av a dzień płaczu stanie się dniem narodowej radości z odbudowanej Świątyni."5. Jeśli jedna data w historii Żydowskiej może powiązać razem przeszłość z przyszłością w aspekcie takiej opatrnościowej pewności, to wtedy z pewnością możliwość tworzenia podobnych przepowiedni w innych kierunkach również istnieje. Rozważmy teraz jeszcze jedną z wielu zadziwiających współczesnych Żydowskich przepowiedni.

Ustanawianie Żydowskich Dat

Na początku tego rozdziału cytowaliśmy stwierdzenie Rabbiego Leona Ashkenazi'ego w odniesieniu do wypełnienia wielu Biblijnych tekstów w nawiązaniu do I Wojny w Zatoce Perskiej, i tego co według niego się zaczęło w stosunku do przygotowań na przyjście Mesjasza wraz z Deklaracją Balfoura z 1917r. i następującym po tym zjednoczeniem Jerozolimy w 1967r. a mającym nastąpić aktem końcowym odbudową Świątyni w 1992r. Zaczęliśmy ten rozdział cytatem Gershona Salomona, że rabbini Kabalinistyczni w Izraelu także przepowiedzieli tę samą datę. Chociaż my tej daty nie określaliśmy dla *Chrześcijańskich* spekulacji, może być ona rozważana jako przykład bieżącego trendu w kierunku ustanawiania *Żydowskich* dat.

Ta przepowiednia o przyjściu Mesjasza i odbudowy Świątyni w 1992r. jest bazowana na serii kompleksowych obliczeń zawierających interpretację znaczenia wydarzeń w historii Żydowskiej i szacowania pewnych biblijnych dni świątecznych. Takie szacowanie pochodzi z kilku Żydowskich kronik takich jak *Seder Olam* [„Porządek Świata”]. *Seder Olam [Rabba]* jest najstarszą Żydowską kroniką wydaną przez Jose ben Halafę, który zmarł w 160r.n.e. Wylicza ona biblijne i pobiblijne wydarzenia do czasu rewolty Bar Kokhby.

Obliczenia także są bazowane na biblijnych tekstach, takich jak Daniel 9-11, Ezechiel 34-38 i Jeremiasz 30-33,50,51. Te wersety są interpretowane według zarówno literalnych jak i Kabalistycznych [numerycznych] metod oraz metod interpretacji używanych przez szczególnie szanowanych rabbich przeszłości i w czasie obecnym. Metody Kabalistyczne, jak już widzieliśmy włączają mistyczne znaczenie specyficznych dat. Niedawnym przykładem jest Lubavitcha Rebbe'go, Rabbiego Menachema Schneersona, którzy dużo poświęcili czasu na określenie daty 5751 [ekwiwalentnej roku 1991]. w kalendarzu Hebrajskim.

Kalendarz Hebrajski liczy lata od powstania świata. Ponieważ Hebrajskie litery są używane zamiennie z liczbami w Hebrajskich datach, Schneerson interpretuje litery zawierające liczbę 5751 [*tav, shin, nun, aleph*] aby podkreślić zwrot, "Ten rok z pewnością będzie rokiem w którym [Bóg] ukaże cuda" Członkowie grupy Schneersona i Lubavitcha, którzy wierzą, że Świątynia wkrótce cudownie spadnie z nieba powiedzieli, że jedynie jedna rzecz potrzebowała „cudów”, które się niedawno wydarzyły: upadek Żelaznej Kurtyny, zgromadzenie tysięcy zesłańców Żydowskich do Izraela i niebiańska ochrona Izraela w czasie konfliktu w Zatoce Perskiej. Według ich poglądu obecnie jest epoka „cudów” bezpośrednio poprzedzająca „epokę Mesjańską”6

Gershon Salomon zgadza się z tym wnioskiem mówiąc:

Jesteśmy w roku 1991, *tav-shin-nun-aleph*, „roku w którym ukażą cuda”, tak więc myślę, że Świątynia zostanie zbudowana w tym roku lub następnym- jesteśmy już bardzo blisko.⁷

Ta specyficzna data może także się wywodzić z tradycyjnej interpretacji z okresu interwału testamentowego, który określa rok 1992 jako Rok Jubileuszowy. Każdy 50 rok w kalendarzu biblijnym był Rokiem Jubileuszowym, czasem odkupienia i wyzwolenia, w którym to roku nie było dozwolone ani siał ani żąć, wszyscy niewolnicy mieli być wypuszczeni na wolność, ziemia zwrócona ich prawowitym właścicielom a wszystkie długi skasowane. [Ks. Kapł.25:8-55]. Łatwo jest dostrzec jak ten czas wolności można dostrzegać proroczo jako czas w którym cały kraj zostanie zwrócony ludowi Żydowskiemu, Żydzi z Diaspory mogliby wrócić do Izraela a Izrael mógłby się radować swoim duchowym i fizycznym odkupieniem. Tak więc, taki jest ten wczesny system określania historii świata na bazie liczb lat jubileuszowych w celu obliczenia kiedy „Mesjański koniec” nastąpi. Ta jubileuszowa data 1992r. została uzyskana z obliczeń daty pierwszego Roku Jubileuszowego obchodzonego po 14 latach od wejścia Izraelitów do Ziemi Obiecanej pod przywództwem Jozuego w 1463r p.n.e.

Rok Jubileuszowy historycznie kończył się czy to w 2[Hebrajska litera *beth*] lub 52[Hebrajska litera *nun beth*], stąd kalendarzowa data 5752 [1992, który aktualnie rozpoczął się wraz z Żydowskim Nowym Rokiem, *Rosh Ha-shanah* 9 września 1991r.] pomyślany jako Rok Jubileuszowy. Nadzieja Żydowskich interpretatorów, którzy ten pogląd opublikowali, że ten rok jest „rokiem wyzwolenia” w co włączone jest wyzwolenie Wzgórza Świątynnego dla odbudowy Świątyni.

Inny środek do określania używanego dla interpretacji bliskości epoki mesjańskiej jest zamieszczony w Talmudzie :”Ten świat będzie istniał przez 6000 lat, z których 2000 lat będzie okresem spustoszenia, 2000 latami Tory, i końcowymi 2000 lat epoki mesjańskiej”⁸. Ta „biblijna” chronologia jest broniona przez Ortodoksyjnych adwokatów używających tych samych naukowych argumentów dla niedawno utworzonych poglądów „początkowo- ziemnych”, których używają również Chrześcijańscy Kreacjoniści.⁹ Po tym jak zakończy się ten okres 6000 lat będzie tysiąc lat odnowienia¹⁰. Ten ”wielki tydzień sabatu” 7000 lat jest wzorowany na sześciu dniach stworzenia [6 dni= 6000 lat] i odpocznienie dnia siódmego [dzień ostatni = 1000 lat]. Mówi się, że Bóg ukrył się za ‘*olam ha-zeh* [„obecnie istniejącym światem” okresu 6000 lat], gdyż trzy hebrajskie korzenie słów, które tworzą słowo „świat”- *ayin, lamed, mem* – wskazują „zniknięcie”, nie Boga, ale Boga ze świata.

W ostatnim tysiącleciu ‘*olam ha-ba* [świat, który ma nadejść], Bóg nie pozostanie za kurtyną, ale się pojawi i przeksztalci porządek naturalny w porządek duchowy. To w tym kontekście proroczo Izajasza 11 o wilku leżącym wespół z barankiem zostanie wypełnione. W terminologii Żydowskiej ten czas jest określony jako „millenium Mesjańskie”, okres pokoju na ziemi, który poprzedzi końcowy Dzień Pana. W określeniu Chrześcijańskim okres ten jest nazywany Tysiącletnim Królestwem lub po prostu Tysiącleciem.

Czy te kalkulacje okażą się poprawne czy też nie, to obrazują one wzrastającą nadzieję u Żydów w okresie ostatnich paru lat. Znacząco można zauważyć wzrost liczby Żydów płaczących i wypatrujących przyjścia Mesjasza.

Chrześcijańskie Stanowienie Dat

Niektórzy Chrześcijańscy interpretatorzy także przyjęli tą ostatnią metodę liczenia. Jedno z najstarszych chrześcijańskich pseudoepigrafów *List Barnaby* podkreśla taką metodę. Tak koncepcja jest stosowana u niektórych ewangelicznych uczonych i jedna popularna wersja zastosowała te same daty jakie są u ich Żydowskich odpowiedników. Możemy to przedstawić w postaci schematu na pokazanym rysunku 11. Na schemacie możemy zobaczyć, że 6000 lat istnienia obecnego świata zawierają w sobie 2000 lat n.e. u swojego końca. Reasumując: nie ma przerw w chronologii biblijnej genealogii, świat został stworzony 4000 lat p.n.e. Jeśli jest 2000 lat od Adama do Abrahama i 2000 lat od Abrahama do Chrystusa to pozostaje następne 2000 lat aby okres 6000 lat był kompletny. Z tych 2000 lat 1992 lata już przeminęły pozostawiając 8 lat do końca.. Jeśli odejmiemy siedmioletni okres ucisku to dojdziemy do roku 1992 jako

roku, który poprzedza początek ucisku. Końcowe 1000 lat jest zarezerwowane dla czasu Millenium Królestwa.

Inny Chrześcijański schemat jest bazowany na słowie Mateusza 1:17, że pokoleń od Abrahama do Dawida i Dawida do niewoli Babilońskiej a od niewoli Babilońskiej do Chrystusa, jest każdy po 14 pokoleń. Te trzy okresy czasu po 14 równają się 42 pokoleniom. Stosując tabelę chronologiczną Thiele'go, która kalkuluje ten sam czas od Abrahama do Chrystusa na liczbę 2160 lat jest łatwo wkroczyć aby podzielić lata przez liczbę pokoleń[2160:42] i dojść do średniego okresu trwania jednego pokolenia jako 51 lat i 4 miesiące. Jeśli obecnie akceptujemy maj 1948 roku jako datę początku współczesnego Izraela i dodamy jedno pokolenie to dojdziemy do roku 1999 plus 9 miesięcy. Odejmując siedem lat ucisku dochodzimy do roku 1992. Według kalendarza Żydowskiego ta data kończy rok 5752 [1992] i zgodnie z przepowiedniami oznacza odbudowę Świątyni przez Rabbiego Ashkenaziego. Końcowo rok 1992 jest datą ustanowioną dla formalnego politycznego zjednoczenia Europy. Wielu studiujących proroctwa wierzy, że ta Unia Europejska da początek światowemu rządowi, obecnie brzmiącemu obiecująco jako nowy porządek świata. Z tego międzynarodowego związku wyjdzie Antychryst, który podpisze pakt pokojowy z Izraelem a ostatecznie zbeszcześci odbudowaną Świątynię.

Politycy i Przepowiednie

Wielu ludzi wierzy, że przepowiednie obliczania czasu odbudowy Świątyni muszą się pokrywać z politycznym klimatem w Izraelu. Założyciele Państwa nie byli ludźmi religijnymi ale raczej świeckimi socjalistami. Faktycznie oni kłócili się z religijnymi Żydami, którzy oponowali powodom Syjonizmu. Były dyrektor departamentu prasowego rządu Izraela Mordechai Dolinsky uznaje to mówiąc: Fakt, że wielu przywódców politycznych Izraela było świeckimi humanistami i jedną rzeczą, której im brakowało to poczucia historycznej perspektywy. Taka jest prawda dotycząca prasy w Izraelu jak również wielu polityków, a bez historycznej perspektywy ma się tendencję do utraty zrozumiałej perspektywy politycznej.¹¹

Obecnie jednakże nie tylko wielu Izraelskich polityków posiada historyczną wiedzę, ale także jest praktykującymi religijnymi Żydami. Ta zmiana zaczęła się dokonywać wraz z objęciem władzy przez Premiera Menachema Begina i może oznaczać wyznaczenie etapu realizacji Żydowskich przepowiedni. Kiedy ostatnio zapytany jak ten nowy klimat wpłynie na odbudowę Świątyni, Mordechai Dolinsky stwierdził:

Wielu politycznych realistów w tym kraju posiada wielką miarę wiary w Pana, i kiedy czas nadejdzie to będące w aktualności działanie polityczne [dla odbudowy Świątyni] się zacznie.

Ktoś potrzebuje mieć poczucie historycznej perspektywy i wiarę... Tak się też stanie.¹²

Dolinsky czuje, że do tego momentu politycy Izraelscy byli szczególnie uwrażliwieni na opinię światową. To nastawienie może się zmienić gdyż stosunki Izraelski ze Stanami Zjednoczonymi są oponentne spowodowane osiedlaniem się na Zachodnim Brzegu i ciągłymi turbulencjami pomiędzy Izraelitami a Palestyńskimi Arabami. Wspomagani jedynie przez ugrupowania demokratyczne Izraelscy politycy mogą zlekceważyć światową cenzurę i znaleźć nową odwagę aby działać zgodnie ze swoimi religijnymi inklinacjami. Mając już polityczną perspektywę niektórzy politycy obecnie zaszeregowani w kierunku odbudowy Świątyni, to aby zrealizować mogli swoje pragnienie i ruszyć w tym kierunku to potrzebna jest do tego tylko międzynarodowa izolacja.

Wielkie Ożywienie

Nikt nie może przepowiedzieć z pewnością jaka data otworzy drzwi początkowi epoki mesjańskiej, jednakże niedawna przepowiednia określenia daty przez Żydowskich rabbich unaocznia przykładem dramatyczny precedens, który został ustanowiony przez żydowskie prognozowanie. Wkrótce po wyzwoleniu Jerozolimy w 1967, Żydowski historyk Izrael Eldad został zacytowany w czasopiśmie *Time* jak napisano:

Jesteśmy w stanie, w którym Dawid był, kiedy wyzwolił Jerozolimę. Od tego czasu aż do zbudowania Świątyni przez Salomona tylko jedno pokolenie przeminęło. Tak też będzie również z nami¹³. Obecnie ponieważ dochodzimy do czasu końca pokolenia tych, którzy wyzwolili Jerozolimę, to możemy spodziewać się rosnącej aktywności wśród tych co ustanawiaj daty, kiedy wkraczamy w dni zapowiadające znaczące zmiany na Bliskim Wschodzie. Punktu, którego nie możemy pominąć to ten, że taka aktywność sygnalizuje niewyobrażalne ożywienie w sercach Żydów aby poważnie wypatrywali i oczekiwali na spodziewanego swojego Mesjasza. Fakt, że oni o tym myślą i odnoszą tę aktywność do odbudowy Świątyni jak nigdy przedtem jest dobrym wskaźnikiem tego, że Mesjasz przygotowuje lud Żydowski i kraj Izraela na swoje niedługie Przyjście. Wyglądać może na to, że nie potrwa to długo kiedy Izrael „ujrzy tego, którego przebodli”. Cała ludzkość stoi na rozdrożu historii, Żydzi jak i nie- Żydzi. Pojawia się pytanie „Czy jesteśmy gotowi”?

Rozdział 17

Świątynia a Nowy Porządek Świata

Dalszy światowy postęp jest obecnie możliwy jedynie poprzez poszukiwanie powszechnego konsensusu w kierunku nowego porządku świata.

- *Michaił Gorbaczow*

przemowa w ONZ 7 grudzień 1988

Z pośród tych burzliwych czasów, nasz piąty cel - nowy porządek świata - może się wyłonić... Jesteśmy obecnie na widoku Narodów Zjednoczonych by działają wg idei swoich założycieli.

- *George Bush*, Prezydent Stanów Zjednoczonych

Niedawna Wojna w Zatoce Perskiej nie tylko wykazała zdumiewającą wyższość militarnej technologii Amerykańskiej ale także wyniosła wybitną wartość idei nazwanej przez Prezydenta Busha „nowym porządkiem świata”. Co to jest nowy porządek świata i jaki ma on związek z Izraelem i Świątynią? Wg Prezydenta Busha, który tego terminu używa w swoich mowach od początku roku 1990, zaistnieje „nowy porządek światowy”, gdzie rządy prawa a nie prawo dżungli będzie stanowić o zachowywaniu się narodów.”

„Będziemy wzmocniać Narody Zjednoczone by działały tak jak marzyli ich założyciele” deklarował Busch. „ustanowimy zasady do akceptacji zasad międzynarodowej współpracy i środki aby je do tego zmusić. Mówiąc krótko zrobiliśmy główny krok w kierunku społeczności narodów związanych normalnemu poddaniu się pod pokój i powstrzymanie.”¹.

Ten nowy porządek świata włącza w siebie globalizm, ogólnoświatowy porządek kooperacji w którym międzynarodowa społeczność narodów będzie maszerować na to samo bicie bębnow. W takim porządku nie ma miejsca dla niezależnych kampanii podbojów podobnych do typu imperialistycznej agresji praktykowanej przez Irak podczas jego inwazji na Kuwejt. Dalej Prezydent Bush wyjaśnia „Nasz sukces w Zatoce ukształtuje nowy porządek świata, którego szukamy”².

Były radziecki prezydent Michaił Gorbaczow wydawał się być zgodny z Bushem, gdy ogłosił „dalszy globalny postęp jest obecnie możliwy tylko poprzez poszukiwanie powszechnego konsensusu w kierunku nowego porządku świata.”. Wielu z kluczowych graczy na światowej scenie wydają się być w harmonii z pragnieniem światowej kooperacji, która będzie owocem nowego porządku świata. Nie ma się więc co dziwić, że pierwszorzędną troską w ustanowieniu takiego porządku świata to sytuacja na Bliskim Wschodzie. Waga globalnej kooperacji szczególnie została wyniesiona na światło na Bliskowschodniej Konferencji Pokojowej w Madrycie, gdzie przedstawiciel Unii Europejskiej został posadowiony na pierwszym miejscu po prawej stronie na podium, blisko miejsca posadowienia przedstawiciela Związku Radzieckiego i Stanów Zjednoczonych. Na tej Konferencji byli także obecni obserwatorzy z ramienia ONZ. Przed Wojną w Zatoce ONZ była postrzegana jako podzielona i nedorzeczna; jednakowoż ten konflikt dodał Organizacji nowego sensu. ONZ doświadczyła niezwykłej kontroli nad Irakiem, kiedy obdarła ten kraj z jego suwerenności. Czy jest to przedsmak nowego porządku świata?

Przeszkoda – Izrael

Wbrew wszelkim wysiłkom w kierunku światowego pokoju, jeden główny gracz często nie dotrzymuje kroku w kierunku tego nowego porządku świata.

Gwałtowne załamanie się bloku Wschodniego i Związku Radzieckiego przyniosło ulgę Zachodowi od Zimnej Wojny. Prezydent Busch i inni międzynarodowi przywódcy próbowali usunąć te pozostałe przeszkody, takie jak Iracka agresja na Kuwejt, tak aby nowy porządek świata mógł zacząć funkcjonować. Głównym pozostającym problemem jest konflikt Arabsko-Izraelski. Izrael jest jedną stroną, która nie będzie negocjować w celu usunięcia tego kamienia stojącego na drodze. Żydowskie pragnienie odbudowania swojej starożytnej ojczyzny i życia w niezależności nie może być tolerowane przez międzynarodową społeczność, w której nie ma innych flag tylko nowego porządku światowego. Wraz z upadkiem władzy komunistycznej w byłym Związku Radzieckim i utworzeniem Wspólnoty niezależnych Państw, zostały ustanowione pełne dyplomatyczne kontakty z Izraelem i nowa presja została wywarta na Izrael aby się przyłączył do ścieżki pokojowej na Bliskim Wschodzie. Niedawno Amnon Rubenstein, członek Knesetu, ogłosił to nowe wyzwanie do swoich ziomków jako „świat bez komunizmu”:

Największe wyzwanie jakie stoi przed każdym społeczeństwem, włączając w to Państwo Izrael, jest proste i ostre: do jakiej części ludzkości chcemy należeć? Czy do tej, która wiąże ludzkie wartości z ekonomicznym wzrostem, czy do świata ubogich plemion walczących, każde pod swoim własnym sztandarem ponad uświęconymi granicami?³.

Czy Izrael podda swój kraj, swoje „poświęcone granice” pokojowi i przyłączy się do nowej ludzkości nowego porządku światowego? Obecnie wygląda to na nawoływanie ze strony każdego narodu świata, włączając w to najważniejszego sprzymierzeńca, Stany Zjednoczone. Jeśli Izrael odmówi kapitulacji, to gdzie to jego zaprzeczenie zaprowadzi lud Żydowski?

Przeciwko Izraelowi obecnie są wysuwane oskarżenia o rasizm przez społeczność międzynarodową. Chociaż Narody Zjednoczone odwróciły swoją rezolucję porównującą Syjonizm z rasizmem, to czy takie oskarżenia jak i inne wysuwane przeciwko ludowi Żydowskiemu w przeszłości nie staną się podłożem odnowionych ataków gwałtu Antysemickiego? Wygląda na to, że osiągamy czas biegnący kierunku podanego w Piśmie: Izrael [a w szczególności Jerozolima] przeciwko całemu światu.

Jerozolima kontra Świat

Podczas nadchodzącego siedmio-letniego okresu ucisku, historia świata będzie się toczyć wokół maleńkiego narodu izraelskiego Pan powiedział poprzez proroka Zachariasza” Oto ja postawię Jeruzalem kubkiem opojenia wszystkim narodom okolicznym, którzy będą przeciwko Judzie na oblężenie, i przeciwko Jeruzalemowi. Owszem stanie się dnia onego, że uczynię Jeruzalem kamieniem ciężkim wszystkim narodom; wszyscy, którzy go dźwigać będą, bardzo się urażą, choćby się zgromadziły przeciwko niemu wszystkie narody ziemi” [Zachariasz 12:2,3]. Chociaż te wersety specjalnie zostaną wypełnione w czasie ucisku, obecny świat wygląda tak jakby był na etapie przygotowywania się do tego głównego finału.

W 1988r. Izrael celebrował swoje czterdzieste narodziny jako niezależne Państwo. Ten rok czterdziesty był uważany przez wielu jako szczególny zmienny dla Izraelskiej przyszłości. W Piśmie liczba 40 często wskazywała opresję Izraela Tak więc czytamy w Biblii, że padało 40 dni w czasie potopu, że Izraelici wędrowali 40 lat, a w czasach Sędziów Izrael odpoczywał” 40 lat [w czasie panowania Otniela, Debory i Gedeona] a potem cierpiał 40 lat opresji. W okresie nowożytnego Izraela pierwsze 40 lat były okresem formalnego stanu wojny z prawie wszystkimi Arabskimi sąsiadami. a literalnie Izrael był w nią zaangażowany przez okres 5 lat. Prawie bezpośrednio po tym jak wojny się skończyły to zaczęło się powstanie Palestyńskie., i od tego czasu polityczny konflikt Izraela z Arabami zaczął narastać ogarniając narody świata. Przy końcu 1991 r. sekretarz stanu James Baker użył najtrwadszej retoryki przeciw Izraelowi jaka kiedykolwiek była użyta, kiedy mocno nacisnął naród do włączenia się do Konferencji Pokojowej w Madrycie, z Arabami. Wraz z demontażem Związku Radzieckiego nie istnieje już potrzeba aby mieć Izrael jako sprzymierzeńca przeciwko Układowi Sowieckiemu. Osądzanie osiedleń na Zachodnim Brzegu przez Izrael oraz powstrzymywanie się od udzielania pożyczek by pomagały one potrzebom nowych imigrantów są znakami, że Stany Zjednoczone dystansują się od Izraela.

Izrael ze swoją czteromilionową ludnością w kraju o powierzchni porównywalnej z rozmiarem najmniejszego stanu USA, Rhode Island, posiada miejsce najwyższego znaczenia we współczesnej historii i biblijnych prorocत्व. Wydarzenia dni ostatecznych będą się koncentrowały na Izraelu, Jerozolimie i trzeciej Świątyni. Zanim zasugerujemy scenariusz odbudowania trzeciej Świątyni, rozważmy i przeanalizujmy Boży plan dla dni ostatecznych.

Pochwycenie Kościoła

Wydarzeniem otwierającym dramat dni końca będzie moment w czasie, kiedy ci wierzący w Jezusa jako swojego Mesjasza zostaną pochwycone w powietrze aby być z Nim. Pochwycenie jest niezbędne z kilku powodów. Po pierwsze, ponieważ Boży plan dla Izraela został odstawiony na tylny palnik po tym jak został zapoczątkowany Kościół w dzień pięćdziesiąty, to jedyny sposób jaki Bóg może podjąć Swoją niedokończoną pracę z Izraelem to usunięcie Kościoła za sceny. Ponieważ Biblia mówi, że początek Kościoła był niespodziewaną tajemnicą tak więc i koniec będzie taki sam: niespodzianką dowolnego momentu. Po drugie, Gniew Boży podczas ucisku wyleje się na świat dlatego, że odrzucił Chrystusa jako swojego Mesjasza w czasie „okresu kościoła”. Tak więc Kościół musi być usunięty gdyż nie może zaistnieć taki przypadek aby Boży gniew spadł na tych członków Kościoła któremu obiecano ucieczkę od Gniewu. Po trzecie, mówi się, że Kościół będzie w niebie z Panem, kiedy wydarzenia ucisku będą przebiegać. Po czwarte powrót społeczeństwa przedchrześcijańskiego może uzdolnić Izrael do wypełnienia powołania, które Bóg dla tego narodu miał od początku. Żydzi staną się głównym instrumentem ewangelizacji w okresie ucisku i tak więc wypełnią swoje przeznaczenie jako naród kapłanów.

Ucisk

Jakiś czas po pochwyceniu, siedmioletni okres się zacznie kiedy inspirowany satanicznie Antychryst, polityczny światowy przywódca z Europy podpisze traktat pokojowy z Izraelem. Lud Żydowski zaakceptuje tego człowieka jako swojego Mesjasza. Rzeczywiście oni się już do tego przygotowują. Od kilku lat odbywa się światowa kampania prowadzona przez Chabada Hasidisma w celu przygotowania Żydów wszędzie na przyjście Mesjasza. Menachem Brod, który stoi na czele tej kampanii na rzecz młodzieżowej organizacji Chabada wyjaśnia typ Mesjasza, dla którego jego organizacja przygotowuje lud Żydowski:

Ludzie, którzy wierzą, że Moshiah będzie wzbudzał od umarłych są głupcami.... Prawdziwy Mesjasz będzie wielkim liderem ludu Żydowskiego. On będzie tak wielce charyzmatycznym przywódcą, że cały świat się zjednoczy aby za nim pójść....[[Jednakże] ludzie mogą sobie nawet nie uświadamiać, że on przyszedł, dopiero po fakcie, kiedy zobaczymy jego działanie.4.

Działania, które przekonają Żydów, że ten „charyzmatyczny przywódca” jest Mesjaszem to będzie jego zdolność do zrobienia tego co u ludzi jest niemożliwe – wynegocjonowanie paktu, który czasowo rozwiąże problem Blisko- Wschodni pod pozorem pokoju światowego. W rezultacie tego pokoju Izrael pojawi się w końcu od nowa umiejscowiony w swojej Ziemi Obiecanej wraz z rozpoczęciem działalności swoich religijnych instytucji. Oni uwierzą, że ich Dzień Odkupienia prorokowany w starożytności nadszedł a wraz z pojawieniem się Mesjasza [w rzeczywistości Anty- Mesjasza lub Antychrysta] era mesjańskiego pokoju nadeszła Jednakże ten okres pokoju będzie trwał jedynie przez trzy i pół roku.

Obrzydliwość Spustoszenia

W środku tego siedmioletniego okresu ucisku, Antychryst który zaprzyjaźnił ze sobą lud Żydowski i został zaakceptowany jako ich Mesjasz, obróci się przeciwko nim i zacznie ich okrutnie prześladować. Wtedy też umieści on swoją podobiznę w Miejscu Najświętszym w odbudowanej Świątyni. To nie jest nic więcej niż to co prorok Daniel przepowiedział jako „obrzydliwość, która pustoszy” [co oznacza zbeszczeszczenie

Świątyni]. Prorocki schemat Daniela jest zobrazowany na rys 12. Jeko odpowiednik religijny znany jako fałszywy prorok zażąda wtedy aby lud Żydowski wraz z resztą świata zaczął oddawać cześć Antychrystowi. Odnowiony Judaizm, który zdominuje Izrael odmówi tego w ten dzień wraz ze wszystkimi Żydowskimi i Pogańskimi wierzącymi okresu ucisku. Ale reszta świata zaakceptuje to a na znak rozpoznawczy swojej „wiary” przyjmą niesławny „znak Bestii” 666 na swoją prawą rękę lub czoło.

Prześladowanie Izraela

Bunt Izraelskich i Pogańskich wierzących okresu ucisku przeciwko światowemu porządkowi Antychrysta spowoduje największe prześladowanie ludu Żydowskiego i wierzących, którego świat nigdy nie widział. Może ktoś usprawiedliwić prześladowanie Żydów, że będzie to następstwem odrzucenia swojego Mesjasza [Antychrysta], który „odkupił” ich [politycznie] i odbudował im Świątynię. Jeśli tak to wtedy to będą podobne do tych prześladowań ludu Żydowskiego w przeszłości, w swoim charakterze, zainspirowane satanicznie za odrzucenie swojego Mesjasza.

Nadejście prawdziwego Izraelskiego Mesjasza Jezusa na ziemię będzie czasem sądu nad światem, który go odrzucił jako Mesjasza [Objawienie 19]. Będzie to także czas, kiedy on potępi świat za prześladowanie Jego ludu Izraela. Ta interwencja spełni prorokowany końcowy czas ratunku dla Żydów. Tak jak przywództwo Józefa nad Izraelem zostało odrzucone przez jego braci, kiedy zostało objawione, że będzie on rządził rodziną, tak samo Izrael odrzucił Jezusa jako Mesjasza podczas Jego pierwszego przyjścia. Jednakże wiele lat potem kiedy Józef został przyjęty przez pogan i stał się zbawcą swojej rodziny to wtedy objawił swoją prawdziwą twarz w sekrecie, i zaczęli jeden za drugim płakać. W ten sam sposób lud Żydowski przyjmie Jezusa jako swojego Mesjasza, kiedy spowoduje On aby „ujrzeli tego, którego przebodli; i płakać będą nad nim płaczem, jako nad jednorodzonym”. [Zachariasz 12:10].

Ratunek przez Mesjasza

Prześladowania Izraela spowodowane przez Antychrysta będą tak intensywne i zakrojone na szeroką skalę, że jedynie powrót Mesjasza uratują pozostałą garstkę Żydów i wierzących okresu ucisku od końcowego holokaustu. Mateusz 24:22 mówi „A gdyby nie były skrócone one dni, nie byłoby zbawione żadne ciało; ale dla wybranych [Żydów] będą skrócone one dni”.

Jezus naucza, że Jego powrót na ziemię będzie związany z wyzwoleniem Izraela od złości narodów pogańskich świata co nazywane jest bitwą Armagedon. W tym czasie jak to Jezus ogłosił, „pośle Swoich aniołów z wielką trąbą i oni zgromadzą Jego wybranych [Żydów] ze czterech wiatrów z jednego krańca nieba do drugiego [Mateusz 24:31]. Na krótko przed przyjściem Mesjasza, Żydzi doświadczą prawdziwej duchowej odnowy „odrodzenia” [Ezechiel 37:14]. Uświadamiając sobie, że Jezus jest ich prawdziwym Mesjaszem nawrócą się do Niego [Zachariasz 12:10]. Ich nawrócenie się do Niego, da bodźca aby On powrócił do nich, i On przyjdzie aby i bronić i umiejscowić Jego lud [Zachariasz 12:4-14]. Może właśnie to będzie uświadomieniem Izraela, że podążyli za fałszywym Mesjaszem [Antychrystem], co otworzy im oczy na fakt, że Jezus z Nazaretu jest rzeczywiście tym przepowiedzianym przez ich własnego proroka Zachariasza.

Tysiącletnie Królestwo

Po Swoim powrocie na ziemię Chrystus ustanowi Swoje Królestwo w Jerozolimie [Izajasz 2:3,4; Zachariasz 14:9] z Izraelem jako głowa narodów świata [Izajasz 2:2; Zachariasz 8:21-23]. Będzie On rządził całą ziemią przez tysiąc lat. W teologii Żydowskiej okres ten jest nazywany Dniami Mesjasza, złotym wiekiem duchowego życia przepowiedzianego przez proroków, w czasie którego Izrael wypełni swoje niebiańskie powołanie jako „sługa Pana” będąc światłością dla narodów. W teologii Chrześcijańskiej ten tysiącletni okres królowania Chrystusa jest nazywany Millenium [Objawienie 20:1-6].

Sugerowany Prorocki Zarys Wydarzeń

Dzisiaj świeccy i religijni Żydzi wypatrują pojawienia się człowieka, który będzie zdolny wynegocjować pokój na Bliskim Wschodzie i uczynić możliwym odbudowę Świątyni. Niektórzy Izraelici mówią, że ktokolwiek odbuduje Świątynię to będzie Mesjaszem. Wielu także przepowiada inną wojnę, którą interpretują jako bitwę Goga i Magoga, z której wynijdzie pokojowa i bezpieczna przyszłość obiecana Izraelowi. Czy to co się wkrótce wydarzy na Bliskim Wschodzie spowoduje, że te wydarzenia się zaczną dziać? Chcielibyśmy teraz zaoferować możliwy rzeczywisty scenariusz życiowy, interpretując bieżące wydarzenia na świecie w świetle prorockiego modelu, który przedstawiliśmy.

Następne Wydarzenie

Następnym wydarzeniem w prorockim Bożym kalendarzu jest pochwycenie Jego Kościoła. Pochwycenie spowoduje wielki chaos i powstrzymanie przez Boga nadejścia zła ustanie. Wtedy Antychryst zostanie objawiony [2Tesaloniczan 2:4,5]. Antychryst będzie zarządzał odnowionym Imperium Rzymskim [obecna Unia Europejska], które będzie chciało narzucić nowy porządek świata. Próby ogólnoswiatowego rządu odnowią tego samego ducha, który już raz zjednoczył ludzkość w buncie przeciwko Bogu podczas budowy wieży Babel [Genesis 10-11].

Wojna z Izraelem

Ezechiel 38-39 mówi nam o inwazji czasów ostatecznych prowadzonej przez ludzi „mieszkających w stronach północnych i wszystkie poczty jego” [38:6]. Biblia mówi, że ta inwazja na Izrael będzie prowadzona przez przywódcę nazywanego „Gogiem z kraju Magoga” [38:2]. Wielu naukowców wykazuje, że do potomków Goga są włączone nowożytny ludy zwani Rosjanami [specjalnie z południowych prowincji byłego Związku Radzieckiego]. Gog będzie przewodził inwazji, ale będzie też miał sprzymierzeńców składających się zasadniczo z koalicji Arabskiej. Taka koalicja jest obecnie osiągalna w obecnym czasie gdy Rosja oddziedziczyła 8040 znanych obecnie głowic nuklearnych jako pozostałość po rozpadzie byłego Związku Radzieckiego i Arabscy sąsiedzi Izraela śpieszą się aby uzyskać swój własny arsenał nuklearny. Shlomo Avineri, były dyrektor generalny w Ministerstwie spraw Zagranicznych Izraela, a obecnie profesor nauk politycznych na Uniwersytecie Hebrajskim zaobserwował, że to podniesienie się Republiki Rosyjskiej na pozycję dominacji nawołuje do nowego myślenia i orientacji Izraela ponieważ „Rosja sam jest wystawiona na ciosy ze strony swoich własnych wschodnich regionów.”⁵. Taka Muzułmańska groźba staje się poważną troską nie tylko Rosji ale całego Bliskiego Wschodu. Mówca Sił Obronnych Izraela Ehud Barak ostatni ostrzegł o groźbie chemicznego ataku ze strony Syrii na Izrael i zdolności Saddama Husseina do uczynienia Iraku na nowo nuklearną siłą.⁶ Jeden z dzienników zacytował współpracującego z nim profesora kiedy powiedział” Nie ma wątpliwości, że jeśli [Saddam Hussein] miałby głowicę nuklearną to by ją rzucił na Izrael. Bez wątpienia Izrael posiada głowice nuklearne i odpowiedziałby. O to byłby Armageddon na Bliskim Wschodzie.”⁷. Ostrzeżenie Baraka zostało wzmocnione w styczniu 1992r. przez Gen. Ammona Shahaka. Chociaż mówiąc nie było jeszcze rzeczywistego zagrożenia nuklearnego na Bliskim Wschodzie to on stwierdził, że dezintegracja Związku Radzieckiego przyspieszyła dzień osiągnięcia przez Arabów zdolności nuklearnej. Zauważył on także, że nastąpił znaczący wzrost alarmów pożarowych i wybuchów spowodowanych przez terrorystów Palestyńskich w Izraelu, szczególnie w 1991r kiedy odnotowano największą liczbę żołnierzy Izraelskich i cywilów zabitych od czasu rozpoczęcia Intifady.⁸ Wraz z powstaniem nowego rządu w Algierii kierowanego przez Islamskich fundamentalistów Narastający konflikt z Izraelem wydaje się być pewny.⁹

Możliwą skalę tego konfliktu można sobie wyobrazić od kiedy zbudowano reaktor nuklearny produkujący głowice przez Chiny i Koreę na Algierskiej Saharze. Niebezpieczeństwo wojny na Bliskim Wschodzie gwałtownie rośnie wbrew bieżącym próbom negocjacji i ewentualnie może spowodować erupcję inwazji na Izrael przez ligę Rosyjsko-Arabską. Ezechiel mówi nam, że ta inwazja będzie miała miejsce w „ostatnie lata” historii Izraela po tym jak Żydzi zostaną zgromadzeni z narodów, do których zostali rozproszeni. Jednakże spodziewane zwycięstwo najeźców spotka się z głośną porażką spowodowaną ręką Bożą., kiedy obroni lud Izraela. Tak więc trzymajmy się niebiańskiego celu zmanifestowania się poznania Bożej suwerenności nad światem jak napisano: ” I pokaże się wielmożnym i poświęcę się, i znajomym się uczynię przed oczyma wielu narodów; i dowiedzą się, że Ja Pan” [Ezechiel 38:23].

Zwycięstwo Izraela

Istnieją różne poglądy wśród naukowców dotyczące, kiedy ta bitwa się odbędzie w nawiązaniu do Bożego planu dni ostatecznych. Jest prawdopodobne, że ta bitwa wydarzy się w czasie relatywnie krótkiego czasu w okresie bezpośrednio po pochwyceniu, ale przed uciskiem, którego początek zyska uznanie Europejskiej sympatii dla Izraela. Największe straty Izraela poniesione szczególnie pod Rosyjsko-Arabską ligą zostaną zrekompensowane całkowitą suwerennością nad Wzgórzem Świątynnym i zgodą na odbudowę Świątyni. Podobnie kontrola Wzgórza Świątynnego przez Izrael będzie częścią postanowienia uzyskanego w negocjacjach pomiędzy Izraelem a przywódcą Europejskim[Antychrystem], które podpisane zapoczątkuje siedmioletni okres ucisku.[Daniel 9:24-27].

Taki scenariusz rozwiązuje problem jak usunąć Arabów i Kopułę Skały ze Wzgórza ponieważ Izrael otrzyma to jako rezultat wojny. Izrael także uzyska pozwolenie ze strony Zachodu na odbudowę. Ponieważ Świątynia musi stanąć w pośrodku okresu ucisku tak więc Izrael będzie miał dużo czasu, specjalnie w świetle obecnie czynionych przygotowań. Tym razem Żydzi się nie spóźnią lub też zwrócą Wzgórze Świątynne Arabom tak jak to zrobił Moshe Dajan w 1967 r.

Nie mówimy, że to jest jedyna droga wydarzeń, które mogą ujrzyć światło dzienne; oferujemy to co my myślimy, że jest najlepszym możliwym scenariuszem w świetle biblijnego proroctwa. Świątynia może być zbudowana przed pochwyceniem Kościoła, ale mamy inklinację do takiego myślenia, że jej odbudowa zacznie się po. Traumatyczne wydarzenia bitewne spowodują religijne ożywienie w Izraelu i zostaną zinterpretowane przez wszystkie żydowskie sekty jako natychmiastowy Dzień Odkupienia i początek epoki mesjańskiej. Antychryst, który będzie prowadził negocjacje pokojowe z Arabami i doprowadzi do odbudowy Świątyni zostanie okrzyknięty Mesjaszem.

Ten rodzaj sytuacji mógłby ustanowić klimat wojny – pokoju potrzebny aby przełamać obecny pat nad Wzgórzem Świątynnym i usunąć obecność Arabów[włączając w to religijne budowle Muzułmanów], dla celu odbudowy Świątyni. Przewidział by też 3,5 letni okres wystarczającego czasu nowoczesnej technologii do zbudowania Świątyni. Ta trzecia Świątynia byłaby wtedy na scenie do spełnienia swojej roli w Bożym planie dramatu dni ostatecznych. Im bardziej Izrael staje się przygotowany do odbudowy Świątyni, tym bliżej świeci dzień kiedy wierzący w Jezusa Mesjasza zostaną zabrani do domu w czasie pochwycenia Chrystusowego Kościoła.

Rozdział 18

Mądrość naszych czasów

Rośnie liczba chrześcijan, wielu zorganizowanych w małe kościoły i większe grupy, którzy dostrzegają budowę trzeciej Świątyni jako kamień węgielny ich wierzeń. Chociaż istnieje jasna rozbieżność w religijnej wierze pomiędzy tymi Chrześcijanami a Żydami, którzy pracują w kierunku odbudowy Świątyni, to jednak w wolności i entuzjazmie kooperują razem.

- *Jerusalem Post*, 30 wrzesień 1983r.

Ta książka została napisana przede wszystkim dla Chrześcijan w celu poinformowania ich co się obecnie mówi i robi przez Izraelitów w temacie budowy trzeciej Żydowskiej Świątyni. Wielu Chrześcijan słyszało sensacyjne raporty dotyczące budowy Świątyni, i niektórzy z nich włączyli się w wysiłki odbudowy Świątyni, ale celem naszym nie jest podsycanie aktywności Chrześcijan na rzecz organizacji odbudowy Świątyni. Niektóre z grup stowarzyszone z badaczami Świątyni, które kiedyś raz zniechęciły włączanie sobie Chrześcijan oraz społeczeństwo i wkład w to działanie, teraz wszystkie zachęcają i zapraszają do współdziałania. Ale czy Chrześcijanie powinni być zaangażowani w Żydowskie wysiłki dla jej odbudowy?

Wykwalifikowana Pomoc

Kiedykolwiek media donoszą o przygotowaniach czynionych dla odbudowy Świątyni, to niezmiennie łączą Chrześcijan z Żydami. Na przykład jeden z artykułów, który pojawił się na ten temat w międzynarodowym czasopiśmie opisywał „Odrestaurowanie Świątyni jest także obsesją dla literalnie nastawionych protestantów, którzy uważają nową Świątynię jako warunek wstępny Drugiego Przyjścia Chrystusa.”¹

W podobny sposób, kiedy Służba Wiadomości Religijnych wysłała artykuł do lokalnej gazety o odbudowie Świątyni w 1989r. to napisali:” Projekt... zjednoczył ultra-Ortodoksyjnych Żydów z fundamentalnymi Protestantkami Chrześcijanami, obydwu, którym marzy się trzecia Świątynia”².

W 1988r. Wesley Pippert, były starszy korespondent UPI Bliski Wschód, odnotował :” niektórzy Chrześcijańscy Fundamentalisci w Stanach Zjednoczonych zbierają pieniądze aby poprzeć projekt odbudowy Świątyni. Jest to głównym celem grupy nazywanej „Fundacją Świątyni Jerozolimskiej”, zarejestrowanej w Stanach Zjednoczonych. Jej mottem jest „Zbuduj Swoją Świątynię Prędkiej”.

Wielu Chrześcijan, którzy uważają się jako „Chrześcijańscy Syjoniści” popierają bez zastrzeżeń każde działanie podjęte przez aktywistów Świątyni. Na przykład Amerykańska gałąź Fundacji Jerozolimskiego Wzgórza Świątynnego, pod nazwą Komitetu Zatroškanych Ewangelików o Wolność Modlitwy na Wzgórzu Świątynnym, zakupiła pełnostronicowe ogłoszenie w *Jerusalem Post* potępiając Rząd Izraela za 10 Marca 1983r., kiedy aresztowano grupę aktywistów Świątynnych, którzy chcieli spenetrować Wzgórze Świątynne poprzez pasaż Bramy Hulda na obszarze znanym jako Stajnie Salomona.

O członkach tej grupy mówi się, że zapłacili legalną opłatę za tych aresztowanych i następnego roku założyli grupę zwaną Lifta Band, która próbowała wysadzić w powietrze Meczet Al. Aqsa i Kopułę Skały. Chociaż takie akcje reprezentują jedynie grupę radykalnego skrzydła Chrześcijan ich bezkrytyczne nastawienie w kierunku obywatelskiego nieposłuszeństwa i gwałcenie Izraelskiego prawa [takie jak to, które gwarantuje wolność modlitwy i miejsc modlitewnych w Izraelu] jest alarmujące.

Generalne poparcie Izraela u Chrześcijan jest czasem wlewane do wspólnego bukłaka wraz ze specyficznym poparciem dla ruchu organizacji Świątyni. Niedawny przypadek takiej Chrześcijańskiej komplikacji został odnotowany w *Jerusalem Post* we wrześniu 1991r.4. Podczas podróży do Izraela przez 100 przywódców Chrześcijańskich by przygotować na marzec 1992 Modlitewne Śniadanie w Jerozolimie, grupa ewangelicznych Chrześcijan odłączyła się niezależnie od grupy aby zadedykować dom w Dzielnicy Muzułmańskiej. Zakupiony za fundusze Chrześcijan, dom ten został подарowany Ateret Cohanim Yeshiva, właśnie tej organizacji, która jest zaangażowana w osiedlanie się dla ustanowienia Żydowskiej obecności w pobliżu Wzgórza Świątynnego i przygotowywanie kapłanów dla przyszłej Świątyni. W ubiegłych latach inne Chrześcijańskie grupy także otwarcie zademonstrowały swoje bezpodstawne poparcie dla odbudowania Świątyni podczas corocznej „Pielgrzymki Święta Kuczek” do Jerozolimy oferując duchowe i finansowe poparcie przywódcom ruchu Świątynnego. Przypominamy naszym Chrześcijańskim braciom, że chociaż wierzymy, że trzecia Świątynia będzie odbudowana zgodnie z Chrześcijańskim Pismem to te właśnie grupy, które przygotowują się na to wydarzenie są w opozycji do Chrześcijańskiej Ewangelii i wierzącej Mesjańskiej [Żydowsko –Chrześcijańskiej] społeczności w Izraelu. Natura poparcia dla Izraela jako część Bożego prorockiego programu musi być określana porzez to samo Słowo, które ogłasza taki program Chrześcijanom [Rzymian 11:28].

Uwaga na Chrześcijańskie Kulty

Ewangeliczni i fundamentalistyczni Chrześcijanie zostali połączeni w swoim poparciu dla odbudowy Świątyni przez Chrześcijańskie kulty. Mnie [Randall], dano kasetę video od Gershona Salomona, głowę Wiernych Wzgórza Świątynnego, która została wykonana przez grupę, która niedawno została zaproszona do przemawiania. Kasetę była dziełem Świadców Jehowy, i była ona filmem propagandowym, który miał na celu udowodnienie, jak założyciel Świadców Jehowy Charles Taze Russel był zaangażowany w ruch Syjonistyczny i ewentualną możliwość założenia Państwa Izrael. Salomon także skierował swoje uwagi co do gałęzi Domu Jahwe, kultu, którego członkowie spotkali się z nim na lotnisku ubrani cali w religijne stroje.

Jedną z najbardziej aktywnych popierających grup w Stanach Zjednoczonych jest Benai Noah [„Dzieci Noego”]. Wywodzące się z jak najbardziej ewangelicznych korzeni, te „Chrześcijańskie” kongregacje określają siebie jako poganie, którzy nawrócili się do Boga Izraela i przestrzegają siedem przykazań Noego. W ostatnich kilku latach szukali oni akceptacji u Głównych Rabbich Izraela nawet pewnego razu przywożąc tych rabbich do Ameryki a w roku 1991 oraz posyłając pomoc do Izraela.

Jeden z tych ludzi, którzy towarzyszyli kilku takim rabbim w podróży, powiedział, że grupa uczyniła znaczący postęp w kierunku Judaizmu., ale nie są oni jeszcze zaakceptowani ponieważ nie wyparli się Jezusa Jeden z przedstawicieli grupy Benai Noah, Dr James Tabor z departamentu Studiów Religijnych Uniwersytetu Północnej Karoliny stał się łącznikiem pomiędzy Instytutem Świątyni a Społecznością Chrześcijańską. Otwarcie krytykując motyw ewangelicznych Chrześcijan w ich popieraniu odbudowy Świątyni powiedział:

Jest to interesujący moment w historii, że obydwój Żydzi i Chrześcijanie są zainteresowani budową Świątyni. To co jest ironią w tym, że w wielu Chrześcijanach tkwi dziwna społeczność łoża tylko po to by zobaczyć odbudowaną Świątynię, jako wypełnienie prorockiego scenariusza, który Hal Linsey spopularyzował w świecie Zachodu. Nie dzielą się ni z Żydami duchowym aspektem Świątyni. Tak jak ja to widzę to jeśli ktoś chce widzieć Świątynię tylko po to aby wypełniła prorocki scenariusz, to znaczy, że nie czyta bardzo uważnie Pisma....Świątynia jest bardzo ważnym składnikiem biblijnej wiary.5. Ale czy to Świątynne oddawanie czci [i możliwe składanie ofiar] jest „bardzo ważnym składnikiem biblijnej wiary?” Jest pewnym że Chrześcijanie nie będą składali ofiar w Świątyni ucisku i nie jest nawet jasne, czy Chrześcijanie będą się dzielili z Żydowskimi wierzącymi *duchowymi* aspektami Świątyni Tysiąclecia.

Tabor podnosi tę obiekcyję mocno ponieważ ewangeliczni Chrześcijanie nie podpisują się pod Żydowskim legalistycznym przestrzeganiem prawa. Benai Noah ma więcej wspólnego z Judaizmem niż ze Chrześcijaństwem i tak więc adoptuje krytyczną postawę w kierunku ewangelicznych, którzy chcą oddzielić poparcie Bożego prorockiego programu od jego zastosowania do Żydowskiej praktyki. Jeśli grupy ewangeliczne są oskarżane o popieranie odbudowy Świątyni z powodu swojego własnego prorockiego porządku to czy nie możemy przypuszczać, że Benai Noah i inne Chrześcijańskie kultury także posiadające służące ich własnym celom motywy, ustawiają się w jednym organizacyjnym szeregu aby uzyskać uznanie swojego statusu religijnego?

Oskarżenia podnoszone przeciwko nauczycielom prorockim takimi jak Hal Linsey mogłyby być lepiej skierowane przeciwko Świadkom Jehowy, których *zamiarem* jest zastąpienie Żydów na odnowionej ziemi w okresie Milenium przez nich samych. Z pewnością ich interes w odbudowie Żydowskiej Świątyni to taki aby sobie uświadomili swoje własne przypuszczalne prorockie przeznaczenie - jako jedynych władców ziemi.

Jest rzeczywiste niebezpieczeństwo w stowarzyszaniu się nieuświadomionych Chrześcijan ze Chrześcijańskimi kultami i wzajemne angażowanie się w ruch odbudowy. Izraelici i przywódcy Żydowscy nie rozróżniają od siebie Chrześcijan od Chrześcijańskich kultów i raczej dają preferencje do tych ostatnich, które wydają się im być bardziej sympatyczne Żydowskiej wierze [na przykład anty-Trineterianizm i odrzucenie boskości Jezusa] i praktykowanie [na przykład koszerności i przestrzegania sabatu]. W świetle tego Chrześcijanie, którzy chcą pokazać poparcie dla organizacji związanych ze Świątynią powinni doświadczyć ostrzeżenia, kiedy przyjmują tak zwanych „Chrześcijańskich” mówców, reprezentujących takie grupy.

Modlitwa i Prowokacja

Ponieważ Chrześcijanie historycznie używali elementu zburzenia Świątyni aby udowodnić wyższość Chrześcijaństwa nad Judaizmem, wielu Chrześcijan utrzymuje, że odbudowa Świątyni byłaby w sprzeczności z celem Bożym zastępującym Izraela kościołem. Taka teologiczna postawa doprowadziła do tego, że Wzgórze Świątynne obróciło się w gnojowisko w okresie Bizantyjskim i doprowadziło wielu Chrześcijan od tego czasu by zaprzeczyli unikalnemu prorockiemu przeznaczeniu Izraela.

Chrześcijanie, którzy dążą do tego aby się zdystansować od tej niebiblijnej koncepcji muszą popierać to co przyjmują jako wypełnienie prorocत्व, czy to w całości czy też w części i wydarzeń zawartych w starym i Nowym Testamencie. W to włączone jest poparcie dla odbudowy Świątyni w Jerozolimie. W tym samym czasie Chrześcijanie muszą pozostać odłączonymi i nie starać się wplątywać w polityczne czy religijne ideologie, które mogłyby spowodować pójście na kompromis z ich Chrześcijańską pozycją.

W momencie emocji Gershon Salomon jeden z najbardziej aktywnych przywódców ruchu Świątynnego, odnotował, że odczuł taką akceptację ze strony Chrześcijan w kierunku Izraela i odbudowy Świątyni, że widzi on znikomą różnicę pomiędzy oboma. Niestety, wielka różnica *istnieje*. Wielu religijnych przywódców Żydowskich to przyznaje i tradycyjnie utrzymują swoje stosunki z popierającymi Chrześcijanami w całkowitej rezerwie. Faktycznie jeden z Izraelskich rabbich, z którym przeprowadzono wywiad przez piszących te książkę utrzymuje jasno, że Żydzi i Chrześcijanie mogą jedynie podążać tą samą ścieżką tak dalece razem, dopóki zadanie Chrześcijan by Żydzi uwierzyli w Jezusa jako Żydowskiego Mesjasza nie rozdzieli całkowicie Żydów i Chrześcijan.

Chrześcijanie patrzą na wypełnienie prorockiego Bożego celu, w którym byłoby włączenie Żydów jako przyjmujących Chrystusa, podczas gdy Żydzi patrzą na nadejście epoki Mesjańskiej, w której oglądaliby raczej Chrześcijan przyjmujących Judaizm. Tak więc religijny Żyd postawy Gershona Salomona wygląda na to by był zdolny by pozbyć się tego rozróżnienia może zauważyć, że poparcie dla Świątyni zaczyna przeważać, zarówno u Żydów jak i Chrześcijan, *teologiczną* myśl porozumienia potrzebnego do wzajemnej pracy w religijnych przedsięwzięciach. Poparcie przez Chrześcijan Izraela i odbudowy Świątyni, nie może zatrzymywać się tylko na tym w swojej Chrześcijańskiej odpowiedzialności ale także by „pobudzać [Izraela] do zazdrości”[Rzym 11:11] i „modlić się o ich zbawienie”[Rzym 10:1].

Ogłaszanie Mesjaństwa Jezusa

Głosząc stanowisko przyjaźni do Żydów i Izraelitów to stanowisko wiary nie może zostać pominięte. Posłanie z pierwszego wieku n. e. ogłoszone przez Żydowskiego ucznia Piotra do ludu w dzień Pięćdziesiąty pozostaje dzisiaj takie samo: "Ale teraz bracia! Wiem żeście to z nieświadomości uczynili, jako i książęta wasi. Lecz Bóg, co przez usta wszystkich proroków swoich przepowiedział iż Chrystus jego cierpieć miał, to tak ziścił. Przetoż pokutujcie, a nawróćcie się, aby zgładzone były grzechy wasze. Gdyby przyszły czasy ochłody od obliczności Pańskiej, a posłałby onego, który wam opowiedziany jest [Izraelowi], Jezusa Chrystusa [Mesjasza]. Który zaiste niebiosa ma objąć aż do czasu naprawienia wszystkich rzeczy, co był przepowiedział Bóg przez usta wszystkich świętych swoich proroków od wieków" [Dz. Ap.17-21].

Określenie „czasy ochłody” i okres „naprawienia wszystkich rzeczy” odnosi się specjalnie do Żydowskiej nadziei *Yemot ha- Mashiach* [czasy Mesjasza], mesjańskiego millenium, które nastąpi po przyjściu Mesjasza. Ponieważ wstępnym warunkiem przyjścia Mesjasza jest Izraelska pokuta i to „nawrócenie” ma być w kierunku Jezusa jako Mesjasza, to Chrześcijanie nie mogą zaniedbać tego poselstwa, ale "Niechajże tedy wie zapewne wszystek dom Izraelski, że go Bóg i Panem i Chrystusem [Mesjaszem] uczynił, tego Jezusa, któregoście wy ukrzyżowali"[Dz. Ap.2:36].⁸

Idąc dalej, chociaż Chrześcijanie muszą pokazać swoje poparcie dla Izraela w jego „nieodwołalnym” powołaniu [Rzym 11:28] jako „umiłowani Boży” [Rzym 1:7] i modlić się za „pokój dla Jerozolimy” [Psalm 122:6; Rzym 10:1], który nadejdzie zgodnie z prorockim słowem [Zachariasz 14:11; Izajasz2:4; Rzymian 11:26,27], to muszą też modlić się o zbawienie dla Arabów i Muzułman jak również i Palestyńczyków i wspierać akcje humanitarne dla ich pomocy, które nie stoją w sprzeczności z Pismem. Mimo wszystko, wiele narodów Arabskich jest także włączonych w przyszłe błogosławieństwo w biblijnym prorocctwie [Izajasz19:18-25].

Odpowiednie Udziały

Chrześcijanie w przeszłości udzielali znacząco wysiłkom Syjonistów aby ustanowić i rozwinąć Państwo Izrael a niedawno Żydowskim projektom [takim jak Szpital Hadassa] oraz w rozwinięciu pracy wśród nowych imigrantów [takich jak Żydów z byłego ZSRR czy z Etiopi]. Takie finansowe wsparcie jest godne polecenia i powinno być wspierane nie tylko jako wartościowy gest humanitarny ale specjalnie jako świadectwo Chrześcijańskiej solidarności z Bożym programem dla Izraela..

Odbudowa trzeciej Świątyni jednakże jest sensu stricto Żydowskim przedsięwzięciem i chociaż Chrześcijanie mogą popierać jej przygotowanie i ewentualną budowę jako część szczególnego wypełnienia Pisma, to ich pierwszoplanową odpowiedzialnością jest wspierać „domowników wiary” [Gal 6:10.]. Ponieważ wierzymy, że trzecia Świątynia *nie będzie* Świątynią Millenium- „domem modlitwy dla wszystkich ludzi” [Izajasz 56:7]- ale Świątynią ucisku, tak więc Chrześcijanie nie powinni brać udziału w duchowym aspekcie Świątyni promowanej przez ruch Świątynny. Podobnie można zapytać; czy osoby czy też grupy powinni mieć swój finansowy wkład w odbudowie Świątyni mając na względzie naturę przeznaczenia tej trzeciej Świątyni.

Tak jak napisaliśmy wierzymy, że powinniśmy się modlić za i zachęcać odbudowę trzeciej Świątyni jako część przyszłego planu i celu Bożego. Jest to w harmonii z modlitwami Chrześcijańskimi o nadejście Królestwa [Mat 6:10; Łuk 11:2; 2 Piotr 3:12], w które z konieczności zawiera okres ucisku i Świątynię ucisku. Naprawdę, obecne przygotowania dla odbudowy Świątyni zachęcają nas Chrześcijan do wyglądania, że Dzień Odkupienia dla Izraela już świta, i że nasze zbawienie i nadejście Pana jest bliższe niż wtedy kiedy po raz pierwszy uwierzyliśmy [Rzym 13:11].

Standardy dla Chrześcijan

Jeśli my jako Chrześcijanie uważamy obecna gorączkę Świątynna jako „znak”, że naprawdę żyjemy w dniach ostatecznych przed końcem wieku i powrotem Mesjasza, to nasza wiara winna być przetransponowana w praktyczne zachowanie. Potrzebujemy wzorca, za pomocą którego moglibyśmy zmierzyć nasze Chrześcijańskie działanie w świetle bliskiego przyjścia Chrystusa.

W liście do Tytusa 2:12-14 znajdujemy trzy takie standardy dla życia w świetle powrotu Pana.

1. *Nasze działanie w odpowiedzialności Chrześcijańskiej jest wprost proporcjonalne do naszego nastawienia do powrotu Chrystusa.* Tytus instruuje nas „abyśmy odrzekłszy się niepobożności i świeckich pożądliwości, trzeźwie i sprawiedliwie i pobożnie żyli w tym obecnym wieku [tłum z greck. -przyp. tłum.] Oczekując onej błogosławionej nadziei, i objawienia chwały wielkiego Boga i zbawiciela naszego Jezusa Chrystusa”. Zanotujmy słowa „żyli” w wersecie 12 i „oczekiwali” w wersecie 13. Te słowa objawiają nam związek pomiędzy prorockim przewidywaniem a praktycznym działaniem w Chrześcijańskim życiu: Mamy „żyć oczekując!”. Nasze gorączkowe oczekiwanie na przyjście Mesjasza powinno wytworzyć u nas wierne wykonywanie wszystkich przykazań Mesjasza.

2. *Kiedy świat zaczyna postępować coraz bardziej niepobożnie to my Chrześcijanie winniśmy wzrastać w pobożności.* Koniec tego wieku jest jasny jak widzimy coraz większe odstępstwo. Jednakże kiedy ten wiek przygotowuje się do sądu rezultatem czego jest strach zagubienia osobistego wpływu i bezpieczeństwa kusi to Chrześcijan aby wnikali głębiej korzeniami w system świata aby utrzymać swoją pozycję. Jezus przypomina nam, że podczas tego okresu ucisku „nieprawość się rozmnoży, oziębnie miłość wielu” [Mat24:12]. Kiedy system się rozwikłuje to powstaje wśród ludzi tendencja do spoglądania na samych siebie po to by bronić swojego własnego miejsca i posiadania. Oni innych odłączają jako swoich konkurentów i zagrożenie.

Takie myślenie jest niebiblijne w świetle Tytusa 2:12, 13. Jako wierzący mamy *oprzeć* się wszelkim pokuszeniom, które świat sprawuje i *żyć* pragnieniem świata, który nadejdzie wraz z powrotem Pana. Takie samozaparcie związane z pełnieniem szczerych Chrześcijańskich uczynków demonstruje obserwującemu nas światu fenomen prawdziwej wiary, wiary, której nie można wyjaśnić bez odniesienia się do Mesjasza i Jego ponadnaturalnego działania. Kiedy przybliżamy się coraz bardziej do dnia przyjścia Pańskiego, to takie świadectwo podobnie będzie wzrastało, gdyż jak „widoki” tego świata się pomniejszają to Chrześcijańskie „wyglądanie” będzie rosło.

3. *Kiedy cierpliwie oczekujemy na Mesjasza w końcówce tego wieku, musimy produktywnie pracować dla Mesjasza w okresie trwania tych czasów.* Tytus 2:14 mówi: „Który dał samego siebie za nas aby nas wykupił od wszelkiej nieprawości, i oczyścił sobie samemu lud własny, gorliwie naśladowający dobrych uczynków” Postępowanie, które jest motywowane przez powrót Mesjasza nie jest leniwym oczekiwaniem na ratunek od świata, ale ‘uprzemysłowionym’ działaniem przeprowadzanym dla odkupienia tego świata.

Przy Wniebowstąpieniu Jezusa, aniołowie, którzy się pojawili aby ogłosić Jego ewentualny powrót zapytali patrzących „przeź stoicie patrząc w niebo?” [Dz. Ap.1:11]. Było to grzeczne napomnienie Chrześcijan aby swoje głowy odwrócili od obłoków i zajęli się Pańskim interesem, dopóki nie powróci. Proroctwo nie oznacza rozrywki ale oczyszczenie i sprowokowanie Chrześcijan by byli aktywnym świadectwem. Jeśli odbudowa Świątyni jest już blisko, to koniec wieku jest blisko a wraz z nim koniec możliwości pracy dla Zbawiciela. Chciejmy, my, którzy oczekujemy na Dzień Odkupienia pracować w czasie, który pozostaje jeszcze, aby przynieść Mesjańskie odkupienie umierającemu światu.

Podsumowanie

Wiele kościołów utrzymuje przestrzeń życiową na której chcą zbudować nowe ułatwienie w późniejszym czasie. Zazwyczaj jaki znak czy napis ogłasza ten fakt słowami „Przyszłe miejsce... czegoś”. Choć aktualna budowa może się opóźnić ponieważ tym kościołom brak niezbędnych finansów do budowy lub napotykają na problemy np. terytorialne, lub podobne przeszkody, to takie zgromadzenia z ufnością twierdzą, że są gotowe do odbudowy! W podobny sposób Izrael obecnie utrzymuje swoją przestrzeń życiową nazywaną Wzgórzem Świątynnym. Obecne przygotowania do trzeciej Świątyni opisane w tej książce są ekwiwalentne do znaku ogłaszającego ich przyszłe plany odbudowania na tym miejscu. Wielkie trudności mogą być przeszkodą w dzisiejszej odbudowie; jednakowoż to nie powstrzymuje Żydów od ufego zeznawania, że są oni obecnie *gotowi* do odbudowy. Kiedy oglądacie wiadomości nadchodzących dni, to spodziewajcie się zobaczenie, narastających okoliczności, które odsuwają trudności w odbudowie jedna po drugiej Wygląda na to, że zaledwie wczoraj doświadczyliśmy upadku Muru Berlińskiego i rozpad Komunistycznej władzy w Związku Radzieckim. Może jutro obudzimy się aby zobaczyć nieprawdopodobne zmiany na Bliskim Wschodzie, które uczynią możliwą budowę Świątyni. I kiedy my Chrześcijanie zobaczymy Żydów gotowych do odbudowy, powinniśmy spojrzeć w górę, gdyż przybliżyło się odkupienie nasze!

*Przyjdź Wszchemogący by wyzwolić,
Wszyscy Twoje życie otrzymajmy;
Powróć nagle i nigdy,
Nigdy więcej nie opuszczaj Twej Świątyni.
Charles Wesley, 1747*

Chronologia Świątyni

Główne wydarzenia związane ze Wzgórzem Świątynnym

Okres przedświątynny

- 2000pne. Abraham i Izzak ofiarowują barana na Górze Moria
- 1400pne. Mojżesz opisuje służbę, która ma być spełniana w przyszłości w centralnym sanktuarium [Świątyni]. Deuteronomium 12:5-21; 15:19,20
- 996pne. Dawid ustanawia Jerozolimę swoją stolicą i przewozi Arkę do miejsca przyległego Wzgórzem Świątynnym [2 Samuelowa 5:6-12; 6:1-17; 1 Kronik 11:4-9; 15:1-16:38].
- 993pne. Dawid pragnie zbudować Świątynię: Salomon przeznaczony jako budowniczy [2 Samuelowa 7:1-13; 1 Kronik 17:1-14].
- 990pne. Dawid kupuje młóczarnię od Arawny Jebucejczyka jako miejsce na pierwszą Świątynię. [2 Samuelowa 24:18-25; 1 Kronik 21:18-26].
- 960pne. Dawid przygotowuje materiały na pierwszą Świątynię i nakazuje Salomonowi jej budowę. [1 Kronik 22].

Okres pierwszej Świątyni

- 950pne Salomon buduje pierwszą Świątynię [1 Królewska 5-8]
- 910pne Bogactwa Świątyni zabrane przez egipskiego faraona Szyszaka [1 Królewska 5-8; 2 Kronik 12:1-11].
- 835pne. Joaz, król Judzki i Jehojada usiłują naprawić zniszczone części Świątyni [2 Królewska 12:5-14; 2 Kronik 24:12-14].
- 826pne. Joaz, król Izraela atakuje Judę, wyłamuje mury Jerozolimy i plądruje Świątynię przewożąc bogactwa Świątyni do Samarii [2 Królewska 14:13,14].
- 720pne. Aház zamyka Świątynię, ogałaca ją z bogactw, zdejmując z murów zdobienia i zabiera naczynia aby zapłacić kontrybucję królowi Asyrii Tiglathowi - Pileserowi i beszcześci Świątynię pogańskim Syryjskim ołtarzem [2 Królewska 16:8-18; 2 Kronik 28;221,24].
- 715pne. Ezechiasz otwiera drzwi Świątyni, oczyszcza Świątynię, przywraca naczynia Świątynne odnawia służbę ofiarną i Paschę i buduje magazyny dla Świątynnych dochodów [2 Kronik 29:2-19; 30:1-27; 31:11,12].
- 711pne. Ezechiasz jest zmuszony oddać bogactwa Świątynne i zerwać złoto z Drzwi Świątynnych aby zapłacić daninę Asyryjskiemu królowi Sennancherybowi [2 Królewska 18:15,16]
- 622pne Jozjasz reperuje Świątynię; kapłan Helkiasz odkrywa księgę Prawa ukrytą w Świątyni, co przynosi duchową odnowę [2 Królewska 22:3-23:3; 2 Kronik 34:8-35:19].
- 605pne. Król Babiloński Nabuchodonozor obrabowuje Świątynię, zabierając przedmioty do przechowania ich w świątyni Babilońskiej [2 Kronik 36:7].
- 597pne. Król Nabuchodonozor powraca i dalej plądruje bogactwa Świątyni [2 Królewska 24:13; 2 Kronik 36:7].
- 586pne. Król Nabuchodonozor trzeci raz dokonuje inwazji na Jerozolimę i niszczy Świątynię.

Druga Świątynia

- 573 pne. Ezechiel na wygnaniu w Babilonie ma wizję Świątyni millenilnej [Ezechiel 40-48].

- 539pne. Król Babiloński Belsazar beszcześci naczynia Świątynne na pogańskiej uczcie [Daniel 5:1-4].
- 538pne. Daniel na zesłaniu w Babilonie otrzymuje wizję zbeszczeszczenia przyszłej trzeciej Świątyni [ucisku] poprzez umieszczenie przez Antychrysta swojej podobizny w Miejscu Najświętszym [Daniel 9:24-27]; Daniel otrzymuje także wizję zbeszczeszczenia przyszłej drugiej Świątyni [Zorobabela] poprzez umieszczenie przez Antiocha Epifanesa posągu Zeusa w Miejscu Najświętszym [Daniel 11:31].
- 515pne. Zorobabel, potomek Dawida, odbudowuje pierwsza Świątynię [tzw. drugą Świątynię] a król Persji Dariusz przywraca naczynia Świątynne zabrane przez Nabuchodonozora [Ezdrasz 6:3-15].
- 332pne. Aleksander Wielki zdobywa Jerozolimę ale oszczędza Świątynię.
- 169-167pne. Seleudycki władca Antioch IV Epifanes obrabowuje Świątynię; żołnierze Antiocha beszczeszczą Świątynię; składanie ofiar zostaje zatrzymane i rytuały pogańskie zaczynają być praktykowane w Świątyni.
- 164pne. Oczyszczenie Świątyni i jej ponowne poświęcenie przez Judę Machabeusza [Hanuka] po zwycięskiej rewolucji przeciwko Seleucydom [1 Machabejska 4].
- 67pne. Arisobul oblega Jerozolimę i składa ofiarę ze świni miast baranka w celu zakończenia składania ofiar [których składanie zostało zaprzestane siedemnastego dnia miesiąca Tammuz].
- 63pne. Rzymski Imperator Pompejusz zdobywa Jerozolimę i wchodzi do Miejsca Najświętszego.
- 20pne. Herod Wielki zaczyna prace nad odbudową i powiększeniem Świątyni [drugiej Świątyni]; praca trwa do 64 ne. [Mateusz 24:1; Marek 13:1; Łuk 21:5; Jan 2:20].
- 4pne. Jezus poświęcony w Świątyni Heroda; rozpoznany wtedy jako Mesjasz przez prorokinię Annę i Symeona [Łuk 2:22-38].
- 8ne Jezus odbywa pielgrzymkę do Świątyni na święto Paschy i pozostaje tam trzy dni rozmawiając z Żydowskimi nauczycielami [Łuk 2:41-51].
- 26ne Jezus na początku swojej służby jest kuszony przez Szatana poprzez Swoje zabranie na wierzchołek Świątyni [Mateusz 4:5; Łuk 4:9], oraz wyrzuca handlarzy pieniędzmi z dziedzińca Świątyni [Jan 2:13-17].
- 29ne Jezus przychodzi do Świątyni na święto Hanuki [Jan 10:22,23]; wchodzi na Wzgórze Świątynne przez Bramę Wschodnią [Mateusz 21:1-11; Łuk 19:37-44] wypędza ponownie handlarzy pieniędzmi [Mat 21:12,13; Łuk 19:45,46]; naucza i uzdrowia codziennie w Świątyni [Mateusz 21:14,37; Łuk 19:47]; przepowiada zburzenie drugiej Świątyni [Mateusz 23:37,38; 24:2; Marek 13:2; Łuk 21:6, 20-24] i zbeszczeszczenie trzeciej Świątyni [ucisku] [Mateusz 24:15; Marek 13:14]; ukrzyżowany na górach Moria, przylegających do Wzgórza Świątynnego [Mateusz 27:33]; zasłona zostaje rozdarta w Miejscu Najświętszym [Mateusz 27:51]; Piotr głosi na dziedzińcu pogan w Świątyni w dzień Pięćdziesiąty [Dz. Ap 2]; Piotr uzdrowia chromego przy bramie Nikanora prowadzącej z dziedzińca pogan do dziedzińca kobiet w Świątyni [Dz. Ap. 3:1-11].
- 40 ne. Rzymski Imperator Kaligula niezdolny do zbeszczeszczenia Świątyni chcąc umieścić w niej swoją podobiznę.
- 56ne. Paweł wchodzi do Świątyni z mężami chcącymi dokonać ślubowania Nazarejskiego i mylnie zostaje oskarżony o zbeszczeszczenie Świątyni poprzez przyprowadzenie do niej pogan [Dz. Ap. 21:26-28].
- 70ne. Rzymski Imperator generał Tytus niszczy drugą Świątynię [Heroda].

Okres poświęcony

- 132-135 ne. Rzymski Imperator Hadrian wycofuje się z obietnicy odbudowy Świątyni dla Żydów oraz podtrzymuje rebelię Bar Kokhby; umożliwiając odbudowanie drugiej Świątyni przez Bar Kokhbę; Hadrian następnie podbija Jerozolimę, niszczy Świątynię Bar Kokhby i beszcześci Wzgórze Świątynne poprzez postawienie tam świątyń pogańskich.
- 135ne. Tinejusz[Turnus] Rufus, Rzymski zarządca Judei zaorywuje miejsce Wzgórza Świątynnego dziewiątego dnia miesiąca Av [Tisha B'Av] aby zaznaczyć kompletne zniszczenie Żydowskiego miejsca i zaznaczyć narodziny Jerozolimy jako Rzymskiej kolonii Aelia Kapitolina.
- 326ne. Imperator Bizantyjski Konstantyn buduje Kościół Świętego Grobu postawiony na wyższej wysokości niż ruiny Wzgórza Świątynnego jako wzorzec nowego duchowego centrum Chrześcijaństwa.
- 363ne. Pogański imperator Julian [Apostata] zezwala Żydom na próbę odbudowania Świątyni jako przeciwieństwo Bizantyjskiego Chrześcijaństwa.
- 443ne. Nadzieja, że Imperatorowa Eudocja może zezwolić na odbudowę Świątyni powoduje napisanie listu wzywającego Żydów do powrotu i odnowy mesjańskiej.
- 614 ne. Żydowskie poparcie zdobycia przez Persów Jerozolimy doprowadza do uprzywilejowania Żydów i wzbudza nadzieje na odbudowę Świątyni.
- 637ne Muzułmanie zdobywają Jerozolimę i Kalif Omar odkrywa Wzgórze Świątynne i miejsce Świątyni [Skałę] zakrytą przez wieki gnojem i gruzami.
- 691ne. Muzułmański Kalif Abd al.-Malik kończy budowę Kopuły Skały na Wzgórzu Świątynnym.
- 715ne. Dokończono budowy Meczetu Al. Aqsa na pozostałościach Żydowsko – Chrześcijańskich budowli na południowym krańcu Wzgórza Świątynnego.
- 1099-1118ne. Krzyżowcy odbijają Jerozolimę i przekształcają Muzułmańską Kopułę Skały w Chrześcijański kościół, a Meczet Al. Aqsa w siedzibę dowództwa Zakonu Tempelariuszów.
- 1187ne. Saladyn podbija Jerozolimę dla Muzułmanów.
- 1537ne. Sułtan Sulejman Wspaniały upiększa Kopułę Skały i buduje obwód murów wokół Starego Miasta.
- 1854 ne. Wojna Krymska [Turcja, Francja, Anglia, Rosja] walczą aby ustanowić jurysdykcję nad świętymi miejscami Jerozolimy.
- 1855ne. Książę Brabant zostaje pierwszym niemuzułmańskim odwiedzającym Kopułę Skały od czasu 1187 podboju Saladyna.
- 1867-70ne. Palestyńska Fundacja Badawcza przeprowadza pierwsze podziemne badania pod Wzgórzem Świątynnym.
- 1873-74ne. Odkrycie Świątynnych inskrypcji zabraniających poganom wejścia.
- 1891ne. Raport o oczyszczeniu Bramy Wschodniej przez władze Otomańskie.
- 1917-1948ne. Jerozolima zdobyta przez Brytyjczyków; ciągła walka pomiędzy Arabami a Żydami o dostęp i kontrolę Zachodniej Ściany Wzgórza Świątynnego; niepodległość Izraela nadana 14 Maja 1948r ale bez dostępu do Zachodniej Ściany lub Wzgórza Świątynnego; zarówno Kopuła Skały jak i Meczet Al. Aqsa uszkodzone poprzez bombardowania w Wojnie Niepodległościowej.
- 1951ne. Król Abdullah Transjordanii zostaje zamordowany w rejonie Świątyni; następcą zostaje Hussein.
- 1958-1964ne. Egipt, Jordania i Arabia Saudyjska podpisują ścisłe porozumienie o odnowieniu Kopuły Skały.

1961-1967ne. Brytyjski archeolog Dame Kathleen Kenyon przeprowadza wykopaliska na południowo-zachodnim krańcu Wzgórza Świątynnego.

Wydarzenia Współczesne

- 07.06.1967 Izrael podczas wojny Sześciodniowej wyzwala Wzgórze Świątynne w ciągu trzeciego dnia wojny; nadzieje na odbudowę wzrastają, ale są stłumione po tym kiedy Minister Obrony Moshe Dayan rozkazuje usunięcie flagi Izraela ze szczytu Kopy Skały.
- 08.06.1967 Wkrótce po odbiciu Wzgórza Świątynnego, Rabbi Shlomo Goren i jego grupa uważnie dokonuje pomiarów składników Świątyni bazowanych na archeologicznych pozostałościach porównując je z wymiarami opisanymi u Józefa, w traktatach Mishny - Middot oraz Shekalim, Maimonides i Sa'adia Gaod.
- 17.06.1967 Moshe Dayan spotyka się z przywódcami Najwyższej Rady Muzułmańskiej w Meczecie Al. Aqsa i zwraca, poddając Wzgórze Świątynne, a specjalnie miejsce Świątyni pod wyłączną kontrolę Wakfu jako gest pokojowy; umożliwiając Żydom dostęp do Wzgórza ale bez możliwości przeprowadzania modlitw, czy jakiegokolwiek religijnej aktywności.
- 28.06.1967 Urzędnicy rządu Izraela spotykają się z władzami Muzułmańskimi i Chrześcijańskimi i umożliwiają sprawowanie administracji nad świętymi miejscami Jerozolimy przez właściwych przywódców religijnych.
- 08.1967 Izraelska policja jest proszona by zaprowadzić porządek społeczny na Wzgórzu Świątynnym i innymi miejscami Jerozolimy po odnotowaniu niepoprawnego zachowywania się odwiedzających; Nadzór nad świętymi miejscami oddany w ręce Ministerstwa Spraw Religijnych.
- 03.1967 Rabbi Shlomo Goren prowadzi grupę, w którą są włączeni wojskowi kapelani do sprawowania modlitw na Wzgórzu Świątynnym. Bazując na swoich pomiarach dokonanych w czerwcu Goren stwierdza, że wie, gdzie Miejsce Najświętsze jest zlokalizowane i że rabbinistyczny zakaz wchodzenia na Wzgórze Świątynne już dłużej nie może być stosowany.
- 03.1967 Główny Rabbinat usiłuje wymusić religijny zakaz wejścia na Wzgórze Świątynne poprzez umieszczenie znaków ostrzeżeń na początku drogi prowadzącej na składniki Wzgórza Świątynnego.
- 02.1968 Izraelscy archeolodzy Benjamin Mazar i Meir Ben-Dov zaczynają szerokie prace wykopaliskowe na południowym i południowo-zachodnim krańcu Wzgórza Świątynnego 100 lat po tym jak były tam czynione wykopaliska brytyjskie. Znaczące odkrycia są dokonane odnoszące się do Świątyni w co włączone jest odkrycie oryginalnego wejścia na Wzgórze Świątynne przez Bramę HulDAH i tunele kapłańskie Świątyni.
- 07.1968 Muzułmańska Rada Sądownicza odrzuca ofertę 100 milionów \$ kupna przez Amerykańską organizację „Masoński Porządek Świątynny” miejsca w celu zbudowania ich „Świątyni Salomona” na Wzgórzu.
- 02.1968 Modlitwy wznoszone na Wzgórzu Świątynnym na święto Hanuki przez nacjonalistyczne grupy Żydowskie.
- 15.04.1969 Wierni Wzgórza Świątynnego razem podejmują legalną akcję przeciwko Ministrowi Policji Shlomo Hillerowi by zezwolił na Żydowską służbę modlitewną na Wzgórzu Świątynnym; Rzecznik rządu Izraela popiera policyjne działania wymuszające przestrzeganie zakazu modlitw w oparciu o zasadę narodowego bezpieczeństwa i politycznej rozwagi.
- 03.1969 Australijski członek kultu Denis Michael Rohan podkłada ogień pod Meczet Al. Aqsa;

- Arabscy demonstranci a później reprezentanci legalnej władzy Muzułmańskiej oskarżają Izrael o celowe podpalenie po to aby odbudować Świątynię.
- 3.1969 Wakf zamyka na dwa miesiące Wzgórze Świątynne dla niemuzułman.
- 1970 Najwyższy Sąd Izraela decyduje aby nie załatwić sprawy Żydowskich modlitw w przypadku Wzgórza Świątynnego, zezwalając rządowi pozostawienie restrykcji.
- 3.1971 Gershon Salomon z Wiernych Wzgórza Świątynnego prowadzi grupę studentów modlić się na Wzgórzu Świątynnym; co doprowadza do niewielkiego rozłamu.
- 1973 Członek Knesetu Binyamin Halevi i Rabbi Louis Rabinowitz modlą się na Wzgórzu Świątynnym protestując przeciwko rządowemu zakazowi.
- 1.1976 Magistrat zapoznany z aresztowaniem grupy młodzieży Betara za modlitwy na Wzgórzu Świątynnym wydaje zarządzenie czy Żydzi lub nieżydzi mają prawo modlić się na Wzgórzu Świątynnym; Minister Policji Shlomo Hiller oddala zarządzenie magistratu.
- 2.1976 Arabskie szkoły we Wschodniej Jerozolimie protestują przeciwko zarządzeniu magistratu co powoduje aresztowanie 100 osób; Arabowie strajkują zamykając sklepy, zamieszki na Zachodnim Brzegu; zarządzenie jest poddane apelacji 11 lutego.
- 1976 Sekretarz Generalny ONZ Kurt Waldheim ujmując się broni Islamskie sprzeciwy przeciwko Izraelskim próbom wpływania na święte miejsca Muzułman.
- 1976 Gershon Salomon i Rabbi Rabinowitz próbują wprowadzić grupę na Wzgórze Świątynne ale są zawróceni przez policję
- 11.03.1976 Rady Muzułmańskie w Ramallah, El Bireh i Nablusie protestują przeciwko policyjnej akcji skierowanej przeciwko Arabom, którzy demonstrowali swój sprzeciw zarządzeniu magistratu zezwalającemu Żydom modlić się na Wzgórzu.
- 3.1976 Zarządzenie magistratu jest cofnięte przez Sąd Okręgowy ale podtrzymuje historyczne i legalne prawo Żydów do modlitw na Wzgórzu Świątynnym pod warunkiem ,że Minister do Spraw Religii ureguluje prawnie taką aktywność aby utrzymać publiczny porządek.
- 3.1977 Gershon Salomon prowadzi 30 członków *El Har Hashem* [„do Bożego Wzgórza Świątynnego”] próbując przeprowadzić uroczystość Tischa B’Av na Wzgórzu, ale jest zawrócony przez policję.
- 3.1979 Pogłoski, że Meir Kahane i studenci Yeshivy podejmą służbę modlitewną na Wzgórzu Świątynnym prowokują strajk generalny Arabów na Zachodnim Brzegu; 2000 młodzieży Arabskiej wymachując kamieniami i kijami wywołuje zamieszki na Wzgórzu Świątynnym i zostaje rozproszona przez Izraelską policję.
- 1079 Kilka Żydowskich grup nacjonalistów zostaje powstrzymane od rozpoczęcia służby modlitwowej na Wzgórzu Świątynnym.
- 1980 Izraelski Sąd Najwyższy rozważa odwołanie zakazu modlitw na Wzgórzu Świątynnym bazowe na poprzednim prawie gwarantującym wolność dostępu do religijnych miejsc.
- 3.1980 Ultraprawicowa grupa aktywistów *Gush Emunim* [Blok Wiernych], wraz z 300 osobowym poparciem próbuje wejść siłą na Wzgórze Świątynne i są rozproszeni przez policję.
- 1.1981 Główny Rabbi Shlomo Goren i pracownicy Ministerstwa spraw Religijnych znakują cieknięce cysterny odkrywając jedno z oryginalnych wejść do Świątyni [Brama Warrena]; Goren zamyka szyb; Yigael Yadin uznaje szyb jako quasi archeologiczny; Arabowie pieczętują cysternę uniemożliwiając tym samym wejście do tunelu.
- 2-4. 09.1981 Studenci Yeshivy pod zwierzchnictwem Rabbiego Getza łamią Arabska pieczęć; Getz ogłasza, że bogactwa Świątyni, włączając w to Arkę Przymierza są ukryte w niższej części komory dostępnej z tunelu; Arabowie ścierają się z Żydowskimi studentami i policja interweniuje; brama wejściowa zostaje zapieczętowana pod pozorem zamieszek

- i protestu Wakf [3 wrzesień]; Najwyższa Rada Muzułmańska nakazuje strajk generalny wszystkim Arabskim szkołom i sklepom we Wschodniej Jerozolimie [4 wrzesień] by zaprotestować przeciwko wykopaliskom prowadzonym pod Wzgórzem Świątynnym.
- 9.1981 Wakf pieczętuje tunel ze strony Muzułmańskiej aby przeciwdziałać przyszłej Izraelskiej Penetracji.
- 9.1981 Gershon Salomon i Wierni Wzgórza Świątynnego próbują następnej służby modlitewnej na Wzgórzu, ale ponownie są powstrzymani przez policję.
- 4.1982 Alan Goodman Amerykański imigrant w armii Izraelskiej otwiera ogień na Wzgórzu Świątynnym „by rozwikłać święty węzeł dla Żydów”. Choć został on poczytany za niestabilnego umysłowo przez Izraelskie sądy i później skazany na dożywocie, to ten incydent wywołał wielotygodniowe zamieszki Arabskie w Jerozolimie, Zachodnim Brzegu i Gazie i pociągnął za sobą międzynarodową krytykę przeciwko Izraelowi.
- 4.1982 Członek Partii Kach, Yoel Learner, próbuje uprawiać sabotaż meczetu na Wzgórzu Świątynnym. Zostaje aresztowany i skazany później na dwa i pół lat więzienia.
- 2.1982 Geula Cohen, członek Izraelskiego Knesetu wysuwa oskarżenie, że Arabowie Muzułmańscy posiadają kryjówki z amunicją w ukryciu na Wzgórzu Świątynnym.
- 3.1983 Rabbi Izrael Ariel i grupa więcej niż 40 osób planują modlitwę na Wzgórzu Świątynnym [obok Stajni Salomona], przylegającymi do Meczetu Al. Aqsa. po tym jak czterech młodych połączonych z Yamit Yeshivą wdarło się na ten teren. Znalaziono broń i rysunki Wzgórza Świątynnego, podczas przeszukiwania przez policję i wiele osób zostało aresztowanych.
- 1983 *Jerusalem Post* drukuje „list otwarty do Premiera i Ludu Izraela” napisany przez grupę „ewangelicznych Chrześcijan” potępiający aresztowania aktywistów Wzgórza Świątynnego 10 marca.
- 11.05.1983 Sąd Najwyższy Izraela cofa odmowę policji uzyskania zgody na modlitwy przy wejściu na Wzgórze Świątynne członkom Wiernych Wzgórza Świątynnego.
- 5.1983 Fizyk Lambert Dolphin z międzynarodowego instytutu SRI w Kaliforni i jego grupa próbuje użycia naukowego wyposażenia wewnątrz tunelu Ściany Zachodniej aby wyjaśnić lokalizację Świątyni. Policja Izraelska powstrzymuje ten projekt jako rezultat nacisków władz Muzułmańskich.
- 9.1983 Rabbi Shlomo Goren i Moshe Levy przeprowadzają służbę modlitewną wewnątrz tunelu Ściany Zachodniej poniżej Wzgórza Świątynnego.
- 1.1984 Aktywiści Świątyni zostają aresztowani za próbę „sforsowania” Wzgórza Świątynnego.
- 1985 Opublikowano, że utrzymany w tajemnicy przelot 3000 Etiopskich Żydów do Izraela został zakończony sukcesem w ubiegłym miesiącu. Grupy aktywistów Wzgórza zgodzili się z tym ,że to jest znak bliskości przyjścia Mesjasza i odbudowy Świątyni.
- 1986 Kilko członków Knesetu prowadzonych przez Geulę Cohena chciało przeprowadzić służbę modlitewną w okolicach Świątyni. Incydent ten sprowokował zamieszki i spory z Arabami na Wzgórzu.
- 1989 Instytut Świątyni otwiera centrum odwiedzających wystawiając na pokaz swoje wyroby Świątynne na drugim piętrze budynku w Żydowskiej dzielnicy.
- 10.1989 Gershon Salomon i Yehoshua Cohen, ubrani w ubiory Świątynne i członkowie Wiernych Wzgórza Świątynnego próbują położyć kamień węgielny na trzecią Świątynię przy wejściu na Wzgórze Świątynne w czasie Święta Kuczek. Protest przeprowadzony dzień wcześniej przez Arabskie Szkoły doprowadził do tego, że policja odwołała wcześniejszą zgodę aby tę ceremonię przeprowadzić.
- 10.1989 Czasopismo *Time* opublikowało artykuł Richarda Ostlinga „Czas dla nowej Świątyni?” opisujący kontrowersje z nią związane i bieżące przygotowania do jej odbudowy.
- 10.1989 Ministerstwo do Spraw Religijnych Izraela sponsoruje pierwszą konferencję w Centrum

Badań Świątyni w Shlomo [Wielkiej Synagodze].

- 0.1990 Ogłoszenie planów przez Wiernych Wzgórza Świątynnego powtórzenia ceremonii lat poprzednich i próby położenia kamienia węgielnego na trzecią Świątynię prowokuje zamieszki na Wzgórzu Świątynnym. Przy Ścianie Zachodniej, gdzie więcej niż 20000 Żydów się zgromadziło na Święto Kuczek, 3000 Arabskich Palestyńczyków obrzuciło kamieniami tłum z góry. Rezultatem utarczek z policją była śmierć 17 Arabów oraz potępienie ze strony ONZ, włączając w to Stany Zjednoczone. Później dowiedziano się, że była to próba aby odciągnąć uwagę opinii publicznej od inwazji na Kuwejt przez Saddama Hesseina by usprawiedliwić większą agresję przeciwko Izraelowi próbując tym samym zjednoczyć Ligę Arabską razem z Irakiem przeciwko znanemu nieprzyjacielowi.
- lipiec, sierpień Gershon Salomon i członkowie wiernych Wzgórza Świątynnego przyjeżdżają do 1991 Stanów Zjednoczonych na rozpoznawczą podróż, w co została włączona telewizyjna debata z Patem Robertsonem w programie „Klub 700” i wielu innych radiostacjach, programach telewizyjnych i publicznych spotkaniach.
- 24.09.1991 Wierni Wzgórza Świątynnego przeprowadzają swoją trzecią próbę położenia kamienia węgielnego i modlitwy na Wzgórzu Świątynnym. Spotykając się z opozycją ze strony harredimu, który boi się powtórki zamieszek Arabskich z 1990 r. i oficjalnych restrykcji, próba zostaje odwołana.
- 10.1990 Stowarzyszenie budownictwa mieszkaniowego El Ad ogłasza, że zakupiło ponad 50% własności we wsi Silwan koło Jerozolimy [starożytne miasto Dawida] i osadnicy Żydowski, włączając w to kilku prawicowych członków Knesetu okupują więcej niż pięć budynków na tym terenie. Na tym terenie znajduje się sadzawka Syloe, gdzie przeprowadzano Świątynną ceremonię czerpania wody.
- 31.10.1991 Na Konferencji Pokojowej w Madrycie w Hiszpani, Syryjski Minister Spraw Zagranicznych Faouk Al.- Shara oskarża Izrael o próbę wysadzenia w powietrze Meczetu Al. Aqsa i ogłasza, że nie będzie wolnego dostępu do religijnych miejsc na Wzgórzu Świątynnym dopóki Izrael nie zwróci całej Wschodniej Jerozolimy Arabom.
- 10.02.1992 Członkowie Aretet Cohanim osiedleni w Arabskiej wsi Silwan, starożytnym mieście Dawida ogłaszają plany budowy więcej niż 200 domów dla Żydów. Celem tego jest ustanowienie Żydowskiej obecności w pobliżu Wzgórza Świątynnego na dzień, kiedy Świątynia zostanie odbudowana.
- 1992 Rabbi Dr. Marvin Antelman z Instytutu Weizmanna ogłasza, że substancja odkryta podczas wykopalisk w Qumran przez Vendyla Jonesa jest próbką starożytnego kadzidła. Chaim Richman z Instytutu Świątyni zaprzecza temu twierdząc, że fakt, że ta substancja nie została odkryta w pojemniku, tylko na podłożu jaskini dowodzi, że nie może to być efektywna. Jones wierzy, że wraz z tym odkryciem znajdzie wkrótce inne bogactwa Świątyni, włączając w to Arkę Przymierza.
- Marzec 1992 Marcowo-kwietniowe wydanie pisma *Przegląd Archeologii Biblijnej* drukuje artykuł głównego architekta wykopalisk Wzgórza Świątynnego Leena Ritmeyera określający dokładne umiejscowienie Świątyni. Jest to pierwszy opublikowany artykuł archeologiczny poświęcony odkryciom Świątyni weryfikujący tradycyjne poglądy jej miejsca w ciągu ostatnich 60 lat.

Słownictwo

Obrzydliwość Spustoszenia [hebrajskie, *hashiqutz meshomem* „, obrzydliwość, która powoduje spustoszenie”]: Wyrażenie używane aby opisać akt wystawienia bałwochwalczej podobizny w Miejsu Najświętszym, stąd beszczeszczenie lub „czynienie spustoszenia” Świątyni i kończenie składania wszystkich ofiar. Było to uczynione w przeszłości przez Antiocha Epifanasa [Daniel 11:31], którego akt odzwierciedlił przyszłe zbeszczeszczenie przez Antychrysta [Daniel 9:27]. Zarówno Daniel jak i Jezus wskazywali, że ten przyszły moment zaszygnalizuje początek wielkiego ucisku [Daniel 12:11; Mat 24:15; Marek 13:14].

‘Acharit ha-yamim [„koniec wieku”]; termin hebrajski użyty aby wyznaczyć okres czasu końca opisany przez biblijnych proroków. W to włączone jest *yom Y&HWH* [„dzień Pana”], podczas którego gniew boży spadnie na przeciwni Izraela jak również jako *Yemot ha- Mashiach* [dni Mesjasza]. Okres poprzedzający sąd. Po nim następuje *‘olam ha-ba* [„świat, który ma przyjść”], przyszły eschatologiczny świat.

Aelia capitolina: Rzymska nazwa miasta Jerozolimy zapoczątkowana wraz z panowaniem Imperatora Publiusza Aeliusza Hadrianusa lub po prostu Hadriana [117-138ne.]. Miasto zgodnie ze statutem kolonii Rzymskiej zostało odbudowane wg Rzymskich architektonicznych wzorców i zawierało podobiznę Hadriana postawioną na miejscu Żydowskiej Świątyni.

Aliyah [hebr. „powstań, podnieś się”]: żydowskie wyrażenie użyte w akcie powrotu lub migracji do ziemi Izraela.

Amidah :główna modlitwa recytowana na wszystkich usługach; znana także jako *Shemoneh Esreh* [osiemnaście błogosławieństw].

Amillennialism [Łacińskie” bez tysiąclecia”]: pogląd teologiczny głoszący, że Chrystus i Jego święci *nie* będą królowali przez tysiąc lat w nawiązaniu do Jego końcowego przyjścia.

Anastasis [greckie”zmatwychwstanie, powstanie do życia”]: Nazwa rotundy Kościoła Świętego Grobu; oznaczała miejsce, gdzie Jezus został pogrzebany i zmartwychwstał.

Anti-Semitism: Termin określający nienawistny stosunek nie- Żydów w kierunku Żydów, indywidualnie czy zbiorowo. Konsekwencje takiego punktu widzenia rozciągają się od wydawania restrykcyjnych praw przeciwko Żydom i społecznej ich izolacji aż do pogromów i prób wyniszczenia w Nazistowskim holokaulu. Chrześcijański antysemityzm historycznie wywodzi się z przyjęcia *teologii zastępczej*

Literatura Apokaliptyczna [greckie, *apocalypsis* „,objawienie”]: pisma prorockie dotyczące końca świata i/lub końcowego Bożego sądu, zawarte zarówno w i poza kanonem Pisma. W szczególności odnoszą się do tych proroczych pism Żydowskich, które rozwinęły się pomiędzy szóstym wiekiem pne. a pierwszym wiekiem ne.

Aqsa [Arabskie „dalej”]: Terminologia użyta dla najdalszego meczetu w Koranie [Sura 17]. Prawdopodobnie oryginalnie wskazywały na meczet zlokalizowany w północnym narożu Mekki, ale tradycja później przesunęła go do Jerozolimy, stąd nazwa Meczet Al. Aqsa.

Ashkenazi [Jidisz: l mnoga *Ashkenazim*]: Ci Żydzi i ich potomkowie, którzy przyjechali z Niemiec lub części Europy w krotkaście z *Sephardi[m]* [Żydami z Hiszpanii i Portugalii].

Atara L'yoshna [Hebr. „korona w swojej oryginalnej formie”]: Nazwa organizacji aktywistów ruchu Świątynnego, która ma za cel odnowienie życia Żydowskiego do jego poprzedniej postaci t.j. biblijnego Judaizmu z całkowitą niezależnością Żydów i odbudowaniem Świątyni. Zasadniczo jest zaangażowana w osadnictwo Żydowskie w części Muzułmańskiej.

Ateret Cohanim [Hebr. „korona kapłanów”]: Nazwa organizacji aktywistów ruchu Świątynnego, która utrzymuje Yeshivę w celu wyuczenia kapłanów dla przyszłej służby Świątynnej. Jest powiązana z Atara L'yoshna w działalności osadnictwa.

Azarah [Hebr. „włączenie”]: określenie użyte dla uświęconego przedsionka Świątyni Jerozolimskiej lub jej dziedzińców.

Deklaracja Balfoura: list autoryzowany przez Brytyjskiego męża stanu Arthura Jamesa Balfoura 2 listopada 1917 r, który proklamował Brytyjskie uznanie żądań prawa ludu Żydowskiego do ich historycznej ziemi ojczystej [Palestyny] i faworyzował jej ustanowienie.

Basilica [Łac. „portyk, budowla kolumnadowa”]: długi prostokątny budynek z dwoma rzędami filarów lub kolumn dzielących go na centralną nawę i dwie nawy boczne. Normalny w architekturze administracji Rzymskiej, jej projekty wpływały zarówno na królewskie portale na Wzgórzu Świątynnym oraz synagogi i kościoły tamtego okresu.

Byzantine : okres rządów Rzymskiego Chrześcijaństwa w Jerozolimie [313-638ne], podczas którego Chrześcijaństwo stało się oficjalną religią Imperium Rzymskiego, a centrum władzy cesarskiej zostało przeniesione do Bizancjum [Konstantynopol]. Okres Bizantyjski jest podzielony na dwa okresy –wczesny okres [313-491ne], okres wielkiej Chrześcijańskiej architektury, i okres późny [491-638ne.], w czasie którego odbyło się czasowe zwycięstwo Persów, zakończony inwazją Islamu pod przywództwem Kalifa Omara Ibn eL-Khattaba.

Kalif [Abaskie „następca”]: tytuł oficjalnego następcy Mahometa. Gdziekolwiek Klif się modlił to w tym miejscu miał zostać przez jego następców zbudowany meczet.

Chabad: inicjały trzech hebrajskich słów *chokmah* [„mądrość”], *binah* [„zrozumienie”], *da'at* [„wiedza”], które są używane jako nazwa ruchu hasydyckiego założonego na Białorusi przez Sheura Zalmana zLaydy. Chabad Lubawitz jest specyficzną nazwą organizacji Cabad, której siedziba jest w Brooklynie w Nowym Jorku, której duchowym przywódcą jest Rabbi Menachem M. Scheerson.

Cohen [Hebr. „kapłan” 1 mn. *Cohanim*]: Izraelski potomek rodziny Arona, który jest przeznaczony w lini kapłańskiej [Exodus 28:1,41]. Ponieważ ta rodzina należała do pokolenia Lewiego, zostali oni odniesieni do kapłaństwa Lewickiego. Funkcja ich była w swojej naturze rytualna i obracała się wokół służby wŚwiątyni podczas czasów Świtnych.

Devir [Hebr. „sanktuarium”, poprzez wywodzenie się ze słowa oznaczającego „tylną część pomieszczenia”]: trzecia część Świątyni, nazywana najgłębszą komorą, Miejscem Najświętszym, gdzie Arka Przymierza była przechowywana.

Diaspora [greckie „rozproszenie”]: Terminologia używana dla opisanie terenów Żydowskich osiedleń poza ziemią Izraela. Dzisiaj Żydom się mówi, że są albo w Kraju [Izraela], albo „ w Diasporze” [gdziekolwiek].

Dispensionalism: określenie w biblijnej historii, które utrzymuje jeden plan zbawienia, w którym Bóg objawił siebie człowiekowi i traktuje człowieka w różny sposób w każdym następującym po sobie okresie ich stosunków lub ekonomii [przedziału] czasu.

Wschodnia Brama : brama okersu drugiej Świątyni, która służyła jako wschodnie wejście do Świątyni. Oryginalna nazwa tej bramy w czasie tego okresu to była Shushan Gate, która obecnie może istnieć poniżej obecnie zapieczętowanej podwójnie bramy zwanej Złotą lub jej południową częścią. Określenie „złota” błędnie zostało zastosowane do tej bramy ponieważ odniesienie z Dz. Ap. 3:2 jest do innej wewnętrznej bramy Świątyni, dla której jest użyte greckie słowo *haraia* [„piękna”], co mylnie zostało przetłumaczone jako *aurea* [„złota”]. Myśli się także, że ta Brama Wschodnia mogłaby być także Bramą Podwójną wymienioną w zwojach Copper, w której jest ukryta urna z prochami czerwonej jałowki i zwoje opisujące ceremonię czerwonej jałowki.

Eschatologia [greckie „studium nad dniami ostatecznymi”]: studium nad rzeczami odnoszącymi się do końca świata, sądu ostatecznego, życia i świata, który ma przyjść.

Etetz Izrael [Hebr. „Ziemia Izraela”]: Hebrajskie słowo użyte przez Żydów do określenia biblijnej Ziemi Obiecanej, historycznej ojczyzny ludu Żydowskiego.

Even Shetiyyah [Hebr. „Kamień Węgielny”]: Kamień, który według starożytnych źródeł Żydowskich istniał w pośrodku Miejsca Najświętszego w Świątyni i na którym Arka Przymierza spoczywała w czasach pierwszej Świątyni. Według tradycji ten kamień jest identyfikowany z kamieniem znajdującym się wewnątrz Muzułmańskiej Kopuły Skały.

Falasha : Żydzi Etiopscy, którzy mienią się pochodzić z Izraela poprzez Menelika I- gałąź przypuszczalnego związku pomiędzy Królem Salomonem a Królową Saby.

Gihon :[Hebr. „wytryskać lub wybuchać”]: źródło na wschodniej pochyłości Ophelu, które służyło jako główne źródło wody dla Jerozolimy w czasach biblijnych.

Gush Emunim [Hebr „Blok Wiernych”]: ruch zachęcający Żydów do osiedlania się na Zachodnim Brzegu po to aby podtrzymać narodowy ruch Syjonistyczny. Aktywiści poprzez definicję, członkowie tego ruchu byli zaangażowani w próbę wysadzenia w powietrze Kopuły Skały i ataki anty-Arabskie i demonstracje.

Halakah [Hebr. „chodzić” 1 mn. *halakot*]: Oficjalna lub prawna droga, zgodnie z którą Żydzi powinni prowadzić swe życie. Żydowskie *Halakah* zawiera różne moralne prawa i przepisy rytualne, bazowane na Biblii, które obejmują wszystkie nauki Judaizmu. Także odnosi się to do tych części Talmudu, które traktują o sprawach formalnych.

Hanukkah [Hebr. „inauguracja”]: Święto ustanowione w czasach poMojżeszowych, często nazywane Świętem Świateł. Jest to ośmiodniowe celebrowanie przypominające zwycięstwo Judy Machabeusza nad syryjskim Królem Antiochem Epifanem, które wiąże się z ponownym poświęceniem Świątyni. W Nowym Testamencie jest ono nazywane Świętem Poświęcenia [Jan 10:22].

Haram [Arabskie „ogrodzenie”]: Obecna płaszczyna, na której Kopuła Skały jest zbudowana i myśli się o niej jako o przybliżonej płaszczynie Świątyni Heroda. Pełna nazwa używana przez Muzułmanów to *Haram es- Sharif* [Szanowane ogrodzenie”].

Hasidism [Hebr. „sprawiedliwy, pobożny”]: ruch religijny założony przez Israela ben Eliezera Ba’al Shema Tov w pierwszej połowie osiemnastego wieku. Początkowo był to religijny ruch odnowienia popularnego mistycyzmu, który się zaczął w Zachodnich Niemczech w Średniowieczu.

Hasmoneauci :Rodzina wywodząca się od dynasti Machabeuszów, która rządziła w Judei w latach 141-37 pne. specjalnie połączona z Matiaszem i jego pięcioma synami, którzy odnieśli sukces w walce przeciwko rządowi Syryjskim, co się skulminowało w Poświęceniu Świątyni 25 grudnia 165r pne.

Hechal [Hebr. Oryginalnie z sumeryjskiego *e-gal* „wielki dom” i Asyryjskiego *ekalu* „pałac, świątynia”]: Druga część Świątyni nazywana główną izbą lub sanktuarium.

Holocaust : Literalna nazwa to „płonąca ofiara lub jej złożenie” określenie to stosowało się do próby unicestwienia Europejskich Żydów w Nazistowskich obozach w czasie Drugiej Wojny Światowej. Więcej niż sześć milionów mężczyzn, kobiet i dzieci systematycznie było eksterminowanych w tej ofierze Żydowskich dusz.

Hosanna [Hebr. „zbaw nas, proszę”]: błaganie lub modlitwa zaczerpnięte z Psalmu 118:25.

Hoshana Rabba [Hebr. „Wielka Hosanna”] czas Świąta Kuczek kiedy jest recytowana *hosanna* raz dziennie przez sześć dni i siedem razy dnia siódmego [ostatniego]. To był czas kiedy przeprowadzano ceremonię czerpania wody.

Islam : Monoteistyczna religia, której jedynym bóstwem jest ‘*Allah* [„Bóg”], a którego prorokiem jest Mahomet. Szanuje ona pewne postacie i tradycje ze Starego Testamentu oraz akceptuje niektóre tradycje odnośnie Jezusa, który jest nazywany mniejszym prorokiem. Jej zasadniczym religijnym pismem jest Qu’ran [Koran], zbiór niebiańskich objawień danych prorokowi Mahometowi.

Jihad [Arabskie „święta wojna”]: określenie używane w religijnym prawie Muzułmańskim odnośnie świętej wojny przeciwko niewiernym aż do czsu końca.

Józef Flawiusz : Rzymskie imię Żydowskiego historyka i przywódcy wojskowego zwanego po hebrajsku *Yosef ben Mattiyahu* [Matiasz]. Wiele jego dzieł historycznych przeznaczonych widocznie dla Rzymskiej publiczności zawiera najlepsze pozabiblijne źródła dla studiowania Żydowskiego życia w okresie drugiej Świątyni.

Lapis Petubis [Łac. „Przebity kamień”]: określenie używane przez wczesnych pielgrzymów Chrześcijańskich w celu opisanie Skały na Wzgórzu Świątynnym w Jerozolimie, którą Żydzi namaszczaoli olejkami, wierząc, że jest to kamień Węgielny Świątyni. Został tak nazwany ponieważ jego powierzchnia została pokryta wielą ilością dziur [większych i mniejszych] co dało jej wygląd jako „przebitej”.

Likud [Hebr. „związek , szereg”]: Blok prawego skrzydła lub polityczna partia w Izraelskim systemie demokratycznym. Obecny przedstawicielem Likudu jest Premier Yitzhaq Shamir.

Kabbalah: Mistyczna Żydowska Tradycja: *Kabbaliści*: Żydowscy mistycy lub studenci Kabbalah

Kach [Hebrajskie „tak więc”]: Nazwa Izraelskiej partii założonej przez późniejszego Rabbiego Meira Kahane broniąca deportację wszystkich Arabów z Ziemi Izraela po ich zadośćuczyniu materialnym. Członkowie partii Kach próbowali w przeszłości odebrać Wzgórze Świątynne.

Knesset [Hebr. z aramejskiego „zgromadzenie”]: Parlament Państwa Izrael.

Kotel [Hebr. „ściana” z *kathal* „zgromadzać razem, tworzyć z tego blok”]: Zachodnia Ściana lub Płacz, popularnie mazywana *Ha-Kotel*, „Ściana”. Ta część ściany po zburzeniu Świątyni była jedyną pozostałością Świątyni [podtrzymującą ścianą] dostępną ludowi Żydowskiemu. Po raz pierwszy została udostępniona Żydom w czasach współczesnych 7 czerwca 1967 roku.

Mea Shearim [Hebr. „Brama Stu”]: Nazwa terenu osiedleńczego w okolicach Jerozolimy zamieszkałego przez społeczność odseparowanych ultra-Ortodoksyjnych Żydów.

Menorah [Hebr. „lampa”; l.mn. *menorot*]: określenie używane dla siedmioramiennego świecznika oliwnego lub kandelabru, używanego zarówno w Tabernakulum jak i w Świątyni.

Messiah [Hebr. „pomazany”]: Ekwiwalentne słowo do greckiego określenia *Christos* co po polsku oznacza „Chrystus”. W oryginalnym Żydowskim określeniu wg Ortodoksyjnej Żydowskiej definicji jest to ludzki polityczny wyzwoliciel, który został posłany przez Boga aby otwierać drzwi w wieku odkupienia dla Izraela obiecany przez biblijnych proroków. W Ortodoksyjnej Chrześcijańskiej definicji koncepcja Żydowska została wypełniona dalej przez Boga Syna, który został posłany aby tę rolę wypełnić. Tak więc Chrześcijanie akceptują niebiańskiego Mesjasza, którego identyfikują z Żydowskim Jezusem z Nazaretu.

Żydzi Mesjańscy: Ortodoksyjni Żydzi, którzy wierzą, że czasy mesjańskie są u drzwi. Wielu Żydów Mesjańskich w Izraelu aktywnie przygotowują się na przyjście Mesjasza poprzez adoptację różnorodnych form stylu życia biblijnego i uczestnictwo w badaniach oraz aktywności w kierunku odnowy Świątyni.

Middot [Hebr. „wymierzanie”]: traktat z Żydowskiej Mishny, który specjalnie opisuje wymiary Świątyni.

Midrash [Hebr. „interpretacja”]: Napisany zbiór rabbinistycznej interpretacji Biblii zestawiony przez *Soferim* [„skrybów”] w czwartym wieku ne. *Misrańska* metoda interpretacji Pisma została zastosowana by wyjaśnić prawne aspekty lub podać nauczanie przez użycie opowieści.

Mishnah [Hebr. „uczenie się, powtórka”]: Najwcześniej zapisany Żydowski zbiór ustnych przekazów [t.j. Żydowskie religijne i prawne nauczanie przekazane ustnie]. Zostało ono poskładane w zbiór ok. 200 r. ne. przez Rabbiego Judah ha-Nasi. Zawiera pierwszą część Talmudu.

Mitzvah [Hebr. „przykazanie”]: Określenie religijnego i moralnego obowiązku czy też jedno z 613 biblijnych przykazań lub innych obowiązków, przestrzeżeń, nauczania lub postanowień.

Mahomet [z Arab. *hmd* „chwała” także *Muhammed*]: Założyciel i prorok Islamu urodzony w 570 r. ne a zmarł w Medynie w 632 r. ne.

Moshiach: Askenazyjskie zaakcentowanie Hebrajskiej wymowy słowa Mesjasz literalnie „pomazaniec”.

Muslim, Moslem [z Arabskiego ‘*aslama*, „poddąć się, nawrócić na Islam”]: Wierzący lub podążający za Islamem.

Ophel [Hebr. „wzgórze, góra”]: południowowschodnia górską odnogą północnego miasta Dawida, która jest najstarszą znaną częścią Jerozolimy. Jest to część terytorium Jebucejczyków zajęta przez Dawida i była miejscem postawienia Tabernakulum za jego dni.

Orthodox [greckie „prosto”]. Podtrzymywanie religijnych poglądów, które są tradycyjnie nauczone i akceptowane. Ortodoksyjni Żydzi to ci, którzy akceptują *Tanakh* [Stary Testament] jako niebiańskie objawienie i *Talmud* jako niebiańskie kierownictwo interpretacji *Tanakh* i są oni praktykującymi i przestrzegającymi prawo Żydami. Obecnie wśród Ortodoksów jest wiele podziałów w Judaizmie.

Palestyna: Pejoratywne określenie ziemi na zachód od rzeki Jordan wpieryw zaznaczone przez Greków i Rzymian na monetach wywodzące się ze słowa *Filistyni* . którzy byli nieprzyjaciółmi Izraela, zamieszkujący płaszczyznę brzegu Morza Śródziemnego. Biblia odnosi się do tego samego terytorium jako *Caanan* kiedy ich przedizraelscy mieszkańcy tam przebywali chociaż Żydzi zawsze nazywali ten teren *Eretz Yisrael* [„Kraj Izraela”].

Parah [„krowa”] określenie używane dla czerwonej jałowki, która była poświęcana na Górze Oliwnej, i której prochy były używane w Świątyni w ceremonii oczyszczania. Jest to także nazwa traktatu w Mishnah i odpowiedniej księgi Koranu odnoszącej się do czerwonej jałowki.

Pogrom [Rosyjskie „zamieszki, dewastacja”]: Słowo używane od roku 1881 w celu opisanie wszystkich gwałtownych antysemitycznych ataków na Żydowskie społeczności.

Postmillennializm [Łac. „po millenium”] Pogląd teologiczny, że Chrystus i/lub Jego święci będą królowali na ziemi przed Jego końcowym powrotem.

Premillennializm [Łac. „przed millenium”]: Pogląd teologiczny, że Chrystus i Jego święci będą królowali na ziemi przez tysiąc lat po Jego końcowym przyjściu.

Pseudepigrapha [greckie „fałszywe pisma”]: zbiór niekanonicznych dzieł pochodzenia mistycznego Żydowsko-Helleńskiego, zasadniczo skomponowany po szóstym wieku pne. Te pisma były zainspirowane Perską kosmologią [poglądem na wszechświat] i są w swej naturze wielce apokaliptyczne.

Quds [Arabskie „święty”]: Określenie Arabskie użyte zarówno w stosunku do Jerozolimy i terenu Wzgórza Świątynnego [sanktuarium] jak to jest w *Al. Quds*, Świętym Mieście.

Qur'an [także Koran, Arabskie „recytacja”]: Najświętsza księga Islamu, wg wierzeń Muzułmanów, że 114 rozdziałów było zarecytowanych lub dedykowanych przez Archanioła Gabriela Mahometowi w Mekce i Medynie.

Rabbi [Hebr. „mistrz”]: wywodzący się z hebrajskiego czasownika *rabab* „być wielki”, określenie jest honorowym tytułem ordynowanych Żydowskich nauczycieli prawa lub przywódców Żydowskiej społeczności., zgrubsza ekwiwalentne do Chrześcijańskiego „pastor” lub „biskup”.

Radvaż: Hebrajski skrót od nazwy Rabbi. Samogłoski są jedynie stosowane dla pomocy w wymowie skrótu.

Teologia Zastępcza : Teologiczny punkt widzenia zarówno u Katolików jak i Protestantów, że Żydzi zostali odrzuceni i zastąpieni przez „prawdziwy Izrael” kościół. Ci, którzy taki pogląd eksponują dezawuują jakąkolwiek etniczną odrębność przyszłości dla ludu Żydowskiego w nawiązaniu do przymierzy biblijnych, wierząc, że jedynym przeznaczeniem Żydów jest zginąć lub stać się częścią Chrześcijańskiego kościoła.

Rosh Hashanah [Hebr. „głowa roku”]: Żydowskie święto świeckiego nowego roku celebrowane pierwszego i drugiego dnia miesiąca *Tishri* [ekwiwalentne do przełomu września i października w kalendarzu Juliańskim].

Sakhra [Arabskie „skała”]: Arabskie określenie świętej skały w budowli Muzułmańskiej na Wzgórzu Świątynnym, stad: *Qubbet es- Sakhra*, „Kopuła Skały”.

Sanhedrin: Zgromadzenie ordynowanych Żydowskich nauczycieli funkcjonujące zarówno jako sąd najwyższy i legislatura w Izraelu przed 70 r. ne. Wraz ze zburzeniem Świątyni i końcem Żydowskiej niepodległości Sanhedryn przestał funkcjonować.

Sephardi [Hebr. „hiszpański”; l mn. *Sephardim*]: Ci Żydzi i ich potomkowie wywodzący się z Hiszpanii i Portugalii w kontraście do *Askhenazi[m]* [Żydów z Niemiec lub innych części Europy].

Shekalim [Hebr. „shekele” [podatek]: Czwarty traktat w rozdziale Mishny, który traktuje o corocznym półszeklowym [ilość monetarna] podatku zbieranym na potrzeby utrzymania Świątyni. Służył on jako zasadnicze źródło informacji o Świątyni w czasie trwania drugiej Świątyni.

Shekinah [Hebr. „przebywanie, spoczywanie”]: Określenie używane na Bożą Niebiańską Obecność, która była manifestowana przez „przebywanie” z Izraelitami, w pierw w Tabernakulum a później w Świątyni.

Shiloah [Hebr. „ktoś posłany”]: Hebrajskie słowo dla greckiego [Nowy Testament] *Syloe*, sadzawka zlokalizowana przy końcu wodnego tunelu Króla Ezechiasza, który zbierał wodę ze Źródła Gihon. W okresie starożytnego *Hoshana Rabba* woda była ściągana z tego źródła dla libacji wylewanych na Ołtarz w Świątyni.

Wojna Sześćo-dniowa: wojna, która się wydarzyła 5-10 czerwca 1967 roku, kiedy Izrael zareagował na Arabskie groźby i blokadę pokonując siły Egipcjan, Jordanii i Syrii. W udziale podczas tej wojny Izraelowi przypadły Półwysep Synaj, Zachodni Brzeg i Wzgórza Golan. Synaj został zwrócony Egiptowi w 1979r. jako warunek Traktatu Pokojowego z Camp David. Dla Jerozolimy był to konflikt trzy-dniowy 5-7 czerwca, który spowodował wyzwolenie Wschodniej Jerozolimy i Wzgórza Świątynnego z rąk Jordanii.

Sukkot [Hebr. „budki”]: Hebrajskie określenie jednodniowego Święta Kuczek [Namiotów]; ostatnie z trzech pielgrzymkowych Świąt, które zaczyna się piętnastego Tishri [w przybliżeniu wrzesień- październik w kalendarzu Juliańskim]. *Sukkot* to były namioty, które Izraelici rozciągali w czasie swojej wędrówki po pustyni [3 Mojżesz. 23:42].

Surah [Arabskie „rozdział”]: Rozdział w świętej księdze Muzułmanów, Koranie.

Synagoga [Greckie „zgrupować się razem”]: Instytucja, którą rozwinęli Żydzi w diasporze po zburzeniu pierwszej Świątyni, dla celów modlitw i studiowania Biblii.

Tallit: czwororożny ubiór z frędzlami lub węzłkami na każdym rogu ubierany przez religijnych mężczyzn w zgodzie z biblijnym przykazaniem. *Tallit Gadol* [„Wielki Tallit”] jest szalem modlitewnym a *Kallit Katan* [„Mały Tallit”] jest ubiorem ubieranym pod zewnętrzną garderobą.

Talmud: [Hebr. „nauczanie”]: całkowity zbiór ustnego Żydowskiego prawa włączającym w to Mishnah wraz z kompedium dyskusji i komentarzy Mishny zwany *Gemara*. Jego nauczanie i zarządzenia obejmują okres pomiędzy Ezdraszem w Starym Testamencie [ok.450pne.]

a środkiem okresu Rzymskiego [ok. 550rne.]. Ponieważ są tam włączone zarządzenia wytworzone przez pokolenia nauczycieli i prawników wielu akademii, zarówno w Palestynie jak i Babilonie, zawiera on dwie wersje: *Jerozolimską* [dyskusje w akademiach Jerozolimskich] i *Babilońską* [dyskusje w akademiach Babilońskich].

Tanakh: Określenie używane do Żydowskiej Biblii wytworzone z Hebrajskich inicjałów słów *Torah* [„Prawo”], *Neveim* [„Prorocy”], *Kethubim* [„Pisma”], trzy rozdziały Starego Testamentu.

Tel [Hebr. „góra , wzgórze”; Arabskie *tell*]: określenie techniczne w archeologii odnoszące się do sztucznej wyniosłości ziemi, na co składają się starożytne nagromadzone warstwy w niej umiejscowione.

Temenos : uświęcone ogrodzenie zamierzone na praktykowanie formalistycznych królewskich kultów. Składało się z trzech części: fundamentu dla konstrukcji świątyni, otwarty teren kwadratu, gdzie główny ołtarz ofiarny był zlokalizowany i boczne komory używane dla rytuałów, mniejszych ofiar i administracji. W naszym użyciu jest to synonimem Arabskiego *haram* .

Tisha B'Av [Hebr. „dziewiąty Av”]: dzień święta przypominający zniszczenie Świątyni pierwszej i drugiej, które wydarzyło się dziewiątego dnia Av, pierwszego miesiąca religijnego roku Żydowskiego w przybliżeniu lipiec-sierpień w Juliańskim [Chrześcijańskim] kalendarzu.

Topografia [greckie „ studium miejsca”]: Opis szczególnego miejsca włączając w to fizyczne struktury i fundamenty.

Torah [Hebr. „prawo”]: Użyte czy to w pierwszych pięciu księgach Starego Testamentu, Pięcioksiągu, lub całości tradycyjnego Żydowskiego nauczania i literatury.

Ucisk: Okres przedziału czasowego, według przedmillenilnej interpretacji prorocत्व, który nastąpi po pochyceniu kościoła. Trwając siedem lat, pierwsze trzy i pół roku to czas pokoju, w którym powstanie Antychryst i odbudowanie Żydowskiej Świątyni. Następne trzy i pół roku to czas niebiańskiego sądu zwany w Starym Testamencie jako „czas kłopotów Jakubowych”. Przy końcu tego okresu skumulowanego bitwą Armageddon , Chrystus powróci uratować Izrael i ustanowić Swoje Tysiącletnie Królestwo.

Tzitzit [Hebr. „frędzle”]. Pęk ozdobnych frędzli przymocowanych do czterech rogów *Tallit* , tradycyjnego szala modlitewnego lub ubioru z niebieskimi nitkami w każdym sznurze, przypominającym Żydom by przestrzegali Bożych przykazań [4 Mojż. 15:37-39].

Ulam [Hebr. z akkadyjskiego *ellamu* „frontowy ganek”]: Pierwsza część Świątyni, inaczej przedsionek lub główny wejściowy ganek.

Wakf [także *Waqf*]: Najwyższa Rada Muzułmańska, która utrzymuje religijną jurysdykcję nad Muzułmańskimi miejscami świętymi a w szczególności Wzgórzem Świątynnym.

Yeshiva [Hebr. „siedzenie”] Tradycyjna akademia Żydowska lub szkoła poświęcona zasadniczo studiowaniu Talmudu i literatury rabbinistycznej, zgrubsza ekwiwalentna Chrześcijańskiemu seminarium.

Yom Kippur [Heb. „Dzień Pokuty”]:najbardziej uroczysty dzień w Żydowskim kalendarzu celebrowany dziewiątego dnia Tishri [wrzesień-październik wg kalendarza Juliańskiego]. Uważany za dzień sądu i rozliczenia jest to czas kiedy Żydzi indywidualnie oraz jako naród są oczyszczani z grzechu i darowana

jest im łaskawa pokuta . To w ten jeden jedyny dzień najwyższy kapłan mógł wejść do Miejsca Najświętszego w Świątyni.

Syjon [kwestionowany Hebrajski]: Oryginalnie wzgórze w północnej części Jerozolimy, 'Ophel' gdzie postawione było Tabernakulum . Poprzez poetyckie użycie stało się synonimem miasta Jerozolimy i samego Izraela, a duchowo jako eschatologiczna idea wybranego miejsca Bożego na ziemi.

Syjonizm: Ruch w celu ustanowienia autonomicznej Żydowskiej ojczyzny w ziemi Izraela , nazywany tak z powodu historycznego pragnienia Żydów do powrotu na Syjon. Syjonizm jako polityczny ruch światowych Żydów [Światowa Organizacja Żydowska] zaczął się na Pierwszym Kongresie [1897] zwołanym przez Teodora Herzla. Wraz z ustanowieniem Państwa Izrael polityczne cele zostały osiągnięte i obecnie organizacja asystuje w rozwoju Państwa i jest pomostem pomiędzy Izraelem a Żydowskimi społecznościami Diaspory.

Bibliografia

Rozdział 1- Świątynia jutro?

1. Jak odnotowano przez Kennetha L. Woodwarda, „Dni Ostateczne znowu są u drzwi” *Newsweek*, 18 marzec 1991, str.55
2. O więcej informacji z tego incydentu proszę obejrzeć video *Historia Prawdziwa: atak na Teren Ściany Zachodniej* [[IRTF Film Associates- Mattus Heritage Institute Productions, 1991].
3. Ten zwiasek jest poparty przez badania Sił ds. Zadań w Stosunkach Międzynarodowych.
4. Stobe Talbott, „W jaki sposób Izrael może być Irakiem” *Time*, 29 październik, 1990 str 50.
5. Znalezione w poleceniu Zamira zanotowane przez Davida Bar- Illana w „Prowokacja na Wzgórzu Świątynnym,” *Jerusalem Post* [Wydanie międzynarodowe], 10 sierpień 1991, str.7
6. Anna Maria Oliver i Paul Steinberg, „w dżungli symbolów,” *Jerusalem Post* [Dodatek weekendowy], 21 czerwiec 1991, str.22
7. *Newsweek*, 22 lipiec 1991 str 48.
8. Irving Greenberg, „Trochę myśli o znaczeniu odnowienia Izraela i Jerozolimy na dni pamięci” w *Jerozolimskim :Miasto wiekowe*, Alice L. Eckardt, ed.[New York: American Academic Association for Peace in the Middle East, 1987], str 281.
9. Wg cytatu Johna Philipa *Badając Świat Żydów*, poprawione wydanie [Chicago: Moody Press, 1988], str.189.

Rozdział 2- Chrześcijańskie Kontrowersje

1. Ireneusz, *Przeciwko herezjom*: Księga V, Rozdział 30, paragraf 4.
2. David Chilton, *Odnowiony raj: Eschatologia dominacji* [Tyler: Reconstruction Press, 1985]: 224.
3. Robert L. Wilken, „Jerusalem, Emperor Julian, i Chrześcijańskie polemiki” w *Jerozolimskim: Miasto wiekowe*, Alice L. Eckardt, ed. [Lham, Maryland: Uniwersyty Press of America, 1987], p242.
4. j.w., 242-43.
5. j.w., 243.
6. j.w.
7. *List do Społeczności Żydowskiej*, Nr. 51, 396-398 w W. C. Wright, *Dzieła Imperatora Juliana* [3 Vols. 1913-1923].
8. *List do Kapłana* 295 c.
9. Jerozolimski Talmud, Ta’anim 65a; Hor. 47c; Yoma 21b.
10. Jerozolimski Talmud, Ma’as. 56a.,
11. Philip C. Hammond, „Nowe Światło Nabateanów,” *Biblijny Przegląd Archeologiczny* [Marzec/Kwiecień, 1981], str.23.
12. Wilken, „Jerozolima” str.248.
13. Reverend Warburton, *Julian. .lub dyskusja dotycząca trzęsienia ziemi i wybuchu ognia, który zburzył próby tego Imperatora Odbudowania Świątyni w Jerozolimie*[Londyn: J. i P. Knapton., 1750], str.156-59.
14. Sozomen, *Historia Kościoła* V, 22, cytowane przez F. E. Petersa w *Jerozolimie*, str 147.
15. Cytowane przez Johna Wilkinsona, *Egeria’s Travels in the Holy Land*, str 167.
16. Lawrence D. Sporty, „Lokalizacja Świętego Domu w Świątyni Heroda: Dowód z czasów po zniszczeniu Świątyni”, *Biblijny Archeolog* 54:1 [marzec 1991], str.32.
17. Cytowane przez G. Le Strange’a, *Palestyna pod rządami Muzułmanów*. Wznowione wydanie z roku 1890 [Bejrut: Khayats, 1965], str.139.
18. „ rozważam proctwo w odniesieniu do zniszczenia narodu Żydowskiego, gdyby nic nie było innego by poprzeć Chrześcijaństwo, jako absolutnie nieodparte”. Przemowa Mr Erskina w przesłuchaniu przez Williamsa w celach opublikowania artykułu Paina *Wiek rozwagi*, cytowana na stronie tytułowej u Holforda, *Zburzenie Jerozolimy*.

Rozdział 3- Jeden Dom dla Jednego Boga

1. Exodus 25:22; 2 Samuelowa 6:2; 1 Królewska 8:6-11.
2. Józef, *Wojny* 7,8,7.
3. Dio Cassius, *Historia Rzymu*, 6,65.
4. G. Ernest Wright, „Znaczenie Świątyni w czasach starożytnego Bliskiego Wschodu.” *Biblijny Archeolog* 7:3 [wrzesień 1944], str 71.

5. Ta myśl została wyciągnięta w części ze wspaniałego artykułu G. Ernesta Wrighta, „Znaczenie Świątyni w czasach starożytnego Bliskiego Wschodu [część III: Świątynia w Palestynie-Syrii],” *Biblijni Archeolodzy* 7:4 [grudzień 1944] str 71.
6. Psalm 132:1-5; 2 Kronik 12:13; 28:19; 2 Samuelowa 7:1,2..
7. 1 Królewska 11:32,36;14:21.
8. Jonathan Z. Smith, *Zając miejsce: W stronę Teorii w Rytuałach* [Univestity of Chicago Press, 1987], str 83,84.
9. Cf., Psalmy 2:6; 125:1; Izajasz 2:2-4; Joel 3:9-17; Zachariasz 14.
10. 2 Samuelowa 7:4-5; 1 Kronik 14:4.
11. Genesis 13:14-17; 17:7,8.
12. Zobacz także 1 Kronik 21
13. Shaye J. D. Cohen, *Od Machabeuszów do Mishny*, Biblioteka pierwszego Chrześcijaństwa, Wayne A. Meeks, ed. [Philadelphia: Westminster Press, 1987], str 106.
14. Berakot 321.
15. Pirke Avot [Etnika Ojców] 1:2.
16. *Jerusalem to Jabneh: Okres Mishny i jej Literatury* [Ramath-Aviv: Uniwersytet Erymana, 1980], część I.3, str.15.
17. Mishna Avodah Zarah 8b i Sanhedryn 14b[zarządzenie oparte o Deuteronium 17:8].

Rozdział 4 – Świątynia Zburzona – Świątynia Odbudowana

1. Nasze kalkulacje są oparte na długim lub królewskim łokciu, około 52,5 cm.
2. Mishna stanowi, że ta skała jest na tym miejscu od czasu wczesnych proroków[t.j. Dawida i Salomona] i że była na trzy palce szerokości wyżej niż podłoże [Yoma 5:2].
3. Rabdaz, Responsa, 2 [1882], nos. 639,691.
4. Jest to oparte o teorię, że skała pod obecną Muzułmańską Kopułą Skały nie jest *Even Shetiyyah*. . Jeśliby skała widoczna obecnie była podstawą Ołtarza, to wtedy Miejsce Najświętsze powinno było stać na zachód od niej[patrz rozdział 12 dla głębszego studium związku między Skałą, Ołtarzem i Miejscem Najświętszym].
5. Józef, *Antiquities of the Jews*, 20, 1:2.
6. Jozef, *Contra Apion*, 2:23, Sec. 193.
7. Tacyt, *Historia* 5, 9:1.
8. R. C. Sproul, *Świątynia Boga* [seria video], Ligonier Ministries, Orlando, Floryda: część 1.
9. Talmud, Succah 51:b.
10. Michael Avi-Yonah i Menahem Stern, „Jerozolima: historia Okresu Drugiej Świątyni” *Encyclopedia Judaica* 9:1379.

Rozdział 5 – Świątynia w Okresie Przejściowym.

1. F.E. Peters, *Jerusalem* [New Jersey: Princetown University Press, 1985], str.122.
2. Jacob Neusner, *Historia Prawa Mishny dotyczącego rzeczy świętych: studium późnego starożytnego klasycyzmu*, tom 30 część VI [Leiden: E.J. Brill, 1980] str.283.
3. *Sibylline Oracles* 5:46-50.
4. Genesis Rabbah 64:10.
5. R. M. Smallwood, *Żydzi Pod Rzymską Okupacją: Od Pompejusza do Dioklecjana* [Leiden: E. J. Brill, 1976], str.434-436.
6. Michael Avi-Yonah, *Żydzi z Palestyny* [Oxford: Basil Blacwell, 1976] str.13.
7. Dziewiętnastowieczny Litewski Rabbi, Samuel Shtrashun [R'shah] zrobił tę obronę w swoim komentarzu Talmudyckim w Pesachim 741. Przypuszcza się, że jego źródłem był Rzymski historyk tego okresu, DioCassius.
8. Leibel Reznick, *Ponowne odwiedzenie Świętej Świątyni* [New Jersey: Jason Aronson Inc., 1990], str 156.
9. *Paschal Chronicle* P.G. 92, 613; cf. także Benjamin Mazar, *Mountain o the Lord* [New York: Doubleday & Co., 1975], str. 236.
10. Dio Cassius, *Historia Rzymu*, 69:12.
11. Jerome, *Komentarz na temat Izajasza* 2:9.
12. John Wilkinson, „Pielgrzymi Chrześcijańscy w Jerozolimie w okresie Bizantyjskim ” *Palestinian Exploration Quarterly* 108 [1976]: 77, dodane podkreślenie.
13. Meir Ben- Dov, *W cieniu Świątyni* [Harper & Row, 1982], str 219.
14. Z kroniki napisanej przez mnicha syryjskiego Bar- Yoma, opublikowanej w *Revue de l'Orient Chretien* [1913-1914].

Rozdział 6 – Świątynia a Islam

1. *U.S.. News & World Report*, 26 sierpień- 2 wrzesień 1991, str 33.

2. Gaalyah Cornfield, *Tajemnica Wzgórza Świątynnego* [Jeruzolima: Bazak Israel Guidebook Publishers, Ltd., n.d.] str.9-10.
3. Mirain Ayalon, „Pomniki Islamskie w Jeruzolimie” w *Jerusalem: Miasto wieków* str. 82.
4. To wyjaśnienie jest podane przez historyka Ya’qubi w 874 ne. ; cf., G. Le Strange, *Palestyna pod władzą Muzułmanów*. Wznowienie z r 1890 [Bejrut: Khayats, 1965] str.116. chociaż później powtarzane przez autorów Muzułmańskich i akceptowane przez wielu zachodnich historyków to jej treść błędzi na mocy faktu, że żaden współczesny historyk nie jest zaznajomiony z opowieścią Ya’qubiego, ale miast tego podają całą inną interpretację.
5. j.w. str 83.
6. Tłumaczenie z Yehudah Even Shmu’ela, *Midreshey Ge’ula* [Jeruzolima, 1954].
7. *Al- Muqaddasi: Opis Syrii, włączając Palestynę*. Tłumaczenie z Arabskiego i odnotowane przez G. Le Strange’a. Palestine Pilgrims Text Society 3. Wznowienie wydania z 1896 [Nowy Jork AMS Press, 1971] str.22-23, jak zacytowano w F. E. Peters, *Jerusalem* str 1985.
8. Shelomo Dov Goitein, „Historyczne podłoże Budowy Kopuły Skały” *Journal of American Oriental Society* 70:2 [kwiecień- czerwiec 1950].
9. Al.-Tabari, *Annals o Kings and Propkets*, tekst arabski, wydany przez De Goeję, Seria Pemia, tom V str.2408 [tłumaczone przez Havę Lazarusa- Yafeha w „Świętość Jeruzolimy w Islamie” w *Jerusalem: Miasto Wiekowe*, str.324].

Rozdział 7 – Dlaczego Odbudowa?

1. Wywiad w czasopiśmie *Time* 16 października 1989 r. str.65.
2. 2.j.w.
3. *Przewodnik Wystawy Bogactw Świątynnych* [Jeruzolima: Instytut Świątyni] str 3.
4. Józef, *Wojny Żydowskie*, 2,12,1 i *Antiquities* 20, vers 3.
5. Pincheas Peli, „Jakie dla mojej wiary ma znaczenie Jeruzolima” *Jerusalem: Miasto Wiekowe*, str. 272-275.
6. Wywiad z Gershonem Salomonem, 24 czerwiec 1991.
7. Wywiad API odnotowany w *Midland Times*, 8 maj 1989r.

Rozdział 8 – Moment Zgromadzenia

1. Wywiad z Nahmanem Kahane, 23 czerwiec 1991r.
2. Wywiad z Chaimem Richmanem, 23 czerwiec 1991r.
3. Issac Herzog, *Królewska Purpura a Biblijny błękit. Argaman i Tekhelet: Studium Głównego Rabbiego Dr. Issaca Herzoga na temat przemysłu farbiarskiego w Starożytnym Izraelu i niedawny naukowy wkład* [Jeruzolima: Keter Publishingg House, 1989].
4. *Jerusalem Post* [wydanie międzynarodowe], 31 sierpień 1991r.
5. Jak cytowane w czasopiśmie *Time* 16 październik 1989 str.65.
6. Jak cytowane w *Dallas Morning News* [Texas] sobota 28 października 1989r. str. 38A.
7. Wywiad API odnotowany w *Midland Times*, 8 maj 1989.
8. wywiad z Nahmanem Kahane, 23 czerwiec 1991r.
9. wywiad odnotowany w czasopiśmie *Hadassah* styczeń 1989 str. 26-28.
10. j.w.
11. Rueven Prager, *Propozycja odnowienia Starożytnej ceremonii Żydowskiego małżeństwa* str.3.
12. Cytowane z literatury podanej przez Harrarich dotyczącej ich harf.
13. Carol Hogan, „Harfy umożliwiają powrót” przedruk z *Art. and Judaica*[1989], str.7.

Rozdział 9 – Aktywność na Wzgórzu

1. *Jerusalem Post*, 24 kwiecień 1990r.
2. *Jerusalem Post*, 14 maj 1990r.
3. *Jerusalem Post*, 13 październik 1989r. str 1.
4. Wywiad z Gershonem Salomonem, 24 czerwiec 1991r.
5. Informacja od E. Breuera z ruchu Wiernych Wzgórza Świątynnego i Eretz Izrael, 30 lipca 1991r., promująca broszurę o podróży do Ameryki Gershona Salomona, 22 sierpnia 1991r.
6. Wywiad z Gershonem Salomonem, 22 sierpień 1991r.
7. *Jerusalem Post* [dodatek], 13 kwietnia 1991r.
8. H.J.C.[Sąd Najwyższy] sprawa 193/86: *Ruch Wiernych Wzgórza Świątynnego przeciwko szefowi policji,, burmistrzowi Jeruzolimy, ministrowi Edukacji, Dyrektorowi władz starożytnych antyków i Muzułmańskiemu Wakfowi*.

9. *Biblijny Przegląd Archeologiczny*, tom IX, nr 2 [marzec- kwiecień 1983] str. 60-61.
10. *Biblijny Przegląd Archeologiczny*, tom XVII, nr 5 [wrzesień- październik 1991r. str.60-68.
11. *Jerusalem Post*, 21 czerwiec 1991r. str.9.
12. Wywiad z Gershonem Salomonem, 24 czerwiec 1991r.
13. j.w. i wywiad z 22 sierpnia 1991r.
14. Zasadniczo Dawid wszedł przez *sinnor* u Źródła Gihon, które było kanałem wodnym Jebuzejczyków niosącym wodę ze źródła do miasta.
15. Wywiad z Gershonem Salomonem 24 czerwca 1991r.

Rozdział 10 – Oczyszczone Kapłaństwo.

1. *Poszukiwania prochów czerwonej jałówki*, Dyskusja przy okrągłym stole z odgrywającymi główną rolę Vendylem Jonesem Noah'em Hutchings'em i Dr. Emilem Gaverlukiem [Oklahoma: Kościół Radia Południowego-Zachodu, 1981] str. 15,20-21.
2. *Encyclopedia Judaica* 14:12
3. Talmud, traktat Parah, Yad, Parah Adummah 3:4.
4. Wywiad z Gary Collitem [poprzez Jimmiego De Younga], 22 lipiec 1991r.
5. Wywiad z Chaimem Richmanem, 23 czerwiec 1991r.
6. j.w.

Rozdział 11 – Odkrycie Starożytnego Tunelu

1. Meir Ben-Dov, Mordechai Naor, Zeev Aner, *Ściana Zachodnia* [Jeruzolima: Dom Wydawniczy Ministerstwa Obrony.,1983], str.5.
2. *Tunele Ściany Zachodniej*, broszura opisów opublikowana przez Fundację Dziedzictwa Ściany Zachodniej, 1991r.
3. Ten znak został zastąpiony innym, mniej dramatycznym. Oryginalny jest przechowywany w magazynie Biura Stosunków Społecznych.
4. Na przykład, wielkie składniki publicznych budowli Heroda zbudowane z dobrze ociosanych kamieni.
5. Wywiad z Rabbi Getzem[poprzez Jimmiego De Younga i Menachema Kalishera], 18 lipiec 1991r.
6. Wywiad z Danem Bahatem[poprzez Jimmiego De Younga], 19 lipiec 1991r.
7. Wywiad z Shlomo Gorenem [poprzez jimmiego De Younga], 22 lipiec 1991r.
8. Wywiad z Yehudą Getzem, 18 lipiec 1991r.
9. Wywiad z Chaimem Richmanem, 23 czerwiec 1991r.
10. Addis abeba jest punktem zbornym transportów do Izraela. Podczas pisania tej książki około 1500 Falaszów oczekiwało na transport w Addis abebie, podczas gdy następnych 2500 w Quara byli transportowani do Gondar, a liczba oczekujących rosła około 100% tygodniowo, *Jerusalem Post* 21 listopad godz. 5. 1991r.
11. *Armageddon- Spotkanie z Przeznaczeniem* [Frontier Research Publications, 1988, Bantam Books, 1989].
12. Wywiad z Danem Bahatem [poprzez Jimmiego De Younga], 19 lipiec 1991r.
13. Wywiad z Rabbim Getzem [poprzez Jimmiego De Younga] 18 lipiec 1991r.

Rozdział 12 – Poszukiwania Świętego Miejsca

Kathleen Kenyon, *Biblia a Niedawna Archeologia*[Londyn: Muzeum Brytyjskie, 1978] str.85-86.

Michael Avi-Yonah, „Jeruzolima Okresu Drugiej Świątyni” w *Jeruzolima Objawiona* edycji Yigaela Yadina[New Haven: Yale University Press, 1976], str.13.

3. J. L. Porter, *Jeruzolima, Betania i Betlejem* [Londyn: Nelson, 1887], str. 52.
4. Jest wyidealizowana, ale *aktualna* Świątynia, która może być opisana jako kombinacja piewszej Świątyni Salomona i wizjonerskiej przepowiedzianej przez Ezechiela czwartej Świątyni Millenilnej. O dalsze informacje na temat planów tej Świątyni proszę zobaczyć : Lawrence H., Schiffman, *Echatologiczna Społeczność dotycząca Zwojów Morza Martwego* [Atlanta: Scholars Press, 1989] i idący dalej komentarz na temat Zwojów Świątynnych.
5. Meir Ben Dov, *W Cieniu Świątyni*[Nowy Jork: Harper &Row, 1982] str.77.
6. Kathleen Kenyon, *Jerusalem: Odkrywanie 3000 lat Historii*[Nowy Jork: McGraw-Hill, 1967] str.55.
7. Zobacz dodatek chronologiczny zawierający najważniejsze z tych odkryć.
8. Bazowany na swoich dwóch poprzednio opublikowanych artykułach "Il' Tempio di Gerusalemme' dal II all' VIII Secolo", *Biblica* 43 [1962]: 1-21, i „La Posizione del tempio erodiano de Gerusalemme, *Biblica* 46 [1965]: 428-444.
9. Cytowany Jerome [w Mateuszu 4:24; cf., J Migne[ed], *Patrologia Latina* 26,180f.,; *Enchiridion* 445, Bagatti, Il' Tempio di Gerusalemme' dal II all' VIII Secolo” *Biblica* 43 [1962]: 13-14.

10. Jest to twierdzenie Michaela Avi-Yonaha, *Madaba Map*, str 59 nr 79 chociaż pojawia się jako obiekcja w stosunku do Bagattiego u Richarda M. Mackowskiego, *Jerusalem: Miasto Jezusa* [Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans, 1980], str.121.
 11. *Ariel* 43 [1977]: 63-99.
 12. Bazowane na dyskusji w wywiadzie w domu Kaufmana [z jimmy De Youngiem], 21 lipca 1991r.
 13. Ta historia została mi zrelacjonowana przez Gershona Salomona, który jako profesor Studiów Orientalnych na Uniwersytecie Hebrajskim jest ekspertem do spraw legend Arabskich związanych ze Wzgórzem Świątynnym.
 14. *Niv Hamidrashia* 15 [1980]: 115-130[Hebrajski]; *Biblijny Przegląd Archeologiczny* IX:2 [1983]:40-59; *Akta Dziewiątego Światowego Kongresu Studiów Żydowskich*: Jerozolima, 4-12 sierpień 1985r.[Rozdział B, tom 1], str.13-20[Hebrajski];
- Har HaBayit ve'atriv* [1989] str.179-181[Hebrajski]. On także opublikował [w Hebrajskim] krytyczne wydanie traktatu Mishny Middot [poddając krytyce wymiary Świątyni] w co włączył notatki bazowane na swoich odkryciach wraz z załącznikami w postaci diagramów i szkiców.
15. Wywiad z Danem Bahatem, lipiec 1991r.
 16. Leibel Reznick, *Ponowna wizyta w Świętej Świątyni*, str.,142.
 17. Cf., 2 Samuelowa24:25; 1Krolewska 8:22, 64; 9:25; 2 Królewska 16:14,15.
 18. Wywiad z Rabbi Gorenem [poprzez Jimmiego De Younga] 21 lipiec 1991r.
 19. „Sąd na Wzgórz Świątynnym” *Jerusalem Post*,21 czerwiec 1991r. str.9.
 20. na przykład Radvaz.
 21. Mishna Yoma 5,2.
 22. Tosephta Yoma 3,6.
 23. Rabbi Shaul Schaffer i Asher Joseph, *Izraelskie Wgórze Świątynne: Najwspanialsze Żydowskie Sanktuarium* [Jerozolima: Achiva Press, 1975] str.95.
 24. Wywiad z Danem Bahatem [poprzez Jimmiego De Younga], lipiec 1991 r.
 25. Wywiad z Chaimem Richmanem, 26 czerwiec 1991 r.
 26. Wywiad z Danem Bahatem, lipiec 1991 r.
 27. David M. Jacobson, „ Idee dotyczące planów Świątyni H eroda”, *Palestine Exploration Quarterly* [styczeń-czerwiec1980] str.33-40.
 28. Józef, *Antiquities*, 8,97.

Rozdział 13 – Dlaczego Opóźnienie?

1. Znak ostrzegawczy postawiony przy wejściowej rampie prowadzącej na Wgórze Świątynne. Zakaz obejmuje nie tylko żydów, ale również rozciąga się na pogan. W niego jest włączony zakaz nie tylko modlitw ale także dla turystów i przeprowadzania badań archeologicznych.
2. Wywiad w *Jerusalem Post*, 17 październik 1989r.
3. Wywiad z Nahmanem Kahane, 23 czerwiec 1991 r.
4. Jak cytowane u Joan Comay, *Świątynia Jerozolimska* [Nowy Jork: Holt, Rinehart i Winston, 1975], str 263.
5. Wywiad z Chaimem Richmanem, 25 czerwiec 1991 r.
6. Wywiad w *Jerusalem Post*, 17 październik 1989 r.
7. *Jerusalem Post*, kwiecień 1991 r.

Rozdział 14 – Alternatywy Wzgórza Świątynnego

1. Dodatek w *Washington Post* [Waszyngton D.C.], 21 maj 1967.
2. Wywiad z Rabbi Getzem [poprzez Jimmiego De Younga i Menachema Kalishera], 18 lipiec 1991 r.
3. Irving Greenbedrg, „niektóre myśli na temat znaczenia Izraela i Jerozolimy na dni Pamięci” w *Jerusalem: Miasdto Wiekowe*, Alice Eckardt, ed. [Nowy Jork: American Academic Association for Peace in the Middle East, 1987], str.283.
4. *Jerusalem Post* [wydanie międzynarodowe], 31 sierpień 1991.
5. Wywiad z Nahmanem Kahane, 25 czerwiec 1991 r.
6. Izajasz 2:1-4; 4:2-6; 11:6-16; 60:17.
7. Wywiad z Gershonem Salomonem, 25 czerwiec 1991 r.
8. Wywiad z chaimem richmanem, 25 czerwiec 1991 r.
9. Wywiad z Nahmanem Kahane, 25 czerwiec 1991 r.
10. j.w.
11. j.w.
12. j.w.
13. Richard Z. Chesnoff, „Święte Wojny Świętego Miasta” *U. S. News & World Report*, 26 sierpień-2 wrzesień 1991 r.

14. Mahomet, *Hadith* [Muzułmańska Tradycja], cytowany u Thomasa W. Lippmana, *Zrozumiewając Islam*[Nowy jork: New American Library, 1982] str.116.
15. Cytowany u Lewiego R. Esshera, *Zsyłka i Eksodus: Brytyjsko- Żydowskie Regimenty w czasie Drugiej Wojny Światowej* [Londyn:Jackson- Poore td., 1961], str.84.
16. Abdul Halim Mahmoud, *Al.- Ji'had was al.-Nasr*[Świta Wojna i Zwycięstwo],Kair 1974 str.148.
17. *Al.-Qabas Kuwait* [19 grudzień 1989 r.] jak cytowane u George'a Granta, *Krew Księżyca: Korzenie Kryzysu Blisko- Wschodniego* [Wolgemuth & Hyatt, 1991] ,str.11.
18. Salah Khalaf, przemowa na dzień obchodów Fatah, Amman, Jordania, 1 styczeń 1991r.
19. *Jerusalem Post* [międzynarodowe wydanie],14 grudzień 1991 r.
20. Wywiad z Gershonem Salomonem, 22 sierpień 1991 r.
21. *Jerusalem Post*[wydanie weekendowe],5 październik 1991 r.
22. Tłumaczenie R. Manisa Friedmana *Misdrach Yalkut Shimori*, Izajasz 60:1, tom II, sekcja 499 Izajasza 60:1, w *Chai Today* [grudzień 1990] str.6
23. Tłumaczenie w/w przez Przyjaciół Chabada- Lubawitcha, *Jerusalem Post*, 21 czerwiec 1991r.
24. Wywiad z Gershonem Salomonem 26 maj 1991 r.
25. *Jerusalem Post*[dodatek weekendowy], 13 kwiecień 1991 r.
26. Meir Ben- Dov, *W Cieniu Świątyni* str 28. Abdul Halim Mahmoud wyciągnięte z *Nasza Wiara- Nasz Droga do Zwycięstwa* [Kair: Departament Publikacji i Wydawnictwa Egipskich Sil Zbrojnych, 30 czerwiec 1973.

Rozdział 15 – Ucisk i Poza Nim

- John F. Walvoord, *Podręcznik Poznawania Proroctw*[Wheaton, IL: Victor Books, 1990] str.257
- Tim LaHaye, *Jak indywidualnie studiować biblijne proroctwa*[Eugene, OE: Harvest House, 1990] str.110
- Charles C. Ryrie, *Studium Biblijne Ryriego, New American Standard Translation* [Chicago: Moody Press, 1978] str. 1812.
- Hal Lindsey,*Nadchodzi Nowy Świat* [Santa Ana, CA: Vision House, 1983], str.160
- Dla repliki w stosunku do twogo poglądu patrz . Wayne House&Thomas Ice, *Tologia dominowania:Błogostawieństwo czy Przekleństwo?* [Portland, OR: Multnomah Press, 1988] str.217-334.
- Iajasz 2 :2-4; 66:18-20; Zachariasz 14:6-19.

Rozdział 16 – Żydowskie Przepowiednie Świąty Czasów Końca

Wywiad z Gershonem Salomonem, 22 sierpień 1991.

Sefer Hasidim, J. Wistinetzki, ed [1024], str 76-77 nr 212

Dziewiety Av nie jest jedyną datą Niebiańskiej Obecności. Na przykład siedemnasty Tammuz jest także złączony z pięcioma nieszczęściami, które spadły na lud Żydowski[cf., traktat Mishny Ta'anit 29a].Wybraliśmy Dziewiąty Av ponieważ zasadniczo koncentruje się do wydarzeń zburzenia i przyszłej odbudowy Świątyni.

Jest robieżność w dacie co do zburzenia pierwszejŚityni między Mishą z biblijnymi wydarzeniami. Mishna podaje tradycyjną datę dziewiątego Av, ale Królewska księga mówi o siódmym dniu [2 Królewska 25:8-9] i Jeremiasz naoczny świadek wydarzeń notuje w cytacie porównawczym dzień dziesiąty [Jeremiasz 52:12]. Żydowskie powieści widocznie połączyły te sprzeczne postanowienia poprzez wyjaśnienie, że Nabuhodonozor i jego wojsko wdarło się do Jerozolimy siódmego Av, jedli, pili i uctowali przez trzy dni [siódmego, ósmego i dziewiątego], w końcu wieczorem dziewiątego Av podłożyli ogień pod Świątynię, który ją całą spalił i aż do następnego dnia się paliła , do zachodu słońca dnia dziesiątego.

Naphtali Winter, ed., „Dni Postu i Świąt” w serii *Popular Judaica Library*[Jerozolima: Keter Publishing House, [1975] str. 77.

Z zatywanego „Czas Waszego Odkupienia Nadchodzi” umieszczonego przez Przyjaciół Chabada Lubavitza w *Jerusalem Post*, 26 czerwiec 1991 r.

Wywiad z Gershonem Salomonem, 26 czerwiec 1991 r. str. 5.

Sanhedryn 97a-b; Av. Zar. 9a; cf., Rosh Hashana 31a.

Na przykład popatrz na konentarz Amnona Goldbera na temat daty stworzenia w sekcji „Listów Czytelników” w *Jerusalem Post*,5 październik 1991r. str. 22.

Sanhedryn 97b.

Wywiad z Mordechaiem Dolinskim[poprzez Jimmiego De Younga], 21 lipca 1991r.

j.w.

3. *Time* 30 czerwiec 1967 r.

Rozdział 17 – Świątynia A Nowy Porządek Świata

16 styczeń 1991 r. przemówienie George'a Busha w publicznej telewizji.

6 marzec 1991 r., przemówienie George'a Busha w publicznej telewizji.

Profesor Amnon Rubinstein, „Znajdywanie swojego miejsca w Świecie bez Komunizmu.” *Jerusalem Post* [wydanie międzynarodowe], 12 październik 1991 r. str 7

Menachem Brod, cytując w „Ogłaszając Dni Odkupienia”, Carla Schraz’a, *Jerusalem Post* [wydanie międzynarodowe] 5 październik 1991 r.

5. *Jerusalem Post* [wydanie międzynarodowe], 7 grudzień 1991 r.

6. *Jerusalem Post* [wydanie międzynarodowe], 14 grudzień 1991 r.

7. Dr. Byron Augustine, Profesor Geografii i Planowania na Uniwersytecie South West Texas w *San Marcos Daily Record*, niedziela 29 wrzesień 1991 r. str 1.

8. *Jerusalem Post* [wydanie międzynarodowe], 4 styczeń 1992 str 28.,

9. Posiadając populację ludności poniżej 30 lat wieku [najmłodszy kraj Arabski] Algierski Islamski fundamentalizm jest na fali przyszłości, która może rozlać się na inne kraje Arabskie i wciągnąć je do nadchodzącej inwazji na Izrael.

Rozdział 18 – Mądrość Naszych Czasów

1. *Time* 16 październik 1989 r. str 64.

2. Steve Rodan, *Religious News Service* [jak wydrukowano w *Dallas Morning News*, 28 października 1989 r. str 38A].

3. Wesley G. Pippert, *Land of Promise, Land of Strife* [Waco, TX: word Books, 1988] str 152.

4. *Jerusalem Post*, 7 wrzesień, 1991 r. str.6

5. Wywiad z Dr. Jamesem Taborem [poprzez Jimmiego De Younga], 18 lipiec 1991 r.

6. To nie jest implikacja, że Dr. Salomon idzie na kompromis ze swoją Żydowska Ortodoksyjna wiarą. W swoich teologicznych dyskusjach z nami dotyczących Jezusa jako niebiańskiego Mesjasza on jasno odrzucił taką Chrześcijańską przesłankę. Akceptacja przez niego nas była na bazie naszego poparcia dla Izraela i naszych dociekań w kierunku odbudowy trzeciej Świątyni a specjalnie poprzez nasze zainteresowanie się jego organizacyjnymi wysiłkami.7

7. Hebrajskie określenie w tym akcie to *teshuvu* literalnie „powrót” lub ‘nawrócenie”. Oznacza to „powrót do takiego nauczania, sposobu i prowadzenia po odstępstwie i tak więc osiągnięcie relatywnego stanu niewinności i perfekcji, które się posiadało przed dewiacją[jak to zdefiniował Moshe Kohn, *Jerusalem Post*, 7 wrzesień 1991 r. str 10.]

8. Uwaga do czytelników Żydowskich: Chrześcijańsko-Żydowski mówca w kazaniu swoim Żydowskim ziomkom, że oni „ukrzyżowali Jezusa” nie wydziela ich jako jedynych ponoszących winę. Nowy Testament potwierdza, że Rzymianie [poganie] przybili gwoździami Jezusa do krzyża ta więc są winni przestępstwa. To, że Żydowski Sanhedryn przekazał Jezusa w ręce Rzymian jak również napisane i w tym oni muszą dzielić się winą. Nowy Testament świadczy, że tysiące Żydów uwierzyło w Jezusa jako Mesjasza, zarówno przed jak i specjalnie po Jego śmierci i nie daje to absolutnie podstawy do tego co historycznie zostało nazwane ‘krwawym oszczerstwem”

Do książki została dołączona kasetka Video nakręcona przez Jimmiego De Younga będąca w wersji angielskiej dostępna u Wydawcy.

Video sfilmowane w Izraelu jest zbiorczym opowiadaniem dokumentalnym wizualnie prezentującym fakty dotyczące obecnych przygotowań do odbudowy Świątyni, które są w niniejszej książce zaprezentowane. To dramatyczne video z udziałem autorów Thomasa Ice’a i Randalla Pricea zawiera wywiady z przywódcami ruchu Świątynnego i religijnych archeologów wraz z pokazaniem naczyń świątynnych znajdujących się w Instytucie Świątyni.

Tłumaczenie i wydawnictwo edycji Polskiej:

Roman Legierski

ul. Chabrów 17 43-450 Ustroń

tel.033/4457821

fax.033/4457824

kom 783314951

Email: roman.legierski@inbox.com

Lub: romi4774@inbox.com

Okładka 1

Słowo wstępne
John F. Walvoord

Gotowa do Odbudowy

Przygotowany Plan Odbudowy Świątyni dni Ostatecznych

Thomas Ice & Randall Price

Okładka tylna

Coś się dzieje w Izraelu...

Po wielowiekowych prześladowaniach i rozproszeniu „Żydzi są z powrotem w swojej ziemi i dążą do odbudowy Świątyni ze wzrastającym rozgorączkowaniem.

Ten fascynujący szybko się toczący przegląd współczesnych wydarzeń pokazuje dlaczego Świątynia jest znacząca w Biblijnych prorocत्वach i dlaczego , coraz mocniej Izrael jest

Gotowy do Odbudowy

Załączone są fotografie przygotowań Świątynnych

„Majstersztyk prezentujący wszystkie możliwe poglądy z podaniem ewidentnych dowodów...kopalnia informacji dla tych, którzy są zainteresowani prorocztwami... solidna baza wiary i tego czego się można spodziewać w nawiązaniu do odbudowy Świątyni. GOTOWA DO ODBUDOWY jest wielce zalecana”

John F. Walvoord

Doradca, Seminarium Teologiczne w Dallas

-

